

7/41

POLSKA GOSPODARCZA TYGODNIK

1 9 3 2

**POLSKIE
KOPALNIE SKARBOWE**

NA GÓRNYM ŚLĄSKU

SPÓŁKA DZIERŻAWNA
SOCIÉTÉ FERMIÈRE DES MINES
FISCALES DE L'ÉTAT POLONAIS
EN HAUTE-SILÉSIE.

**KRÓLEWSKA HUTA G. ŚL.
RYNEK, L. 915**

TELEFONY: KRÓL HUTA 636-640 I KATOWICE 972

SPRZEDAŻ

WĘGLA, KOKSU, BRYKIETÓW I SIARCZAMONU
Z KOPALNÍ „KRÓL” BIELSZOWICE, KNURÓW

ADR. TELEGR. SKARBOFERME KRÓL HUTA

POLSKA GOSPODARCZA

TYGODNIK WYDAWANY PRZEZ MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU
PRZY WSPÓŁDZIAŁE MINISTERSTW: SKARBU, ROLNICTWA ORAZ KOMUNIKACJI

WYCHODZI W SOBOTY

TREŚĆ ZESZYTU

	STR.		STR.
PRZEMÓWIENIE PANA PREMJERA PRYSTORA W SEJMIE	295	KOMUNIKACJA I TRANSPORT	316
REFORMA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH — W. B.	299	ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE	317
ROKOWANIA POLSKO-NIEMIECKIE — Dr. T. ŁYCHOWSKI	303	KRONIKA BIEŻĄCA:	
ŻYCIE GOSPODARCZE:		PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ	317
Projekt zmian w ustawie o zabezpieczeniu na wypadek bezro- bocia — r.		TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓLKACH AKCYJNYCH	317
Nowelizacja ustawy o czasie pracy i o urlopach		SKARBOWOŚĆ I FINANSE:	
Dotyychczasowe wyniki akcji pomocy dla bezrobotnych — R.		PODATKI I OPLATY	318
SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWO- DAWCZYCH	310	Nowelizacja ustawy o opłatach s'employowch — Achilles Rosenkranz	
GÓRNICTWO I PRZEMYSŁ:		RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH	320
GÓRNICTWO WĘGLOWE	312	Z BANKU POLSKIEGO	321
PRZEMYSŁ NAFTOWY	313	PRZEGLĄD ZAGRANICZNY:	
PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY	313	REFORMA POLITYKI PIENIĘŻNEJ W STANACH ZJEDN. AM. — STANLEY PHILIPSON	322
Ekspert włókienniczy w lutym 1932 r. — M. K.		KRONIKA ZAGRANICZNA:	
ROLNICTWO	314	OGÓLNE	323
Pomoc państwowa przy zaopatrywaniu rolnictwa w nawozy sztuczne — J. W.		FRANCJA	323
Z działalności Komitetu Hodowli Trzody Chlewnej — E. W.		ANGLJA	323
HANDEL:		STANY ZJEDNOCZONE AM.	324
HANDEL WEWNĘTRZNY	315	NIEMCY	324
KRAJOWE RYNKI TOWAROWE	315	JAPONJA	325
RYNEK AKCYJNY	316	Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH	325

PRZEMÓWIENIE PANA PREMJERA PRYSTORA W SEJMIE¹⁾

PROJEKT USTAWY o pełnomocnictwach ustawo-
dawczych dla Prezydenta Rzeczypospolitej, prze-
dłożony przez Rząd mój Sejmowi, przewiduje
dwie kategorie tych pełnomocnictw. Jedną z nich obli-
czone są na okres kilkumiesięczny, t. j. na czas od
chwili wejścia w życie obecnej ustawy do dnia, na

¹⁾ W związku z wniesieniem do Sejmu przez Rząd projektu ustawy o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy — Pan Prezes Rady Ministrów Aleksander Prystor wygłosił w dn. 9 b. m. na posiedzeniu Sejmu exposé, zawierające wysoce charakterystyczne opinie i wskazania, dotyczące kryzysu gospodarczego i środków jego zwalczania, względnie łagodzenia jego skutków. Drukujemy exposé Pana Premiera in extenso z wyjątkiem jedynie części, nie dotyczącej spraw gospodarczych. (Red.).

który zwołana zostanie następna sesja zwyczajna Sejmu. Druga kategoria obejmuje dłuższy, bo niemal trzyletni okres czasu, przy węższej zato treści, dotyczącej tylko zagadnień, związanych z reorganizacją administracji.

Przechodząc do dziedziny spraw gospodarczych i finansowych, która ma być objęta pełnomocnictwami, zakreślonymi na okres do następnej sesji zwyczajnej Sejmu, chcemy pokrótce wskazać na obecną sytuację gospodarczą i finansową w świecie i u nas.

Nad sytuacją tą dominuje jako zjawisko naczelnie ciężar kryzysu światowego, który dotychczas nie zelżał. Dane i cyfry, czerpane z ostatnich nawet tygodni, świadczą bez przerwy o rozmiarach zniszczenia, jakie

kryzys poczynił i czyni dotychczas w gospodarce wszystkich niemal krajów kuli ziemskiej. Niema prosto dziedziny, którąby oszczędził, niema miejsca, któreby ominął.

Wystarczy choćby spojrzeć na dane statystyczne o bezrobociu i spadku produkcji oraz wymiany towarowej w świecie. W Niemczech liczba bezrobotnych przekracza 6 miljn., w Anglii przewyższa 2.700 tys., we Włoszech bliska jest 1 miljn. Nawet we Francji, zatrudniającej u siebie doniedawna liczne rzesze cudzoziemców, styczeń r. b. wykazał 278 tys. bezrobotnych, pomimo silnego odpływu robotników obcokrajowców. Spadek produkcji osiągnął podobne rozmiary. Światowa wytwórczość żelaza spadła w 1931 r. w porównaniu z maksimum, które przypada na 1929 r., o 44%; w tym samym okresie czasu światowa produkcja stali zmniejszyła się o 43%, wydobycie zaś węgla kamiennego — o 20%. Nie mniejszy spadek wykazują obroty handlowe: wartość importu w 1931 r. w porównaniu ze stanem najwyższym, przypadającym na 1928 r., spadła: w Niemczech o 48%, w Stanach Zjedn. o 49%, w Anglii o 26%, we Francji o 21%, w Czechosłowacji o 38%, w Austrii o 33%. Równocześnie wartość eksportu obniżyła się w Niemczech o 21%, w Stanach Zjedn. o 52%, w Anglii o 46%, we Francji o 42%, w Czechosłowacji o 38%, w Austrii o 41%.

Te kilka liczb, wziętych przykładowo, charakteryzuje wymownie rozmiary kryzysu i trudności, w jakich odbywa się dziś cała praca i czynników gospodarczych i całego społeczeństwa i rządów.

Trudności te musiały się odbić na całym życiu państwowym wszystkich krajów. Weźmy np. sprawę budżetu. Z natury rzeczy w miarę obniżania się tempa działalności gospodarczej i kurczenia się dochodu społecznego budżety państw zaczęły wykazywać coraz większe niedobory po stronie dochodów. Równoległe rosły wydatki na cele walki z kryzysem, a zwłaszcza z bezrobociem. Deficyt, jaki stąd powstawał, nie wszędzie znajdował pokrycie w nagromadzonych rezerwach, nie zawsze też mógł zostać pokryty w drodze zaciągania pożyczek wewnętrznych czy zagranicznych. Stąd powstawała konieczność oszczędności w wydatkach, konieczność obniżania uposażeń, wypłacanych ze Skarbu Państwa, i konieczność podwyższania, mimo spadku dochodu społecznego, podatków publicznych.

Ciężary, jakie z tego tytułu ponosić musiało gospodarstwo społeczne, starano się wyrównać przez rozszerzenie zbytu dla towarów pochodzenia krajowego. W różnych krajach starano się osiągnąć ten wynik bądź przez premjowanie wywozu, bądź w formie reglamentacji przywozu, bądź też przez podwyższenie barjer celnych. Ten ostatni zwłaszcza sposób był najchętniej stosowany, jako stosunkowo najmniej kosztowny dla nadszarpniętych finansów publicznych oraz zapewniający pozornie zwiększenie udziału danego kraju w podziale ogólnego dochodu światowego. W obecnej chwili 5 państw wprowadziło generalne zakazy przywozu, 7 stosuje restrykcje przywozowe w tej czy innej formie, 18 zaś podniosło barjery celne do prohibicyjnej niemal wysokości.

Jasną jest rzeczą, że w tych warunkach handel międzynarodowy, i tak kurczący się w miarę spadku konjunktury, doznać musiał bardzo silnych wstrząsów. Dezorganizacja budżetu całego szeregu krajów i ich obrotu handlowego odbiła się z kolei na ich sy-

tuacji walutowej. Sytuację zaostrzała nerwowość, jaką okazywać zaczynała kredyty krótkoterminowe, operujące na rynkach międzynarodowych. W wyniku tego staliśmy się świadkami załamania się zarówno walut, uchodzących dotychczas za pierwszorzędne, jak i banków, które stanowiły doniedawna potęgę finansowe. 16 państw zmuszonych zostało do porzucenia złotego standardu, 19 zdeprecjonowało swoją walutę, zaś 26 państw stosuje reglamentację dewizową.

Jakże oddziałuje kryzys i jego skutki, zaznaczające się w dziedzinie międzynarodowej, na najważniejsze odcinki naszego życia gospodarczego?

Na czoło najważniejszych zagadnień państwowych wysunęła się — nietylko zresztą w Polsce — kwestja zrównoważenia budżetu państwowego. W dobie kryzysu jest to zagadnienie skomplikowane i trudne, czego dowodem jest, że np. w Stanach Zjedn., Niemczech lub Francji wydatki państwowe w dalszym ciągu są znacznie wyższe od dochodów. Nasz deficyt za 10 miesięcy roku budż. 1931/32 wyniósł 6% strony rozchodowej. Deficyt budżetowy Austrii za 1931 r. wynosi 10% strony rozchodowej. W Czechosłowacji deficyt na bież. rok budż. sięga 9,5% strony rozchodowej. W Niemczech za okres od kwietnia do grudnia 1931 r. deficyt wyniósł RM 1.187 milin., czyli 17% rozchodów. Deficyt Węgier za czas od lipca do grudnia r. ub. sięga 18% rozchodów. Deficyt budżetowy Stanów Zjedn. wyniósł za pierwsze 7 miesięcy bież. roku budż. \$ 1.481 milin., czyli 7 razy więcej aniżeli w 1930/31 r.; za cały zaś rok budżetowy przewiduje się w tej chwili w Ameryce deficyt w sumie przeszło \$ 2 miljard., co stanowi 54% strony rozchodowej.

Względna szczupłość naszego deficytu budżetowego jest wynikiem uporczywych wysiłków Rządu, Parlamentu i społeczeństwa, czynionych dla zabezpieczenia równowagi budżetowej. Uzyskaliśmy ten wynik za cenę bolesnych oszczędności osobowych i rzeczowych oraz drogą takich podwyżek podatkowych, które zmierzały do równomiernego rozłożenia ciężarów w społeczeństwie, jak: nowelizacja ustawy o podatku dochodowym, wprowadzająca m. in. podwyżkę opodatkowania t. zw. dochodów fundowanych, rozszerzająca zakres osób, płacących podatek dochodowy od tantjem, i podnosząca znacznie podatek od dochodów, uzyskiwanych przez 1 osobę w kilku przedsiębiorstwach jednocześnie; nowelizacja ustawy o podatku od nieruchomości, podnosząca opodatkowanie właścicieli nieruchomości z 7% na 10% ich przychodu brutto; nowelizacja ustawy o podatku od lokali, podnosząca opodatkowanie lokatorów większych mieszkań z 8% na 12% komornego; wreszcie ustawa o opodatkowaniu niektórych zajęć zawodowych, wprowadzająca specjalne opodatkowanie wyższych dochodów notariuszy, komorników i pisarzy hipotecznych.

Jest bowiem w chwili obecnej naczelnym zadaniem powoływanie do współpracy i do nieodzownych, niestety, ofiar wszystkich warstw i grup zawodowych i społecznych. Tam, gdzie chodzi o dobro kraju, o utrzymanie prestige'u i roli Państwa Polskiego, o zapewnienie trwałego kursu waluty, która jest regulatorem życia i wskaźnikiem zdrowia gospodarki narodowej — tam tylko solidarny wysiłek wszystkich, wzajemna pomoc i wspólna obrona interesów społeczno-gospodarczych całego kraju są jedynie skuteczne. I dlatego też były one i są dotychczas nieodzowne.

W rezultacie nieustannego i powszechnego podwyż-

szania murów celnych, wprowadzania zakazów przywozu — zważa się z dnia na dzień pojemność rynku zagranicznego dla towarów polskich. To też pomimo znacznego wysiłku i ofiar ze strony Państwa i społeczeństwa eksport nasz zmniejszył się poważnie. W 1931 r. wywieźliśmy towarów o 23% mniej niż w 1930 r. Styczeń 1932 r. dał zmniejszenie wywozu o 39% w porównaniu ze styczniem 1931 r., a o 54% w porównaniu z przeciętną miesięczną 1930 r. Nasz surowcowy eksport rolny w styczniu 1932 r. spadł w swojej wartości (nie ilości) o 18% wobec stycznia 1931 r., eksport zwierząt żywych — o 77%, mięsa — o 48%, jaj i masła — o 42%, drzewa surowego i napółobrobionego — o 47%, węgla — o 17%, tkanin bawełnianych, wełnianych i jedwabnych — o 54% i t. d., i t. d.

Wskazując na te liczby, uważam za konieczne w związku z niemi poruszyć sprawę naszego eksportu węgla. Naszej długotrwałej i uporczywej pracy nad zdobyciem i utrzymaniem zagranicznych rynków zbytu grożą poważne trudności. Spadek o 30% kursu funta sterlinga wywołał silną niżkę cen na rynkach północnych. Pogorszyły się również warunki zbytu na t. zw. rynkach konwencyjnych, gdzie wprowadzone obostrzenia celne i dewizowe w silnym stopniu skępowały przywóz polskiego węgla. Jednocześnie kryzys produkcji wielkoprzemysłowej, zamykanie fabryk, zważanie siły nabywczej konsumenta zagranicznego wywóz ten zmniejszają. W tym stanie rzeczy zmuszeni jesteśmy do zdwojenia wysiłków i ofiar na rzecz utrzymania wywozu węgla, posiada on bowiem pierwszorzędne znaczenie zarówno dla bilansu handlowego jak i dla sprawy zatrudnienia robotników. Jeżeli do poniesienia tych ofiar zostali pociągnięci ostatnio górnicy, to stało się tak z uwagi na zagrożony interes gospodarstwa społecznego, z uwagi na konieczność obniżania kosztów produkcji węgla naszego, zagrożonego w walce konkurencyjnej. Rząd stoi jednak na stanowisku, że ciężar utrzymania eksportu węgla nie może spadać wyłącznie na barki robotników, których ciężka sytuacja materialna jeszcze przed zniską zarobków była znana. Ofiary na rzecz tego eksportu muszą ponieść wszyscy solidarnie: zarówno wszyscy kwaterownicy węgla jak i wszystkie czynniki; obniżone być muszą uposażenia i tantiemy zarządów, rad nadzorczych i dyrekcji przedsiębiorstw górniczych. Musi być wreszcie przeprowadzona niżka wygórowanych kosztów pośrednictwa przy sprzedaży węgla na rynkach zagranicznych i krajowych.

Jednocześnie niemal z trudnościami budżetowymi na terenie międzynarodowym zaczyna występować trudność inna: naskutek odczuwanego powszechnego głodu kredytów we wszystkich krajach występuje proces odpływania kredytów zagranicznych. Proces ten nie ominął też i Polski. W ciągu ub. r. odpłynęło z naszych banków, z naszych przedsiębiorstw przemysłowych i handlowych zł 239 miljn., czyli 37% w stosunku do stanu z końca 1930 r. Wobec sytuacji, jaka się wytworzyła z tego powodu, oraz jednoczesnych utrudnień, czynionych naszemu eksportowi, Rząd widział się zmuszonym do przedsięwzięcia kroków, mających na celu utrzymanie należytego układu obu stron polskiego bilansu płatniczego. Szereg ostatnio wydanych w tej mierze zarządzeń celnych spowodowany został właśnie przez te wszystkie zarządzenia reglamentacyjne i celne, wydane w bardzo wielu państwach, które krępują nasz wywóz, przez

owe restrykcje dewizowe, uniemożliwiające czy utrudniające nam realizację wyników eksportu, wreszcie — przez ów spadek waluty niektórych państw, który utrudnia naszą penetrację towarową na ich rynki, a jednocześnie wystawia nasz własny rynek wewnętrzny na niebezpieczeństwo importu, opartego o zdeprecjonowaną walutę. Nasze zarządzenia reglamentacyjne i celne są posunięciami o charakterze raczej doraźnym i przejściowym.

Przechodząc z kolei do spraw, charakteryzujących położenie naszej wytwórczości, stwierdzić muszę, że podstawową jej gałąź — rolnictwo — odczuwa nad wyraz dotkliwie ciężar kryzysu. Pod wpływem niżki cen płodów rolnictwa i hodowli nadwyreżona została opłacalność warsztatów rolnych; zbyt ciężkie stało się przez to brzemie nagromadzonych kredytów długo- i krótkoterminowych oraz zaległości podatkowych. Sprawa ta stała się też przedmiotem specjalnych prac Rządu. W imię interesu gospodarstwa narodowego opracowywane są specjalne środki zaradcze, mające na celu ułatwienie rolnictwu sytuacji. Przygotowane, a częściowo uchwalone już przez Ciął Ustawodawcze ustawy i wydane lub przygotowane do wydania rozporządzenia Rządu wprowadzają ulgi w zakresie egzekucji, w zakresie spłaty kredytów rolniczych, a nawet — mimo niełatwej sytuacji Skarbu — w spłacie zaległości podatkowych.

Niemal równie ciężkie jak rolnictwo jest położenie przemysłu. Rząd docenia to w pełni. Biorąc za podstawę przeciętną z okresu 1925 — 1927, otrzymujemy, że ogólny wskaźnik produkcji przemysłowej w styczniu r. b. obniżył się do 67·8. Ten poważny spadek dotyczy zwłaszcza produkcji dóbr wytwórczych, gdzie wskaźnik za styczeń r. b. spadł do 57·5. Szczególnie ciężko przedstawia się sytuacja kopalnictwa rud żelaznych (gdzie wskaźnik wynosi 28·4), cynkowych i ołowianych (mających obecnie wskaźnik 31), jako też produkcji hutnictwa żelaznego (gdzie wskaźnik jest obecnie 37·5). Zatrudnienie w przemyśle przetwórczym przedstawia się wprawdzie nieco lepiej, jednak wskaźnik za styczeń r. b. spadł w przemyśle spożywczym, metalowym i maszynowym, włókienniczym, drzewnym, mineralnym i budowlanym do poziomu od 66 do 43.

Zdając sobie sprawę z ciężkiej sytuacji naszego przemysłu, należy jednak stwierdzić, że stoi on już w obliczu wyczerpywania się zapasów wyprodukowanych towarów, że zatem istnieją pewne obiektywne przesłanki do przejścia z okresu depresji w okres poprawy konjunkturalnej.

Mówiąc o sytuacji w przemyśle, nie mogę jednak pominąć milczeniem nierównomiernego rozwoju form organizacyjnych poszczególnych gałęzi produkcji i niezawsze zdrowego nastawienia t. zw. wyższych form organizacyjnych. W kraju, gdzie w rolnictwie jest tak wiele gospodarstw karłowatych, a przemysł chałupniczy zatrudnia setki tysięcy pracowników (samo szewstwo liczy ok. 200 tys. par rąk roboczych), działalność karteli, monopolizujących rynek, ograniczających produkcję, stosujących politykę sztywnych cen etc., robi wrażenie jaskrawej niewspółmierności. Ta niewspółmierność pomiędzy rolnictwem, rzemiosłem i wielkim przemysłem jest tem więcej rażąca, że w wielu wypadkach przejmujemy kształty i formy, istniejące na Zachodzie, ale nie zawsze czerpiemy wraz z niemi ich treść. Rola i zadania karteli nie

zawsze są u nas rozumiane odpowiednio, niezadowolenie zaś, jakiemu nieraz daje wyraz rolnictwo, rzemiosło i handel z powodu zbyt jednostronnej polityki karteli, jest nader często usprawiedliwione.

Wreszcie poważnym zagadnieniem jest fakt, że stosunek pomiędzy wynagrodzeniem za pracę najemną a bezpośrednim i pośrednim oprocentowaniem kapitału, płacami i fantjami wyższych urzędników i kierowników musi budzić poważne zastrzeżenia. Dysproporcja pomiędzy płacami robotników i pracowników a uposażeniami kierowniczych organów przedsiębiorstw prywatnych jest nazbyt jaskrawa. Nadmiernie wybujały poziom tych uposażeń, którego ekonomicznie, ani socjalnie usprawiedliwić nie można, wymaga gruntownej rewizji.

Tak samo domaga się rewizji usztywniony polityką karteli poziom cen niektórych artykułów. Sztywność cen węgla, wyrobów hutniczych, materiałów budowlanych, cementu etc. utrudnia dostosowanie zbytu tych towarów do zmniejszonej skutkiem kryzysu siły nabywczej rynku wewnętrznego. Wystarczy wskazać, że np. obecne ceny żelaza w Polsce w stosunku do 1928 r. nie wykazały żadnej niżki, gdy równocześnie w Niemczech obniżyły się o 17%, a na rynku światowym nawet o 37%. Przed przemysłem skartelizowanym stoi dziś konkretne zadanie zdobycia rynku czy to przy pomocy t. zw. preferencji wewnętrznych, czy też w drodze generalnej obniżki cen.

Uznając całkowicie, że położenie rolnictwa i przemysłu jest ciężkie, muszę jednak stwierdzić, że najtragiczniej dotkniętym przez kryzys czynnikiem naszej wytwórczości jest praca fizyczna i umysłowa. Rzesze pracownicze boleśnie odczuwają spadek dochodów, spowodowany przez niżki płac i uposażeń. I to wszakże nie jest jeszcze najgorsze: dotkliwszy bowiem dla świata pracowniczego jest brak pracy — bezrobocie.

Bezrobocie przybrało we wszystkich państwach nieznaną dotychczas rozmiar. Wszystkie państwa usiłują na własną rękę czy też pod egidą Ligi Narodów zmniejszyć skutki tej klęski społecznej. Próby te wszędzie okazały się połowiczne, gdyż środki i możliwości doraźne zwalczania tej klęski nie dorównują jej rozmiarom.

Walkę ze skutkami bezrobocia i pracą nad ich złagodzeniem prowadzimy przy pomocy metod mniej jaskrawych i mniej ryzykownych, niż to czynią niektóre inne państwa, nie cofające się nawet przed stosowaniem w tym celu inflacji. Mimo to akcja nasza nie jest bezskuteczna. Z zasiłków Funduszu Bezrobocia korzysta w chwili obecnej ok. 180 tys. osób. Pozostali bezrobotni znajdują opiekę i pomoc Naczelnego Komitetu do Spraw Bezrobocia. Pomoc ta niewątpliwie nie jest dostateczna. Badane są możliwości jej rozszerzenia i ulepszenia. Ponadto w miarę sił i środków, które w najbliższym czasie będą powiększone, prowadzone będą pewne roboty dla zatrudnienia choć części bezrobotnych.

Jednym z poważniejszych sposobów łagodzenia skutków bezrobocia jest utrzymanie na najwyższym możliwie poziomie liczby zatrudnionych zapomocą utrzymania w ruchu warsztatów pracy. Jest to też jeden z podstawowych względów, którymi się Rząd kieruje, starając się udzielać możliwych ulg i pomocy produkcji, nastawionej na eksport. Do tej samej kategorii należą też prowadzone obecnie studia

i prace nad potanieniem kosztów produkcji przez niżenie kosztów oprocentowania kapitału i kredytu.

W okresie takim, jak obecny, naczelnym zadaniem każdego rządu jest i być musi bezustanna, a nieraz bezwzględna obrona zagrożonego przez przebieg kryzysu gospodarstwa narodowego. Kryzys się nie skończył, skutki jego potęgują się i komplikują. Jeżeli nawet konjunktura ulegnie poprawie, musimy być przygotowani na przetrwanie okresu przełomowego i przejściowego, gdyż i likwidacja skutków kryzysu będzie uporczywa i kosztowna.

Sfera zagadnień, stających każdego dnia przed polityką gospodarczą państwa, stała się tak skomplikowaną, i zmiany, w nich zachodzące, są często tak nagłe, że każdy rząd zmuszony jest w tych warunkach do niesłychanej czujności i do szybkości decyzji. Jako naturalny wniosek wynikła stąd w szeregu krajów potrzeba zwiększania uprawnień rządu w zakresie polityki gospodarczej. Na tę drogę wkroczył szereg państw, udzielając rządowi pełnomocnictw mniej lub bardziej daleko sięgających. Najdalej poszły Niemcy, gdzie Prezydent Rzeszy wydaje rozporządzenia z mocą ustawy, mające na celu ochronę interesów gospodarstwa narodowego, a sięgające wprost do podstawowych zagadnień życia gospodarczego i obejmujące swym zasięgiem jego całość. W Austrii Rząd otrzymał od Parlamentu szerokie upoważnienie do wydawania zarządzeń celem ochrony gospodarstwa narodowego. W tym samym kierunku poszły również i inne państwa zachodnio-europejskie, a mianowicie: W. Brytania, Francja i Holandia, gdzie rządy upoważnione zostały do regulowania stosunków wymiennych z innymi krajami.

Rząd mój, występując o pełnomocnictwa w zakresie spraw gospodarczych i finansowych, określił czas ich trwania na okres, dzielący nas od następnej sesji zwyczajnej, wychodząc z założenia, że na ten okres, w dzisiejszej zmiennej i pełnej niespodzianek sytuacji, istniejącej naokoło naszego kraju, pełnomocnictwa takie są rzeczą konieczną. Jest to postulat zdrowego rozsądku, nakazującego dbać w takim okresie i takiej sytuacji o posiadanie sprawnych, do ważnych metod działania i nie polegać spokojnie na momentach, stanowiących być może niejaki podstawy do optymizmu. Wspominam o tem, bo pewne takie podstawy niezaprzecalnie mamy.

Spadek naszego eksportu i wycofywanie kredytów zagranicznych, zrozumiałe na tle ciasnoty pieniężnej i powszechnej w świecie dążności do upłyniania środków kapitałowych, chaos i rozprzężenie gospodarki międzynarodowej nie zdołały naruszyć podstaw naszej gospodarki. Nasz budżet zamyka się deficytem bez porównania mniejszym aniżeli budżety wielu przodujących państw Starego i Nowego Świata i jest pokrywany jak dotychczas z nagromadzonych uprzednio rezerw. Nasza waluta należy do nielicznych walut europejskich, które nie zeszyły poniżej swego parytetu. Pomimo istniejących — jak wszędzie — trudności, płacimy jednak zobowiązania Państwa i samorządów i przedsiębiorstw prywatnych wobec zagranicy, chociaż dookoła nas raz po raz słyszymy o zaniechaniu wypłat zagranicznych, o moratorium i t. p.

Liczba upadłości bankowych jest niewielka, przy-

czem te kilka mniejszych banków, które załamały się pod ciężarem kryzysu oraz własnej słabości i nieudolności. należało do grupy banków drugorzędnych o znaczeniu lokalnym. Proces odpływu lokat zagranicznych odbywał się stopniowo i bez wstrząsów, banki równomiernie i sprawnie ściągają udzielane przez siebie kredyty, mobilizują własne środki i tylko w niewielkim stosunkowo stopniu korzystają z pomocy Skarbu Państwa i Banku Polskiego.

Umieliśmy zachować spokój w momentach trudnych. Przetrwaliśmy zwycięsko okres wstrząśnień finansowych w Niemczech w lipcu r. ub., załamanie się funta we wrześniu, nie uciekając się do żadnych

ryzykownych posunięć. Wytyczne naszej polityki gospodarczej nie uległy i nie ulegną zmianie. Wyrażają się one w podporządkowaniu interesów wszystkich grup, odłamów i czynników gospodarczych czy społecznych interesowi całości, interesowi Państwa. Wspólny, solidarny wysiłek, obiektywne ogólnopństwowe podejście do każdej sprawy, męskie spojrzenie prawdzie w oczy, podejmowanie decyzji i zadań bez względu na ich popularność — oto wytyczne, które doprowadzić nas powinny i muszą do zwycięskiego przetrwania obecnego ciężkiego okresu i do wejścia w okres lepszy z pełną zdolnością rozwoju.

REFORMA UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

SYSTEM obowiązujących w Polsce ubezpieczeń społecznych spotykał się ze strony warstw pracowniczych z poważnym zarzutem, iż, poza dzielnicami zachodnimi, nie zaspakaja najistotniejszych potrzeb robotników, nie dając im zaopatrzenia na starość, na wypadek przedwczesnej niezdolności do zarobkowania, jak również pozostawiając bez jakiegokolwiek pomocy wdowy i sieroty po robotnikach. Z drugiej strony sfery gospodarcze wysuwają zarzuty, iż ubezpieczenia u nas są zbyt drogie, szczególnie na Górnym Śląsku i w województwach: poznańskim i pomorskim, gdzie, obok kas chorych i znacznie kosztowniejszego niż w innych dzielnicach ubezpieczenia od wypadków, istnieje ubezpieczenie emerytalne. Zwolennicy zmniejszenia obciążeń społecznych zwracali uwagę w pierwszym rządzie na ubezpieczenie na wypadek choroby, którego faktyczna składka wynosi obecnie około 7.5% zarobków, przyczem część, obciążająca pracodawców, stanowi $\frac{1}{5}$ składki. Konieczność wprowadzenia robotniczego ubezpieczenia emerytalnego naogół nie jest kwestjonowana. Sporne raczej było, czy i o ile nowe ubezpieczenie ma być zarazem zwiększeniem obecnych t. zw. „ciężarów socjalnych”, czy też ma być ono wprowadzone kosztem ograniczenia innych świadczeń.

Głęboki kryzys, jaki przeżywamy, nie pozostał bez wpływu na rozwiązanie tego zagadnienia.

Projekt ustawy o ubezpieczeniu społecznym, wprowadzając robotnicze ubezpieczenie emerytalne, ogranicza zarazem w znacznym stopniu składkę na ubezpieczenie chorobowe, zmienia podział tej składki między ubezpieczonych i pracodawców na korzyść tych ostatnich, wskutek czego ostatecznym wynikiem ustawy będzie znaczne zmniejszenie ogólnego obciążenia pracodawców z tytułu ubezpieczenia społecznego. Rzecz oczywista, wobec nierównomiernego dotychczas obciążenia w poszczególnych dzielnicach i niwelacyjnego charakteru ustawy, ulgi, jakie uzyskają pracodawcy, nie będą jednakowe. By o tem szczególniej poinformować, należy przedstawić ogólne zasady projektowanej reformy.

Ustawa o ubezpieczeniu społecznym normować ma zasadniczo trzy działy ubezpieczeń społecznych, z których dwa będą wspólne dla pracowników umysłowych i fizycznych, a mianowicie: ubezpieczenie chorobowe, ubezpieczenie od wypadków (wraz z za-

czątkiem ubezpieczenia od chorób zawodowych), trzeci zaś dział — ubezpieczenie emerytalne — obejmować będzie wyłącznie robotników, gdyż prawa pracowników umysłowych w tym zakresie reguluje rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r.

Wbrew pierwotnym zamierzeniom, ustawa nie obejmie swym działaniem całego obszaru Rzeczypospolitej. Na Górny Śląsk zostaną rozciągnięte jedynie postanowienia, dotyczące ubezpieczenia od wypadków w zatrudnieniu i chorób zawodowych oraz organizacji ubezpieczenia pracowników umysłowych. Ubezpieczenie na wypadek choroby oraz robotnicze ubezpieczenie emerytalne normować będą na tem terytorjum nadal przepisy dzielnicowe; zapewniają bowiem one świadczenia wyższe od przewidzianych w projekcie.

Zakres osób, podlegających w myśl projektu ubezpieczeniu chorobowemu i wypadkowemu, nie ulega naogół zmianom w porównaniu ze stanem obecnie obowiązującym. Ubezpieczenie emerytalne obejmuje wszystkich pracowników fizycznych z wyjątkiem zatrudnionych w rolnictwie. Robotnicy rolni w województwach zachodnich nie zostaną jednak ograniczeni w swych prawach, ponieważ do czasu wydania ustawy, dotyczącej ogółu zatrudnionych w rolnictwie, będą oni nadal ubezpieczeni według postanowień prawnych obecnie obowiązujących.

Z pośród osób, dotychczas podlegających obowiązkowi ubezpieczenia, mogą być w myśl projektu zwolnieni od tego obowiązku pracownicy Banku Polskiego, Banku Gospodarstwa Krajowego, Państwowego Banku Rolnego i Pocztovej Kasy Oszczędności, jeżeli przysługuje im prawo do świadczeń, nie mniejszych od przewidzianych w projekcie.

Pod temi samymi warunkami Rada Ministrów na wnioszek Ministra Pracy i O. S. w porozumieniu z zainteresowanymi Ministrami może w drodze rozporządzeń zwolnić od obowiązku ubezpieczenia w pełnym lub częściowym zakresie pracowników poszczególnych instytucyj, zakładów, wytwórni i przedsiębiorstw państwowych i komunalnych.

Projekt, zachowując naogół rzeczową odrębność poszczególnych rodzajów ubezpieczeń, przeprowadza konsekwentnie ich scalenie organizacyjne.

Podstawową komórką ubezpieczeń będą kasy ubezpieczeń społecznych, które poza zasadniczą swą

funkcją przeprowadzania ubezpieczenia chorobowego wykonywać będą dla innych działów ubezpieczeń czynności pomocnicze bądź z mocy ustawy (kontrola pracodawców i pobierających świadczenia, czynności przygotowawcze w zakresie świadczeń), bądź z mocy specjalnych rozporządzeń (wymiar i ściąganie składek, ewidencja uprawnień ubezpieczonych i t. p.). Organizacja wewnętrzna kas ubezpieczeń społecznych w stosunku do obowiązujących obecnie postanowień rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 29 listopada 1930 r. o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych nie ulega poważniejszym zmianom. Jedynie specjalne postanowienia dotyczące rolnictwa stanowią swego rodzaju *novum*. Postanowienia te zapewniają: wyodrębnienie funduszy, pochodzących ze składek, opłacanych za ubezpieczenie pracowników rolnych z ogólnych funduszy kasy, utworzenie przy wyborach do organów kolegjalnych kasy specjalnej kurji dla pracodawców rolnych, możliwość utworzenia dla ubezpieczonych pracowników (robotników i pracowników umysłowych) rolnych specjalnej komisji świadczeniowej, wreszcie—co najważniejsze—utworzenie w kasach, w których liczba ubezpieczonych pracowników rolnych przekracza 3.000 względnie $\frac{1}{5}$ ogółu ubezpieczonych, specjalnej komisji rolnej, która poza kompetencjami doradczymi, ustalać będzie plan lecznictwa dla ubezpieczonej ludności rolnej oraz może powziąć uchwałę o zmianie wysokości składki, pobieranej za ubezpieczonych rolnych; uchwała ta jednak dla swej ważności wymaga zatwierdzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej.

Ubezpieczenie od wypadków, ubezpieczenie emerytalne robotników oraz ubezpieczenie pracowników umysłowych, unormowane rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r., wykonywać będzie (poza czynnościami pomocniczymi przeprowadzanymi przez kasy) Zakład Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Warszawie, który ponadto będzie koordynował, uzupełniał i usprawniał działalność wszystkich kas oraz prowadził we własnym zakresie jednolitą dla wszystkich działów ubezpieczeń akcję leczniczą i profilaktyczną, przekraczającą możliwości poszczególnych kas. Jak wynika z powyższego, utworzenie Zakładu pociąga za sobą likwidację zakładów ubezpieczeń pracowników umysłowych i ich związku ogólnopanstwowego i okręgowych związków kas chorych, zakładów ubezpieczenia od wypadków, kas brackich, działających w Małopolsce, oraz częściowe przejęcie przez Zakład funkcji Ubezpieczalni Krajowej w Poznaniu, która czynna będzie nadal jedynie dla wykonywania ubezpieczenia emerytalnego na dotychczasowych podstawach w stosunku do pracowników rolnych województwa poznańskiego i pomorskiego.

Posiadając tak znaczny zakres działania, Zakład Ubezpieczeń Społecznych będzie mógł — rzecz oczywista — tworzyć oddziały lokalne, a wtedy przyznawanie świadczeń zostanie zdecentralizowane.

Mimo organizacyjnego zespolenia poszczególne działy ubezpieczeń zachowują odrębność swych funduszy i odrębność zasadniczych funkcji (np. przyznawania świadczeń). Stosownie do tej zasady skonstruowane zostały władze Zakładu. Na jego czele stoi Rada Zarządzająca, której trzonem jest Prezy-

djum Zakładu. Czynności wykonawcze spełnia dyrekcja, złożona z dyrektora naczelnego, który jest zarazem dyrektorem działu ubezpieczenia chorobowego, dwóch dyrektorów Zakładu, lekarza naczelnego oraz trzech dyrektorów działów: ubezpieczenia wypadkowego, robotniczego ubezpieczenia emerytalnego oraz działu ubezpieczenia pracowników umysłowych. Dla decydowania o sprawach, obchodzących wyłącznie dany dział, utworzone zostaną specjalne komisje ubezpieczeniowe, przyczem dla działu chorobowego i wypadkowego ze względu na wspólny zakres osób, podlegających tym ubezpieczeniom, funkcjonować będzie jedna komisja Prezydja tych komisji wraz z prezesem Zakładu i jego zastępcą stanowią, wyposażone w specjalne kompetencje, Prezydjum Zakładu, którego głównym zadaniem będzie koordynowanie prac poszczególnych działów. W sprawach rentowych funkcjonować będą komisje rentowe specjalne dla każdego działu. Rada Zarządzająca, Prezydjum, komisje ubezpieczeniowe i komisje rentowe składać się będą z trzech grup: ubezpieczonych, pracodawców i nominatów. Żadna z trzech grup nie posiada w wymienionych organach absolutnej większości, a ubezpieczeni mają więcej przedstawicieli niż pracodawcy.

Ze względu na szerokie kompetencje Zakładu w zakresie prac techniczno-ubezpieczeniowych projekt przewiduje zupełnie samodzielne stanowisko naczelnego matematyka, który zależny będzie od dyrektora naczelnego personalnie, natomiast w wydawaniu swych orzeczeń techniczno-ubezpieczeniowych zachowuje pełną odpowiedzialność. Naczelnym matematykiem czuwa nad równowagą ubezpieczeniowo-techniczną wszystkich działów, sprawdza we właściwym czasie stosunek przebiegu ubezpieczenia do założeń, przyjętych dla obliczenia składek, oraz sporządza bilanse ubezpieczeniowo-techniczne poszczególnych działów ubezpieczenia.

Wysokość obowiązujących dotychczas składek ubezpieczeniowych i obciążenia z tego tytułu pracodawców i ubezpieczonych przedstawia poniższa tabela:

Rodzaj ubezpieczenia	Przemysł			Rolnictwo		
	pracodawcy	ubezpieczeni	ogółem	pracodawcy	ubezpieczeni	ogółem
Woj. centralne i wschodnie						
chorobowe	45	3·0	7·5	—	—	—
wypadkowe	1·2	—	1·2	0·8	—	0·8
inwalidzkie	—	—	—	—	—	—
Razem:	5·7	3·0	8·7	0·8	—	0·8
Woj. południowe						
chorobowe	45	3·0	7·5	4·5	3·0	7·5
wypadkowe	1·2	—	1·2	0·8	—	0·8
inwalidzkie	—	—	—	—	—	—
Razem:	5·7	3·0	8·7	5·3	3·0	8·3
Woj. zachodnie						
chorobowe	45	3·0	7·5	4·5	3·0	7·5
wypadkowe	2·0	—	2·0	1·4	—	1·4
inwalidzkie	1·8	1·8	3·6	1·8	1·8	3·6
Razem:	8·3	4·8	13·1	7·7	4·8	12·5

Według projektu składki, opłacane za wszystkich ubezpieczonych, z wyjątkiem pracowników rolnych, wynosić będą:

Rodzaje ubezpieczeń	Składka		
	pracod. ubez. razem		
Chorobowe	2.5	2.5	5.0
Wypadkowe	1.1	—	1.1
Emeryt. robotn.	1.9	1.9	3.8
Pokrycie deficytu ubez. wypadkowego	0.3	—	0.3
Razem:	5.8	4.4	10.2

Ponadto nadmienić należy, iż składka na ubezpieczenie chorobowe pracowników umysłowych będzie obniżona do 4.6%, ponieważ pracownicy ci nie będą otrzymywali świadczeń pieniężnych ze strony kasy ubezpieczeń społecznych za czas, w którym w myśl obowiązujących przepisów prawnych lub umów zbiorowych przysługuje im prawo do pełnego wynagrodzenia ze strony pracodawcy.

Obciążenie pracodawców rolnych z tytułu ubezpieczeń społecznych nie będzie jednolite w całym Państwie ze względu na różny stopień rozwoju ubezpieczeń społecznych w poszczególnych dzielnicach, którego projekt nie niweluje.

W województwach zachodnich obowiązywać będą ubezpieczenia jak dotąd w pełnym zakresie, wobec tego składki przedstawiać się będą, jak następuje:

Rodzaje ubezpieczeń	Składka		
	pracod. ubez. razem		
Chorobowe	1.7	1.7	3.4
Wypadkowe	1.0	—	1.0
Emerytalne	1.8	1.8	3.6
Razem:	4.5	3.5	8.0

W województwach południowych ubezpieczenie chorobowe obowiązuje jedynie w gospodarstwach o obszarze ponad 75 ha, wypadkowe w gospodarstwach o obszarze powyżej 30 ha. Projekt nie wprowadza pod tym względem doraźnych zmian, dając jedynie pełnomocnictwa Radzie Ministrów do rozciągnięcia ubezpieczenia na mniejsze gospodarstwa. W gospodarstwach więc większych (ponad 75 ha) składki przedstawiać się będą, jak następuje:

Rodzaje ubezpieczeń	Składka		
	pracod. ubez. razem		
Chorobowe	1.7	1.7	3.4
Wypadkowe	1.0	—	1.0
Emerytalne	—	—	—
Razem:	2.7	1.7	4.4

Wreszcie w województwach centralnych i wschodnich mówić można jedynie o ubezpieczeniu wypadkowym, którego składka wynosić będzie 1% zarobków.

Dla ścisłości zestawienia powyższe wymagają pewnych wyjaśnień. W pierwszym rzędzie należy stwierdzić, że podobnie jak dotychczas i po wejściu w życie projektu ustawy składka na ubezpieczenie od wypadków nie będzie jednolita, lecz zróżniczkowana według stopnia niebezpieczeństwa, jakie przedstawia dany typ przedsiębiorstw, zakładów pracy lub gospodarstw rolnych. Jeśli więc w zestawieniach mówimy o składce wypadkowej, mamy na myśli składkę przeciętną. I z tem jednak zastrzeżeniem, jeśli na podstawie procentowej miary chcemy porównać faktyczne obciążenia pracodawców przed i po wejściu w życie projektu, musimy zastrzec, iż zestawienia będą dokładną miarą tylko dla oceny obciążeń z tytułu

ubezpieczenia robotników. Wynika to nietylko z tej przyczyny, że dla pracowników umysłowych składka na ubezpieczenie chorobowe jest niższa niż dla robotników, lecz również i z niewspółmierności składki chorobowej i wypadkowej, wymierzanych od robocizny zarówno pracowników fizycznych, jak i umysłowych, ze składką na robotnicze ubezpieczenie emerytalne. Zagadnienie to można łatwo wyjaśnić na następującym przykładzie. Poza rolnictwem obciążenie pracodawców Małopolski, b. Kongresówki i ziem wschodnich z tytułu ubezpieczeń, które w artykule niniejszym omawiamy, wynosi obecne (zestawienie pierwsze) 5.7%, po wejściu w życie projektu wyniesie 5.8% (zestawienie drugie). Pożornie wydawałoby się więc, że obciążenie pracodawców zwiększy się, w rzeczywistości będzie odwrotnie. Jeśli bowiem przeprowadzimy analizę powyższych liczb, łatwo dostrzeżemy, że obciążenie pracodawców z tytułu składek: chorobowej i wypadkowej, wymierzanych, jak już zaznaczono, od robocizny pracowników umysłowych i robotników, zmniejszy się łącznie o około 1.8%, natomiast pozycją, powiększającą obciążenie pracodawców, jest 1.9%, które opłacać będą jedynie od zarobków robotników na robotnicze ubezpieczenie emerytalne.

Jak z powyższego wynika, obciążenia pracodawców ulegną we wszystkich dzielnicach obniżeniu, zwłaszcza jeśli wziąć pod uwagę obniżenie składki chorobowej, opłacanej za pracowników umysłowych, oraz tę okoliczność, iż składka do ubezpieczenia wypadkowego dotychczas w województwach centralnych i południowych obliczana jest od pełnego zarobku, według projektu zaś obliczana będzie od zarobku ograniczonego.

Szczególnie znaczne będzie obniżenie obciążeń dla rolnictwa (o 3.8% zarobków) oraz dla przemysłu w dzielnicach zachodnich (2.5% zarobków). Zmniejszenie obciążenia życia gospodarczego nastąpi również na Górnym Śląsku, gdyż przeciętna składka na ubezpieczenie wypadkowe na skutek wspólnego przez wszystkie dzielnice pokrywania deficytu ulegnie zmniejszeniu o blisko 1% zarobków.

Porywnyując dotychczasowe obciążenie województw zachodnich i Górnego Śląska z obciążeniami przysłaniem w myśl projektu ustawy, należy wziąć również pod uwagę, iż obecnie obowiązujące na tem obszarze ubezpieczenie wypadkowe oparte jest na systemie repartycyjnym, a nadto ubezpieczenie emerytalne obowiązujące w województwach zachodnich jest deficytowe, wskutek czego podwyższenie składki w obydwóch wymienionych działach, gdyby zostały one pozostawione same sobie, byłoby już w czasie najbliższym koniecznością. Natomiast w projekcie ustawy składki na ubezpieczenia długoterminowe skalkulowane są w ten sposób, by pokrywały nietylko kapitałowe wartości świadczeń, lecz również i deficyty dotychczasowych ubezpieczeń w dzielnicach zachodnich. Składka zatem według projektu nie będzie wzrastać.

Prócz składek Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymywać będzie dołaty ze Skarbu Państwa, a mianowicie w dziale emerytalnym rocznie po zł 24 w stosunku do każdej wypłacanej renty inwalidzkiej, starszej lub wdowiej i po zł 12 w stosunku do każdej wypłacanej renty sieroczej, w dziale zaś ubezpieczenia wypadkowego — zł 3 miljn. rocznie w ciągu 20 lat

od dnia wejścia w życie ustawy. Ta ostatnia dopłata przeznaczona jest na pokrycie deficytów ubezpieczenia rolnego w województwach zachodnich i na Górnym Śląsku. Świadczenie Skarbu Państwa na rzecz ubezpieczenia wypadkowego nie będzie nowym obciążeniem, lecz raczej zmianą pozycji budżetowych, gdyż projekt znosi udział Skarbu Państwa w kosztach zasiłków połogowych, wypłacanych przez kasy.

Ramy niniejszego artykułu nie pozwalają nam na szczególne rozpatrzenie świadczeń, przewidzianych w projekcie ustawy o ubezpieczeniu społecznym. Przyjmując zatem, iż dotychczasowe świadczenia instytucyj ubezpieczeniowych są naogół znane, ograniczamy się do krótkiego przedstawienia zmian, jakie projekt wprowadza.

Rzecz oczywista, obniżenie składki na ubezpieczenie na wypadek choroby z 7.5% do 5% dla ogółu ubezpieczonych, a 3.4% dla ubezpieczonych pracowników rolnych, zmusza do ograniczenia świadczeń.

W dziale świadczeń pieniężnych oszczędności polegają na skróceniu okresu zasiłkowego z 39 na 26 tygodni, obniżeniu zasiłku chorobowego z 60 na 50%, zasiłku połogowego ze 100 na 50% zarobku, zniesieniu obowiązku wypłacania zasiłku chorobowego osobom, które stały się niezdolnymi do pracy wskutek choroby przed upływem 4 tygodni po utracie zajęcia, uzasadniającego obowiązek ubezpieczenia, oraz wprowadzeniu dla osób, które w ciągu 12 ostatnich miesięcy nie były ubezpieczone przez przynajmniej 26 tygodni, 4-tygodniowego okresu wyczekiwania na świadczenia pieniężne.

Ponadto pracownicy rolni nie będą mieli prawa do świadczeń pieniężnych ze strony kasy ubezpieczeń społecznych, natomiast świadczenia te obowiązani im będą wypłacać pracodawcy.

W dziale leczniczym projekt ogranicza okres korzystania z pomocy leczniczej dla ubezpieczonych z 39 na 26 tygodni, a ponadto wprowadza obowiązek wnoszenia niewielkich opłat za lekarstwa, środki lecznicze, porady lekarskie i niektóre zabiegi lecznicze.

Wprowadzając dość znaczne ograniczenia świadczeń chorobowych, projekt daje duże możliwości złagodzenia tych ograniczeń, o ile sytuacja finansowa kas na to pozwoli.

Robotnicy, uszczupleni w swych prawach w zakresie ubezpieczenia na wypadek choroby, otrzymują wzamian za to w Małopolsce, b. Kongresówce i na ziemiach wschodnich nie istniejąc tam dotychczas ubezpieczenie emerytalne, a w województwach zachodnich poprawę dotychczasowych świadczeń w tym zakresie.

Skromna składka na ubezpieczenie emerytalne (3.8% zarobków), niewielkie dopłaty Skarbu Państwa, jakoteż przyjęcie zasady, iż składka nie może wzrastać wraz ze zwiększaniem się liczby wypłacanych rent, wszystko to uniemożliwia przewidywanie większych wymiarów świadczeń emerytalnych. Świadczenia w swej ogólnej wartości będą wyższe od świadczeń, wypłacanych obecnie w województwach zachodnich, niższe natomiast od obowiązujących na Górnym Śląsku.

Ustawa przewiduje następujące świadczenia emerytalne: renty inwalidzkie, wdowie, sieroce, dodatki do rent inwalidzkich dla osób obciążonych rodziną, specjalne dopłaty do rent, lecznictwo i jednorazową zapomogę pośmiertną. Prawo do wszystkich tych świad-

czeń, prócz zapomogi pośmiertnej, przysługują po przebyciu okresu wyczekiwania, który wynosi 200 tygodni składkowych. Za tygodnie składkowe uznawać się będzie te tygodnie, za które uiszczono składki.

Renta inwalidzka przysługuje ubezpieczonemu niezdolnemu do zarobkowania, lub bez względu na ten warunek ubezpieczonemu, który ukończył 65 rok życia względnie jeśli chodzi o osoby zatrudnione w górnictwie lub hutnictwie 60 rok życia (za tych ubezpieczonych opłaca się składki w wysokości 4.4% zarobku).

Renta wdowia przysługuje wdowie, która ukończyła 60 rok życia, względnie przed osiągnięciem tego wieku, jeżeli jest niezdolna do zarobkowania. Renty sieroce wypłaca się w zasadzie do ukończenia 17 roku życia.

Świadczenia emerytalne są tak skonstruowane, aby w stosunku do zarobku były większe dla osób mniej zarabiających, mniejsze zaś dla lepiej zarabiających. Efekt ten uzyskuje się przez to, iż w skład renty wchodzi t. zw. kwota zasadnicza, ustalona nie według indywidualnego zarobku osoby zainteresowanej, lecz na podstawie przeciętnego zarobku wszystkich ubezpieczonych, oraz przez specjalne dopłaty do rent — tym większe im mniejszy jest zarobek ubezpieczonego. Na te dopłaty, które dopłacać się będzie tylko do rent wymierzonych od zarobku tygodniowego poniżej zł 36, przeznacza się w zasadzie kwoty, wpłacane do ubezpieczenia emerytalnego przez Skarb Państwa.

Renty inwalidzkie przyznane osobom, które przebyły w ubezpieczeniu mniej niż 8 lat (renty początkowe), wynosić będą 9 — 11% przeciętnego zarobku wszystkich ubezpieczonych (kwota zasadnicza) oraz 10% ich indywidualnego zarobku (kwota zmienne), po przebyciu 8 lat ubezpieczenia kwota zmienna wzrastać będzie przez dalsze 8 lat o ½% zarobku ubezpieczonego za każde następne 52 tygodnie. po 16 latach wzrost kwoty zmiennej wynosić będzie za każde następne 52 tygodnie — 1% zarobku, wreszcie po 24 latach wzrost wynosić będzie 1½% zarobku.

Dla osób, których zarobek odpowiada przeciętnemu zarobkowi wszystkich ubezpieczonych, renta początkowa wynosić będzie 20% zarobku, po 16 latach ubezpieczenia wzrośnie do 24%, po 24 latach osiągnie wysokość 32%, a po 36 latach 50% zarobku. Ponieważ jednak do ubezpieczenia zalicza się tylko tygodnie, za które opłacono składki, nie można utożsamiać powyższych okresów z liczbą lat pracy.

Otrzymujący rentę inwalidzką ma prawo do dodatku na każde dziecko w wysokości 1/10, renty początkowej.

Renta wdowia wynosi połowę, renta sieroca jedną piątą renty inwalidzkiej.

Niezależnie od świadczeń pieniężnych ubezpieczenia emerytalne przyznaje również świadczenia lecznicze. Projekt rozróżnia lecznictwo obowiązkowe, które przysługuje po wyczerpaniu pomocy z kasy ubezpieczeń społecznych, jeśli ubezpieczony jest nadal chory na tę samą chorobę, oraz lecznictwo fakultatywne, które ma na celu zapobieżenie niezdolności do zarobkowania, grożącej ubezpieczonemu, względnie przywrócenie tej zdolności osobie, pobierającej świadczenia. Wykonywanie lecznictwa ubezpieczenia emerytalnego robotniczego i pracowników umysłowych oraz lecznictwa ubezpieczenia od wypadków powierzone

zostanie w Zakładzie działowi ubezpieczenia na wypadek choroby i skoordynowane z ogólną działalnością leczniczą i profilaktyczną Zakładu, na którą przekazane są specjalne środki finansowe. Tego rodzaju rozwiązanie kwestji daje gwarancję, iż lecnicstwo zapobiegawcze i restytucyjne będzie mogło być postawione na odpowiednim poziomie, co ma duże znaczenie społeczne i co może w pewnym stopniu odciążyć kasy, zwłaszcza w zakresie lecnicstwa, przekraczającego, ze względu na swój charakter, możliwości poszczególnych kas.

W ubezpieczeniu wypadkowym projekt przewiduje dla poszkodowanych całkowicie niezdolnych renty w wysokości 66 $\frac{2}{3}$ %, dla wdów 30%, dla sierot 20% zarobku ubezpieczonego. Ten poziom świadczeń będzie niższy od wypłacanych obecnie dobro-

wolnych świadczeń Zakładu Ubezpieczenia od Wypadków we Lwowie, wyższy jednak znacznie od świadczeń ustawowych tego Zakładu oraz innych zakładów ubezpieczenia wypadkowego.

Ważnem zapoczątkowaniem jest wprowadzenie, w skromnym narazie zakresie, odszkodowań dla osób, których zdolność zarobkowa ograniczona zostaje na skutek chorób zawodowych, a mianowicie atrucia ołowiem, rtęcią, zakażenia wąglikiem. Rada Ministrów na wniosek Ministra Pracy i Opieki Społecznej może listę chorób zawodowych rozszerzyć. Odszkodowania dla osób niezdolnych do zarobkowania z powodu chorób zawodowych wypłacane będą według zasad i w wysokości świadczeń wypadkowych.

W. B.

ROKOWANIA POLSKO-NIEMIECKIE

ROKOWANIA, jakie rozpoczęły się ostatnio pomiędzy delegacją niemiecką, przybyłą do Warszawy, a odpowiednimi czynnikami rządowymi polskimi, pozornie tylko mają nieskomplikowaną strukturę. Zgodnie z oficjalnymi komunikatami chodzi w rozmowach tych o zbadanie możliwości uzgodnienia poglądów obu państw w związku z projektowanym wprowadzeniem nowej niemieckiej taryfy bojowej (Obertarif) w stosunku do Polski, jako kraju, z którym Niemcy nie posiadają traktatu handlowego. O ile sądzić można z głosów prasy niemieckiej, taryfa ta miałaby właściwie zastawanie tylko do Polski, a to z uwagi na „dyskryminowanie” wywozu niemieckiego do Polski przez nasze ostatnie zarządzenia reglamentacyjne. Wprawdzie — nawiasem mówiąc — dekret Prezydenta Rzeszy z dn. 18/I b. r., na której to podstawie prawnej opiera się nowowydana „Obertarif”, upoważnia Rząd Rzeszy do stosowania podwyższonego poziomu stawek celnych wogóle do krajów nie-traktatowych — bez względu czy „dyskryminują” one wywóz niemiecki, czy też nie, a dopiero kryterjum „dyskryminacji” ma się stosować do krajów, związanych z Niemcami umowami handlowymi — to jednak, jak widać, Niemcy nie są absolutnie przekonane o słuszności stosowania „Obertarif” do kraju, który ratyfikował umowę z Niemcami, nieratyfikowaną przez Niemcy same, i wolą odrazu używać w stosunku do Polski argumentu „dyskryminacyjnego”. Dość, że — jak wydawałoby się napozór — Niemcom chodzi po prostu o wyłamanie drzwi w naszym nowym systemie reglamentacyjnym, obowiązującym od początku roku, groźbą zastosowania do nas ceł bojowych i zahamowania w ten sposób niemal zupełnie wywozu polskiego do Niemiec.

Tak pojęte rokowania nie miałyby, oczywiście, żadnych szans powodzenia. Niesposób sobie wyobrazić, aby Polska, której bilans obrotów z Niemcami zamknął się w ub. r. saldem ujemnym przeszło 44 miljn. i która — posiadając z Niemcami ujemny bilans „obrotów niewidzialnych” — chce obecnie drogą pewnego skrępowania przywozu z Niemiec wyrównać ujemne saldo obrotów towarowych, miała ustąpić ze swej linii pod groźbą... dalszego skrępowania jej wywozu do Niemiec. Tego rodzaju polityka oznaczałaby całkowitą kapitulację w wojnie celnej polsko-niemieckiej po stronie Polski, gdyż wówczas — zgóry to mo-

żna przewidzieć — bilans obrotów obu krajów kształtowałby się stale w sposób ujemny dla nas.

A więc na czem właściwie polegać mogą obecne rozmowy polsko-niemieckie i jaki może być ich wynik? Przypominamy przedewszystkiem, iż bezpośrednim powodem wybuchu wojny celnej polsko-niemieckiej było odmówienie przez Komisarza Węglowego Rzeszy w dn. 15/VI 1925 r. pozwoleń na przywóz węgla do Niemiec dla polskich importerów, którzy w latach 1922—1925 korzystali z art. 224 konwencji górnośląskiej, zawartej w Genewie, mocą której w tym okresie dopuszczone zostały z polskiego Górnego Śląska do Niemiec kontyngenty węglowe w wysokości przeciętnego obrotu między temi terytorjami w latach 1911—13. Mamy tutaj pierwsze bojowe uderzenie niemieckie w stosunku do Polski (pozwolenia na przywóz węgla do Niemiec z innych krajów wydawane są nadal). Polska odpowiada dn. 17/VII wprowadzeniem listy zakazów przywozu, mających obowiązywać wobec krajów, krępujących wywóz polski, wyjaśniając w kilka dni później, iż stosować się mają one do Niemiec. Tutaj mamy zatem pierwsze polskie zarządzenie bojowe, po którym zaraz (dn. 1 i 2/VII 1925 r.) Niemcy ogłaszają 2 listy ceł bojowych i zakazów przywozu, skierowanych specjalnie przeciwko Polsce. W odpowiedzi na to Polska dodaje do ogłoszonej uprzednio listy zakazów jeszcze drugą w dn. 11/VII. To są, formalnie biorąc, te zarządzenia, które stworzyły ów anormalny stan wojny celnej pomiędzy obu krajami, trwający do dnia dzisiejszego.

Zakazy i cła bojowe (naogół prohibicyjne), wprowadzone przez Niemcy, dotoczyły w sumie przeszło 56% wartości przywozu Polski do Niemiec, podczas gdy zakazy polskie uderzyły tylko w niespełna 47% wartości przywozu niemieckiego do Polski. Nietylko więc Polska została do wojny celnej wciągnięta bez jej woli, ale nawet odpowiednie jej zarządzenia nie dorównały rozmiarom zarządzeń niemieckich.

Nie będziemy na tem miejscu przedstawiali raz jeszcze przebiegu rokowań o traktat handlowy polsko-niemiecki w latach 1925—1930. Musimy tutaj zaznaczyć tylko dla możności odniesienia się doń w dalszym ciągu naszych uwag konkretny fakt zawarcia dn. 30/XI 1927 r. t. zw. umowy drzewnej pomiędzy Polską a Niemcami, mocą której Polska uzyskała kontyngent przywozowy na drzewo tarte w wysokości

1,250.000 m³ przy jednoczesnym stabilizowaniu cel wywozowych polskich na surowiec drzewny i przywozowych cel niemieckich na tarcicę — wzamian za pewne kontyngenty w ramach polskich zakazów przywozu na korzyść przywozu niemieckiego, a mianowicie pewnych artykułów z porcelany i szkła dla laboratoriów, części zegarów, samochodów i rowerów. Był to jedyny, jak zobaczymy, czasowy wyłom w nienaruszonym do dnia dzisiejszego stanie wojny celnej pomiędzy obu krajami.

Przyszła wreszcie umowa gospodarcza polsko-niemiecka z dn. 17/III 1930 r. Miała ona zakończyć wojnę celną, a więc, formalnie biorąc, położyć po stronie niemieckiej kres stosowaniu zakazów i cel bojowych z dn. 1 i 2/VII 1925 r., po stronie polskiej zaś — zakazom, specjalnie antyniemieckim, zebranych w t. zw. II i III liście zakazów przywozu, a następnie od dn. 10/II 1928 r. w jednej liście zakazów na towary, przywożone do Polski z Niemiec.

Jednocześnie jednak w samej umowie ustępowały — jakkolwiek częściowo tylko — i inne przejawy polsko-niemieckiej wojny celnej. Mianowicie wzamian za kontyngent węglowy na rzecz Polski w ramach niemieckiego zakazu przywozu węgla, mającego obowiązywać nadal, oraz za „kontyngent weterynaryjny” na przywóz ograniczonej ilości nierogacizny z Polski Niemcy uzyskiwały kontyngenty z t. zw. listy zakazów „ogólnych” (a więc stosowanych do wszystkich krajów naskutek zachwiania się całej równowagi obrotu zagranicznego Polski przez wojnę celną z Niemcami), czyli dawnych I i IV listy zakazów przywozu, zebranych również od dn. 10/II 1928 r. w jedną listę.

Zbilansowanie więc korzyści i ustępstw obu stron, zawarte w umowie marcowej, przedstawiało się, jak następuje: za kontyngent węglowy i kontyngent na nierogaciznę — kontyngenty z listy zakazów ogólnych, a za zniesienie niemieckich bojowych zakazów i cel antypolskich — zniesienie specjalnej listy zakazów przywozu, stosowanej tylko do Niemiec.

Ta równowaga została, jak wiadomo, zachwiana bardzo silnie przez Niemcy na naszą niekorzyść naskutek szeregu podwyżek celnych, wprowadzonych bądź bezpośrednio po podpisaniu umowy marcowej (w kwietniu 1930 r.), bądź w dalszym ciągu — przez cały 1930 r. i 1931 r. Nie wchodząc w wyliczenie szczegółowe tych podwyżek (omawianych zresztą każdorazowo w tem piśmie), stwierdzić należy, iż wywóz polski — przedewszystkiem rolniczy — do Niemiec nie tylko bardzo silnie się zmniejszył, ale w wielu pozycjach spadł do zera.

Ogólna wartość wywozu produktów spożywczych z Polski do Niemiec np. wyniosła w 1929 r. (a więc przed nowymi cłami niemieckimi) ok. zł 292 milin., w 1930 r. zł 227.4 milin., w 1931 r. zł 123.3 milin. W tymże samym okresie ogólny wywóz produktów spożywczych z Polski wynosił zł 788.2 milin., zł 738.9 milin. i zł 561 milin. Nastąpił więc silny spadek wywozu do Niemiec, przekraczający znacznie spadek wywozu ogólnego. Toż samo zjawisko zaobserwować można we wszystkich pozycjach wywozowych Polski w zakresie rolniczym. Ponieważ zaś wywóz tych właśnie produktów do Niemiec stanowił normalnie 70—80% wartości całego wywozu do tego kraju, więc i nasz wywóz ogólny do Niemiec spadł w okresie tym bardzo silnie. W 1930 r., a więc w roku 2 generalnych podwyżek niemieckiej taryfy celnej (w marcu i kwietniu) oraz szeregu sporadycznych podwyżek na po-

szczególne produkty w ciągu całego roku, wywóz ten wyniósł zł 626.6 milin. w porównaniu z zł 877.1 milin. w 1929 r. Spadek wynosi tutaj zatem ok. 28.5%, podczas gdy spadek ogólnego naszego wywozu w tymże okresie — zaledwie 13.5%. Toteż odrazu udział Niemiec w naszym wywozie obniża się w 1930 r. do 25.7% — z 31.2% w 1929 r. Tutaj jednakże protekcjonizm niemiecki nie działa jeszcze w całej pełni. Uwidoczniłby się dopiero wówczas, gdybyśmy chcieli analizować skutki każdej podwyżki cel niemieckich z osobna, co przy uwzględnianiu statystyk rocznych zatracą się niemal zupełnie. W wielu, mianowicie, wypadkach podwyżka celna, następując w II połowie roku, nie znajduje już swego pełnego odzwierciedlenia w statystyce, zwłaszcza, iż naturalnym biegiem rzeczy zainteresowane koła handlowe w oczekiwaniu jej zwiększają uprzednio wywóz do rozmiarów anormalnych.

Dlatego też dopiero statystyka za 1931 r. daje pełny obraz spustoszenia, dokonanego w naszym wywozie do Niemiec przez podwyżki niemieckie w roku poprzednim. Nie mówimy w tym wypadku już o nieodnowieniu przez Niemcy z końcem 1930 r. umowy drzewnej, co zadecydowało o zamknięciu nam rynku niemieckiego na drzewo tarte, a w rezultacie o spadku wywozu grupy drzewnej z zł 158.7 milin w 1930 r. (w 1929 r. zł 258.7 milin.) do zł 24.8 milin. w 1931 r. Ale rzuca się przedewszystkiem w oczy gwałtowny spadek wywozu produktów spożywczych, wynoszący niewiele co mniej niż 50%. Te dwie grupy dają niemal 1/3 ogólnego spadku naszego wywozu do Niemiec. Inne słowa, dodając do tego niektóre inne pozycje, stanowiące również przedmiot podwyżek niemieckich, powiedzieć możemy, iż na spadku naszego wywozu do Niemiec w ub. r. zaciążył niemiecki protekcjonizm w przeszło 80%.

Polska początkowo próbowała drogi polubownego załatwienia sporu, wynikłego z zupełnie nowej sytuacji, stworzonej przez te podwyżki celne. Pamiętamy, iż za podstawę naszej akcji wzięliśmy w czerwcu 1930 r. podpisaną zarówno przez Niemcy iak i przez Polskę międzynarodową konwencję handlową, z dn. 24/III 1930 r., zawartą w Genewie, a umożliwiającą żądanie przez państwo, pokrzywdzone jednostronnymi podwyżkami celnymi drugiego państwa, rokowań celem polubownego załatwienia sprawy. W przeszło 6 tygodni po naszym wystąpieniu doczekaliśmy się (na początku sierpnia 1930 r.) odpowiedzi, odmawiającej wszelkich rokowań. Wówczas to dopiero, mając ciągle nadzieje, iż dojdzie mimo to do jakiegoś porozumienia, Polska przystąpiła do wyrównywania zachwianej podwyżkami niemieckimi równowagi obrotu wzajemnego obu krajów, co też nastąpiło w listopadzie 1930 r. w formie niezbyt wielkiej zresztą listy podwyżek celnych — przeważnie na produkty przemysłowe. Zarówno wzięta słabość reakcji iak i termin wydania nowej listy sprawiły, iż przywóz niemiecki do Polski, składający się, jak wiadomo, w olbrzymiej części z produktów przemysłowych, nie wzrósł w 1930 r. w porównaniu z 1929 r. specjalnej zniżki. Wprawdzie spadł on również jak i wywóz nasz do Niemiec o ok. 28.5%, ale spadek ten pozostawał w ścisłym związku ze spadkiem całego naszego przywozu w 1930 r. który z zł 3.110 milin. w 1929 r. zmniejszył się do zł 2.245 milin., a więc również o 28%. To silne tempo spadku ogólnego naszego przywozu (które — nawiasem mówiąc — odbiło się tak

korzystnie na naszej równowadze w zakresie bilansu płatniczego w latach późniejszych) zdecydowało i o spadku przywozu z Niemiec. Można więc śmiało powiedzieć, iż o ile nasz wywóz do Niemiec spadł w 1930 r., jakeśmy to stwierdzili, w 80% przeszło naskutek zarządzeń protekcyjnych Rzeszy, to spadek wywozu niemieckiego do Polski nastąpił z przyczyn ogólnej natury i nie wspólnego z sytuacją polityczno-handlową obu krajów nie mających. Rozumie się, że i udział Niemiec w naszym przywozie zachwiał się minimalnie, wynosząc w 1929 r. 27,3% (w 1930 r. zaś 27%).

Listopadowe podwyżki celne w Polsce odbiły się nieco na wywozie niemieckim do Polski w 1931 r., zwłaszcza, iż uzupełnione zostały w ciągu tegoż roku kilkoma innymi podwyżkami. Niewielki jednak był ich skutek, skoro przywóz nasz ogólny wykazał w 1931 r. w porównaniu z 1930 r. zmniejszenie o 35%, przywóz zaś specjalnie z Niemiec — o 40%. I tu zatem główny ciężar spadku spowodowany został przyczynami zgoła odmienną natury niż posunięcia polityczno-celne. A tylko pewne zaostrenie kursu wobec Niemiec wyraziło się w rezultacie lekkim spadkiem udziału ich w naszym przywozie (z 27% w 1930 r. na 24,5% w 1931 r.), przyczem pozostały one i nadal naszym pierwszym dostawcą, bijąc przeszło dwukrotnie następnego z kolei — Stany Zjednoczone.

Tego rodzaju odmienność traktowania we wzajemnych stosunkach polsko-niemieckich doprowadziła w rezultacie do tego, iż bilans naszych obrotów z Rzeszą po saldach dodatnich w latach uprzednich wykazał wreszcie w 1931 r. saldo ujemne w wysokości zł 44 miljn. Zważywszy na dość znaczne zaangażowanie się kapitału niemieckiego w Polsce i wynikającą stąd konieczność płacenia zarówno procentów i amortyzacji jak i — w obecnych czasach ubóstwa kapitałowego w samych Niemczech — zwrotu lokat kapitałowych z Polski do Niemiec, trudno byłoby sobie nam pozwolić na luksus ujemnego bilansu handlowego z tem państwem. Niemcy zresztą, będący w analogicznym położeniu wobec wielkokapitalistycznych państw Zachodu Europy i Stanów Zjednoczonych i czyniący z sytuacji swej oręż dla walczenia o uznanie konieczności posiadania przez nie dodatniego bilansu handlowego wobec tych krajów, powinny stanowczo zrozumieć też samą dążność w Polsce wobec Niemiec.

Ta sytuacja leżała niewątpliwie u podstaw naszych zarządzeń, wydanych z końcem grudnia r. ub., a obowiązujących od początku r. b., w sprawie zakazu przywozu pewnych produktów i podwyższenia ceł na inne. Niewątpliwie, zarządzenia te — uznane, jak słysząc, w Niemczech za „dyskryminację” wywozu niemieckiego do Polski — potrafiłyby wyrównać bilans naszych obrotów z Niemcami i — ewentualnie — doprowadzić nawet do nadwyżki bilansowej na naszą korzyść. Tymczasem jednak już w styczniu r. b. Niemcy odpowiedziały ogłoszeniem zasadniczego „Notverordnung” (z dn. 18/1) o możliwości stosowania przez Rząd Rzeszy bojowych taryf celnych wobec krajów o zdeprecjonowanej walucie jak również wobec tych, które „nie stoją w stosunku traktatowo-handlowym” z Niemcami lub które „dyskryminują” wywóz niemiecki. Wśląd za tem poszła odrazu podwyżka cła na masło, ustalająca je wobec Polski na RM 170 od kwintala, a więc zamy-

kająca właściwie wywóz tego produktu z Polski do Niemiec całkowicie.

W ten sposób już w styczniu r. b. z grupy produktów spożywczych ubyłła pozycja wartości ok. zł 33 miljn. (jeśli brać liczby z 1931 r.), a więc przeszło 25% wartości wywozu zeszlorocznego w tej grupie, a ok. 11% wartości ogólnego naszego wywozu. Tem samem zamierzenia nasze, dążące do zniwelowania salda ujemnego w obrotach handlowych z Niemcami, utrudniły się znów znacznie.

Jesteśmy więc pod względem zarządzeń polityczno-handlowych, zaostrażających stale stan wojny celnej, panujący pomiędzy Polską i Niemcami, ciągle w stosunku do Niemiec w defensywie, nie nadążając nieomal za zarządzeniami niemieckimi, krępującymi nasz wywóz, w naszych posunięciach, mających na celu wyrównywanie tych uszczerbków. To też, jak wspomnieliśmy na wstępie, sytuacja, wytworzona przez niemieckie projekty „Obertarif”, mającej mieć zastosowanie do wywozu polskiego, powoduje dla nas w obecnych rozmowach z Niemcami sytuację dość szczególną.

Wszystko wskazuje na to, iż podstawowem żądaniem niemieckim będzie dążenie do tego rodzaju „societas leonina”, w której obciążenie Polski wymierne będzie całkowicie (kontyngenty z ostatniej naszej listy zakazów przywozu), a obciążenie Niemiec wyrazi się... w zapowiedzi niestosowania do nas „Obertarif”, a co najwyżej, zastosowania i w zakresie wywozu masła stawki autonomicznej (nie bojowej), przewyższającej resztą o 100% stawkę konwencyjną, z której korzystają wszystkie państwa, posiadające w Niemczech KNU. To, jak wiadomo, doprowadziłoby nas zpowrotem do sytuacji w 1931 r., a więc do groźby stałego ujemnego salda bilansu z Niemcami. Ta propozycja musiałaby zatem być a limine odrzucona.

Czy jest jakieś inne wyjście z sytuacji? Przez wyjście rozumiemy, oczywiście, mniej lub więcej polubowne załatwienie sprawy. Zastosowanie „Obertarif” do całości wywozu polskiego do Niemiec, a naszych ceł maksymalnych — jako retorsji — do przywozu z Niemiec do Polski byłoby, jako ostateczne zaostrenie wzajemnych stosunków gospodarczych pomiędzy obu krajami — ze wszech miar niepożądane dla całokształtu sytuacji gospodarczej w Europie, gdzie i tak nie brak już fatalnych skutków wzrostu protekcyjizmu w ostatnich miesiącach. Dla Polski, nawiąsem mówiąc, zerwanie lub ograniczenie do minimum obrotów handlowych z jej zachodnim sąsiadem byłoby, rozumie się, o wiele łatwiejsze dziś niż jeszcze przed kilku laty, gdy lokowaliśmy na rynku niemieckim połowę lub jedną trzecią naszego wywozu, przywoząc stamtąd równie wielki procent naszego przywozu. Dziś, gdy udział Niemiec w naszym wywozie spadł do jednej szóstej jego ogólnej wartości, a — po wyeliminowaniu wywozu masła — jeszcze do mniejszego ułamka, zerwanie przeszłoby bez specjalnie wielkich wstrząsów.

Jeśli jednak zastanawiamy się nad drogami wyjścia z obecnej sytuacji, to, odrzucając wszelkie „sprzedawania” kontyngentów z ostatniej listy zakazów za uwolnienie się od groźby wprowadzenia „Obertarif” w stosunku do nas, musi się z konieczności narzucać propozycja, uczyniona, jak to donio-

sły pisma, przez delegację polską, a zmierzająca do zakończenia wojny celnej pomiędzy Niemcami i Polską — bez wprowadzania w życie umowy gospodarczej w 1930 r. W istocie — jeśli Niemcy umowy tej wprowadzić nie mogli, czy nie chcą — możliwe jest, ostatecznie, załatwienie sprawy poza nią. Niemcy próbowały sugerować nam w r. ub. niejednokrotnie konieczność rewizji umowy, pragnąc się wydostać z taktycznie niewygodnego stanowiska strony, która nie wprowadza w życie zawartego przez nią traktatu, ale obecnie, zdaje się, zamiaru tego wobec naszego niezmiennego stanowiska zaniechały. W tej sytuacji zakończenie wojny celnej mogłoby np. wyglądać w ten sposób, że z obu stron odpadłyby te bojowe zarządzenia, które krępowały dotąd wzajemny obrót (a więc zakazy i cła bojowe Niemiec

z dn. 1 i 2/VII 1925 r. i rzecz prosta, wszystkie wprowadzone i niewprowadzone stawki „Obertarif“ z r. b., po stronie polskiej zaś — lista zakazów antyniemieckich w brzmieniu z dn. 10/II 1928 r.). Pozostawałyby zatem na placu zarządzenia obu stron, nie posiadające już charakteru bojowego, i te, które są niezafatwione w umowie marcowej, która, jak mówimy, zmieniona w żadnym razie być nie może. Co do pierwszych — zawsze możliwe jest osiągnięcie takiego czy innego porozumienia, co do drugich (a więc zakazu przywozu węgla do Niemiec, zakazów weterynaryjnych Niemiec i naszych kontyngentów z listy ogólnej w brzmieniu jej z lutego 1928 r.) rozwiązanie nastąpiłoby mogło dopiero z chwilą wejścia w życie umowy marcowej.

Dr. T. Łychowski

Ż Y C I E G O S P O D A R C Z E

PEŁNOMOCNICTWA DLA RZĄDU. — W dn. 5/III Rząd wniósł do Sejmu projekt ustawy o pełnomocnictwach, upoważniający Prezydenta Rzplitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy. Pełnomocnictwa, przewidziane w projekcie rządowym, dotyczą 3 głównych grup zagadnień, które będą mogły być regulowane rozporządzeniami Prezydenta, a mianowicie: sprawy gospodarcze i finansowe oraz świadczenia społeczne, uporządkowanie stanu prawnego w Państwie (unifikacja prawa) i reforma administracji publicznej.

Oдноśnie pierwszej i drugiej grupy, t. j. „w zakresie spraw gospodarczych i finansowych, uporządkowania stanu prawnego w Państwie, wymiaru sprawiedliwości oraz świadczeń społecznych” — upoważnienie przysługiwać ma Rządowi „w terminie do dnia, na który zostanie zwołany Sejm na najbliższą sesję zwyczajną”, a więc przypuszczalnie do końca października r. b., jeśli zaś chodzi o sprawy „w zakresie organizacji administracji publicznej” — termin ten obejmuje okres blisko 3-letni, mianowicie do dn. 31/XII 1934 r.

Zakres pełnomocnictw gospodarczych stanowi niewątpliwie grupę najpoważniejszą, aczkolwiek nie mniej ważne dla życia gospodarczego będą reformy, jakie Rząd zamierza w drodze rozporządzeń przeprowadzić w dziedzinie unifikacji prawa i organizacji administracji.

Pełnomocnictwa dadzą Rządowi w najbliższym okresie poważny oręż, umożliwiający mu szybką reakcję na niepomyślne zjawiska, występujące w gospodarstwie Polski na tle pogłębiającego się kryzysu, w szczególności zaś na ujemne reperkusje wydarzeń zewnętrznych na sytuację w kraju. Zmienność stosunków gospodarczych, a z nią i zmienność polityki ekonomicznej, czynią tak szybkie postępy, że powodują konieczność uelastycznienia całego ustawodawstwa gospodarczego, jak również, że wskazaniom chwili na tle tych warunków nie odpowiada normalna procedura ustawodawcza.

Nie wszystkie oczywiście kwestje gospodarcze i finansowe będą mogły być regulowane rozporządzeniami. Wyłączone są sprawy, konstytucyjne za-

strzeżone wyłącznie dla Sejmu, mianowicie m. in. — przewidziane w art. 4 (ustalenie budżetu) i art. 49 ust. 2 (umowy handlowe i celne oraz umowy, które obciążają pod względem finansowym Państwo) konstytucji, następnie zaś — nakładanie nowych podatków, ustanawianie nowych monopolów oraz zbycie i zamiana nieruchomości majątku państwowego, o ile wartość poszczególnego obiektu przekracza zł 100.000. Z temi wyłączeniami wszelkie inne sprawy gospodarcze i finansowe podlegać mogą pełnomocnictwom.

Jak z powyższego wynika, nowa ustawa o wydawaniu rozporządzeń z mocą ustawy obejmuje szerszy zakres upoważnień, aniżeli 2 podobne ustawy z 1924 r., dotyczące „naprawy Skarbu Państwa i przeprowadzenia reformy walutowej”, oraz pełnomocnictwa, udzielone w ustawie z dn. 2/VIII Rządowi Prof. Bartła. Projekt obecny najbardziej zbliżony jest do tej ostatniej ustawy, z tą różnicą, że zwięża on nieco zakres wyłączeń. M. inn. nowe pełnomocnictwa dadzą Rządowi możliwość wprowadzania zmian w taryfie celnej, jeśli zajdzie konieczność wprowadzenia takich zmian z uwagi na dalszy rozwój wydarzeń w handlu międzynarodowym.

PROJEKT ZMIAN W USTAWIE O ZABEZPIECZENIU NA WYPADEK BEZROBOCIA.

— Wzrastająca w okresie kryzysu gospodarczego liczba bezrobotnych z jednej, a zmniejszające się dochody Funduszu Bezrobocia i trudności budżetowe Skarbu Państwa — z drugiej strony — już dawno wysunęły konieczność zmodyfikowania szeregu przepisów ustawy z dn. 18/VII 1924 r. w kierunku ograniczenia pomocy bezrobotnym do rozmiarów najniezbędniejszych, a jednocześnie zmniejszenia deficytów F. B. Deficyty te w ciągu ostatnich 3 lat wyniosły poważną kwotę przeszło zł 132 miljn. i tylko częściowo pokryte zostały z nadwyżek budżetowych Funduszu, osiągniętych w latach 1927 i 1928.

Wykonanie włożonych na F. B. zadań w tej sytuacji możliwe było tylko dzięki stałemu zaliczkowemu zasilaniu tej instytucji przez Skarb Państwa, do czego Skarb zobowiązany został na mocy art. 9 ustawy z 1924 r. Z tego tytułu zadłużenie F. B. wynosiło przeszło zł 100 miljn. (wobec Skarbu Państwa i Banku Gospodarstwa Krajowego). Ponadto, jak wiadomo, Skarb Państwa ustawowo zobowiązany jest do ponoszenia poważnych wy-

datków z tytułu 50%-owych dopłat do składek zakładów pracy. Za 1931 r. składki te wyniosły niespełna zł 29 miljn. (bez kar za zwłokę, wpłaconych w sumie około zł 1 miljn.), dopłaty Skarbu zł 14'5 miljn., niedobór — zł 65'1 miljn., a więc 60% ogółu wydatków, wynoszących zł 110 miljn.

Te liczby dostatecznie charakteryzują ciężką sytuację finansową Funduszu Bezrobocia. Należy przytem zauważyć, że powyższy niedobór za 1931 r. w sumie zł 65'1 miljn. osiągnięty został w tej wysokości (mniej więcej odpowiadającej deficytowi za 1930 r.) tylko dzięki obniżeniu zasiłków i podwyższeniu składek do ustawowej wysokości, zaniechaniu przedłużania okresu zasiłkowania z ustawowych 13 tygodni do 17 tygodni, nieuchyleniu t. zw. sezonu martwego dla robotników sezonowych i innym zarządzeniom oszczędnościowym. Gdyby nie te konieczne zarządzenia, względnie zaniechania, zamknięcia rachunkowe Funduszu Bezrobocia byłyby daleko gorsze, a obciążenie Skarbu Państwa — większe, bowiem w 1931 r. pobierało zasiłki z F. B. przeciętnie miesięcznie 119'9 tys. bezrobotnych, w porównaniu z 106'4 tys. w 1930 r. i 53'3 tys. w 1929 r.

Pogarszająca się w dalszym ciągu sytuacja finansowa instytucji ubezpieczeniowej i Skarbu Państwa — jak zaznaczyliśmy — zmusiła Rząd do szukania dalszych środków zaradczych, które można było znaleźć tylko na drodze nowelizacji ustawy z dn. 18/VII 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia. Nowela taka została opracowana i po uchwaleniu przez Radę Ministrów w dn. 29/II r. b. skierowana jako przedłożenie rządowe do Izby Ustawodawczej.

Pośród ważniejszych postanowień projekt rządowy przewiduje ograniczenie wypłaty zasiłków do możliwie najmniejszego koła osób, dla których pomoc zasiłkowa z Funduszu Bezrobocia byłaby najbardziej konieczna. Wyłącza on więc od ubezpieczenia tych robotników, których zasadniczym źródłem utrzymania nie jest praca najemna, i których zatrudnienie w zakładach pracy ma charakter dorywczy lub poboczny. Szczegółowe przepisy w tym przedmiocie ma wydać Minister Pracy i O. S.

W tym samym kierunku — zmniejszenia liczby osób, korzystających z zasiłków — idzie zmiana art. 2 ustawy, przedłużająca t. zw. okres wyczekiwania, t. j. okres pozostawiania w pracy, uprawniającego do pobierania 13-tygodniowych zasiłków.

Okres ten, wynoszący dotychczas co najmniej 20 tygodni w ciągu 12 miesięcy przed dniem zgłoszenia prawa do zasiłków, przedłużony ma być do 30 tygodni.

Do tej samej grupy zmian zaliczyć następnie należy postanowienie, że prawo do świadczeń robotnikom częściowo zatrudnionym może być przyznane tylko tym, których zarobek tygodniowy z powodu ograniczenia produkcji nie przekracza pełnego umówionego zarobku za 2 dni pracy (zamiast 3 dni), przyczem przyznanie prawa do zasiłków może nastąpić jedynie po stwierdzeniu, że zasiłki te znajdują pokrycie w ramach budżetu F. B., ustalonego na dany rok budżetowy.

Projekt ustawy daje poza tem Ministrowi Pracy prawo zwolnienia od obowiązku zabezpieczenia robotników, zatrudnionych w zakładach, czynnych krócej niż 6 miesięcy w ciągu roku, oraz robotników, zatrudnionych przy robotach meljoracyjnych krócej niż 8 miesięcy w ciągu roku (art. 5). To ostatnie postanowienie uzasadnia się tem, że praca robotników meljoracyjnych przeważnie nie jest ich głównym źródłem zarobków.

Wprowadzając powyższe ograniczenia w zakresie osób, mogących korzystać ze świadczeń F. B., projekt rządowy jednocześnie kasuje nazbyt rygorystyczny przepis art. 5, odbierający prawo do zasiłków robotnikom sezonowym w okresie sezonów martwych. Aby umożliwić jednak Funduszowi wypłacanie zasiłków i dla tej kategorii robotników, ustawa podnosi obowiązującą 2% ową wkładkę do 4% za podlegającego obowiązkowi zabezpieczenia robotnika sezonowego, przyczem 2% płacić będzie pracodawca z własnych funduszy, zaś 2% — robotnik.

W ten sposób rozwiązana zostanie drażliwa sprawa t. zw. „sezonów martwych”, które w ostatnich 2 latach nie mogły być znoszone zarządzeniami Ministra Pracy i O. S. ze względu na opłakany stan finansowy Funduszu Bezrobocia.

Dla pozostałych robotników wkładka wynosić będzie nadal 2% sumy, służącej za podstawę do wymiaru wkładek, z tą zmianą natury technicznej, że suma poniżej zł 50 zaokrąglą się do zł 50, suma zaś powyżej zł 50 — do zł 1. Podział tej wkładki na pracodawców (3/4) i robotników (1/4) pozostaje bez zmiany.

Do drugiej grupy zmian, wprowadzanych przez nowelę, zaliczyć należy te, które zmierzają do osiągnięcia oszczędności w drodze obniżenia norm i zakresu świadczeń. Przedewszystkiem chodzi tu o zmianę art. 7 i art. 11, obniżającą najwyższą granicę zarobku, na podstawie którego obliczane są składki i zasiłki. Norma ta zmniejszona zostaje do zł 5 (obecnie zł 7'50). Przy obliczaniu składki, dla otrzymania zarobku dziennego, służącego za podstawę jej obliczenia, dzielić się będzie sumę wypłaconego robotnikowi za ostatni okres płatniczy zarobku przez liczbę dni za które zarobek ten został wypłacony, przyczem najwyższą normą dziennego zarobku jest wspomniana kwota zł 5. Wprowadzenie w życie tego przepisu w pewnym stopniu zmniejszy obciążenie pracodawców i pracowników z tytułu składek. Pomimo to — obniżenie najwyższej granicy zarobku da oszczędności, a to w związku z nowym przepisem art. 11, postanawiającym, że przeciętny zarobek, stanowiący podstawę do obliczania zasiłku dla robotnika, oblicza się przez podzielenie sumy zarobków, wypłaconych robotnikowi w ciągu ostatnich 3 miesięcy przez liczbę dni, za które zarobki te zostały wypłacone. O ile obliczony w ten sposób zarobek przeciętny wyniesie więcej niż zł 5, wówczas zasiłek oblicza się od zł 5. Ponieważ wypłacane przez F. B. zasiłki wynoszą znacznie więcej aniżeli wpływy ze składek, przeto niewątpliwie obniżenie podstawy zarobku, od której obliczane są składki i zasiłki, da w wyniku znaczne oszczędności.

Osiągnięte one zostaną również przez ograniczenie upoważnienia Ministra Pracy do przedłużania okresu zasiłkowego (powyżej 13 tygodni) jedynie do wypadków, gdy stan finansowy F. B. na to pozwoli, oraz uzależnienie prawa korzystania z przedłużenia okresu zasiłkowego od stanu majątkowego bezrobotnego. Dla tych samych względów oszczędnościowych projekt ustawy wprowadza wypłacanie zasiłku dla bezrobotnych za 6 dni w tygodniu, zamiast dotychczasowych 7 dni, a to wskutek wstawienia w art. 13 ustawy postanowienia, że „tydzień roboczy (za który wypłaca się zasiłek) nie obejmuje niedziel”.

Do tej samej grupy zmian należy wreszcie skreślenie rodzeństwa osoby ubezpieczonej z pośród członków rodziny, uprawniających do pobierania dodatków rodzinnych do zasiłku zasadniczego, wynoszącego dla ubezpieczonego samotnego 30% podstawy wymiaru zasiłku (najwyżej od zł 5).

Trzecia grupa zmian polega na wstawieniu do ustawy przepisów, zmierzających do usunięcia nadużyć przy wykonywaniu ustawy. Do tej kategorii należy wprowadzenie obowiązku imiennego zgłaszania przez pracodawców robotników, podlegających zabezpieczeniu. Dotychczas zakłady pracy podawały po każdej wypłacie zarobków jedynie ogólną liczbę zatrudnionych robotników oraz ogólną sumę należnych wkładek, co nastęrczało wiele komplikacyj i utrudniało ze strony organów Funduszu Bezrobocia kontrolę ubezpieczonych osób oraz sprawdzenie wykonywania przez zakłady pracy obowiązku zabezpieczenia. Ten system powodował często wpłacanie przez dłuższy czas wkładek za robotników, nie podlegających zabezpieczeniu, którzy później zgłaszali swe roszczenia do F. B. o wypłacanie zasiłków.

Przeciwko nadużyciom wymierzony jest również wspomniany już powyżej przepis, dotyczący obliczania zasiłku od przeciętnego zarobku z ostatnich 3 miesięcy. Zachodziły bowiem wypadki, że robotnik przez szereg tygodni, względnie miesięcy pracy otrzymywał niskie wynagrodzenie, od którego potrącana była

stosunkowa niska wkładka, na krótko zaś przed zwolnieniem płaca była podnoszona, wobec czego F. B. zmuszony był obliczać bezrobotnemu zasiłki według tej podwyższonej płacy zarobkowej.

Do tej samej kategorii zmian należy wreszcie podwyższenie sankcyj karnych za wydawanie niezgodnych z prawdą zaświadczeń o czasie stosunku pracy.

Z innych zmian należy jeszcze podkreślić rozluźnienie postanowień obowiązującej ustawy, dotyczących pokrywania przez Skarb Państwa niedoboru F. B. Projekt przewiduje, że wrazie niedoboru Skarb Państwa zaliczy Funduszowi Bezrobocia kwotę potrzebną na jego pokrycie, ale tylko „w ramach budżetu M. P. i O. S., ustalonego na dany rok budżetowy”. Chodzi tu o odciążenie Skarbu Państwa, który w obecnej swej sytuacji nie jest w stanie pokrywać olbrzymich deficytów Funduszu, jeżeli zaś czynił to dotychczas, to tylko kosztem daleko idących ścieśnień w innych działach budżetu.

Obok odciążenia Skarbu Państwa i ograniczenia wydatków F. B. na świadczenia projekt noweli daje również podstawy do oszczędności w dziedzinie wydatków administracyjnych F. B. umożliwi bowiem projektowane zredukowanie pewnej liczby zarządów obwodowych, które według brzmienia art. 19 ustawy z dn. 18/VII 1924 r. funkcjonują w siedzibie każdego Państwowego Urzędu Pośrednictwa Pracy. Obecnie ilość tych zarządów będzie mógł we własnym zakresie określać Minister Pracy i O. S. Projekt ustawy wkłada na gminy miejskie i wiejskie oraz powiatowe związki komunalne obowiązek wykonywania czynności Fu duszu Bezrobocia.

Jednocześnie projekt rządowy wprowadza kilka takich zmian, które już zostały dokonane przez poszczególne dawniejsze nowele do ustawy, jednak nie były uwidocznione w tekście (np. że obowiązkowi zabezpieczenia podlegają pracownicy przedsiębiorstw zatrudniających co najmniej 5 pracowników), daje Radzie Ministrów uprawnienia do rozszerzenia obowiązku zabezpieczenia na przedsiębiorstwa, zatrudniające mniej niż 5 pracowników oraz włącza do ustawy przepisy, dotyczące pomocy doraźnej dla bezrobotnych. Decyzja co do potrzeby prowadzenia takiej pomocy powierzona zostaje Radzie Ministrów, która też ustala zasady jej prowadzenia.

r.

NOVELIZACJA USTAW O CZASIE PRACY I O URLOPACH. — Jednocześnie z przyjętym przez Radę Ministrów projektem ustawy o ubezpieczeniu społecznym uchwalone zostały 2 projekty nowel: do ustawy z dn. 18/XII 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu oraz do ustawy z dn. 16/V 1922 r. o urlopach dla pracowników.

Obie te nowele pozostają w ścisłym związku z wspomnianym projektem ustawy ubezpieczeniowej. Zwiększenie przez tę ostatnią zakresu świadczeń społecznych przez wprowadzenie ubezpieczenia inwalidzkiego dla robotników województw centralnych, wschodnich i małopolskich mogło być potraktowane realnie tylko w ramach dotychczasowych obciążeń socjalnych, ponoszonych łącznie przez pracodawców i pracowników. Obciążenia te, z uwagi na obecną sytuację ekonomiczną, nie mogły być zwiększone. Przeciwnie, względy natury ogólnogospodarczej i skarbowo-budżetowej kazały wejść na drogę pewnego odciążenia zakładów przemysłowych i handlowych.

Wprowadzając zabezpieczenie na starość, projekt reformy ubezpieczeniowej musiał więc przewidzieć zmniejszenie t. zw. ciężarów socjalnych w innych dziedzinach zabezpieczeń i ustawodawstwa ochronnego.

Projektowane na tem tle zmiany w ustawie o czasie pracy w przemyśle i handlu zmniejszają obciążenia zakładów z tytułu tej ustawy przede wszystkim przez skasowanie t. zw. „angielskiej soboty”. W ten sposób ustawowy czas pracy zo-

stałby przedłużony o 2 godziny, t. j. do 48 godzin tygodniowo, wynosiłby więc tyle, ile przewiduje międzynarodowa konwencja waszyngtońska o czasie pracy. Nowela rozluźnia również nieco sztywne przepisy ustawy z 1919 r., przewidując pewne dalsze odstępstwa od normalnego czasu pracy. Tak więc w zakładach, w których praca odbywa się normalnie tylko przez 5 dni w tygodniu, 8-godzinny dzień roboczy będzie mógł być przedłużony do 9 godzin na dobę, jednakże pod warunkiem, że w okresie tygodnia czas pracy nie będzie przekraczał 45 godzin. Odstępstwo to, o ile tego wymagać będą specjalne względy natury gospodarczej i technicznej, może być wprowadzone w całych gałęziach pracy lub w poszczególnych zakładach czy ich oddziałach po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Ministra Pracy i O. S.

Projekt upoważnia również Ministra Pracy do wydawania osobnych przepisów, dotyczących rozłożenia ustawowego czasu pracy na okres dłuższy niż tydzień dla osób, zatrudnionych w zakładach, w których praca uzależniona jest od pory roku i warunków atmosferycznych. Odnosi się to szczególnie do przemysłu budowlanego. Powyższe rozłożenie czasu pracy może nastąpić pod warunkiem, że przeciętny czas pracy, obliczony na przyjętą liczbę tygodni, nie przekroczy 48 godzin na tydzień, i że dzienny czas pracy w żadnym razie nie przekroczy 10 godzin. Osobne rozporządzenia uregulują czas pracy osób, zatrudnionych w szpitalach i lecznicach, przyczem dla tych zakładów nowela przewiduje 60-godzinny maksymalny tydzień pracy. Praca nie może przekraczać 60 godzin na tydzień, nie wyłączając niedziel i świąt.

Dalsze zmniejszenie obciążeń, wywołanych reglamentacją czasu pracy, nastąpić ma przez obniżkę nadpłaty za godziny nadliczbowe. Dodatek za nadgodziny przewidziany jest w wys. 25% płacy normalnej, zamiast dotychczasowych 50%, względnie w wys. 50% (zamiast 100%) za godziny nadliczbowe ponad 2 godziny dziennie oraz za pracę w godzinach nadliczbowych, przypadających na noc lub w niedziele i święta.

Jeśli chodzi o nowelę do ustawy o urlopach, to zmniejszenie obciążeń dla zakładów pracy z tytułu tej ustawy nastąpi przez skurczenie norm urlopowych o połowę. Robotnik, którego praca trwa bez przerwy rok w danym przedsiębiorstwie — według brzmienia projektu — ma korzystać z 4-dniowego płatnego urlopu, zamiast 8-dniowego, o ile zaś praca jego trwa 3 lata — z 8-dniowego, zamiast 15-dniowego, przewidzianego przez ustawę dotychczasową.

Niezmieniona pozostaje norma urlopu dla pracowników młodocianych, terminatorów i uczniów po iżej 18 lat (14 dni) oraz dla pracowników umysłowych.

W wypadkach, spowodowanych koniecznościami państwowymi lub gospodarczymi — głosi dalej nowela — Minister Pracy będzie mógł w drodze rozporządzeń, wydawanych po zasięgnięciu opinii izb przemysłowo-handlowych oraz organizacji zawodowych pracowników i pracodawców, zawieszać wykonanie przepisów ustawy o urlopach na określony przeciąg czasu, nie dłuższy jednak niż rok kalendarzowy. Również przewiduje się, że umowy zbiorowe między pracownikami i pracodawcami mogą zawierać postanowienia, wyłączające stosowanie urlopów.

Związek obu projektowanych nowel z projektem ustawy o ubezpieczeniu społecznym zaznaczony jest w jednobrzmiących postanowieniach, że przepisy nowel wejdą w życie w drodze rozporządzenia Rady Ministrów z chwilą rozpoczęcia płacenia składek przez pracodawców na robotnicze ubezpieczenia emerytalne.

W związku z powyższą nowelizacją przepisów ustaw o czasie pracy i urlopach w kierunku zmniejszenia obciążeń projektowane są również niektóre inne zmiany, których potrzeba wynika z trudności praktycznych w stosowaniu obu tych ustaw.

DOTYCHCZASOWE WYNIKI AKCJI POMOCY DLA BEZROBOTNYCH. — Dn. 5/III odbyło się w gmachu Prezydium Rady Ministrów II plenarne posiedzenie Naczelnego Komitetu do Spraw Bezrobocia, na którym Wiceprezes Dr. Stanisław Jurkiewicz odczytał sprawozdanie z jego działalności. Objęło ono okres blisko 5 miesięcy, mianowicie od dn. 5/IX r. ub., t. j. od chwili powstania Naczelnego Komitetu, do dn. 1/III r. b., dając już dostateczną podstawę do ogólnej oceny wyników dotychczasowej pracy.

Wyniki te niewątpliwie przedstawiają się dodatnio. Trudno jest je wprawdzie ująć w liczby, ilustrujące rozmiary udzielanej pomocy przez liczne komitety lokalne, rozrzucone po całym kraju, które oprócz środków, przydzielanych im przez N.K., gromadzą na cele prowadzonej akcji we własnym zakresie poważne sumy i środki, nie dające się jeszcze zestawić. Nie mniej jednak sprawozdanie samej instytucji centralnej daje już poważny materiał do wyciągnięcia zaznaczonego powyżej wniosku.

Na pierwszy plan działalności N. K. wybija się jego akcja dożywiania i pomocy w naturze, która wydała największe rezultaty. Na cele tej pomocy N. K. pozyskał bezpłatnie za pośrednictwem Rady Nacz. Organizacji Ziemiańskich i innych organizacji społeczno-rolniczych 236 tys. q ziemniaków, które rozdysponowane zostały dla komitetów lokalnych. W połączeniu z ok. 70 tys. q, zakupionymi przez niektóre komitety we własnym zakresie, ogółem na cele pomocy dla bezrobotnych zużyto przeszło 300 tys. q ziemniaków. Liczba ta ulegnie zwiększeniu z wiosną, gdy warunki atmosferyczne umożliwią otwarcie kopców i transport ziemniaków, zaofiarowanych na poczet zaległych podatków w naturze. Dotychczas zaofiarowano z tego tytułu około 50 tys. q.

Nie mniej poważne rozmiary osiągnęła akcja opałowa. N. K. zakupił za pośrednictwem Ogólnopolskiej Konwencji Węglowej po niższych cenach (11% rabatu od hurtowych cen konwencyjnych i niezależnie od tego 20% zniżki od należności brutto) 70.595 t węgla, 10 tys. t ofiarował bezpłatnie przemysł węglowy śląski, 3.178 t zaś uzyskano na poczet zaległości podatkowych (z zadeklarowanych 5 tys. t). Ogółem więc bezrobotni otrzymali dotychczas 83.774 t węgla, oprócz pomocy w drzewie świadczonej w niektórych województwach. Z obliczeń N. K. wynika, że z pomocy opałowej korzystało dotychczas przeciętnie miesięcznie około 800 tys. osób, t. j. bezrobotnych łącznie z rodzinami.

Trzecim produktem, którym dysponował N. K., jest cukier przydzielany wyłącznie na cele dożywiania dzieci. Z ogólnej ilości 1.000 t cukru, zaofiarowanego przez Radę Nacz. Polskiego Przemysłu Cukrowniczego, 521 t rozdzielono dla dzieci (norma dzienna 40 g na 1 dziecko) w postaci surowej, resztę zaś, t. j. 479 t, w postaci mieszanki kawowo-cukrowej, zawierającej 64% cukru, 18% jęczmienia, 10% pszenicy i 8% cykorji.

Czwarty produkt stanowi mąka, którą N. K. musiał nabyć ze względu na niedostateczne wyniki akcji ściągania zboża za podatki. N. K. nabył na warunkach kredytowych w P. Z. P. Z. 9.000 t mąki żytniej, którą rozdysponował dla komitetów lokalnych, umożliwiając tym ostatnim ponadto zakup z własnych środków brakujących ilości. Mąka ta przeznaczona została do rozdawnictwa w postaci chleba, w ilości 250 g na osobę dorosłą i 200 g na dziecko dziennie.

Są to wszystkie ilości produktów, rozdysponowanych przez władze centralne Komitetu. N. K. podjął bowiem we własnym zakresie zakup i przydział wyłącznie tych produktów masowego spożycia i pierwszej potrzeby, które w hurtowym zakupie

mogły być uzyskane taniej i na lepszych warunkach, niżby to było możliwe dla poszczególnych komitetów, zakupujących drobne partje. Z innych produktów wymienić jeszcze należy przydział ryżu (120 t zakupionych z 50%-ową ulgą), soli, zakupowanej na warunkach ulgowych, oraz mydła (6.430 kg zaofiarowanych przez fabryki mydła).

Na pokrycie wydatków, związanych z akcją pomocy bezrobotnym, służyły źródła dochodowe o charakterze państwowym oraz wpływy z dobrowolnych składek oraz ofiar w gotówce i w naturze od instytucji prywatnych. N. K. zarezerwował sobie dysponowanie jedynie wpływami gotówkowymi ze źródeł o charakterze państwowym oraz ofiarami od instytucji ogólnokrajowych; te tylko objęte zostały sprawozdaniem finansowym Komitetu.

Wykazuje ono, że ogólne wpływy N. K. na prowadzoną przez siebie akcję wyniosły w okresie do 1/III 1932 r. zł 11.712 tys., w tem zł 8.773.000 ze źródeł państwowych i zł 2.935.850 ze źródeł społecznych (w gotówce zł 1.150.335 i w naturze — wartość uzyskanych towarów — zł 1.785.515). Ze źródeł o charakterze państwowym najwydatniejszym okazały się specjalne dopłaty do opłat pocztowych i kolejowych, które dały zł 7.369.000.

Przewidziane źródło wpływów z podatków w naturze, wskutek różnych przyczyn, niepomyślnie wpływających na składanie deklaracji, nie dało, pomimo intensywnych zabiegów, spodziewanych rezultatów. Według danych tymczasowych, zgromadzonych na dz. 15/II r. b., zadeklarowane na poczet zaległych podatków w naturze artykuły wyniosą równowartość około zł 1.150.000. Omawiane sprawozdanie finansowe nie obejmuje tej kwoty, gdyż towary z tytułu podatków wpływają bezpośrednio do komitetów wojewódzkich względnie lokalnych.

Wszystkie wydatki N. K. za cały okres jego działalności, t. j. po dz. 1/III r. b., wyniosły zł 10.748.776, w tem wydatki ogólne i administracyjne zaledwie zł 21.818, t. j. 1,8%. W wydatkach największą pozycję stanowią zasiłki pieniężne dla komitetów wojewódzkich, względnie wartość towarów, dostarczonych komitetom wojewódzkim i lokalnym w naturze.

Dla ścisłości i zapobieżenia nieporozumieniom należy jeszcze raz podkreślić, że wszystkie powyższe dane obejmują tylko te sumy pieniężne i produkty, które N. K. bezpośrednio uzyskał i rozdysponował; nie obejmują one tych sum pieniężnych i produktów, które komitety uzyskały ze źródeł miejscowych, jak również oszacowania bardzo nieraz cennej pomocy ze strony władz wojskowych, innych władz państwowych, samorządowych i instytucji społecznych, świadczonej bezpośrednio komitetom lokalnym, ani też oszacowania ulg, z jakich komitety korzystają w swej działalności, a udzielanych ze strony państwa.

Jeżeli weźmie się te rzeczy pod uwagę, faktyczne liczby kosztów akcji pomocy dla bezrobotnych przyjąć trzeba co najmniej w podwójnej, jeżeli nie potrójnej wysokości.

Jak na nasze stosunki — są to istotnie rezultaty poważne. Na taką skalę i w takich warunkach — jak słusznie zaznacza sprawozdanie Komitetu — żadna akcja społeczna w Polsce nie była jeszcze prowadzona. Korzysta z niej na całym obszarze państwa około 800 tys. osób, a poza tem 430 tys. dzieci, które otrzymują pomoc przez dożywianie w szkołach, przedszkolach i ochronkach. Wybiega ona również poza granice Polski, obejmując bezrobotnych robotników - Polaków we Francji, którym N. K. wysłał już transport 30 t różnych produktów wartości ok. zł 27 tys., w najbliższej zaś przyszłości zamierza wysłać nowych 50 t.

SPRAWY GOSPODARCZE W IZBACH USTAWODAWCZYCH

PRZEMÓWIENIE MINISTRA PRZEMYSŁU I HANDLU F. ZARZYCKIEGO W SENACIE.

W dn. 5 marca r. b. Pan Minister Przemysłu i Handlu Dr. F. Zarzycki wygłosił w Senacie przemówienie przy sposobności debaty nad budżetem Ministerstwa Przemysłu i Handlu. Mówiąc o przemyśle węglowym, Pan Minister podkreślił, że przemysł ten znajduje się obecnie w gorszym położeniu niż przed spadkiem funta angielskiego i obniżką ceny węgla angielskiego o dalsze sh 2. To powoduje, że sytuacja naszego węgla na północnych rynkach zagranicznych jest b. trudna. Jednak musimy się utrzymać na zdobytych od lat kilku rynkach, gdyż wyrzeczenie się ich teraz oznaczałoby niepowetowane straty—przy późniejszych próbach dostania się na nie. Wszystkie czynniki muszą w staraniach około utrzymania się naszego węgla na rynkach zagranicznych wziąć udział. Dyskusja tylko o kwestji robotniczej lub tylko o zyskach przedsiębiorstw w związku z koniecznością utrzymania eksportu węgla byłaby jednostronna. Jeżeli sprawa węglowa nie będzie uregulowana przez zainteresowane strony dobrowolnie—Rząd posiada środki na stworzenie przymusowej organizacji obrotu węglem, która m. in. przewiduje ściąganie składek przymusowych dla pokrycia strat na eksporcie. W związku z eksportem węgla Pan Minister podkreśla wagę, jaką przywiązuje do eksportu z Polski wogóle. W dążeniu do uregulowania stosunków wymiany międzynarodowej towarów Polska zawsze jest gotowa przystąpić do porozumień międzynarodowych. W obecnej sytuacji całe gospodarstwo narodowe polskie wraz ze Skarbem Państwa ponosi koszty eksportu przez wysokie ceny wewnętrzne oraz wskutek zwrotu ceł, premij, ulgowych taryf kolejowych. Są to środki, które operują również i państwa zagraniczne. Straty gospodarstwa narodowego w Niemczech wskutek udziału w stratach eksportu niemieckiego obliczane są na RM 800 miljn., Czechosłowacji zaś na Kcz. 1.300 miljn. Polska musi liczyć się, że jej przemysł w 17% zatrudniony jest przez zamówienia zagraniczne.

Pan Minister w przemówieniu swem poświęcił kilka słów sprawie karteli. Pan Minister podkreślił, że uważa za zły taki kartel, który nie dostosowuje swych cen do ogólnego poziomu cen, a utrzymuje sztywne ceny i prowadzi politykę, nie liczącą się z ogólną sytuacją gospodarczą. Z drugiej strony Pan Minister nie jest zwolennikiem biurokratycznego skrępowania tych porozumień, które działają sprawnie oraz prowadzą rozsądną politykę, uwzględniającą interesy całokształtu życia gospodarczego.

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SEJMU.

Dn. 1/III r. b. odbyło się plenarne posiedzenie Sejmu, na którym przyjęto w II i III czytaniu rządowe projekty ustaw o zmianie niektórych przepisów, dotyczących zaopatrzenia emerytalnego funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych oraz o zmianie ustawy z dn. 11/XII 1923 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszów państwowych i zawodowych wojskowych.

Na posiedzeniu Sejmu w dn. 7/III przyjęto: 1) w II i III czytaniu rządowy projekt ustawy karno-skarbowej; 2) 3 rządowe projekty ustaw o kosztach sądowych na obszarze: a) sądów

apelacyjnych poznańskiego, toruńskiego, sądu okręgowego katowickiego, b) sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie, sądu okręgowego w Cieszynie, oraz c) sądów apelacyjnych w Warszawie, Lublinie i Wilnie; 3) poprawki Senatu do przyjętego przez Sejm w dn. 20/I 1932 r. rządowego projektu ustawy o przekazaniu na własność związkom komunalnym gruntów państwowych, zajętych przez drogi wojskowe; 4) poprawki Senatu do przyjętego przez Sejm w dn. 20/I 1932 r. rządowego projektu ustawy o pozbywaniu statków i łodzi polskich, używanych w żegludze na śródlądowych drogach wodnych; 5) poprawki Senatu do przyjętego przez Sejm w dn. 22/II 1932 r. rządowego projektu ustawy o ulgach w egzekucji sądowej przeciwko gospodarstwom rolnym; 6) w II i III czytaniu rządowy projekt ustawy o dodatkowym kredycie na okres budżetowy od 1/IV 1931 r. do 31/III 1932 r. na dopłaty Skarbu Państwa do Funduszu Bezrobocia oraz na pomoc dla bezrobotnych; 7) w sprawozdaniu Komisji Skarbowej rządowy projekt ustawy o utworzeniu państwowego przedsiębiorstwa „Polski Monopol Tytoniowy”; 8) projekt ustawy, zgłoszony przez posłów B. B., w sprawie ustawy o uregulowaniu prawa własności gruntów, oddanych w drodze parcelacji w posiadanie nabywców na obszarze woj. centralnych i wschodnich; 9) projekt ustawy, zgłoszony przez posłów z tegoż Klubu o zapobieganiu rozprzeżeniu się szczura piżmowego; 10) 4 projekty ustaw w sprawie ratyfikacji następujących konwencji: z W. Brytanią i Irlandią o postępowaniu w sprawach cywilnych i handlowych, podpisanej w Warszawie dn. 26/VIII 1931 r., z Węgrami z dn. 4/XI 1931 r. o ochronie nazw regionalnych i specjalnych nazw gatunków produktów winnych, i z Turcją z dn. 29/VIII 1931 r. o konwencji osiedleńczej. Ponadto Sejm odrzucił poprawki Senatu do przyjętego przez Sejm w dn. 26/I 1932 r. rządowego projektu ustawy o rybołówstwie. Przez I czytanie przeszły następujące rządowe projekty ustaw: 1) o ubezpieczeniu społecznym, 2) w sprawie zmian w ustawie z dn. 18/XII 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu, 3) w sprawie zmian w ustawie z dn. 16/V 1922 r. o urlopiach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu, 4) w sprawie zmiany ustawy z dn. 18/VII 1924 r. o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia, 5) o zatwierdzeniu zmiany art. 53 statutu Banku Polskiego, 6) w sprawie ratyfikacji konwencji handlowej i nawigacyjnej między Polską a Turcją, podpisanej w Ankarze dn. 29/VIII 1931 r.

Na posiedzeniu Sejmu w dn. 8/III przyjęto: 1) w II i III czytaniu projekt ustawy o scaleniu działek budowlanych w m. Gdyni; 2) w sprawie zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 16/III 1928 r. o ewidencji i kontroli ruchu ludności, odrzucając wniosek posłów Klubu Nar. w tej sprawie; 3) o likwidacji Komitetu Floty Narodowej; 4) o zmianie niektórych postanowień ustawy z dn. 28/V 1926 r. o polskich statkach handlowych morskich; 5) o przekształceniu P. P. „Żegluga Polska” na spółkę akcyjną; 6) o koncesjonowaniu przedsiębiorstw wyrobu kwasu azotowego (w sprawozdaniu Komisji Przem.-Handl.); 7) o pomocy finansowej Skarbu Państwa dla gminy m. Wilna na pokrycie zobowiązań z tytułu 5% obligacji konwersyjnych m. Wilna z 1931 r. w funtach ang.; 8) o połączeniu przedsiębiorstw państwowych „Polska Agencja Telegraficzna” i „Wydawnictwa Państwowe”; 9) o rozdziale i przeznaczeniu majątku, pozostałego po kolejowych Kasach Chorych (w sprawozdaniu Komisji Komunikacyjnej); 10) w sprawie zmiany art. 7 ustawy z dn. 18/II 1925 r. o Radzie Opieki Społecznej; 11) o składkach na rzecz Kościoła Katolickiego; 12) o sprzedaży nieruchomości państwowej w Cieszynie; 13) o dodatkowych kredytach na rok 1931/32 oraz 14) o postępowaniu uproszczonym przy regulowaniu stanu hipotecznego gruntu w związku ze scaleniem w okręgach sądów apelacyjnych w Krakowie i Lwowie.

Na posiedzeniu Sejmu w dn. 9/III przyjęto następujące projekty ustaw: o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 26/VII 1927 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych (ze zmianami zaproponowanymi przez Senat); 2) o właściwości Ministra Reform Rolnych w zakresie wykonywania meljoracji (częściowo przyjmując zmiany Senatu); 3) o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej (również z częściowymi zmianami); 4) w sprawie dóbr, skonfiskowanych przez b. rządu zaborcze uczestnikom walk o niepodległość; 5) w sprawie uzupełnienia ustawy z dn. 19/XII 1925 r. w przedmiocie wykonania decyzji Rady Ligi Narodów o uregulowaniu ubezpieczeń społecznych (w II i III czytaniu w sprawozdaniu Komisji Ochrony Pracy); 6) projekt ustawy, zawarty we wniosku B. B. w sprawie wykupu gruntów, podlegających ustawie o ochronie drobnych dzierżawców rolnych (w II czytaniu — odrzucając wnioski ustawowe P. P. S.); 7) w sprawie zmiany ustawy z dn. 1/VII 1926 r. o opłatach stemplowych; 8) o upoważnieniu Prezydenta Rzplitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (w I czytaniu).

SPRAWY GOSPODARCZE NA PLENUM SENATU. —

Na plenarnym posiedzeniu Senatu w dn. 1/III złożono sprawozdanie Komisji Skarbowo-Budżetowej o preliminarzach budżetowych na okres od 1/IV 1932 r. do 31/III 1933 r.; Prezydenta Rzplitej, Sejmu, Senatu, Najwyższej Izby Kontroli Państwa, Prezydium Rady Ministrów oraz Min. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. Komisja zaproponowała przyjęcie tych preliminarzy bez zmian w brzmieniu sejmowym z wyjątkiem preliminarza Min. W. R. i O. P., w którym, nie zmieniając globalnej sumy budżetu, zaproponowała pewne przesunięcia, przyznając Polskiemu Tow. Historycznemu we Lwowie kwotę zł 15 tys., Tow. Przyrodników im. Kopernika we Lwowie zł 5 tys. i Akademii Umiejętności w Krakowie zł 25 tys.

Na posiedzeniu w dn. 2/III referowano preliminarze budżetowe: 1) Min. Rob. Publ., który Komisja zaproponowała przyjąć w brzmieniu sejmowym; 2) Min. Ref. Roln. — również w brzmieniu sejmowym oraz 3) Min. Rolnictwa — również w brzmieniu sejmowym.

Na posiedzeniu w dn. 3/III referowano sprawozdanie Komisji Skarbowo-Budżetowej o preliminarzu: Min. Spr. Wojsk., który Komisja proponowała przyjąć w brzmieniu sejmowym, Min. Spr. Zagr. oraz Min. Spr. Wewn.; oba te preliminarze Komisja zaproponowała przyjąć w brzmieniu sejmowym.

Na posiedzeniu w dn. 7/III referowano sprawozdanie o preliminarzach budżetowych: Min. Sprawiedliwości, Min. Pracy i Op. Społ., przedsiębiorstw państwowych, znajdujących się w zakresie kompetencji Prezydium Rady Ministrów, Min. Spr. Wewn., Min. Skarbu i Min. Przem. i Handlu oraz monopoli. Wszystkie preliminarze zaproponowano przyjąć w brzmieniu sejmowym.

Na posiedzeniu w dn. 5/III odbyło się sprawozdanie Komisji Skarbowo-Budżetowej o następujących preliminarzach budżetowych na 1932/33 r.: Min. Poczty i Tel., Min. Komunikacji, Min. Przem. i Handlu, Emerytur i Zaopatrzeń, Rent Inwalidzkich i Pensyj oraz Długów Państwowych. Preliminarze Komisja zaproponowała przyjąć w brzmieniu sejmowym. W preliminarzu budżetowym Ministerstwa Skarbu Komisja poczyniła zmiany, wynikające z przejęcia przez władze skarbowe egzekucji administracyjnej. W związku z tem Komisja zaproponowała podnieść wydatki na egzekucję o zł 5 miljn. oraz o tę samą sumę zwiększyć dochody jako zwrot kosztów egzekucyjnych od zainteresowanych związków publicznych. Na temże posiedzeniu referowano sprawozdanie Komisji Skarbowo-Budżetowej o projekcie ustawy skarbovej na okres od dn. 1/IV 1932 r. do 31/III 1933 r., wnosząc o przyjęcie zmian komisyjnych¹⁾.

Wkońcu odbyło się głosowanie nad poszczególnymi preliminarzami budżetowymi oraz ustawą skarbową, które przyjęto w brzmieniu, zaproponowanem przez Komisję Skarbowo-Budżetową.

PROJEKTY USTAW GOSPODARCZYCH W SEJMIE. — Rząd wniósł do Sejmu 4 nowe projekty ustaw gospodarczych (razem 210).

Stosownie do postanowień art. 8 ustawy z dn. 31/VII 1924 r. w przedmiocie uregulowania stosunków celnych Minister Skarbu przesłał Sejmowi do zatwierdzenia rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 8/II 1932 r. o uzupełnieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 21/XII 1931 r. w sprawie zakazu przywozu niektórych towarów.

PRACE KOMISYJ SEJMU. — Na posiedzeniu Sejmowej Komisji Skarbowej w dn. 3/III uchwalono w II czytaniu rządowy projekt ustawy o zmianie niektórych przepisów ustawy, dotyczącej finansów komunalnych, w III czytaniu rządowy projekt w sprawie zmiany ustawy o opłatach stemplowych oraz — w III czytaniu — projekt ustawy o utworzeniu przedsiębiorstwa „Polski Monopol Tytoniowy”.

Na posiedzeniu Komisji Ref. Roln. w dn. 3/III przyjęto poprawki Senatu do projektu ustawy o Funduszu Obrotowym Reformy Rolnej oraz częściowo przyjęto, częściowo odrzucono poprawki Senatu do projektu ustawy o zakresie wykonywania meljoracji. Oprócz tego uchwalono projekt ustawy, zawarty we wniosku B. B. o wykupie gruntów, podlegających ustawie o ochronie drobnych dzierżawców rolnych, a odrzucono 2 wnioski P. P. S. w tej sprawie.

Na posiedzeniu Komisji Ochrony Pracy w dn. 3/III wypowiedziano się przeciwko projektowi ustawy w sprawie ratyfikacji projektu konwencji, dotyczącej unormowania czasu pracy w handlu i biurowości, przyjętego na XIV Konferencji Międzynarodowej Organizacji Pracy; uchwalono natomiast w III czytaniu projekt ustawy w sprawie wykonania decyzji Rady Ligi Narodów o uregulowaniu ubezpieczeń społecznych na terytorjach dawniej niemieckich.

Na posiedzeniu Komisji Komunikacyjnej w dn. 3/III uchwalono w III czytaniu projekt ustawy o koncesjach na koleje znaczenia miejscowego oraz projekt o rozdziale i przeznaczeniu majątku, pozostałego po kolejowych kasach chorych.

Komisja Morska uchwaliła dn. 3/III w III czytaniu projekt ustawy o przekształceniu P. P. „Żegluga Polska” na spółkę akcyjną.

Na posiedzeniu Komisji Skarbowej w dn. 4 marca uchwalono w III czytaniu projekt ustawy o zmianie niektórych przepisów ustawy, dotyczącej finansów komunalnych oraz projekt ustawy o sprzedaży nieruchomości państwowej w Cieszynie.

Na posiedzeniu Komisji Budżetowej w dn. 4/III odrzucono, uznając za bezprzedmiotowy, wniosek Klubu Nar. w sprawie umów licencyjnych i pożyczkowych, zawartych przez Państwowe Zakłady Inżynierji z firmami Saurer i Fiat.

Na posiedzeniu Komisji Opieki Społ. i Inwalidzkiej w dn. 4/III w III czytaniu uchwalono rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o Radzie Opieki Społ. z dn. 18/II 1925 r.

Na posiedzeniu Komisji Wojskowej w dn. 4/III przyjęto zmiany Senatu do przyjętego przez Sejm projektu ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 26/VIII 1927 r. o rzeczowych świadczeniach wojennych.

Na posiedzeniu Komisji Oświatowej w dn. 4/III uchwalono w III czytaniu projekt ustawy o bezpłatnem dostarczaniu druków dla celów bibliotecznych i urzędowej rejestracji.

Na posiedzeniu Komisji Ochrony Pracy w dn. 7/III przyjęto w III czytaniu projekt ustawy o uregulowaniu stosunków służbowych pracowników instytucji ubezpieczeń społecznych.

Na posiedzeniu Komisji Opieki Społ. i Inwalidzkiej w dn. 8/III uchwalono w sprawozdaniu Podkomisji Op. Społ. i Inwal. projekt ustawy inwalidzkiej, zawarty we wniosku P. P. S. z wnioskami posłów Bezpartyjnego Bloku.

Na posiedzeniu Komisji Administracyjnej w dn. 8/III przyjęto w III czytaniu rządowy projekt ustawy o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 30/XII 1926 r. o dostosowaniu uposażeń członków zarządu i pracowników związków komunalnych do uposażenia funkcjonariuszów państwowych.

Na posiedzeniu Komisji Spr. Zagr. w dn. 2/III przyjęto rządowy projekt ustawy w sprawie ratyfikacji konwencji handlowej i nawigacyjnej z Turcją z dn. 29/VIII 1931 r.

Na posiedzeniu Komisji Rolnej w dn. 9/III załatwiono zmiany Senatu do projektu ustawy o sprzedaży nawozów sztucznych oraz zmiany Senatu do projektu ustawy o ułatwieniu spłaty uciążliwych zobowiązań, obciążających gospodarstwa rolne,

¹⁾ Szczegóły — p. zesz. 10/1932, str. 276 i 277.

PRACE KOMISYJ SENATU. — Na posiedzeniu Komisji Administracyjnej w dn. 4/III przyjęto w brzmieniu sejmowem rządowy projekt ustawy o przedłużeniu okresu urzędowania organów samorządowych na obszarze woj. pomorskiego i poznańskiego.

Na posiedzeniu Komisji Gosp. Społ. w dn. 4/III przyjęto m. in. bez zmian projekt ustawy w sprawie zmian niektórych postanowień rozp. Prezydenta Rzplitej z dn. 15/VII 1927 r. o izbach przemysłowo-handlowych.

Na posiedzeniu Komisji Skarbowo-Budżetowej w dn. 8/III przyjęto: 1) bez zmian projekt ustawy o dodatkowym kredycie na rok 1931/32; 2) projekt ustawy, również bez zmian, o spłacie zaległości podatkowych; 3) w brzmieniu sejmowem projekt ustawy o przejęciu egzekucji administracyjnej przez władze skarbowe oraz o postępowaniu egzekucyjnym władz skarbowych; 4) projekt ustawy o zmianie przepisów w sprawie komunalnego funduszu pożyczkowo-zapomogowego oraz 5) — w brzmieniu sejmowem — projekt ustawy w sprawie częściowej zmiany rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dn. 26/III 1927 r. o monopolu spirytusowym.

Na posiedzeniu Komisji Spr. Zagr. w dn. 9/III przyjęto pro-

jekty ustawy: 1) w sprawie ratyfikacji konwencji z W. Brytanią i Irlandią w przedmiocie postępowania w sprawach cywilnych i handlowych z dn. 26/VIII 1931 r., 2) w sprawie ratyfikacji porozumienia z Węgrami o ochronie nazw regionalnych i specjalnych gatunków produktów winnych oraz 3) w sprawie ratyfikacji konwencji osiedleńczej między Polską a Turcją z dn. 29/VIII 1931 r.

Na posiedzeniu Komisji Gosp. Społ. w dn. 9/III przyjęto projekty ustaw: 1) uzupełniającej przepisy o nadaniu ziemi żołnierzom Wojska Polskiego (ze zmianami); 2) o zarobkowym przewozie osób i towarów pojazdami mechanicznymi (ze zmianami); 3) o scalaniu działek budowlanych w m. Gdyni (ze zmianami); 4) o zmianie niektórych postanowień ustawy z dn. 28/V 1920 r. o polskich statkach handlowych morskich; 5) o rozdziale i przeznaczeniu majątku, pozostałego po kolejowych Kasach Chorych; 6) o połączeniu przedsiębiorstw państwowych „Polska Agencja Telegraficzna” i „Wydawnictwa Państwowe”; 7) o likwidacji Komitetu Floty Narodowej oraz 8) zawarty we wniosku posłów Bezp. Bloku o zapobieganiu rozprzestrzeniania się szczyra pizmowego.

GÓRNICtwo I PRZEMYSŁ

GÓRNICtwo WĘGLOWE

FUNDUSZ WYRÓWNAWCZY. — Wobec nie-
dojścia do porozumienia przemysłu węglowego co do utworzenia funduszu wyrównawczego na poparcie eksportu deficytowego na rynki północne—Rząd skorzysta z posiadanych pełnomocnictw ustawowych, aby utworzyć ten fundusz w drodze rozporządzenia. Projekt odnośnego rozporządzenia jest już przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu przygotowany i w ciągu najbliższych kilku dni zostanie opublikowany.

WYWÓZ WĘGLA KAMIENNEGO W LUTYM 1932 R. — przedstawiał się — według danych tymczasowych — następująco (w tys. tonn):

Kraje	Luty			Styczeń			Wzrost (+) lub spadek (-) w stos. do stycznia 1932
	1929	1930	1931	1 9	3 2	1 9	
Rynki licencyjne	338	220	225	202	161	—	41
Austria	250	140	142	128	105	—	23
Czechosłowacja	87	60	1	72	55	—	17
Jugosławia	1	2	62	—	—	—	—
Niemcy	1	—	—	—	—	—	—
Węgry	49	18	20	2	1	—	1
Rynki, objęte konwencją eksport.	210	503	496	626	354	—	272
Dania	49	127	130	189	114	—	75
Norwegia	29	63	54	93	60	—	33
Szwecja	71	172	163	204	130	—	74
Estonia	2	—	—	4	—	—	4
Finlandia	2	2	11	5	1	—	4
Łotwa	23	56	23	23	6	—	17
Litwa	2	7	15	13	5	—	8
Kłajpeda	1	1	1	6	1	—	5
Islandia	—	5	1	6	—	—	6
Belgia	—	6	8	14	—	—	14
Francja	24	59	80	56	31	—	25
Holandia	7	5	10	13	6	—	7
Inne rynki europejskie	27	73	72	86	74	—	12
Włochy	14	60	51	77	65	—	12
Szwajcaria	11	9	10	7	7	—	—
Rumunia	2	4	2	2	2	—	—
Hiszpania	—	—	9	—	—	—	—

Rynki pozaeuropejskie	7	5	16	7	1	—	6
Algier	—	5	16	7	1	—	6
Brazylja	7	—	—	—	—	—	—
Węgiel okrętowy	19	50	56	20	24	+	4
Razem zagranicę:	651	851	865	941	614	—	327
W. M. Gdańsk	38	16	21	12	18	+	6
Ogółem:	689	867	886	953	632	—	321
Przetładunek węgla w portach:							
w Gdańsku	212	403	401	411	227	—	184
w Gdyni	54	218	239	350	255	—	95
Razem:	266	621	640	761	482	—	279

Eksport węgla kamiennego w lutym przy tej samej (24) ilości dni roboczych co w styczniu, zmniejszył się o 321 tys. t do 632 tys. t.

Spadek wywozu tłumaczy się stopniowem wyczerpaniem dawniej zakontraktowanych dostaw, przy jednoczesnym wstrzymaniu się zarówno importerów jak i eksporterów od zawierania poważniejszych transakcji, a w szczególności podejmowania dostaw na dalsze terminy. Zmniejszenie się eksportu dotyczyło obu eksportujących rejonów, przyczem z rej. śląskiego wywieziono 567 tys. t, t. j. o 213 tys. t mniej, a z rej. dąbrowskiego 64 tys. t, czyli o 108 tys. t mniej w porównaniu ze styczniem; ten znaczny spadek wywozu został spowodowany strajkiem wszystkich kopalń eksportujących tego rejonu, który trwa bez przerwy od 18/II r. b.; wywóz z rej. krakowskiego utrzymał się na minimalnym poziomie ok. 1 tys. t.

Na rynki licencyjne wywieziono w lutym o 41 tys. t mniej niż w styczniu, przyczem spadek eksportu dotyczył głównie Austrii i Czechosłowacji. Eksport na rynki, objęte konwencją eksportową, zmniejszył się o 272 tys. t, przyczem silnie spadł eksport do Danii, Szwecji, Norwegii i Francji. Do pozostałych zaś państw tej grupy w mniejszym stopniu. Do Belgii, Estonii i Islandii w miesiącu sprawozdawczym wysyłki zostały wstrzymane. Na inne rynki europejskie wywieziono ogółem o 12 tys. t mniej w porównaniu z miesiącem poprzednim. Wywóz węgla okrętowego w lutym w porównaniu ze styczniem wzrósł o 4 tys. t. Wywóz do W. M. Gdańska zwiększył się o 6 tys. t.

Udział wymienionych rynków w ogólnym eksporcie polskiego węgla w lutym w porównaniu ze styczniem przedstawiał się następująco (w %-ach):

	Styczeń	Luty
Rynki licencyjne	21.20	25.47
Rynki, objęte konwencją eksportową	65.69	56.01
Inne rynki europejskie	9.02	11.71
Rynki pozaeuropejskie	0.73	0.16
Węgiel okrętowy	2.10	3.80
W. M. Gdańsk	1.26	2.85

Przeciętna dzienna wysyłka węgla kamiennego zagranicę wynosiła w lutym przy 24 dniach roboczych ok. 26 tys. t, zatem o ok. 14 tys. t mniej niż w styczniu. Wysyłka ta z rej. śląskiego wynosiła ok. 23 tys. t, czyli o 9,5 tys. t mniej, a z rej. dąbrowskiego ok. 3 tys. t, a zatem o 4,5 tys. t mniej w porównaniu ze styczniem.

Przeładunek węgla w portach w miesiącu sprawozdawczym zmniejszył się o 279 tys. t, z czego na Gdańsk przypada 184 tys. t, a na Gdynię tylko 95 tys. t.

PRZEMYSŁ NAFTOWY

USTAWA O REGULOWANIU STOSUNKÓW W PRZEMYSŁE NAFTOWYM. — W dn. 10 b. m. Komisja Przemysłowo-Handlowa Sejmu pod przewodnictwem P. Posła Dr. Minkowskiego przyjęła na podstawie referatu P. Posła Dr. Wojciechowskiego i po wyjaśnieniach P. Dyrektora Departamentu Górniczo-Hutniczego Pechego projekt ustawy o regulowaniu stosunków w przemyśle naftowym. Projekt ten wejdzie pod obrady najbliższego plenarnego posiedzenia Sejmu, poczem po ewentualnym uchwaleniu go zostanie skierowany do Senatu.

Zanim omówimy szczegółowo projekt tej ustawy, korzystamy z okazji, aby zaznaczyć, że ustawa ta da możliwość Rządowi na wypadek potrzeby przymusowej ingerencji w dziedzinie przemysłu naftowego.

SYTUACJA PRZEMYSŁU NAFTOWEGO W STYCZNIU 1932 R. — Wydobyte ropy w styczniu r. b. wynosiło 5.019 cyst. brutto (w grudniu 5 053 cyst.), a mianowicie: w okręgu jasielskim wydobyto 850 cyst., drohobyckim 3.775 cyst. i staniślawowskim 394 cyst. Z tych ilości na ropę marki podstawowej przypadało 2.974 cyst. i na marki specjalne 2.045 cyst. Cena ropy marki podstawowej, zakupywanej przez Państwowe Zakłady Naftowe, wynosiła zł 1.580 za cyst. loco zbiorniki (w grudniu zł 1.595).

Produkcja gazuwa wynosiła ok. 930 m³ na minutę. Za 1.000 m³ gazu w Borysławiu płacono zł 57,10 (w grudniu zł 54,60).

Wytwórczość produktów naftowych osiągnęła 4.840 cyst. (w grudniu 4.614 cyst.), w tem (w cysternach): benzyn 954, nafty 1.556, oleju gazowego 925, olejów smarowych 684, parafiny 268 i innych 453.

Wysyłka krajowa z rafinerij stanowiła 3.068 cyst. (w grudniu 3.328 cyst.), w tem (w cysternach): benzyn 631, nafty 1.619, olejów smarowych 243, oleju gazowego 428, parafiny 63 i innych 84.

Wyeksportowano (cystern): benzyn 354, nafty 465, oleju gazowego 418, olejów smarowych 299, parafiny 215 i innych produktów 95, razem 1.846 (w grudniu 2.121).

PRZEMYSŁ WŁÓKIENNICZY

EKSPORT WŁÓKIENITWA ŁÓDZKIEGO W LUTYM 1932 R. — Na podstawie danych Związku Eksportowego Polskiego Przemysłu Włókienniczego eksport włókienniczy w lutym r. b. przedstawiał się następująco: towarów bawełnianych białych 460 kg wartości zł 3.989, bawełnianych kolorowych 76.708 kg wartości zł 570.581, wełnianych kolorowych 29.433 kg za zł 251.579, półwełnianych kolorowych 716 kg za zł 11.311, ze sztucznego jedwabiu 222 kg za zł 9.480, stożków do kapełuszki 18 za zł 97, koszul bawełnianych miękkich i kołnierzy 5.671 kg za zł 54.682, firanek bawełnianych, wykonanych mechanicznie, 4.644 kg za zł 102.795, materiałów filcowych wełnianych 8.510 kg za zł 95.372, odzieży 52.311 kg za zł 571.005, przędzy bawełnianej kolorowej 31.877 kg za zł 213.279, przędzy wiganowej kolorowej 3.223 kg za zł 6.490, przędzy wełnianej kolorowej 12.560 kg za zł 157.989; ogółem wywieziono tkanin, półfabrykatów i odzieży 226.353 kg łącznej wartości zł 2 048 649.

Eksport lutowy kierował się do następujących krajów (w tys. zł): Rumunja 515, Holandia 331, Francja 331, kraje północne 234, Anglja 218, Chiny 115, Afryka Południowa 99, Austria i Jugosławia 89, Bliski Wschód 75, Łotwa 47, Ameryka 36, Niemcy 33, różne kraje 22. W porównaniu ze styczniem r. b. eksport lutowy wzrósł o blisko zł 750 tys., w porównaniu zaś z lutym 1931 r. wykazuje nieznaczny spadek wartości przy jednoczesnym silnym wzroście wagi. Przyczyną tego jest głównie spadek cen eksportowanych artykułów.

W eksporcie lutowym zaobserwować można szereg niezwykle ciekawych i charakterystycznych zjawisk, będących odbiciem obecnej sytuacji na międzynarodowych rynkach zbytu. W pierwszym rzędzie podkreślić należy wzrost wywozu do Chin, co pozostaje w związku z bojkotem towarów pochodzenia japońskiego. Według informacji firm polskich w Szanghaju, oraz przedstawicielstw fabryk łódzkich w Chinach popyt na polskie towary włókiennicze wzrósł ostatnio bardzo wydatnie. Ilościowe uchwycenie tych transakcji jest dość trudne, gdyż nie ulega żadnej wątpliwości, że poważne transporty manufaktury łódzkiej zakupione zostały przez firmy zagraniczne nie bezpośrednio w Łodzi, ale za pośrednictwem domów reeksportowych w Hamburgu. Ujemnym czynnikiem jest konkurencja angielska na rynkach Dalekiego Wschodu, gdzie towary angielskie wobec spadku funta kalkulują się stosunkowo tanio. Podkreślić jednak należy, że pomimo to niektóre gatunki polskich towarów włókienniczych wytrzymują całkowicie tę konkurencję, i z tego też względu w obecnym momencie powstają na Dalekim Wschodzie pomysły koniunktury zbytu, natrafiające narazie na pewne trudności z racji chwiejnych warunków handlowych, wahań srebra i funta oraz dumpingowego eksportu przemysłów innych krajów. Nie można jeszcze przesądzać wyników akcji penetracyjnej, prowadzonej przez polskie firmy włókiennicze na tych rynkach; właściwie dopiero tworzenie składów konsygnacyjnych przez poszczególne firmy zapewniłoby całkowite powodzenie tym poczynaniom, wymagałoby jednak poważnych zasobów finansowych. W każdym bądź razie wysiłki te nie powinny być zaniechane, gdyż przemysł polski posiada na tych rynkach olbrzymie możliwości zbytu, które zupełnie jeszcze nie zostały wykorzystane, a które mogą być oparte na przedwojennych kontaktach z olbrzymim rynkiem azjatyckiej Rosji.

Drugim takim rynkiem, którego pojemność dla polskiej produkcji włókienniczej przedstawia się bardzo pokaźnie, jest Jugosławia. Jakkolwiek ostatnio również i tam realizowana jest koncepcja tworzenia własnego przemysłu włókienniczego, to jednak jeszcze przez długi szereg lat kraj ten uzależniony będzie w silnej mierze od importu. Brak wszelkich ograniczeń i restrykcji oraz możliwość oparcia tych transakcji o zakupy kompensacyjne Polskiego Monopolu Tytoniowego stwarza pomysły widoki dla rozwoju tego eksportu. Dotychczasowy słaby rozwój wywozu włókienniczego do Jugosławii przypisywać należy w pierwszym rzędzie nieodpowiedniej jego organizacji przez zainteresowanych eksporterów. Radykalnym posunięciem, które ma być zrealizowane przy poparciu czynników rządowych, będzie stworzenie w Belgradzie wspólnego przedstawicielstwa polskich firm włókienniczych, eksportujących manufakturę do Jugosławii.

W związku z utrudnionym ostatnio eksportem włókienniczym na rynek rumuński zanotować należy pewien objaw dodatni. Na mocy, mianowicie, dodatkowego protokołu do traktatu handlowego rumuńsko-francuskiego uzyskała Francja ze strony Rumunii szereg zniżek celnych na różne artykuły, a m. in. na wyroby włókiennicze. Ponieważ postanowienia tego protokołu weszły w życie z dniem 1/II r. b., wspomniane ulgi celne, począwszy od tej daty, obowiązują automatycznie również w stosunku do Polski na mocy KNU. Z pośród wyrobów, objętych powyższymi ulgami, należy w pierwszym rzędzie wymienić: przedzę wełnianą pojedynczą nitkowaną surową powyżej Nr. 32, tkaniny wełniane o wadze 1 m² poniżej 200 g, jedwab sztuczny, materiały trykotażowe z jedwabiu, płusze jedwabne, koronki jedwabne, wstążki, bieliznę i konfekcję jedwabną.

Poza tem wspomnieć należy o możliwościach eksportowych na rynki zamorskie — do Kanady i Indyj. Do Kanady zakontraktowano ostatnio próbne transporty towarów oraz konfekcji. Przedstawiciele domów eksportowych w Hamburgu wyrazili również gotowość przeprowadzenia pertraktacji w sprawie finansowania eksportu do Indyj, który staje się aktualny w związku z traktatem handlowym.

gorzej natomiast przedstawia się sytuacja ostatnio korzystnie rozwijającego się eksportu manufaktury i konfekcji do Holandji i Francji. Wprowadzenie kontyngentów importowych w Holandji uderza w włókiennictwo polskie dotkliwie, gdyż zaczęło ono dopiero ostatnio plasować na rynku tym swą produkcję. Ponieważ zaś za podstawę ustalania kontyngentów mają być brane ilości konfekcji, przywożonej do Holandji w latach ubiegłych — normy dla Polski wypadają minimalne. Trudności na rynku francuskim powstają w związku z zamierzonym kontyngentowaniem importu włókienniczego i rygorystycznym traktowaniem transportów konfekcji polskiej przez urzędy celne we Francji.

Na podkreślenie zasługuje duża inicjatywa akwizycyjna przemysłu włókienniczego w lutym, który to przemysł olbrzymie ilości kolekcji i próbek wysłał do całego szeregu krajów.

ROLNICTWO

POD REDAKCJĄ MINISTERSTWA ROLNICTWA

POMOC PAŃSTWOWA PRZY ZAOPATRYWANIU ROLNICTWA W NAWOZY SZTUCZNE.

— W związku z kryzysem rolnictwo polskie już od 3 lat znacznie ogranicza stosowanie nawozów sztucznych, przez co siła wytwórcza gospodarstw rolnych została poważnie osłabiona i mogłaby już w r. b. okazać się nie wystarczającą dla otrzymania przeciętnie osiągniętych dotychczas plonów. Obawy pod tym względem budzą zwłaszcza tegoroczne oziminy, które poza niedostatecznym nawożeniem mogą silnie ucierpieć z powodu niepomyślnej pogody w ciągu zimy.

Ponieważ nieurodzaj w rolnictwie, a w szczególności niedobór zbóż chlebowych, musiałby ujemnie odbić się na całokształcie życia gospodarczego, konieczne jest zastępowanie środków zaradczych, mogących zapewnić niezbędną wysokość tegorocznych plonów. Środkiem takim jest szersze zastosowanie na wiosnę nawozów sztucznych.

Ta niezmiernie ważna sprawa nie mogłaby jednak być pomyslnie załatwiona siłami bezpośrednio zainteresowanego społeczeństwa z powodu słabej wypłacalności rolników, co ogranicza możliwość szerokiego stosowania kredytowej sprzedaży nawozów sztucznych. Decydujące czynniki państwowe, po rozważeniu powyższego zagadnienia, doszły do przekonania, że dalsze obniżenie cen nawozów sztucznych przekracza możliwości zainteresowanego przemysłu, i że tą drogą wydatniejsze zwiększenie konsumpcji nawozów sztucznych nie da się osiągnąć, wobec czego cały nacisk musi być położony na ułatwienie nabywania nawozów na kredyt. W tym celu, aby skłonić instytucje, pośredniczące w rozprowadzaniu nawozów sztucznych, do niestosowania zbyt daleko idących restrykcji w udzielaniu kredytów nawozowych, przeznaczony został fundusz państwowy w wysokości zł 6 miljn. na zabezpieczenie ewentualnych strat, jakie mogłyby wyniknąć dla wzmiankowanych instytucji przy operacjach kredytowych w handlu krajowymi nawozami sztucznymi w bieżącym sezonie wiosennym (od 1/XII 1931 r. do 15/V 1932 r.). Gwarancja z powyższego funduszu przyznana została: w przemyśle azotowym — państwowym fabrykom związków azotowych bezpośrednio, a fabrykom prywatnym za pośrednictwem Komitetu Azotowego oraz Państwowego Banku Rolnego; w przemyśle potasowym — Bankowi Gospodarstwa Krajowego i Państwowemu Bankowi Rolnemu; w przemyśle siarczkowym — Państwowemu Bankowi Rolnemu. Gdyby wzmiankowany fundusz gwarancyjny zł 6 miljn. okazał się nie wystarczającym dla pokrycia strat organizacji, rozprowadzających nawozy sztuczne, to gwarancyjny fundusz państwowy uzupełniony będzie z własnych środków przez zainteresowany krajowy przemysł nawozowy proporcjonalnie do obrotów poszczególnych fabryk.

Rozrachunek z tytułu poniesionych przez sprzedawców nawozów sztucznych strat, które mają być wyrównane z funduszu gwarancyjnego, dokonany zostanie przez Ministerstwo Skarbu, przy którym dla spraw tych utworzony został specjalny Komitet Funduszu.

Prócz tego czynniki państwowe uznały za konieczne, aby rolnikom, uprawiającym buraki cukrowe, umożliwiony był kredytowy zakup nawozów sztucznych przy współudziale przemysłu cukrowniczego, podobnie, jak to miało miejsce w latach poprzednich.

J. W.

Z DZIAŁALNOŚCI KOMITETU HODOWLI TRZODY CHLEWNEJ. — Pozytywne wyniki pracy Komitetu do Spraw Owczarstwa przy Polskiem Towarzystwie Zootechnicznym skłoniły Ministerstwo Rolnictwa do zainicjowania powstania przy tem Towarzystwie analogicznego organu, którego celem miało być czuwanie nad rozwojem hodowli trzody chlewnej w kraju z punktu widzenia ogólnopaństwowego.

Realizacja tego celu winna iść 3 drogami, a mianowicie: drogą uzupełniania stanu wiedzy w tej dziedzinie badaniami i doświadczeniami, drogą ustalania metod technicznych pracy przez ujednostajnienie zasad licencji, zapisywania do ksiąg rodowodowych i t. p. i drogą działalności oświatowej.

Powyższe wytyczne pracy Komitetu Hodowli Trzody Chlewnej znalazły swój wyraz w przyjętym przez Komitet regulaminie i są myślą przewodnią dotychczasowych czynności Komitetu.

Powstanie Komitetu zbiegło się z momentem wyraźnego przesunięcia się naszego eksportu trzody chlewnej z rynków, odbierających trzodę żywą, na rynek angielski, a w związku z tem z wzrastającym znaczeniem przemysłu bekonowego oraz z koniecznością zapewnienia temu przemysłowi odpowiedniego surowca. W związku z tem prace naukowo-doświadczalne, prowadzone za środki, uzyskane z Komitetu przez komisję doświadczalną, sprowadziły się do doświadczeń nad tuczem bekonowym, prowadzonych w 2 ośrodkach, a mianowicie: w Zootechnicznym Zakładzie Doświadczalnym w Starym Brześciu i w Dublinach. Prace te są w toku. Wyniki doświadczeń po ich ukończeniu zostaną opublikowane.

Komitet został powołany do życia w okresie, kiedy zainteresowane organizacje rolnicze pod egidą Ministerstwa Rolnictwa ustaliły program pracy w dziedzinie popierania hodowli trzody chlewnej z uwzględnieniem okęgów i typów trzody, których hodowla ma być popierana. Zgodnie z nakreślonymi wytycznymi, zadaniem Komitetu miało być czuwanie nad racjonalną realizacją tego planu, gdyż Komitet, jako zespół, jednoczący w sobie reprezentantów sfer naukowych, rolników-praktyków oraz organizacji rolniczych, czuł się powołany do ustalenia metod pracy w tej dziedzinie i czuwania nad wprowadzeniem ich w życie. Okres, jaki nastąpił bezpośrednio po ukonstytuowaniu się Komitetu, był okresem, w którym daleko idące restrykcje budżetu Ministerstwa Rolnictwa powodowały ograniczenie subwencji, udzielanych poszczególnym organizacjom rolniczym na prowadzenie akcji w dziedzinie popierania hodowli trzody chlewnej, co groziło ograniczeniem, a czasem i zupełnym wstrzymaniem realizacji nakreślonego przez te organizacje planu pracy.

Jednocześnie jednak Polski Związek Bekonowy w dobrze zrozumianym własnym interesie zdecydował drogą specjalnej dotacji podtrzymać finansowo prowadzoną przez organizacje rolnicze pracę nad podniesieniem hodowli trzody chlewnej. Opłaty od każdej sztuki trzody ubitej na bekon w wysokości zł 25 stworzyły fundusz, który Związek przeznaczył na ten cel.

Naskutek porozumienia z Min. Rolnictwa Komitet podjął się administrowania przekazywanymi przez Związek Bekonowy pieniędzmi na podstawie uzgodnionych wzajemnie warunków.

W myśl tych warunków Komitet przekazuje poszczególnym organizacjom rolniczym (a mianowicie C. T. O. i K. R., Pomorskiej i Wielkopolskiej Izbowi Rolniczym oraz Małopolskiemu T-wu Rolniczemu w Krakowie i we Lwowie) pieniądze na utrzymanie i rozjazdy personelu, pracującego w zakresie popierania hodowli trzody bekonowej, oraz na wydatki rzeczowe, związane z tą pracą (konkursy, zakup materiału uszlachetniającego, premjowanie).

Poczynając od dn. 1/X 1931 r., personel w wymienionych organizacjach, w liczbie 17 osób, utrzymywany jest z funduszu Polskiego Związku Bekonowego, administrowanych przez Komitet. Akcją popierania hodowli trzody chlewnej objęte są województwa: warszawskie, poznańskie, pomorskie, kieleckie, lubelskie, wołyńskie, lwowskie, stanisławowskie, tarnopolskie oraz krakowskie — w powiatach, uznanych przez Min. Rolnictwa w porozumieniu z organizacjami rolniczymi jako teren najodpowiedniejszy do wzmoczonej pracy nad podniesieniem hodowli trzody typu bekonowego (66 powiatów).

Na wydatki rzeczowe w okresie od 1/X 1931 r. do 15/II 1932 r. Komitet rozdysponował z administrowanego przez siebie funduszu zł 20.000, z czego w poszczególnych organizacjach zakupiono 129 knurów stacyjnych i 40 macior, premjowano 26 knurów i 91 macior. Ogółem na personel, jego rozjazdy i wydatki rzeczowe Komitet rozdysponował w omawianym okresie czasu zł 70.000.

Oceniając bieżącą sytuację i obecną depresję cen jako zbyt mało podatną do pogłębienia pracy hodowlanej, przynajmniej na najbliższą przyszłość, Komitet drogą kontaktu z poszczególnymi pracownikami czy to za pośrednictwem swego kierownika technicznego, czy też na zorganizowanym przez Biuro Dozoru zjazdzie instruktorów, odbyłym w grudniu r. ub.,

wskazał na konieczność zorganizowania bezpośrednich dostaw żywca do bekoniarni, w dążeniu do umożliwienia producentowi osiągnięcia możliwie najwyższych cen na trzodę.

Ostatnie raporty, nadchodzące z terenu, jak również opinia poszczególnych fabrykantów bekonowych świadczą, że akcja dostaw żywca do bekoniarni bezpośrednio przez rolników daje pozytywne wyniki i stale się rozwija.

Niezależnie od tego Komitet przejął akcję zakupu materiału uszlachetniającego. Powołana przy Komitecie specjalna Komisja zakwalifikowała ogółem 99 chlewni, w których poszczególne organizacje mają kupować knury i maciory.

E. W.

FUNDUSZ NA PODNIENIE DROBIARSTWA.

W związku z rozwojem wywozu z Polski drobiu i produktów drobiarstwa coraz wypukle ujawnia się konieczność ścisłej współpracy zainteresowanych sfer przemysłowych z organizacjami rolniczymi, pracującymi w zakresie hodowli drobiu. Świadomość tej konieczności znalazła na wiosnę r. ub. wyraz w uchwale, powziętej przez zainteresowane sfery o wprowadzeniu opłat w wysokości 10 od skrzyni jaj, wywożonych zagranicę, w celu stworzenia funduszu na potrzeby rozwoju produkcji drobiowej. Następnie zostały ustalone zasady administrowania tym funduszem oraz powołane do życia specjalne komitety regionalne dla czuwania nad jego wykorzystaniem.

H A N D E L

HANDEL WEWNĘTRZNY

KONFERENCJA W SPRAWIE KRYZYSU W HAN-

DLU. — W związku ze złożonym przez Naczelną Radę Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego memorjałem w sprawie pomocy dla handlu Ministerstwo Przemysłu i Handlu, doceniając wagę powyższego zagadnienia, zwołuje w dn. 18 b. m. konferencję sfer kupieckich, poświęconą dokładniejszemu zbadaniu i omówieniu obecnej niepomyślnej sytuacji gospodarczej kupiectwa.

W obradach tych wezmą udział delegaci Związku Izby Przemysłowo-Handlowych, Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupiectwa Polskiego, Centrali Kupców, Stowarzyszenia Przedstawicieli Handlowych oraz Centrali Drobnych Kupców i Handlarzy. Poza sferami gospodarczymi w konferencji wezmą udział przedstawiciele zainteresowanych resortów. Tematem obrad będą następujące sprawy: polityka koncesyjna i monopolów w zakresie wykonywania handlu, zagadnienie eliminowania oraz ograniczania prywatnego handlu przez inne formy handlu, uporządkowanie zaległości podatkowych na rzecz Państwa oraz samorządu oraz uporządkowanie świadczeń socjalnych, skutki dotychczasowej procedury egzekucyjnej, działalność skarbowych biur informacyjnych, ewentualne znowelizowanie ustawodawstwa w zakresie ubezpieczeń społecznych oraz w zakresie pracy, polityka dostaw i przetargów państwowych oraz komunalnych, pomoc kredytowa dla kupiectwa, prymitywne formy handlu, jak: handel uliczny i domokrężny oraz t. zw. handel maskowany, wreszcie akcja zrzeszeń kupieckich w zakresie doraźnej, indywidualnej pomocy członkom tych zrzeszeń.

Należy sądzić, że konferencja ta da pewne rezultaty, które będą wzięte pod uwagę przy pracach Ministerstwa Przemysłu i Handlu, mających na celu dopomożenie kupiectwu w dobie obecnego kryzysu.

M. S.

KRAJOWE RYNKI TOWAROWE¹⁾

ZBOŻA I PRZETWORY

RUCH CEN ZBÓŻ w okresie od 23 lutego do 8 marca r. b. kształtował się następująco (ceny za 100 kg):

W skład komitetów regionalnych wchodzi przedstawiciele izb rolniczych względnie wojewódzkich organizacyj rolniczych, izb przemysłowo-handlowych oraz eksporterów. Ustalono, że fundusz będzie przeznaczony zasadniczo na tereny, mające największe znaczenie w wywozie jaj z Polski, t. j. Małopolskę, woj. lubelskie i woj. poznańskie. Z uzyskanych funduszy izby przemysłowo-handlowe przekazują 75% organizacji rolniczej, właściwej dla danego okręgu hodowlanego, i 25% do dyspozycji specjalnej komisji przy Centralnym Komitecie dla Spraw Hodowli Drobiu.

Opierając się na rozmiarach eksportu w latach ubiegłych, można było spodziewać się, że z opłat, o których mowa, w ciągu roku wpłynie ok. 2 60 tys. Jednak pogłębienie przesilenia gospodarczego, a zwłaszcza różnego rodzaju trudności, powstałe dla naszego eksportu na szeregu odbiorczych rynków zagranicznych, nie pozwalają przypuszczać, ażeby sumy, faktycznie uzyskane, przewyższyły 2 40 tys. Do chwili obecnej wpłynęły już opłaty, zebrane w ciągu IV kwartału 1931 r., które wyniosły dla Lwowa 2 5850, Poznania 2 405, Wilna 2 550, Krakowa 2 3198, Lublina 2 795, Sosnowca 2 135 i Łodzi 2 300, razem 2 11.225. Jest to narazie suma znikomo mała, zwłaszcza w zestawieniu z potrzebami w tym zakresie, ma jednak znaczenie w obecnych trudnych warunkach, kiedy środki na prace organizacyjne są niezmiernie trudne do uzyskania.

	23 — 29/II		1 — 8/III		Wzrost %
	zł	g	zł	g	
Pszzenica					
Warszawa	26'75	3'00½	26'79	3'01	+ 0'1
Poznań	23'87½	2'68	24'19	2'71½	+ 1'3
Lwów	25'00	2'81	25'12½	2'82	+ 0'5
Przeciętna	25'20½	2'83	25'36	2'85	+ 0'6
Żyto					
Warszawa	24'68	2'77	24'79	2'78	+ 0'4
Poznań	23'25	2'61	23'25	2'61	—
Lwów	24'12½	2'71	24'12½	2'71	—
Przeciętna	24'01½	2'69½	24'05	2'70	+ 0'1
Owies					
Warszawa	23'40	2'63	23'50	2'64	+ 0'4
Poznań	20'50	2'30	20'50	2'30	—
Lwów	25'50	2'86½	25'50	2'86½	—
Przeciętna	23'13	2'60	23'16	2'60	+ 0'1
Jęczmień browarowy					
Warszawa	23'50	2'64	23'50	2'64	—
Poznań	23'75	2'67	24'03	2'70	+ 1'1
Lwów	21'25	2'38½	21'25	2'38½	—
Przeciętna	22'83	2'56½	22'92½	2'57½	+ 0'4
Jęczmień zwykły					
Warszawa	21'75	2'44	21'75	2'44	—
Poznań	20'75	2'33	21'03	2'36	+ 1'3
Lwów	18'50	2'08	18'50	2'08	—
Przeciętna	20'33	2'28	20'42½	2'29½	+ 0'4

— Okres sprawozdawczy (od 29 lutego do 5 marca) minął przy tendencji spokojnej, nie przynosząc poważniejszych zmian w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego. Na giełdzie warszawskiej, z wyjątkiem nieznacznej poprawy owsa zbieranego oraz mąki żytniej, ceny utrzymały się bez zmiany na dotychczasowym poziomie; na giełdzie poznańskiej różnice są nieco liczniejsze: ceny pszenicy, jęczmienia browarowego i przemiałowego oraz owsa w niewielkim stopniu wzrosły, reszta zaś cen pozostała bez zmiany; na giełdzie gdańskiej natomiast tendencja była nieco słabsza, dając niewielką również zniżkę cen żyta oraz otrąb. Na pozostałych giełdach prowincjonalnych przy ograniczonych obrotach ceny naogół utrzymane.

Warszawa. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet waga Warszawa (w nawiasach podane są notowania końcowe z okresu, poprzedzającego sprawozdawczy): pszenica dworska 27'00 — 27'50 (27'00 — 27'50), — zbierana 26'00 — 26'50 (26'00 — 26'50), żyto 24'50 — 25'00 (24'50 — 25'00), jęczmień brow. 23'00 —

¹⁾ Na podstawie danych Min. Przemysłu i Handlu i Min. Rolnictwa, sprawozdań organizacyj gospodarczych, własnych korespondentów, depesz P. A. T. i t. d.

24'00 (23'00 — 24'00), — przemiałowy 21'50—22'00 (21'50 — 22'00), owies jednolity 24'00 — 25'00 (24'00 — 25'00), — zbierany 22'00 — 23'00 (22'00 — 22'50), mąka pszenna luksusowa 45'00 — 50'00 (45'00 — 50'00), — pszenna 4/0 40'00 — 45'00 (40'00 — 45'00), — żytnia pvtłowa 41'00 — 42'00 (41'00 — 42'00), — sitkowa 31'00 — 32'00 (31'00 — 32'00), — razowa 31'00 — 32'00 (31'00 — 32'00), otręby pszenne szale 16'00 — 17'00 (16'00 — 17'00), — pszenne średnie 15'00 — 16'00 (15'00 — 16'00), — żytnie 14'00 — 14'50 (13'00 — 14'00).

Poznań. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg parytet Poznań (jak wyżej): pszenica 24'00 — 24'50 (23'50 — 24'00), żyto 23'50 (23'00 — 23'50), jęczmień brow. 23'75 — 24'75 (23'25 — 24'25), — przemiałowy 64 do 66 kg 20'00 — 21'00 (19'50 — 20'00), — 68 kg 21'50 — 22'50 (21'00 — 22'00), owies 20'25 — 20'75 (20'25 — 20'75), mąka pszenna 65%—owa wraz z workiem 36'50 — 38'50 (36'50 — 38'50), — żytnia 65%—owa z workiem 35'50 — 36'50 (35'50 — 36'50), otręby pszenne grube 14'75 — 15'75 (14'75 — 15'75), — pszenne średnie 13'75 — 14'75 (13'75 — 14'75), — żytnie 14'50 — 15'00 (14'50 — 15'00).

Gdańsk. — Notowano — w guld. gd. za 100 kg (jak wyżej): pszenica 14'75 (14'75) żyto 14'60 (14'60 — 14'75), żyto na eksport 14'20, jęczmień najprzedniejszy 15'00 — 15'75 (15'00 — 15'75), — średni 14'00 — 14'75 (14'00 — 14'75), — pastewny 13'50 — 14'00 (13'50 — 14'00), otręby pszenne 9'00 (9'00 — 9'25), — żytnie 9'00 (9'00 — 9'25).

TLUSZCZE I OLEJE

— Przy silnie zmniejszonym zapotrzebowaniu panuje na rynku tłuszczu i olejów tendencja słabsza; ceny kształtują się niżkowo.

Lublin. — Ceny orientacyjne — w zł za 100 kg loco skład (w nawiasach podane są ostatnie notowania): olej lniany 115'00 — 125'00 (120'00 — 130'00), — rzepakowy 95'00 — 100'00 (100'00 — 105'00), makuchy lniane 30'00 — 35'00 (32'00 — 36'00), — rzepakowe 19'00 — 22'00 (20'00 — 23'00).

Wilno. — Ceny orientacyjne — w zł za 1 kg franco Wilno: olej lniany netto 1'10, — słonecznikowy netto 1'12, pokost netto 1'25, makuchy lniane 0'24, — słonecznikowe 0'17.

RYNEK AKCYJNY

za okres od 29 lutego do 5 marca 1932 r.

— Okres sprawozdawczy nie przyniósł na giełdzie warszawskiej poważniejszych zmian; zainteresowanie było nadal niewielkie, obroty koncentrowały się na akcjach Banku Polskiego, pozostałymi zaś notowanymi akcjami zawierano sporadyczne transakcje.

Dla akcji Banku Polskiego panowała w okresie sprawozdawczym tendencja mocna, a zwykła ich kursu w porównaniu z okresem poprzednim jedynie wskutek osłabienia w ostatnich dniach tygodnia wyniosła tylko zł 2'00 na akcji. Z akcji przedsiębiorstw metalurgicznych, notowanych w okresie sprawozdawczym, kurs akcji Ostrowca pozostał bez zmiany, Starachowice zaś podniósł się o zł 0'75; oddawna nie notowane akcje Parowozów III em. (100-złotowe) ceniono po zł 40'00. Poza tem obracano akcjami Habermuscha i Schielego — po kursie niezmiennym. Z dn. 3 marca r. b. akcje Warsz. T-wa Pożyczkowego na Zastaw Ruchomości notowane są bez kuponu za 1931 r. wartości 20%.

Na giełdach prowincjonalnych nie przyniósł okres sprawozdawczy poważniejszych zmian — zainteresowanie i obroty nadal były niewielkie; kursy utrzymały się naogół bez zmian, jedynie akcje Banku Polskiego wykazują pokaźniejsze zmiany.

GIEŁDA WARSZAWSKA

	Wartość nominalna	Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 5/III
w zł				
Bank Polski	zł 100	88'00	84'00	84'00—85'00
Ostrowiec — serja B				
I—III em.	zł 50	30'50	30'50	30'50
Parowozy III em.	zł 100	40'00	40'00	40'00
Starachowice	zł 50	6'00	6'00	—
Habermusch i Schiele	zł 100	50'00	50'00	—

GIEŁDA KRAKOWSKA

Akcje (maksimum i minimum — w zł; w nawiasach podane są notowania okresu poprzedniego): Bank Polski—86'00 (79'00), Chybie — 12'00.

GIEŁDA LWOWSKA

Akcje (jak wyżej): Gazy Wschodnie — 8'00 — 7'25 (8'00 — 7'25), Chodorów — 89'75 (89'50 — 89'00), Tesp — 85'00 (85'00).

GIEŁDA POZNAŃSKA

Akcje (jak wyżej): Bank Polski — 85'00 — 80'00 (97'00 — 80'00).

KOMUNIKACJA I TRANSPORT

POD REDAKCJA MINISTERSTWA KOMUNIKACJI

FUNDUSZ INWESTYCYJNY P. K. P. — Rozporządzenie Prezydenta Rzplitej o przedsiębiorstwie P. K. P. przewiduje m. in. stworzenie szeregu funduszy specjalnych. Ostatnio Rada Ministrów uchwaliła rozporządzenie o utworzeniu jednego z najważniejszych funduszy P. K. P., t. zw. funduszu inwestycyjnego.

Przedsiębiorstwo „Polskie Koleje Państwowe” pokrywało wydatki inwestycyjne w ostatnich latach wyłącznie z osiągniętych czystych dochodów eksploatacyjnych, co znajdowało wyraz, zarówno w uchwalanych rocznych planach finansowo-gospodarczych, jak i w sprawozdaniach o ich wykonaniu oraz bilansach. Z wejściem w życie rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o utworzeniu przedsiębiorstwa P. K. P. dalsze stosowanie tego systemu stało się niemożliwym, gdyż rozporządzenie to nie zawiera żadnych postanowień co do możliwości dalszego pokrywania wydatków inwestycyjnych z czystych dochodów eksploatacyjnych i nie wskazuje również i tych źródeł pokrycia.

Natomiast przewidziane są w art. 14 i 15 rozporządzenia fundusze specjalne przedsiębiorstwa P. K. P., które mogą być tworzone na podstawie rozporządzeń Rady Ministrów, wydanych w wniosek Ministra Komunikacji w porozumieniu z Ministrem Skarbu, i zasilane w drodze potrąceń i dopłat z ogólnych dochodów eksploatacyjnych.

Fundusz inwestycyjny ma za zadanie pokrywanie wszystkich wydatków inwestycyjnych z własnych wpływów.

Na fundusz ten składają się wpływy z pożyczek długoterminowych, zaciągniętych dla funduszu inwestycyjnego, potrącenia i dopłaty z ogólnych dochodów eksploatacyjnych przedsiębiorstwa do wysokości sum, ustalonych w rocznych planach finan-

sowo-gospodarczych, na poczet których mogą być przekazywane funduszowi w ciągu roku budżetowego niezbędne sumy na pokrycie bieżących wydatków inwestycyjnych, oraz wpływy ze sprzedaży nieruchomości, taboru kolejowego i takich źródeł, jak sromo, wpłacane przez osoby trzecie i t. p.

WYNIKI FINANSOWE EKSPLOATACJI P. K. P. W III KWARTALE 1931 R. przedstawiają się w porównaniu z III kwartałem poprzednich 2 lat w sposób następujący (w tys. zł):

	1931	1930	1929
KOLEJE NORMALNOTOROWE			
Dochody:			
Przewóz osób	90 413	107.034	122.134
„ bagażu	4.289	5.311	6.031
„ towarów	227.196	256.879	271.286
„ poczty	4.439	4.334	3.606
Razem dochody z przewozów	326 336	373.568	403 057
Inne dochody	24 679	26.240	32.969
Ogółem dochody:	351.015	399.708	436.026
Wydatki:			
Eksploatacja kolei	302.584	355.555	367.476
Zaliczki gwarancyjne	—	345	55
Żegluga powietrzna	2.123	—	—
Ogółem wydatki:	304.707	355.900	367.531

¹⁾ Dane za II kwartał 1931 r. — p. zesz. 50/1931, str. 1673.

KOLEJE WĄSKOTOROWE

Dochody:			
Przewóz osób	412	411	518
„ bagażu	12	11	12
„ towarów	2.041	2.367	3.677
Razem dochody z przewozów:			
„	2.464	2.781	4.207
Inne dochody	598	639	700
Ogółem dochody:			
„	2.961	3.428	4.907
Wydatki			
Eksplatacja kolei	3.951	4.946	5.796
WYDATKI NADZWYCZAJNE			
Inwestycje	32.231	44.085	53.729
Żegluga powietrzna	755	—	—
Razem:			
„	32.985	44.085	53.729

Z przytoczonego zestawienia widać spadek dochodów we wszystkich działach, z wyjątkiem jedynie poczty, wpływy z przewozu której wzrosły. Ale i ten objaw jest również skutkiem zmniejszenia przewozów towarowych kolejami, gdyż nabywcy towarów, nie posiadając środków do zakupu większych partii, zadowalają się sprowadzaniem drobnych ilości, których przewóz kalkuluje się taniej pocztą.

Równocześnie jednak P. K. P. zmniejszają wydatnie i rozchody, co sprawia, że pomimo znacznego skurczenia wpływów bilans zwyczajny (bez lotnictwa) zamknięty został i w kwartale sprawozdawczym przewyżką dochodów nad rozchodami w kwocie 47'5 miljn.

Dzięki temu na cele inwestycyjne i na lotnictwo można było przeznaczyć 35'1 miljn.

ZJAZD MIĘDZYNARODOWEGO ZRZESZENIA PRZEDSIĘBIORSTW KOMUNIKACJI LOTNICZEJ obradować będzie w Warszawie w dn. 15 i 16/III i zajmie się unormowaniem całego szeregu spraw, bardzo ważnych dla rozwoju międzynarodowej cywilnej komunikacji lotniczej. Dotychczas udział w zjeździe zgłosiły towarzystwa komunikacji lotniczej 14 państw europejskich oraz szereg organizacji o charakterze międzynarodowym. Dalsze zgłoszenia są spodziewane.

Porządek dzienny zjazdu obejmuje tak ważne sprawy, jak odpowiedzialność towarzystw lotniczych, udzielanie wzajemnej pomocy przez towarzystwa lotnicze poszczególnych państw, sprawy zniżek biletowych przy biletach, zakupywanych od razu w obie strony, wysokości taryf dla przesyłek wartościowych i objętościowych, komunikacji kombinowanej lotniczo-lądowo-morskiej, kwestje poczty lotniczej i Międzynarodowżgo Informatora Lotniczego.

ŻEGLUGA I SPRAWY MORSKIE

RYNEK FRACHTOWY. — W ub. tygodniu na większości rynków frachtowych panowała mocna tendencja, i zawarto znaczną ilość kontraktów.

Na rynku La Platy zafrachtowano 31 statków o łącznym tonnażu 205.400 t; stawki trzymały się na poprzednio osiągniętym poziomie ok. sh 20 z San Lorenzo do portów Anglii i Kontynentu przy ładunkach w marcu, sh 19/3 — w kwietniu; z Bahja Blanca płacono sh 18 do 18/3 za większe statki do kontynentu na marzec, sh 17/6 na marzec—kwiecień.

Rynek północno-amerykański był spokojny. Zawarto kilka kontraktów pod ładunki zboża z Northern Range do Brazylii po sh 14 przy ładunku w marcu. Cukier z Kuby szedł po sh 14/6 do 15/3 zależnie od pozycji i typu statku do Anglii i Kontynentu.

Sytuacja na australijskich rynkach frachtowych była bardzo korzystna dla armatorów, którzy osiągnęli zwykłą stawkę od sh 1/3 do 1/6 przy natychmiastowych ładunkach, frachtując dużą ilość tonnażu pod transporty do portów europejskich.

Natomiast ruch w kierunku portów Dalekiego Wschodu był minimalny.

Pomimo wstrzymania nawigacji z powodu mrozów na Dunaju, zakontraktowano w ub. tygodniu szereg statków z portów dunajskich pod ładunki na koniec marca i później po zwykłej stawce sh 15 do rejonu Bordeaux-Hamburg, 6 d mniej do Antwerpii lub Rotterdamu. Z portów Constanza/Burgas/Varna płacono sh 11/6 do rejonu Antwerpja—Hamburg, sh 11 Antwerpja lub Rotterdam. W portach czarnomorskich południowej Rosji ruch był bardzo ograniczony.

W eksporcie węgla angielskiego notowano mocniejszą tendencję, i sytuacja była bardziej korzystna dla armatorów, zwłaszcza przy ładunkach do portów śródziemnomorskich.

Na frachtowym rynku Gdynia—Gdańsk ruch był bardzo słaby. Eksport węgla był minimalny, notowano wiele anulowań zawartych kontraktów. Eksport drzewa również słabszy. Szły drobne ładunki cukru do Łotwy. Widoki na przyszłość są bardzo niepomyślne.

KRONIKA BIEŻĄCA

PRZEGLĄD USTAW I ROZPORZĄDZEŃ

USTAWA:

Ratyfikacja konwencji z dn. 12/X 1929 r. o ujednostajnieniu niektórych przepisów, dotyczących międzynarodowego przewozu lotniczego, wraz z protokołem końcowym — ust. z dn. 28/I 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 18, poz. 113).

ROZPORZĄDZENIA MINISTRÓW:

Częściowa zmiana rozp. z dn. 14/III 1930 r. o postępowaniu celnem — rozp. Ministra Skarbu z dn. 22/II 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 17, poz. 105).

Wykonanie ustawy o nadzwyczajnym podatku od niektórych zajęć zawodowych — rozp. Ministra Skarbu z dn. 19/II 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 18, poz. 115).

OBWIESZCZENIE MINISTRA:

Ogłoszenie jednolitego tekstu ustawy o państwowym podatku przemysłowym — obw. Ministra Skarbu z dn. 27/I 1932 r. („Dz. Ust. R. P.” Nr. 17, poz. 110).

TERMINY OGÓLNYCH ZEBRAŃ W SPÓŁKACH AKCYJNYCH

14 marca:

— „Wileński Bank Ziemiński”, S. A. — o g. 18 w lok. B-ku w Wilnie, Mickiewicza 8.

— „Bawełniana i Gumowa Manufaktura dawniej Ferdynand Geldner”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Łodzi, Południowa 52.

17 marca:

— **Przemysł Mydlarski i Perfumeryjny „Fryderyk Puls”**, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Wierzbowa 11.

18 marca:

— „Banque Franco-Polonaise”, S. A. — o g. 16½ w lok. S-ki w Paryżu, 15, Rue des Pyramides.

— „T-wo Handlowo-Przemysłowe „Real””, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Widok 24.

— „Płótno”, S. A. Stęszew — o g. 16 w lok. Banku Kratochwill i Pernaczyński w Poznaniu, pl. Wolności 18.

19 marca:

— „Superfosfat”, Fabr. Nawozów Sztucznych Józefa i Karola Towarnickich, S. A. — o g. 13 w lok. S-ki we Lwowie, Kopernika 9.

20 marca:

— „Papier”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w Wilnie, Za-walna 13.

21 marca:

— „Juljusz Meinel”, Import Kawy i Herbaty, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w W-wie, Bryłowska 22 24.

— „Przemysł Tłuszczowy Schicht - Lever”, S. A. — o g. 17 w lok. S-ki w W-wie, Nowy - Zjazd 1.

— „T-wo Budowy i Eksploatacji Domów”, S. A. — o g. 18 w lok. S-ki w W-wie, Nowy - Zjazd 1.

22 marca:

— „Wileńska Fabr. Drutu i Gwoździ”, S. A. w Wilnie — o g. 19 w lok. Wileńskiego Prywatn. Banku Handlowego w Wilnie, Mickiewicza 8.

— T-wo Przemysłowo - Leśne „Lasy Polskie”, S. A. — o g. 11 w lok. S-ki w Bydgoszczy, Przemysłowa 22.

23 marca:

— „Tow. Schlösserowskiej Przędzalni Bawełny i Kłalni w Ozorkowie”, S. A. — o g. 15 w lok. S-ki w Łodzi.

— „Bielsko - Bialski Browar Akcyjny w Bielsku”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Bielsku, Cieszyńska.

24 marca:

— Tow. Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w W-wie, Jasna 6.

— „Marmury Kieleckie”, S. A. — o g. 16 w lok. S-ki w Kielcach, Marsz. Focha 29.

SKARBOWOŚĆ I FINANSE

PODATKI I OPŁATY

NOWELIZACJA USTAWY O OPŁATACH STEMPLOWYCH. — Projekt zmiany ustawy o opłatach stempłowych, streszczony w zesz. 8 tyg. „Polska Gospodarcza”, był przedmiotem obrad sejmowej Komisji Skarbowej w dn. 3/III r. b., na plenum zaś Sejmu znalazł się w dn. 9/III r. b. Komisja, uchwaliła następujące zmiany, przyjęte następnie przez Sejm:

1. — Przyjąwszy zasadę podwyższenia stawek 3-złotowych na zł 5, utrzymała Komisja stawkę 3-złotową: a) co do podań, dotyczących się danin publicznych, t. j. podatków, opłat i ceł (z wyjątkiem podań, „w których petent żąda zmiany decyzji, wydanej w przedmiocie daniny publicznej”, a zatem odwołań, co do nich bowiem już według projektu rządowego ma być utrzymany art. 147, przewidujący opłaty w wysokości zł 50 i zł 2); b) co do świadectw, wydawanych przez sądy; c) co do pełnomocnictw, upoważniających do zastępstwa przed sądem lub innym urzędem publicznym.

2. — Nie zostały przyjęte: a) podwyższenie stawki 1-złotowej od niektórych rodzajów pełnomocnictw na zł 2; b) podwyższenie na zł 20 opłaty od odwołań w sprawach z nakazu inspektora pracy.

3. — Zamiast przewidzianego w projekcie rządowym różniczkowania opłat od pokwitowań (ustanowienia 2 stawek: 20-groszowej i 50-groszowej) uchwała Komisja jednolicie podwyższyć na zł 25 opłaty od pokwitowań z odbioru kwot pieniężnych, przewyższających zł 50 lub papierów wartościowych, których wartość wynosi więcej niż zł 50.

4. — Komisja rozwinęła szerzej pewne wytyczne, urzeczywistnione już w projekcie rządowym, a podane we wspomnianym już artykule¹⁾ w punkci: 5 i 6. W szczególności projekt Komisji przewiduje zwolnienie od opłaty: a) pokwitowań, wydanych przez osobę, wykonującą czynności bankowe, innej osobie, również takie czynności wykonywającej; b) pokwitowań z odbioru kupionych monet, środków płatniczych zagranicznych lub papierów wartościowych. Do tej grupy należą również uchwalone przez Komisję przepisy o opłatach stempłowych od przekazów; treść tych przepisów — ze względu na ich szczególne znaczenie — podajemy niżej oddzielnie w p. 7.

5. — Projekt Komisji zwalnia od opłaty pokwitowania, wystawione zagranicą.

6. — Projekt zawiera postanowienia, upoważniające Ministra Skarbu: a) do obniżenia ia opłat (głównie w wysokości 1% i 0,2%) od pism, stwierdzających bądź umowy o sprzedaż i zamianę ruchomości lub o świadczenie usług bądź wykonanie takich umów (rachunków i t. p.), b) do zwalniania od opłaty obligów, „stwierdzających otrzymanie pożyczki bezprocentowej, udzielonej przez zrzeczenie, którego działalność nie jest obliczona na zysk”.

7. — W zakresie przekazów projekt Komisji nadaje artykułom 126 i 127 ustawy o opłatach stempłowych brzmienie następujące:

* „Art. 126: Przekaz, t. j. pismo, którem wystawca zleca komuś, aby odbiorcy pisma wypłacił sumę pieniężną lub wydał mu papiery wartościowe, albo inne rzeczy zamienne, podlega opłacie stempłowej: 1) w wysokości 0,3% od przekazanej sumy, wzgl. od wartości przekazanych papierów wartościowych lub innych rzeczy zamiennych, jeżeli: a) jest przenośny zapomocą indosu lub b) został pisemnie przyjęty przez osobę, której przekaz wykonać zlecono lub c) jest płatny okazicielowi; 2) w kwocie zł 1 — w innych wypadkach.

Przekaz, wymieniony pod p. 1, jest wolny od opłaty:

a) gdy osoba, której przekaz wykonać zlecono, wykonywa czynności bankowe,

b) gdy przekaz został wystawiony zagranicą i jeżeli tamże znajduje się: miejsce płatności oraz miejsce zamieszkania lub siedziba osoby, której przekaz wykonać zlecono; przekaz taki podlega jednak opłacie, gdy w Polsce nastąpiła zapłata całkowita lub częściowa, lub gdy przed sąd polski wytoczono skargę o pretensję z przekazu.

Przekaz, wymieniony pod p. 2, jest wolny od opłaty:

a) gdy kwota przekazana nie przewyższa zł 500,

b) gdy przekazującym jest Skarb Państwa lub osoba, wymieniona w art. 16.

Przekaz, wymieniony pod p. 1 lub 2 jest wolny od opłaty, gdy przekazującym jest Bank Polski.

Artykuł niniejszy nie ma zastosowania do czeków (art. 128)”.

„Art. 127: Opłatę w wysokości 0,3% (art. 126 p. 1) od przekazu, wystawionego w Polsce, przenośnego zapomocą indosu lub płatnego okazicielowi, należy uiszczyć przed umieszczeniem pierwszego podpisu; o ile jednak chodzi o przekaz płatny na własne zlecenie przekazującego, opłata winna być uiszczona przed przyjęciem lub przed umieszczeniem pierwszego indosu. Opłatę w wysokości 0,3% od wystawionego w Polsce przekazu, który nie jest płatny okazicielowi, należy uiszczyć przed przyjęciem.

Co do terminu uiszczenia opłaty w wysokości 0,3% od przekazu, wystawionego zagranicą, stosuje się zasady, podane w ust. II art. 123.

Uiszczenie opłaty w wysokości 0,3% następuje w sposób, przepisany dla weksli w art. 124.

Do uiszczenia opłaty w wysokości 0,3% od przekazu, wystawionego w Polsce, a przenośnego zapomocą indosu lub płatnego okazicielowi, są obowiązani solidarnie: wystawca przekazu, wszyscy indosanci, osoba, która przekaz przyjęła, oraz posiadacz przekazu; opłatę od wystawionego w Polsce przekazu, który nie jest przenośny zapomocą indosu, ani też nie jest płatny okazicielowi, winni uiszczyć solidarnie: osoba, która przekaz przyjęła, oraz każdy, kto posiada przekaz po przyjęciu.

Do uiszczenia opłaty w wysokości 0,3% od przekazu, wystawionego zagranicą, są obowiązane osoby, wymienione w ustępie poprzednim, z tem ograniczeniem, że każda z tych osób ma uiszczyć opłatę tylko wówczas, jeżeli przekaz znajdował się w jej ręku na obszarze Polski.

¹⁾ P. zesz. 8/1932, str. 230.

Nadto stosuje się do przekazów, podlegających opłacie w wysokości 0,3%, ust. II i III art. 125.

Opłata w wysokości \mathcal{Z} 1 (art. 126 p. 2) ma być uiszczona w terminie i w sposób, które wskazują przepisy ogólne (art. 20, 21, 23, 27 — 31), z tą zmianą, że znaczki stemplowe mogą być kasowane również datą skasowania oraz nazwiskiem al o firmą wystawcy lub osoby, upoważnionej do odbioru. Do uiszczenia tej opłaty jest obowiązany wystawca; osoba zaś upoważniona do odbioru — solidarnie z wystawcą — jeżeli przekaz został jej wręczony".

Motywy projektowanych zmian art. 126 i 127 są następujące:

Prawnicze ujęcie przekazów należy do zadań trudniejszych zarówno w zakresie prawa prywatnego, jak w zakresie opodatkowania. Że rozchodzi się o zagadnienie skomplikowane — dowodzi choćby porównanie obecnie obowiązujących przepisów o przekazie, zawartych w kodeksie cywilnym austriackim (ustalonym nowelą z 1915 r.), z dawniejszemi przepisami tegoż kodeksu, tyczącymi się przekazu: bardzo znaczna różnica między ujęciem pierwotnym a ujęciem obecnym ujawnia, jak różnorodnie przedmiot ten może być pojmowany.

W zakresie opłat stemplowych kardynałna trudność wynika stąd, że przedmiot omawiany, już sam przez się niełatwy, nie jest unormowany jednolicie w dzielnicowych ustawodawstwach prywatno - prawnych. Prawo austriackie (§§ 1400—1403 kodeksu cywilnego oraz art. 301, 303, 305 kodeksu handlowego) jest w tym zakresie istotnie zgodne z prawem niemieckim (§§ 783—792 kodeksu cywilnego oraz §§ 363—365 kodeksu handlowego). Natomiast kodeks cywilny Napoleona ujmuje przedmiot omawiany (w art. 1275—1281) w sposób taki sam, jaki znajdujemy w dawnym tekście kodeksu cywilnego austriackiego, t. j. jako zmianę w osobie dłużnika. Wreszcie kodeks handlowy Napoleona, jak również prawo cywilne rosyjskie i kodeks handlowy rosyjski przedmiotu tego wcale nie normują. Z zestawienia różnic między kodeksami wynika, że ustawa o opłatach stemplowych powinna zawierać definicję przekazu — definicję, mającą znaczenie oczywiście tylko dla zakresu opłat stemplowych.

Dalszą trudność sprawia odróżnienie przekazu od pełnomocnictwa (które to pojęcia są w obecnym tekście ustawy o opłatach stemplowych przeciwstawione sobie), a jest to różnica ważna, gdyż opłata od przekazu wynosi 0,3%, gdy natomiast pełnomocnictwo dla odbioru sumy pieniężnej podlega opłacie w wysokości \mathcal{Z} 1, a przy sumie, nie przewyższającej \mathcal{Z} 500, jest wolne od opłaty (art. 111 i 112). Trudność ta wynika stąd, że przekaz jest z istoty swej nie zmianą w osobie dłużnika, ale rodzajem pełnomocnictwa. Ustawa o opłatach stemplowych umieściła przepisy o opłatach od przekazów nie w rozdziale, poświęconym opłatom od pełnomocnictw, ale w rozdziale innym, nawet z tamtym nie sąsiadującym, a zatem przekazy przeciwstawiła pełnomocnictwom. Takie ujęcie wynikło z pewnych założeń trafnych, a mianowicie ze stwierdzenia, że co do wysokości opłaty nie mogą być wszystkie przekazy stawiane narówni, że mianowicie pewne ich rodzaje powinny podlegać opłacie w wys. 0,3%, inne zaś tylko opłacie w wys. \mathcal{Z} 1. Atoli niedość ściśle rozgraniczenie obu tych kategorii wywołuje w praktyce duże trudności.

Wreszcie trudność wielka wynika z art. 128, który zasadniczo zwalnia czek od opłaty (prócz przypadków wyjątkowych). W myśl art. 54 prawa czekowego pismo, wystawione zagranicą i będące czekiem według prawa miejsca wystawienia, ma być traktowane jako czek również w Polsce, choćby nie odpowiadało warunkom, wymienionym w art. 1—8 polskiego prawa czekowego; pismo takie korzysta więc także z uwolnienia od opłaty, przewidzianego w art. 128 ustawy o opłatach stemplowych. Ponieważ zaś ustawodawstwa niektórych państw, a w szczególności tych, z których najwięcej czeków przychodzi do Polski (W. Brytanji, Francji, Stanów Zjedn.), nie zaliczają

umieszczenia w tekście nazwy „czek" do istotnych znamion czeku, więc oczywiście odróżnienie czeku zagranicznego od przekazu zagranicznego jest bardzo trudne, bo wymaga (pomiędzy już trudności językowe) znajomości szeregu ustawodawstw zagranicznych.

Do powyższych trudności, których nie rozwiązuje obecny tekst art. 126 i 127, dołączają się pewne wadliwości tego tekstu (nie wynikające już z natury rzeczy).

Wadliwością taką są użyte w p. 1 art. 126 wyrażenia „rachunek bieżący" i „on call"; są to bowiem terminy, których definicja nie jest w żadnej ustawie ustalona, których znaczenie zatem musi być w praktyce chwiejne. Wadliwością jest również konsekwencja obecnego tekstu, na tem polegająca, że jeżeli zlecenie wypłaty wystosowano do banku, ale nie wręczono go osobie, upoważnionej do odbioru sumy przekazanej, to należy uścić opłatę dwukrotną w przypadku, gdy bank, któremu przekaz wykonać zlecono, nie posiada własnego oddziału w miejscowości, w której mieszka upoważniony do odbioru; wtedy bowiem bank ów musi sporządzić nowe zlecenie wypłaty, wystosowane do innego (samodzielnego) banku, mającego siedzibę w miejscowości, w której mieszka upoważniony do odbioru.

Dotychczasowy tekst art. 126 jest wzorowany na prawie austriackim (pozycja 11 taryfy należytościowej). Ten wzór na pierwszy rzut oka wydaje się — z fiskalnego punktu widzenia — korzystniejszym od wzoru niemieckiego; atoli ze względu na trudności, wyżej przedstawione, wynikające w znacznej mierze stąd, iż wzór austriacki, pochodzący z przed lat kilkadziesiątu, bo z 1862 r. i przystosowany do pojęcia przekazu według dawnego tekstu kodeksu cywilnego, jest już przestarzały, należy raczej przyjąć za podstawę wzór niemiecki.

Prawo niemieckie ujawnia pewną zasadę, która już także w naszej ustawie o opłatach stemplowych jest urzeczywistniona w całej czystości w art. 128, tyczącym się czeków. Zasada ta głosi, że opłata od przekazów i czeków nie ma być źródłem dochodów, lecz ma być tylko pewnego rodzaju kląpą bezpieczeństwa, a mianowicie ma zapobiegać uchyleniu się od opłaty wekslowej w tych przypadkach, w których strony, chcąc w istocie sporządzić weksel, ujmują odnośne swe oświadczenie w formie przekazu, względnie czeku. Z tego wynika, że przekazy mają być tylko o tyle opodatkowane, o ile to jest niezbędne dla skonstruowania opisanej tylko co kląpy bezpieczeństwa.

Projektowana definicja przekazu jest zgodna z definicją, zawartą w art. 466 prawa obligacyjnego szwajcarskiego. Jest ona też zasadniczo zgodna z definicjami kodeksów cywilnych: austriackiego i niemieckiego. Ścisłe uzgodnienie z temi ostatnimi definicjami nie było możliwe, gdyż te definicje wymieniają jako cechę przekazu wręczenie go osobie, upoważnionej do odbioru; ta zaś cecha nie dałaby się pogodzić z projektowanym tekstem art. 127, który to tekst wiąże się ściśle z tezą, określającą opłatę od przekazu jako surogat opłaty od wekslu.

Nasuwa się pytanie, czy ze względu na zasadę podstawową, określającą opłatę od przekazu jako surogat opłaty od wekslu, nie należałoby skreślić wyrazów „lub zlecenie wydania papierów wartościowych albo innych rzeczy zamiennych", które to dwa świadczenia nie mogą być przedmiotem zobowiązania wekslowego. Za pozostawieniem tych wyrazów przemawia okoliczność, że z gospodarce punktu widzenia niema różnicy istotnej między wypłatą pieniędzy a wypłatą innych rzeczy zamiennych, że zatem przepisy prywatno-prawne, dopuszczające w zakresie przekazów świadczenia niepieniężne, i tak samo przepis, ustanawiający opłatę stemplową od odnośnych przekazów, nie są sprzeczne z normami, tyczącymi się weksli, lecz je uzupełniają.

Przypadki a) oraz b) p. 1 projektowanego tekstu art. 126 ograniczają opodatkowanie przekazów do zakresu, odpowiadającego istocie weksli. Punkt c) wykracza poza ten zakres, ale nie jest sprzeczny z zasadą podstawową, gdyż ma na celu

zapobiec sporządzaniu przekazów na okaziciela jedynie w tym celu, aby przez wystawienie przekazu osiągnąć skutki prywatnoprawne właściwe weksłom — bez uiszczania opłaty stempłowej. Wprawdzie powód wystawienia przekazu na okaziciela może być inny, a mianowicie ten, że osoba upoważniona do odbioru (pełniąca w przypadku konkretnym może tylko funkcję poślanca) nie posiada dowodu osobistego; objeccione jednak, wiążące się z takim zbiegiem okoliczności, usuwa ustęp II (p. a), zwalnający od opłaty przekaz, który polecono wykonać bankowi.

Punkt 2 — w związku z ustępem przedostatnim — utrzymuje w mocy opłatę w wysokości \mathcal{Z} 1, przewidzianą obecnie w ustępie II art. 101.

Punkt a ustępu II usuwa trudność, wynikającą z prawa czekowego, a z punktu widzenia przekazu jako surogatu weksłu usprawiedliwia się tem, że sporządzanie weksli, w których bank uczestniczy w charakterze dłużnika pierwotnego (a nie zwrotnie zobowiązanego), należy do rzadkości.

Uwolnienia od opłaty, wymienione w obecnym tekście art. 126 pod 1 i 2, są zbędne wobec projektowanego obecnie zwolnienia przekazu w przypadku, gdy osoba, mająca przekaz wykonać, wykonywa czynności bankowe.

Wreszcie wyraźne zwolnienie przekazów pocztowych (p. 3 obecnego tekstu art. 126) jest zbędne, gdyż „przekazy” te nie są przekazami według definicji obecnie projektowanej.

Achilles Rosenkranz

ODROCZENIE TERMINU SKŁADANIA ZEZNAŃ O OBROcie ZA ROK 1931 DLA BANKÓW AKCYJNYCH. — Na zasadzie art. 122 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dn. 15/VII 1925 r. Min. Skarbu okólnikiem z dn. 26/I 1932 r. L. D. V 1364/4/32 odroczyło termin składania zeznań o obrocie za 1931 r. dla instytucji kredytu krótkoterminowego (banków akcyjnych) do dn. 15/III 1932 r. włącznie.

W tymże terminie, t. j. do dn. 15/III 1932 r., winny być wpłacone ewentualne różnice pomiędzy kwotą podatku, przypadającego od wykazanego w zeznaniu za 1931 r. obrotu, a kwotą już wpłaconą, przyczem od wpłaconej w powyższym terminie kwoty podatku nie będą pobierane tak kary za zwłokę, jak i odsetki.

ULGOWE ŚWIADECTWA PRZEM. NA ROK 1932 DLA STACJI BENZYNOWYCH. — W uzupełnieniu okólnika z dn. 1/XII 1931 r. L. D. V 10105 4/31 Ministerstwo Skarbu na mocy art. 94 ustawy o państwowym podatku przemysłowym z dn. 15/VII 1925 r. okólnikiem z dn. 22/II r. b. L. D. V 394/4/32 zezwoliło na prowadzenie w 1932 r. komisowej sprzedaży benzyny z t. zw. „stacji benzynowych” na podstawie świadectw przemysłowych III kategorii handlowej.

W związku z tem w wypadkach niewykupienia przez te przedsiębiorstwa świadectw przemysłowych II kategorii handlowej będzie zaniechane wszczynanie postępowania karnego oraz stosowanie sankcyj z art. 98 wymienionej ustawy.

RYNEK DEWIZ I PAPIERÓW PROCENTOWYCH

GIĘŁDA WARSZAWSKA

za okres od 29 lutego do 5 marca 1932 r.

— W okresie sprawozdawczym utrzymywała się dla walut tendencja słabsza i większość kursów w porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego wykazuje spadek. W rezultacie tygodniowym dolary pozostały bez zmiany, poprawę kursu uzyskały funty szterlingi (+ \mathcal{Z} 30 na £ 1) oraz franki francuskie, wszystkie zaś pozostałe waluty zniżkowały: franki szwajcarskie, belgi, korony czeskosłowackie, liry włoskie, floreny holenderskie oraz guldeny gdańskie — różnice kursowe są nieznaczne. Oddawna nienotowanymi koronami duńskimi obracano po kursie \mathcal{Z} 172 25 za 100 kor.

Dla dolarów gotówkowych zainteresowanie nadal nie było duże; kurs ich pozostawał bez zmiany w ciągu całego okresu, w ostatnim jego dniu podnosząc się nieznacznie o \mathcal{Z} ½ — do poziomu \mathcal{Z} 8 885 za \$ 1. Na rynku prywatnym miała miejsce nieznaczna zniżka kursu — do \mathcal{Z} 8 875 za \$ 1.

Wysokość dziennego zapotrzebowania walut nie uległa większym wahaniom, nie osiągając naogół średniego poziomu ostatnich tygodni.

		Kurs najwyższy	Kurs najniższy	Kurs w dn. 5 III
Dolary St. Zjedn.	\$ 1	8 914	8 914	—
" " " " " telegr.	\$ 1	8 92	8 919	8 92
Funty szterlingi	£ 1	31 40	31 03	31 40
Franki francuskie	100 fr.	35 13	35 10	35 11
Franki szwajcarskie	100 fr.	173 00	172 50	172 60
Belgi	100 blg.	124 20	124 15	—
Korony czeskosłowackie	100 kor.	26 41	26 39½	26 41
				-26 39½
Liry włoskie	100 lir.	46 40	46 35	46 40
Floreny holenderskie	100 fl.	360 00	359 40	359 50
Guldeny gdańskie	100 guld.	173 75	173 65	—
Korony duńskie	100 kor.	172 25	172 25	—

Dział papierów lokacyjnych państwowych cieszył się w okresie sprawozdawczym dość znacznym zainteresowaniem przy tendencji naogół mocniejszej, przyczem kursy ulegały dość silnym wahaniom. W porównaniu z notowaniami końcowymi okresu poprzedniego 3% Pożyczka Budowlana zwyżkowała o \mathcal{Z} 0 75, 4% Pożyczka Inwestycyjna — sztuki o \mathcal{Z} 4 00, serje o \mathcal{Z} 2 00, 6% Pożyczka Dolarowa o \mathcal{Z} 1 00 oraz 7% Pożyczka Stabilizacyjna o 2 6%; bez zmiany pozostał kurs 10% Pożyczki Kolejowej oraz listów zastawnych i obligacji banków państwowych, zniżkowały zaś 4% Pożyczka Dolarowa (po ciągnięciu) o \mathcal{Z} 1 25 oraz 5% Pożyczka Konwersyjna o 1%.

Zainteresowanie działem listów zastawnych nie było w okresie sprawozdawczym zbyt wielkie, tem niemniej przy nieco równiejszej tendencji większość notowanych papierów tej grupy wykazuje zwykły kursu. Odnosi się to szczególnie do listów miejskich i ziemskich, z których nieco silniej zwykowały 5% L. Z. T-wa Kredytowego m. Warszawy (+ 1½); listami prowincjonalnymi obracano nieco mniej i kursy ich pozostały naogół bez zmiany, jedynie 10% L. Z. T-wa Kredytowego Siedlec podniosły się o 1½%, odzyskując część straty okresu poprzedniego. Z listów zastawnych w walucie obcej zanotowano 7% L. Z. T-wa Kred. Ziemskiego w Warszawie z 1928 r. Kurs ich w porównaniu z notowaniami z końca stycznia s adł o 3½%.

Obroty obligacjami były nadal ograniczone; notowano jedynie VI 6% Obligacje Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r. po po kursie dotychczasowym.

	Wartość nominalna (waluta)	Kurs naj-wyższy	Kurs naj-niższy	Kurs w dn. 5 III
3% Pożyczka Budowlana	\mathcal{Z} w zł. 50	36 25	35 70	36 00
4% " Dolarowa	\$ 5	48 50	46 25	47 25
4% " Inwestycyjna	\mathcal{Z} w zł. 100	92 00	89 50	92 00
4% " " serje	\mathcal{Z} w zł. 100	97 00	95 50	—
		w % n o m i n a l u		
5% " Konwersyjna	\mathcal{Z}	40 00	39 00	—
6% " Dolarowa	\$	58 00	57 00	—
7% " Stabilizacyjna ¹⁾	\$	59 50	55 87	57 25
				-58 75
				-58 00
10% " Kolejowa	fr. w zł. 104 00	104 00	104 00	—
7% L. Z. Państ. Banku Roln.	\mathcal{Z} w zł. 1927	83 25	83 25	83 25
8% " " " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1927	94 00	94 00	94 00
7% L. Z. Banku Gosp. Kraj.	\mathcal{Z} w zł. 1927	83 25	83 25	83 25
8% " " " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1924	94 00	94 00	94 00
7% Obl. Kom. " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1927	83 25	83 25	83 25
8% " " " " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1924	94 00	94 00	94 00
8% Obl. Bud. " " " "	\mathcal{Z} w zł. 1927	93 00	93 00	—
4% L. Z. T-wa Kred. Ziem.	\mathcal{Z}	31 00	30 75	30 75
4½% " " " " " " "	\mathcal{Z}	40 75	40 00	40 50
				-40 75
7% L. Z. T-wa Kred. Ziem.	w Warszawie 1928 r.	\$	50 00	50 00
5% L. Z. T-wa Kred. Ziem. m. Warsz.	\mathcal{Z}	50 75	50 00	—
8% " " " " " " "	\mathcal{Z}	63 75	61 75	63 25
				-62 50
8% " " " " " " Częstoch.	\mathcal{Z}	54 85	54 50	—
8% " " " " " " Łodzi	\mathcal{Z}	60 30	59 75	60 30
				-60 00
8% " " " " " " Piotrkowa	\mathcal{Z}	54 00	54 00	—
10% " " " " " " Siedlec	\mathcal{Z}	58 25	56 75	58 00
				-57 75
VI 6% Obl. Pożyczki Konwersyjnej m. Warszawy 1926 r.	\mathcal{Z}	38 50	38 25	—

¹⁾ Z wyłączeniem transzy francuskiej.

ZŁOTY ZAGRANICĄ

	Gdańsk ¹⁾	Berlin ¹⁾	Wiedeń ¹⁾	Paryż ¹⁾	Zurych ¹⁾
1932					
29/II	57.52—57.64	47.15—47.35	79.56—80.04	—	57.50
1 III	57.54—57.66	" "	79.51—79.99	—	57.75
2 "	57.54—57.65	" "	79.46—79.94	284.50	57.85
3 "	57.52—57.64	" "	79.51—79.99	"	57.90
4 "	57.52—57.63	" "	" "	—	57.70
5 "	57.51—57.63	" "	" "	—	"
1932					
29 II	Londyn ²⁾ 31.00	Praga ¹⁾ 377.40—379.40	New-York ¹⁾ —	Amsterdam ¹⁾ —	—
1 III	"	377.20—379.20	—	—	—
2 "	"	"	—	—	—
3 "	"	"	—	—	—
4 "	"	377.40—379.40	—	—	—
5 "	31.15	377.55—379.55	—	—	—

POŻYCZKI POLSKIE
NA GIEŁDACH ZAGRANICZNYCH³⁾

	15—20/II	22—27/II	29 II—5/III
	(maksimum—minimum—ultimo; w nawiasach obroty)		
New-York			
6% dolarowa			
1920	53 $\frac{3}{4}$ —55—59 (6.000)	58—54—55 (4.000)	57—56—57 (3.000)
8% Dillon.			
1925	59 $\frac{1}{2}$ —57—57 (67.000)	57—56—56 $\frac{1}{2}$ (30.000)	59 $\frac{7}{8}$ —57—59 (53.000)
7% stabilizac.			
1927	54 $\frac{7}{8}$ —53 $\frac{1}{2}$ —54 $\frac{1}{8}$ (82.000)	54 $\frac{1}{2}$ —54—54 $\frac{1}{8}$ (61.000)	56 $\frac{1}{4}$ —55—56 (116.000)
7% Warszawy			
1928	43—42—42 (28.000)	44 $\frac{5}{8}$ —43—43 (10.000)	44 $\frac{1}{2}$ —42 $\frac{1}{2}$ —44 $\frac{1}{2}$ (33.000)
7% śląska			
1928	44 $\frac{3}{4}$ —43—44 (24.000)	46 $\frac{1}{2}$ —43—43 (26.000)	43—41 $\frac{1}{2}$ —42 $\frac{1}{2}$ (14.000)
Londyn			
7% stabilizac.			
1927	74.22—72.22— —73.22	71.80—68.80 —70.80	75.42—72.42— —73.92
Zurich			
7% stabilizac.			
1927	53.25—51.75	—	59.00—54.00
Sztokholm			
7% stabilizac.			
1927		grudzień 50—44 $\frac{1}{2}$ (17.500)	styczeń 52—49 (15.000)
Paryż			
7% stabilizac.			
1927	62.62—61.89	65.21—63.24	69.88—66.34
Mediolan			
7% włoska			
1924	94.50—94.00 —94.30 (400)	95.00—94.50 —95.00 (235)	95.50—94.80—95.40 (170)

Z BANKU POLSKIEGO

STAN RACHUNKÓW BANKU POLSKIEGO W DN. 29 LUTEGO 1932 R. — Odptyw walut z Banku Polskiego w r. b. trwa w dalszym ciągu. Deficyt walutowy, który ujawnił się również w lutym, nie jest jednak obecnie powodowany zwiększonym zapotrzebowaniem walut i dewiz (przeciwnie — sprzedaż walut i dewiz kurczy się tak, że w styczniu wynosiła zł 117 miljn., a w lutym rekordowo niską kwotę zł 104 miljn.), lecz jedynie spadkiem skupu. Dopływ bowiem walut — wobec kurczenia się importu, zahamowania ruchu kredytów oraz restrykcji dewizowych zagranicą — jest obecnie bardzo słaby. Pewnym uzupełnieniem, wyrównującym nieco bilans walutowy Banku, był w lutym wpływ dewiz ze źródeł specjalnych: z pożyczki kolejowej i kredytów Banku Polskiego.

Rezerwy walutowe Banku w konsekwencji ujemnego kształtowania się jego bilansu walutowego wyazały w lutym spadek, mianowicie z zł 188.2 miljn. do zł 175.5 miljn., przyczem część rezerw, wchodząca w skład pokrycia obiegu biletów i natych-

miast płatnych zobowiązań Banku, obniżyła się ze zł 69.1 miljn. do zł 51.4 miljn., pozostała zaś część, niezaliczona do pokrycia, podniosła się z zł 119.1 miljn. do zł 124.1 miljn. — między innymi dzięki przeniesieniu funtów angielskich z „innych aktywów” do rezerw, niezaliczonych do pokrycia.

W ostatniej dekadzie lutego rezerwy walutowe wykazały spadek o zł 9.3 miljn., do którego przyczynił się zakup złota zagranicą za zł 4.1 miljn., co też wpłynęło i na zwiększenie spadku rezerw, zaliczonych do pokrycia, w ciągu całego miesiąca. Te ostatnie rezerwy wykazują w III dekadzie lutego spadek o zł 9.9 miljn., gdy rezerwy, niezaliczone do pokrycia — wzrost o zł 0.6 miljn.

Zapas złota zwiększył się w dekadzie sprawozdawczej o zł 4.1 miljn. — przedewszystkiem dzięki wspomnianemu zakupowi złota zagranicą za zł 4.1 miljn., poza tem zaś dzięki zwykłemu drobnemu skupowi złota przez oddziały krajowe Banku (zł 0.05 miljn.). W ciągu całego lutego zapas złota w skarbcu zwiększył się z zł 486.6 miljn. do zł 486.7 miljn., zapas zaś złota, ulokowanego zagranicą, podbił się z zł 113.9 miljn. do zł 119.7 miljn. (zakupy w I i III dekadzie).

Zmiany w stanie rezerw złoto-walutowych, stanowiących pokrycie obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań Banku, w ciągu lutego r. b. ilustruje następujące zestawienie (w tys. zł):

	31/I	20/II	29/II
Złoto	600.487	602.334	606.468
Waluty i dewizy netto . . .	69.086	61.278	51.364
Razem:	669.573	663.612	657.832

W stosunku do sumy obiegu biletów Banku i natychmiast płatnych zobowiązań powyższe pokrycie złoto-walutowe stanowiło w dn. 29 II 49.01%, gdy w dn. 20 II 50.55% i w dn. 31 I 48.35% (statutowe minimum 40%). Pokrycie samem złotem wynosiło: w dn. 29 II 45.18%, w dn. 20 II 45.88% i w dn. 31 I 43.37% (statutowe minimum 30%).

Stosunkowo silniejszy spadek w ostatniej dekadzie lutego procentu pokrycia niż sumy pokrycia (rezerw) tłumaczy się jednocześnie zwiększeniem się sumy obiegu biletów bankowych i natychmiast płatnych zobowiązań — z zł 1.312.8 miljn. do zł 1.342.3 miljn. Właściwie wzrósł tylko jeden składnik tej sumy, mianowicie obieg biletów bankowych — z zł 1.068.9 miljn. do zł 1.151.0 miljn., podczas gdy drugi składnik — natychmiast płatne zobowiązania — wykazał spadek z zł 243.9 miljn. do zł 191.4 miljn.

Spadek zobowiązań dotyczy jedynie lokat żywych, które — jak zwykle na ultimo miesiąca — obniżyły się z zł 221.6 miljn. do zł 165.8 miljn., podczas gdy jednocześnie pozycja „różne rachunki” — w związku z księgowaniem niepodniesionej dywidendy za 1931 r. — zwiększyła się z zł 22.3 miljn. do zł 25.5 miljn. Z lokat żywych spadek wykazują zarówno lokaty kas państwowych (z zł 28.5 miljn. do zł 20.6 miljn.), jak i lokaty na rachunkach prywatnych (z zł 193.1 miljn. do zł 145.2 miljn.). Zauważyć należy, że i jedne i drugie lokaty wykazują na ultimo lutego poziom znacznie niższy niż na ultimo stycznia: spadek dla lokat kas państwowych wynosi zł 10.9 miljn., dla lokat zaś prywatnych zł 35.3 miljn.

Wzrost obiegu biletów Banku na ultimo lutego o zł 82.1 miljn. (na ultimo stycznia o zł 72.9 miljn.), t. j. o ok. 7 $\frac{1}{2}$ % — do poziomu prawie dorównywającego poziomowi z końca stycznia (zł 1.151.0 miljn. wobec zł 1.152.2 miljn.) — stanowi przedewszystkiem odpowiednik spadku lokat na rachunkach żywych, poza tem zaś wiąże się z odpływem walut z Banku i wzrostem kredytów bankowych.

Wzrost kredytów Banku na ultimo lutego był stosunkowo nieznaczny. Suma kredytów dyskontowych wykorzystanych (suma weksli krajowych w portfelu) podniosła się tylko o zł 9.3 miljn. (w III dekadzie stycznia o zł 44.2 miljn.), wykazując za cały luty zniżkę o zł 22.1 miljn. Przypomnieć należy, że w styczniu — wbrew zwykłej tendencji — kredyty nie zmniejszyły się, utrzymując się na poziomie prawie takim samym jak w 1930 r. i znacznie wyższym niż w 1931 r.; dopiero więc luty wykazuje pewien zwrot w tendencji, na którą uprzednio decydująco oddziaływało kurczenie kredytów przez banki prywatne. Pożyczki zastawowe, które po znacznym wzroście w II połowie 1931 r. przez cały styczeń i 2 pierwsze dekady lutego stale zniżkowały, w dekadzie ultimowej wykazują wzrost o zł 1.2 miljn. do zł 118.5 miljn., a więc do poziomu niższego niż w końcu stycznia (zł 121.5 miljn.). Portfel weksli zagranicznych obniżył się w III dekadzie lutego o zł 1.5 miljn., wykazując w ciągu całego miesiąca spadek o zł 4.1 miljn.; ma to związek z kurczeniem się tranzakcji eksportowych.

1) Za zł 100.2) Za zł 1.3) Kursy — w zł -ach nominalu; obroty — w jednostkach walutowych danego kraju.

Z innych pozycji bankowego pokrycia obiegu zapas monet srebrnych i bilonu, przyjętych przez Bank na własność, wzrósł w ostatniej dekadzie lutego o pokażną kwotę zł 4'5 miljn., wykazując w ciągu całego miesiąca zwykłą niewiele większą — o zł 4'6 miljn.; zapas papierów procentowych własnych zwiększył się w dekadzie sprawozdawczej o zł 0'4 miljn., a w ciągu całego stycznia tylko o zł 0'3 miljn.; dług Skarbu Państwa pozostał przez cały miesiąc niezmienny w wys. zł 20 miljn.

Całe bankowe pokrycie obiegu przedstawiało się następująco (w tys. zł):

	31/I	20/II	29/II
Weksle	667.272	635.934	645.208
Weksle zagraniczne	103.470	100.930	99.383
Polskie monety srebrne i bilon	37.108	37.144	41.659

Pożyczki, zabezpieczone zastawami	121.513	117.306	118.517
Papiery proc. własne	12.452	12.396	12.789
Dług Skarbu Państwa	20.000	20.000	20.000
Razem:	961.816	923.711	937.556

Emisja pieniędzy skarbowych wykazała w III dekadzie stonkowo większy wzrost (z zł 230'8 miljn. do zł 242'6 miljn.), podnosząc się jednak procentowo mniej niż obieg biletów Banku Polskiego. W ciągu całego lutego wzrost emisji wyniósł zł 7'1 miljn. Obieg skarbowy w dn. 28/II składał się z: 1) obiegu biletów bankowych (5-złotowych — podlegających już tylko wymianie) w wys. zł 1'3 miljn. (w dn. 20/II zł 1'3 miljn.), 2) obiegu monet srebrnych (5-, 2- i 1-złotowych) w wys. zł 169'3 miljn. (w dn. 20/II zł 159'7 miljn.), 3) obiegu bilonu niklowego i brązowego w wys. zł 72'1 miljn. (w dn. 20/II zł 69'8 miljn.).

PRZEGLĄD ZAGRANICZNY

REFORMA POLITYKI PIENIĘŻNEJ W STANACH ZJEDN. AM.

Żyjemy w okresie wielkiej ewolucji ekonomicznej, która wymaga reformy dotychczasowej polityki gospodarczej. Dotyczy to również dziedziny pieniądza. Polityka pieniężna ma szczególnie poważne zadania w kierunku usunięcia obecnego kryzysu. W tym celu należy korzystać z doświadczeń przeszłości.

Nowoczesny system monetarny jest przede wszystkim systemem kredytowym, gdyż pieniądz właściwy w postaci banknotów obiegowych i bilonu stanowi tylko małą część naszego systemu płatniczego, podczas gdy znacznie większa jego część reguluje się zapomocą kredytu. Im bardziej postępową jest bankowość w gospodarstwie danego kraju, tem mniejszy jest obieg gotówkowy, t. j. banknotów i bilonu, a tem większy obieg kredytu: bezgotówkowy, czekowy.

Nasze konkretne pojęcia o kredycie wywodzą się z teorii ilościowej, stworzonej przed 100 laty przez angielskiego ekonomistę Ricardo. Od tego czasu teoria ta ulegała kilkakrotnie przeróbce. Najnowsze jej sformułowanie jest następujące: suma kredytu \times szybkość obrotu = ilość towarów \times cenę. Przez sumę kredytu należy rozumieć obieg gotówkowy w postaci banknotów i bilonu plus obieg wkładów bankowych w postaci czeków. Gdy po jednej stronie równania zachodzi zmiana, musi automatycznie nastąpić zmiana i po drugiej stronie równania.

Wydarzenia lat ostatnich we wszystkich prawie krajach dowiodły prawdziwości tej teorii. Jeżeli zaszły zmiany po stronie pieniądza, np. nastąpiła inflacja, ceny poszły w górę, gdyż ilość pieniędzy się zwiększyła. Jeżeli to samo stało się po stronie towaru, np. koszty produkcji zmniejszyły się skutkiem postępu technicznego, ceny spadły, bo ilość towarów się zwiększyła. W myśl tego równania ceny w Stanach Zjedn. w latach 1925—29 byłyby musiały spaść, gdyby po stronie pieniądza nie nastąpiło takie zwiększenie, które powstrzymało konieczny spadek cen. Polegało ono na powiększeniu nie sumy kredytu, lecz szybkości jego obrotu, przez co ceny w latach 1928—29 nie spadły, lecz pozostały na tym samym poziomie. Banki centralne przeoczyły, że nie było to rzeczywiste ustalenie się cen, lecz raczej wzrost ich poziomu, i zaniedbały kontroli nad czynnikiem szybkości obrotu kredytów. Miało to miejsce w latach największego postępu technicznego. Spadek cen, który nastąpił po 1929 r., dowodzi, że ceny poprzednie były sztucznie podtrzymane.

Obecnie banki centralne amerykańskie w uznaniu tej prawdy i że stałość cen nie może być wskaźnikiem racjonalnej polityki bankowej, starają się konsekwentnie błęd swój naprawić. W celu uwzględnienia wszystkich czynników rozwoju gospodarczego banki centralne amerykańskie ustanowiły nowy mechanizm swej polityki, zawierający również kontrolę nad szyb-

kością obrotu kredytowego. Jest to pierwsza próba, dokonana przez banki, zastosowania w praktyce nowoczesnej teorii ilościowej. Można ją uważać za największe wydarzenie w dziedzinie polityki pieniądza od czasu zastosowania praktycznego dawnej teorii ilościowej przez t. zw. ustawy bankowe Peela w 1844 r.

Powołany w grudniu 1929 r. przez Banki Federal Reserve komitet reformy opublikował niedawno swoje wnioski. Wnioski te określają przepisy utrzymania rezerw, uwzględniające nie tylko — jak dotychczas — sumy kredytów, lecz również szybkość ich obrotu, a więc ten czynnik, który dotąd nie podlegał kontroli banków. Tym sposobem polityka banków centralnych obejmie wszystkie czynniki równania nowoczesnej teorii ilościowej.

Aby uwydatnić znaczenie tej reformy, trzeba najpierw przedstawić wahania szybkości obrotu.

	Wkłady krótkoterm.	Obroty roczne	Ilość obro- tów rocznie	Ceny 1926 = 100
	m ljd. \$			
1919	14	525	37	139
1920	15	560	37	154
1921	16	460	28	98
1922	17	505	29	97
1923	19	535	28	101
1924	21	565	27	98
1925	23	655	28	104
1926	24	695	29	100
1927	26	765	29	95
1928	27	805	30	98
1929	27	934	34	97

Liczby te wskazują, że zmiana szybkości obrotów odbija się na wskaźniku cen; uwydatnia się to szczególnie w latach 1920—21 i 1927—28.

Nowy mechanizm, opracowany przez wspomniany komitet przewiduje — oprócz zwykłej rezerwy 5% od wszystkich wkładów bankowych — jeszcze dodatkową rezerwę od obrotów, mianowicie w wysokości 50% obciążenia dziennego kont wkładowych. Dotychczasowy stan rezerw przedstawiał się następująco: „Ustawa o Federal Reserve System z 1913 r. przeprowadziła rozróżnienie pomiędzy wkładami terminowymi a bezterminowymi, a mianowicie ustaliła pokrycie dla bezterminowych wkładów na: 18%, 15% i 10% (zależne od tego, gdzie się bank znajduje), a dla terminowych wkładów — na 5%. W 1917 r. pokrycie zostało (dla celów finansowania wojny) obniżone dla bezterminowych wkładów na: 13%, 10% i 7%, a dla terminowych — na 3%¹⁾. Obecnie Komitet proponuje — przez wzgląd

¹⁾ P. tegoż autora: „Kreacja kredytu bankowego w St. Zjedn.” (tyg. „Polska Gospodarcza” zesz. 31/1931).

na utrzymanie rezerw — odrzucanie różnic dotychczasowych — tak co do banków, jak co do wkładów. Zamiast tego nowa formuła bierze w rachubę zarówno sumę, jak i aktywność kredytów bankowych. Według poglądu komitetu formuła ta jest najlepszym środkiem regulowania szybkości obrotu. Znany statystyk Federal Reserve Bank w New - Yorku, Carl Suyder, obliczył, że wkłady długoterminowe (time deposits) obracają się 2 razy w ciągu roku, podczas gdy krótkoterminowe (demand deposits) obracają się 30—60 razy rocznie. W myśl nowej formuły depozyty nieczynne, jak t. zw. time deposits, wymagają tylko

5%-owej rezerwy rocznie, gdy natomiast wkłady jak „demand deposits”, które obracają się przeciętnie co tydzień, wymagają 12% rezerwy rocznie.

Według obliczeń Komitetu — suma ogólna rezerw w 12 bankach rezerwowych (Federal Reserve Banks) pozostanie niezmieniona. Różnica polega jednak na tem, że nowy mechanizm zapobiega nadmiernej ekspansji kredytowej, spowodowanej przyspieszeniem szybkości obrotów.

Stanley Philipson

KRONIKA ZAGRANICZNA

M. IN. NA PODSTAWIE RAPORTÓW I DONIESIEN POLSKICH PLACÓWEK ZAGRANICZNYCH

OGÓLNE

SPADEK RUCHU W PORTACH MORZA PÓLNOCNego. — Podczas gdy jeszcze w 1930 r. z pośród konkurencyjnych portów morza Północnego jedynie Hamburg wykazywał nieco zwięk-

szony ruch okrętowy w porównaniu z 1929 r., to w r. ub. wszystkie te porty bez wyjątku poniosły znaczne straty. Liczby odnośne w porównaniu z rokiem poprzednim przedstawiają się następująco (okręty na wejściu i wyjściu):

	H a m b u r g		A n t w e r p j a	
	okrętów	nrt	okrętów	nrt
1931	20.506	20.870.412	10.559	19.030.091
1930	20.986	21.841.535	11.002	19.945.634
Spadek: — 480 — 971.123			— 443 — 915.543	
	R o t t e r d a m		B r e m a	
	okrętów	nrt	okrętów	nrt
1931	11.088	17.532.245	6.634	8.583.676
1930	12.409	20.412.917	7.305	9.133.271
Spadek: — 1.321 — 2.880.672			— 671 — 549.595	

Co się tyczy Rotterdamu, to port ten — podobnie jak w 1930 r. — wykazuje najmniej szyspadek ruchu okrętowego, co należy tłumaczyć większym udziałem niż w innych portach przeładunków towarów masowych.

Charakterystyczne jest, że ruch okrętowy obu portów niemieckich znacznie mniej zmalał niż obroty towarowe. Pojemność okrętów w ruchu Hamburga wykazuje spadek w stosunku do 1930 r. o 7,1%, a w stosunku do 1929 r. o 5,7%, natomiast obroty towarowe zmalały o 10,1%, w porównaniu do 1930 r., a o 21,8% w stosunku do 1929 r. Przywóz towarów znacznie bardziej zmalał niż wywóz; spadek wynosił 9,6% w porównaniu do 1930 r. oraz 33,4% w porównaniu do 1929 r. Natomiast wywóz uległ zmniejszeniu o 10,9% w porównaniu z 1930 r. i o 15,3% w stosunku do 1929 r. Ruch okrętowy Bremy zmalał w porównaniu do 1930 r. o 6%, a obroty towarowe o 19,5%, przyczem przywóz spadł o 23,5%, a wywóz o 12%. Do obu tych portów przybywa coraz mniej okrętów obcych, czego dowodem jest dalszy wzrost udziału flagi niemieckiej w Hamburgu z 44,4% w 1930 r. do 45,4% w 1931 r., a w Bremie do 71,2%.

Przywóz towarów drogą morską do Hamburga zmalał do 14.974 tys. t. z 16.562 tys. t. w 1930 r. i 19.973 tys. t. w 1929 r., a wywóz do 8.274 tys. t. z 9.285 tys. t. w 1930 r. i 9.771 tys. t. w 1929 r. W Bremie przywóz i wywóz razem drogą morską wyniósł 5.193 tys. t. (czyli mniej niż w Gdyni) wobec 6.449 tys. t. w 1930 r. Podczas gdy spadek w 1929 r. przeważnie dotyczył zboża z powodu ograniczeń Rządu Rzeszy, to w 1931 r. wchodzi w rachubę prawie wszystkie towary, a przedewszystkiem rudy, drzewo, bawełna, wełna i zboże. W wywozie zmalały załadunki potasu i drobnicy.

A. M.

SPADEK SPOŻYCIA ŚLEDZI SOLONYCH. — Podług statystyk angielskich daje się zauważyć spadek importu śledzi solonych do wszystkich krajów, spożywających ten artykuł. Gdy w 1930 r. import ten wynosił 5.117.658 q, to w 1931 r. tylko 3.671.042 q, a więc stanowił tylko 71,8%. Import do Polski wynosił w tych latach odpowiednio 1.390.129 i 887.796 beczek, t. j. w 1931 r. wynosił 63,8% w porównaniu z r. 1930. Jak wiadomo, Polska importuje około 25% całej produkcji śledzi solonych.

G. P.

FRANCJA

MODUS VIVENDI Z WŁOCHAMI. — Traktat handlowy francusko-włoski został, jak wiadomo, wypowiedziany przez Francję i zasadniczo ekspirował dn. 1/III r.b. W dn. 27/II został jednak podpisany w Rzymie modus vivendi, w myśl którego stary traktat obowiązywać będzie aż do czasu ratyfikowania nowego układu, t. j. zapewne do dn. 20/III, poczem pomiędzy obu krajami nastąpi stan zupełnie swoisty, bardzo zbliżony do stanu beztraktatowego i będący bardzo charakterystycznym przejawem obecnych nastrojów w polityce handlowej. Modus vivendi zawarty jest na 6 miesięcy, z wymówieniem na 2 miesiące i milczącym przedłużaniem. Stawki konwencyjne, zawarte w dotychczasowym traktacie, pozostają w mocy, jednak uzyskują niejako charakter stawek autonomicznych, mogą być bowiem zmieniane jednostronnie i bez wymówienia. Podobnie, obie strony uzyskują zupełnie wolną rękę w swej polityce reglamentacji przywozu; w związku z tem Włochy utrzymują swe cła prohibicyjne na samochody francuskie, a Francja zamyka import samochodów z Włoch. Kwestja wina, która silnie przyczyniła się do wymowie-

nia traktatu, pozostaje otwarta dla ewentualnych przyszłych porozumień specjalnych, narazie jednak obie strony stosować będą radykalne utrudnienia importowe.

Układ ten w gruncie rzeczy nie daje żadnej ze stron żadnych przywilejów, sankcjonuje jedynie zarządzenia przeciw importowe, w rezultacie więc wydaje się być jedynie porozumieniem formalnym, bez którego stosunki między obu krajami byłyby zbliżone do stanu zatargu gospodarczego. Należy przypuszczać, że czas obowiązywania modus vivendi będzie okresem, poświęconym orientowaniu się co do zasad, na których będzie mógł być oparty przyszły traktat.

ANGLJA

POPRAWA SYTUACJI GOSPODARCZEJ I FINANSOWEJ. — W ciągu ostatnich kilku tygodni w sytuacji gospodarczej i finansowej Anglii zarysowała się poważna poprawa, tem bardziej znamienna, iż zaledwie kilka miesięcy dzieli nas od momentu, kiedy pod wpływem masowej ucieczki złota i kapitałów Bank Angielski zmuszony był zawiesić wymienialność banknotów na złoto, co spowodowało stopniową dewaluację funta o około 30%. Obecnie kurs funta wykazuje zdecydowanie zwykłą tendencję, której towarzyszy rapatracja kapitałów angielskich, dopływ kapitałów zagranicznych, dopływ złota, masowa sprzedaż złota angielskiego i indyjskiego wzamian za funty, obniżenie stopy dyskontowej oraz cały szereg innych dodatnich objawów w dziedzinie finansowej.

W pierwszym rządzie znaczną poprawę wykazuje sytuacja finansów państwowych. Budżet na rok 1930/31 przyniósł dochody w wysokości £ 857 miljn., budżet zaś na rok 1931/32 preliminarzowy w wysokości £ 856 miljn. W obecnym momencie niepodobna jeszcze zdać sobie sprawę z ostatecznych wyników finansowych, które wiadome będą dopiero po zamknięciu roku budżetowego, t. zn. po dn. 1/IV. W każdym razie już obecnie posiadane dane pozwalają stwierdzić znaczną poprawę. W okresie od 1/IV r. ub. do 14/II r. b. wpływ wyniósł £ 679 miljn. wobec £ 672 miljn. w analogicznym okresie roku poprzedniego. Income Tax (podatek dochodowy) dał £ 213 miljn. wobec £ 169 miljn., nad-taksa — £ 52 miljn. wobec 39 miljn., opłaty celne — £ 117 miljn. zamiast £ 104 miljn. Nadwyżki te kompensują niedobory z innych źródeł wpływu.

Wydatki obniżyły się równocześnie w omawianym okresie do £ 753 miljn. wobec £ 770 miljn. w roku poprzednim. Jak obliczają, bieżący rok budżetowy zamknięty zostanie nadwyżką w wysokości około £ 15 miljn. Ten tak pomyślny rezultat osiągnięty ma być dzięki zwiększeniu wpływów w ostatnim kwartale roku budżetowego o około 50%. Zauważyć wszakże należy, że budżet dodatkowy na zasiłki dla bezrobotnych, których liczba obliczana jest na 3 miliony, wyniesie w 1932/33 r. — £ 79 miljn.

Sytuacja w dziedzinie handlu zagranicznego przedstawia się znacznie pomyślniej, tak że bilans płatniczy zaczyna kształtować się dodatnio. W 1930 r. deficyt bilansu handlowego wynosił £ 386 miljn., lecz równocześnie wywóz niewidzialny oceniano na £ 414 miljn.; w r. ub. deficyt bilansu handlowego wynosił £ 411 miljn., wywóz niewidzialny zaś spadł do £ 301 miljn., czyli deficyt bilansu płatniczego wynosił przeszło £ 100 miljn. Obecnie jednak spadek funta pobudził wywóz towarowy, a zahamował odpływ pieniędzy z ruchu turystycznego z uwagi na podrożenie kosztów utrzymania zagranicą, przeliczonych na funty.

Mimo iż w styczniu przywóz został szczerze pobudzony przez oczekiwaną zwykłą stawkę celnych — deficyt bilansu handlowego w tym miesiącu wyniósł jedynie £ 26 miljn. zamiast £ 34 miljn. przeciętnie w ciągu r. ub. Oczekują iż deficyt bilansu handlowego zostanie stopniowo zmniejszony do £ 10 miljn. miesięcznie. Równocześnie wywóz wyrobów fabrycznych zaczyna się ożywiać. Przeciętą miesięczną nadwyżką tego wywozu obniżyła się z £ 20 miljn. w 1929 r. do £ 11 miljn. w 1930 r. i £ 2 miljn. w r. ub. W styczniu r. b. podniosła się ona ponownie do £ 10 miljn. mimo wyjątkowo wysokiego przywozu, i wydaje się całkowicie możliwym zwiększenie jej do poziomu z 1929 r.

Poprawę sytuacji w dziedzinie budżetowej i w handlu zagranicznym zawdzięcza Anglia zimnej krwi i patryjotyzmowi swych obywateli, którzy w ostatnich miesiącach niezwykłe regularnie wnosili należności podatkowe, jak i utrzymali się wewnątrznych cen angielskich na niemal niezmiennym poziomie, co wobec spadku kursu funta wytorzyło poważną premję eksportową, a równocześnie hamulec dla przywozu zagranicznego.

Bezpośrednim powodem przełamania „kryzysu zaufania” oraz wyższości kursu funta są posunięcia finansowe Rządu brytyjskiego. Tak więc dzięki dopływowi złota i dewiz (dopływ złota indyjskiego wyniósł od dn. 1/I do 25/II r. b. £ 181 miljn.) Anglia spłaciła dn. 1/II £ 50 miljn. swego długu wobec Francji i Ameryki. Ponadto Bank Anglii zawiadomił Francję i Amerykę, iż zamierza spłacić dn. 5/III dalszą część swego długu, zaciągniętego swego czasu dla ratowania funta, wynoszącą £ 80 miljn., którego płatność przypadała dopiero na koniec sierpnia. Amerykańskim bankom zostało spłacone £ 30 miljn., a francuskim £ 13 miljn.

Również dokonane dn. 19/II obniżenie stopy procentowej z 6% do 5% wzmocniło zaufanie w stałość waluty angielskiej. W dn. 10/III stopa ponownie została obniżona do 4%. Bank Anglii uważał, iż stałość cen wewnętrznych, stałość kursu funta, oraz dopływ dewiz umożliwiają to posunięcie. Podyktowane ono zostało

trojkiego rodzaju względami, a mianowicie chęcią odciążenia rynków amerykańskich, dążeniem do ożywienia życia gospodarczego kraju przez dostarczenie mu taniej gotówki oraz przygotowaniem rynków pieniężnych do mającej wkrótce nastąpić konwersji długu wewnętrznego, t. zw. bonów wojennych — War Loan, na niżę oprocentowane. Wysoce znamienne jest, iż nieoficjalne rynki pieniężne notują znacznie niższą stopę procentową, a mianowicie 3%.

Przełamanie kryzysu zaufania oraz zwykła kursu funta zbudziły równocześnie moment spekulacyjny, a mianowicie masowe wyzbywanie się złota wzamian za funty. Publiczność wymienia nie tylko tezauryzowane suwereny złote, ale stare klejnoty i wszelkie przedmioty ze złota, każdy pragnie bowiem wykorzystać obecną wysoką cenę złota, spodziewając się w niedługim czasie wyższości kursu funta, czyli spadku cen złota. Sfery oficjalne jednak przeciwne są ze względów gospodarczych rewaloryzacji kursu funta, która byłaby niewątpliwie możliwa w obecnych warunkach.

Odzywają się równocześnie głosy zwolenników pieniężnej polityki prestiżu, którzy zwyciężyli byli w 1925 r., stabilizując funta na ówczesnym wysokim poziomie, stosunkowo zbyt wysokim do jego siły kupna. Wydaje się jednak wysoce wątpliwym, by sfery miarodajne dały posłuch tym sugestjom, gdyż ogólnie utrwaliło się w Anglii przekonanie, iż właśnie stabilizacja funta na nadmierne wysokie poziomie w 1925 r. była główną przyczyną niepowodzeń gospodarczych i finansowych Anglii w latach następnych.

Poprawa sytuacji gospodarczej i finansowej Anglii stanowi niewątpliwie moment dodatni. Bezpośredni jego następstwem jest odprężenie sytuacji na światowych rynkach pieniężnych i potanie pieniądza. W niedługiej przyszłości Anglia zapewne powróci do swej tradycyjnej roli światowego dystrybutora kapitałów.

Dr. B. Rm.

STANY ZJEDN. AM.

FINANSOWANIE EKSPORTU. — Reconstruction Finance Corporation ma rozciągnąć swą działalność również na finansowanie amerykańskiego eksportu przemysłowego w rozmiarach jakoby szeregach. Przy American Manufacturers Export Association powstał ostatnio specjalny komitet, który wespół z kierownikami Reconstruction Corporation ustala zasady, na których ta ostatnia ma się oprzeć w swych pracach nad wzmocnieniem eksportu. Statuty Reconstruction Corporation pozwalają jej na dyskontowanie strat eksportowych, wystawionych przed 23 stycznia r. b. z terminem do 12 miesięcy, przyczem kredyty te muszą być zabezpieczone dodatkowo amerykańskimi papierami wartościowymi lub gwarantowane przez bank amerykański. W wypadku, jeżeli charakter towaru eksportowanego wymaga udzielenia specjalnie długich kredytów (np. przy eksporcie inwestycyjnym) lub gdy obecne przepisy walutowe uniemożliwiają wycofanie należności, kredyt, udzielany przez Reconstruction Corporation, będzie mógł być prolongowany aż do lat 5. Dotyczy to zarówno przedsiębiorstw, pracujących w Stanach, jak również zagranicznych filij fabryk amerykańskich.

NIEMCY

NOWY PROJEKT WALKI Z BEZROBOCIEM. — Znany ekonomista niemiecki Prof. Lederer ogłosił niedawno na łamach „Berliner Tageblatt” ciekawy projekt zatrudnienia bezrobotnych.

W myśl tego projektu pewna liczba bezrobotnych znalazłaby zatrudnienie w zakładach przemysłowych, produkujących artykuły spożycia, jak: węgiel, odzież, meble i t. p., a unieruchomionych całkowicie lub częściowo naskutek kryzysu. Bezrobotni, korzystający z zasiłków Funduszu Bezrobocia, produktów tych nie nabywają wcale, bądź też nabywają je w nader ograniczonej ilości. „Zatrudnieni bezrobotni” zachowaliby nadal prawo do pobierania zapomóg z Funduszu Bezrobocia, za pracę swą nie otrzymywaliby bowiem wynagrodzenia pieniężnego, lecz tylko talony, odpowiadające należności za przepracowane robotniko-godziny. Za talony te mogliby oni nabyć w utworzonych specjalnie punktach rozdzielczych stosownie do wyboru artykuły „produkcji bezrobotnych” po cenach, kalkulowanych w sposób zwykły. Nadmiar produktów, odpowiadający zyskowi brutto, ma być rozdzielony bezpłatnie pozostałym, t. zn. niezatrudnionym, bezrobotnym. W ten sposób produkcja bezrobotnych nie wpływałaby na rynek, a przyczyniałaby się jedynie do podniesienia poziomu życia ogółu bezrobotnych.

Plan Prof. Lederera jest tak pomyślany, by możliwe od najwcześniejszych stadiów w wytwórczości zatrudnieni byli bezrobotni. W administracji technicznej i handlowej mają brać udział również wyłącznie bezrobotni pracownicy. Za korzystanie z aparatu wytwórczego przemysłowcy otrzymywaliby odszkodowanie, odpowiadające tylko kosztom amortyzacji, wynikającej z samego zużycia maszyn w związku z „wytwórczością bezrobotnych” (pomijając natomiast koszty amortyzacji, związane z ich starzeniem się). Odszkodowanie to zostałoby pokryte obligacjami Skarbu Rzeszy względnie władz komunalnych. Zakłady, prowadzone przez „bezrobotnych”, korzystałyby z bezpłatnego przewozu kolei państwowych. Z ubezpieczeń społecznych wchodziłyby jedynie w rachubę uiszczenie opłaty ubezpieczeniowej od wypadków, gdyż bezrobotni i tak korzystają z opieki Kasy Chorych. Jedynie nabycie surowców będzie wymagało nakładu ze strony Rządu większych sum pieniężnych, zresztą w stosunku do zakresu akcji niezbyt znacznych.

W razie wykonania projektu Prof. Lederera, polegającego na powołaniu do życia w ramach obecnego ustroju kapitalistycznego wytwórczości, opartej w dużej mierze na zasadach gospodarki naturalnej, zdaje się być nieuniknione, że pewne ilości „wytwórczości bezrobotnych” dostaną się do wolnego obiegu drogą sprzedaży ze strony bezrobotnych. Bezrobotni wzamian za uzyskane ze sprzedaży pieniądze nabędą jednak artykuły żywnościowe. Sprzedawcy tych ostatnich za uzyskane pieniądze zakupią kolejki wyroby przemysłowe. Wobec tego nawet i wtedy zasadniczo nie będzie miało miejsca wężenie rynku wolnego, nastąpią tylko na nim przesunięcia, które zresztą wywołać mogą pewne zaburzenia i oddziaływać ujemnie na stan „normalnego” zatrudnienia.

A. St.

OBNIŻENIE OFICJALNEJ STOPY DYSKONTOWEJ. — W dn. 9 b. m. Bank Rzeszy obniżył swą stopę dyskontową do 6% i stopę lombardową do 7%. Prezydent Banku Rzeszy Dr. Luther stwierdził przy tej okazji, że suma posiadanych przez Bank weksli, czeków, lombardów i weksli skarbowych Rzeszy spadła z RM 4.487 miljn. na ultimo grudnia r. ub. do RM 3.671 miljn. na ultimo lutego r. b., od tego zaś momentu nastąpił dalszy spadek o RM 151 miljn.; podobnie obieg banknotów w przeciągu 2 miesięcy r. b. spadł z RM 4.776 miljn. do RM 4.268 miljn., a w przeciągu 8 dni b. m. do ok. RM 4.178 miljn. Są to argumenty, motywujące słuszność obniżenia dyskonta. Natomiast ruch zapasu walut kształtuje się nadal nie zadowolająco. W paru ostatnich tygodniach odpływ walut został zahamowany, pojawił się jednak ponownie w pierwszym tygodniu b. m. w związku z częściową spłatą (10%) długu \$ 100 miljn., zaciągniętego swego czasu u zagranicznych banków emisyjnych i B. R. M. Decydującym argumentem za redukcją dyskonta była chęć dostosowania się do tendencji, panującej na licznych rynkach światowych, oraz przekonanie, że przeprowadzona ostatnio reorganizacja bankowości niemieckiej gwarantuje, że potaniecie kredytu oddziału dodatnio na sytuację gospodarczą kraju.

JAPONJA

SYTUACJA WALUTOWA. — W połowie grudnia r. ub., zaraz po ogłoszeniu niewymienialności yena na złoto, kurs yena obniżył się z \$ 49.75 za 100 yen (parytet) na ok. \$ 40, t. j. o mniej więcej 20%. Na tym mniej więcej poziomie kurs utrzymał się do Bożego Narodzenia. Po świętach, kurs yena obniżył się znacznie, dochodząc w pewnych dniach do \$ 34 za 100 yen, co równa się deprecjacji yena o blisko 33%.

Gdy po zamachu na Cesarza w dn. 8/1 r. b. gabinet podał się do dymisji, nastąpiła gwałtowna wyżka yena, liczono się bowiem z możliwością powrotu do władzy stronnictwa Minseito, którego Minister Skarbu Ineuyé dawał gwarancję bardziej oględnej gospodarki budżetowej i finansowej. Jednakże nieprzyjęcie dymisji Rządu ponownie osłabiło kurs yena, który jednak odtąd wahał się aż do końca stycznia r. b. w nieznacznych granicach, pomiędzy \$ 35 a \$ 37 za 100 yen., przytem z tendencją raczej mocniejszą aż do wypadków szanghajskich. Ostatnie wypadki w Szanghaju obniżyły kurs na \$ 34—35, a dały się słyszeć głosy zdziwienia, że kurs nie spadł aż do \$ 30 za 100 yen.

Wobec tego, że Minister Skarbu Takahashi kategorycznie oświadczył, iż Rząd nie będzie interwenjował na giełdzie dla podtrzymania kursu yena, pozostawiając jego kształtowanie się wyłącznie „naturalnym” czynnikiem, kurs yena będzie nadal ulegał dość znacznym fluktuacjom. Powszechnie przypuszczają, a i Rząd daje do zrozumienia, że podziela to zdanie, iż fluktuacje kursu będą jeszcze trwać conajmniej pół roku i że dopiero w II półroczu r. b. kurs yena ustabilizuje się. W obecnej chwili na kurs yena wywierają wpływ przemożny poza kwestją poziomu cen, bilansu handlowego, sytuacji rynku pieniężnego etc., momenty polityczne: sytuacja w Chinach i Mandżurji, której każde zaostrzenie odbija się na kursie ujemnie, podobnie jak wzrastające

naprężenie stosunków z mocarstwami, nadchodzące wybory do Parlamentu, polityka budżetowa i finansowa Rządu, a wreszcie związane ściśle z sytuacją polityczną migracje kapitałów. Wszystkie te czynniki działają równocześnie, ale często w sprzecznych kierunkach; stąd prognozyki są bardzo trudne.

Jeżeli przyjąć, że na dalszą metę o kursie waluty papierowej (a taką jest w tej chwili waluta japońska), decyduje poziom cen, to należałoby na podstawie cen obecnych przypuszczać, że ten kurs ustali się pomiędzy \$ 35 a 40 za 100 yen, przyjmując przytem pod uwagę, że w interesie Japonii leży, by poziom cen japońskich był niższy niż cen amerykańskich. Jednak kurs ten byłby uzasadniony przy obecnym poziomie cen japońskich, a wobec projektów inflacyjnych i tendencji zwykłej cen niektórych produktów jest rzeczą możliwą, że poziom cen w niedalekiej przyszłości będzie uzasadniał ułży kurs yena. Rozwój wypadków w Chinach i ogólnej sytuacji międzynarodowej, jak również rozmiar deficytu budżetowego w Japonii, będzie, oczywiście, również miał nader doniosłe znaczenie dla przyszłego kursu yena.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

— Ograniczenie importu węgla angielskiego do Niemiec do 200 tys. t (dawniej 400 tys. t) spowodowało demarche Ambasady W. Brytanji. W odpowiedzi Rząd niemiecki m. in. wskazuje, że import węgla polskiego jest przez Niemcy zupełnie zakazany.

— Banca Commerciale Italiana wykazał za r. ub. zysk w sumie 61.6 miljn. lirów, t. j. o 26 miljn. lirów mniej niż w 1930 r. Dywidendę wyznaczono w wys. 8% (w 1930 r. 12%), na rezerwę przekazano 4.6 miljn. lirów. Banca Commerciale odstąpił w r. ub. swój portfel walorów przemysłowych na rzecz specjalnej instytucji p. n.: „Istituto Mobiliare Italiano”.

— Francuskie wpływy celne wzrosły z 4.5 miljn. fr. w 1930 r. na 5.9 miljn. fr. w r. ub., pomimo że import zmalał o 10.3 miljn. fr. Wzrost dochodów celnych o 30% tłumaczy się podwyższeniem licznych stawek celnych.

— Rząd rumuński przedłożył Parlamentowi nowy projekt ustawy o odłożeniu rolnictwa. Projekt zawiera postanowienia radykalne, w pewnych wypadkach odłożenie obowiązkowe przy redukcji o 50%. Banki miałyby przenieść straty na specjalne amortyzowane konta. Ze strony banków zgłaszane są protesty.

— Francusko-niemiecka Komisja Gospodarcza prowadzi obecnie pertraktacje nad ustaleniem kontyngentów na przywóz towarów niemieckich do Francji. Dotąd ustalone zostały kontyngenty na wyroby porcelanowe, ślusarskie, optyczne, emaljowane, maszyny i aparaty elektryczne, sprzęt radiotechniczny, meble, instrumenty muzyczne, palniki gazowe, widły; poza tem istnieją kontyngenty autonomiczne na produkty hodowlane, głównie drób.

— Niemiecki eksport do Z. S. R. R. wyniósł w r. ub. rekordową kwotę RM 506.8 miljn., co stanowi 7% całego eksportu niemieckiego. Najważniejszymi pozycjami są wyroby hutnicze i maszyny. Długi sowieckie z tytułu obrotu towaro-

wego wynoszą ok. RM 1.2 milj., z czego RM 1 milj. posiada gwarancję publiczną (Rzeszy i krajów związkowych) w wysokości 70%. Terminy weksli sowieckich sięgają aż do 1934 r.

— W Portugalji zamierzone jest nałożenie na import dodatkowej taksy celnej w wys. 5% — 100% oraz wprowadzenie ścisłej reglamentacji przywozu. Przewiduje się ewentualność wymówienia niektórych traktatów handlowych.

— W Jugosławiji Rząd opracował projekt ustawy, kasującej obecne zarządzenia, dotyczące handlu zagranicznego zbożem i wprowadzającej państwo w monopol handlu zbożem.

— Premier grecki Venizelos oświadczył w Parlamencie, że sytuacja ekonomiczna Grecji zależna jest od odpowiedzi Komitetu Finansowego Ligi Narodów na prośbę o kontrolę finansową, połączoną z pożyczką £ złotych 2.500 tys. oraz moratorium 5-letniem długów zagranicznych, Odpowiedź negatywna spowoduje odpływ złota z zapasów instytucji emisyjnej i spadek waluty.

— Rząd Stanów Zjedn. A. m. zapowiada emitowanie w dn. 15 b. m. bonów skarbowych 3¹/₈-owych z terminem 7-miesięcznym na sumę \$ 300 miljn. i bonów 3³/₈-owych z terminem rocznym na sumę \$ 600 miljn.; część tej emisji posłuży dla wykupu bonów na \$ 600 miljn., których termin płatności zapada dn. 15 b. m.

— W Rumunji oficjalna stopa dyskontowa została z dniem 4 b. m. obniżona z 8% na 7% i stopa lombardowa z 9% na 8%. Poprzednia stopa utrzymała się od 1 kwietnia r. ub.

— W Jugosławiji wprowadzono w życie zaostrzone przepisy o obrocie dewizowym w odniesieniu do komiwojażerów, udających się zagranicę, i do pocztowego obrotu pieniężnego.

— W Austrii zarządzono rewizję listów polecanych dla uniknięcia nielegalnego wywozu walut w tej drodze.

Z RYNKÓW ZAGRANICZNYCH ARTYKUŁY SPOŻYWCZE I KOLONJALNE

ZE ŚWIATOWYCH RYNKÓW ZBOŻOWYCH. — Ceny w okresie od dn. 23 lutego do 8 marca r. b. kształtowały się następująco (w \$ za kwintal):

	23—29/II	1—8/III	+ wzrost — zmniejszenie
Pszemica:			
Berlin . . .	5.88	5.83	— 0.8
Praga . . .	4.37 ¹ / ₂	4.43	+ 1.3
Chicago . . .	2.18	2.17	— 0.4
Buenos Aires	2.87	2.86	— 0.3
Liverpool . .	2.35	2.37	+ 0.8
Wiedeń . . .	4.56	4.73	+ 3.8
Hamburg . . .	2.94	2.89	— 1.7
Żyto:			
Berlin . . .	4.62	4.62	—
Praga . . .	4.25 ¹ / ₂	4.25 ¹ / ₂	—
Chicago . . .	1.93	1.89	+ 2.0
Wiedeń . . .	4.45	4.59	— 3.0
Hamburg . . .	2.06	2.14 ¹ / ₂	+ 3.9

O wies:			
Berlin . . .	3'61½	3'71	+ 2'5
Praga . . .	3'26½	3'26½	—
Chicago . .	1'72	1'65	— 3'7
Buenos Aires	2'35	2'29	— 2'5
Liverpool .	2'90	2'87	+ 1'0
Wiedeń . .	3'91	4'04	+ 3'3
Hamburg . .	1'85	1'83½	— 0'8
Jęczmień browarowy:			
Berlin . . .	4'12	4'44½	+ 7'9
Praga . . .	3'27	3'27	—
Chicago . .	2'31½	2'31½	—
Wiedeń . .	5'11	5'11	—
Hamburg . .	2'25	2'24½	— 0'1
Jęczmień zwykły:			
Berlin . . .	3'92½	4'16	+ 5'9

SUROWCE WŁÓKIENNICZE

— Światowy rynek bawełniany wykazywał w lutym tendencję bardzo mocną, której wyrazem była systematyczna zwyżka notowań cen bawełny. Objęła ona zarówno bawełnę amerykańską, jak i egipską. Opublikowane w pierwszych dniach lutego przez urząd federalny Stanów Zjedn. dane statystyczne o spożyciu surowej bawełny przez przedsiębiorstwa amerykańskie ujawniły systematyczny wzrost konsumpcji tego surowca. Niezależnie od tego producenci amerykańscy zamierzają zrealizować wspólnym wysiłkiem akcję sanacyjną i wprowadzić w życie, bez względu na ostre sprzeciw niektórych stanów, ustawę o ograniczeniu przestrzemi uprawnej. Do tych momentów natury gospodarczej dołączył się czynnik spekulacyjny, wywołany groźnym zatargiem na Dalekim Wschodzie. Spekulacyjne zakupy surowca bawełnianego spowodowały wahania cen przy tendencji jednak naogół utrzymanej z odcieniem mocniejszym. Zwłaszcza w Bombaju zakupy przybrały charakter masowy. Rząd egipski zawarł kilka większych transakcji w celu odciążenia rynku. Na rynku bremeńskim bawełna zwyżkowała prawie przez cały miesiąc po kilka lub kilkanaście punktów. Pod koniec miesiąca rynek amerykański znalazł się pod wpływem olbrzymich zakupów japońskich, które według

półoficjalnych informacji wynieść mają 1,500.000 bel. Sytuację na rynku bawełnianym w okresie lutego po raz pierwszy od długiego szeregu miesięcy określić można jako dość pomyślną. Ze strony przemysłu ujawniło się stosunkowo poważne zapotrzebowanie, a równoż i handel importowy rozszerzył rozmiary transakcji. Czy sytuacja ta na dłuższą metę da się utrzymać z uwagi na momenty polityczne—należy wątpić. W każdym bądź razie dla charakterystyki przyszłych zbiorów bawełny w Stanach Zjedn. przytoczyć można dane statystyczne nowojorskiej giełdy bawełnianej o spożyciu sztucznych nawozów. Tak więc w okresie styczni zużyto na terenie 7 najważniejszych stanów bawełnianych 95 tys. t nawozów sztucznych w porównaniu z 205 tys. t w styczniu 1931 r. i 327 tys. t w styczniu 1930 r. Od 1/XII do 1/II zużycie wyraziło się liczbą 112 tys. t w porównaniu z 227 tys. t. w r. ub. i 356 tys. t przed 2 laty.

Analogicznie kształtowała się sytuacja w lutym na światowych rynkach wełnianych. Szereg aukcji, odbywających się w tym okresie w Australii, przyniósł przeważnie zwyżkę cen, spotęgowaną oczekiwaniem na otwarcie aukcji londyńskich, których II seria rozpoczęła się dn. 1/III. Na rynkach australijskich olbrzymie transakcje uskutecznili odbiorcy japońscy, powodując dalsze wzmocnienie tendencji cen. Na rynkach europejskich—we Francji i Niemczech—tendencja cen była mocna. Ceny zwyżkowały w granicach około 5%. W ten sam sposób kształtowały się aukcje wełniane w południowej Afryce. Ze strony producentów i kupców zapotrzebowanie było dość znaczne, jedynie w przemyśle angielskim zauważyć się dał spadek zamówień.

Na rynku lnia-nym sytuacja kształtowała się pod wpływem dalszych transakcji sprzedażnych rosyjskiego syndykatu lnianego. W lutym uskutečnił on szereg większych sprzedaży, w pierwszym rzędzie we Francji. Na podkreślenie zasługuje przytem dalsze utrzymywanie się monej tendencji, która umożliwiła Sowiecom

prześciowe uzyskanie nieco wyższych cen. Według informacji ze źródeł rosyjskich uskutečnił syndykat lniany w bieżącym sezonie transakcyj w granicach ok. 65 tys. t. W związku z tym ruchem zwyżkowym lnu rosyjskiego również i na innych rynkach tendencja uległa wzmocnieniu. Dotyczy to w pierwszym rzędzie Belgii, gdzie liczne transakcje zawarto przy cenach nader zadowalających. Transakcje te objęły zarówno nabywców krajowych, jak i sprzedaże eksportowe do Anglii.

Rynek konopi kształtował się niejednolicie. Zainteresowanie surowcem z Jawy było w poszczególnych ośrodkach nieznaczne. Również i na rynku sisalu wschodnio-afrykańskiego obroty były bardzo małe, i ceny niezmienione, zarówno jeżeli chodzi o gatunki średnie, jak i lepsze. Zapasy konopi Manilla uległy poważnej redukcji, co jednak nie wpłynęło zwyżkowo na ceny, a nawet w pewnych wypadkach tendencja była słabsza. Konopie europejskie nie cieszyły się również specjalnem zainteresowaniem odbiorców. Jedyny wyjątek stanowiły najlepsze gatunki konopi włoskich, zakontraktowanych w dużych ilościach przy lekko mocniejszej tendencji cen.

Światowy rynek surowego jedwabiu kształtował się w okresie całego miesiąca jedynie i wyłącznie pod wpływem wydarzeń na Dalekim Wschodzie. Skoki cen i zmiany konjunktur były zupełnie nieoczekiwane i następowały po sobie z szaloną szybkością. W pierwszych dniach lutego ujawniły się pomyślne konjunktury dla japońskiego handlu surowym jedwabiem. Eksport jedwabiu chińskiego natomiast zamarł zupełnie. Później jednak odbiorcy, zwłaszcza w Ameryce, zajęli stanowisko wyczekujące, i w Yokohamie nastąpił nagły spadek cen w granicach od 7% do 12%. W połowie miesiąca sytuacja, zwłaszcza na rynkach europejskich, była wyczekująca z odcieniem mocniejszym. W II połowie lutego rynki europejskie kształtowały się mocno, azjatyckie niepewnie przy tendencji słabszej. Sytuacja ta z nieznacznymi zmianami utrzymała się już do końca miesiąca.

PRZEDRUK DOZWOLONY, LECZ Z PODANIEM ŹRÓDŁA

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:

ELEKTORALNA 2 (parter)

TELEFONY: 412-66 (Red.), 412-73 i 335-35 (Adm.), 412-68 (Druk.). Biura czynne od godziny 9 do 3 po południu.

KONTO CZEKOWE P. K. O. 701

PRENUMERATA W KRAJU: kwartalnie—zł 15, półrocznie — zł 30, rocznie — zł 60; ZAGRANICĄ: kwartalnie — zł 25, półrocznie — zł 50, rocznie — zł 100.

CENY OGŁOSZEŃ w zeszytach zwykłych: IV str. okładki—zł 1 200; II i III str. okł.—zł 900; ½ str. okł.—zł 500; str. zwycz.: 1 str.—zł 600, ½ str.—zł 350, ¼ str.—zł 200, 1/8 str.—zł 110. Przy ogłoszeniach kombinacyjnych, petito-wych oraz tabelarycznych do cen powyższych dolicza się 30%.

Redaktor Naczelny: CZESŁAW PECHE

Redaktor: WACŁAW SZURIG

Sekretarz Redakcji: BOHDAN WITWICKI

Redaktor działu finansowo-skarbowego:
PAWEŁ MICHAŁSKI

Redaktor działu rolniczego:
LEONARD KRAWULSKI

Redaktor działu komunikacyjnego:
JÓZEF GIEYSZTOR

Wydawca: MINISTERSTWO PRZEMYSŁU I HANDLU

WPISY DO REJESTRU HANDLOWEGO SĄDU OKRĘGOWEGO W WARSZAWIE

A. — FIRMY JEDNOOSOBOWE, SPÓŁKI FIRMOWE I KOMANDYTOWE

R. H. A XXXII 21: „Polwin Henoch Szajn” w Warszawie, Franciszkańska 6. Hurtowy skład win i miodów przy ul. Mławskiej 2.

R. H. A XXXII 50: „Iwon Malczewski” w Warszawie, Zielna 15. Hurtowa i detaliczna sprzedaż produktów nabiałowych i kolonjanych oraz przyborów i urządzeń mleczarskich. Istnieje od 1931 r. Właściciel Iwon Malczewski z Warszawy. Wpis powyższy w dniu 4 listopada 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXXII 74: „W. Domański i S. Zabłocki właściciele Mieczysław Kadziłowski” w Warszawie, Kawenczyńska 36. Fabryka listew do ram. Istnieje od 1931 r. Właściciel Mieczysław Franciszek Kadziłowski z Warszawy. Wpis powyższy w dniu 23 października 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Stanisławowi Zembowiczowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXXI 149: „Amerykańska Mechaniczna Naprawa Obuwia „Amno” Henryk Beeckman” w Warszawie, Krak.-Przedm. 27. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 sierpnia 1931 r. ogłoszona została upadłość Henrykowi Beeckmanowi handlującemu pod firmą: „Amerykańska Mechaniczna Naprawa Obuwia „Amno” Henryk Beeckman”. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Józef Neufeld, kuratorem zaś adwokat Tadeusz Rutkowski z Warszawy, który jest obecnie syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXXI 258: „Witold Remer i S-ka. Spółka Firmowa” w Warszawie, Złota 7/9. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 21 maja 1931 r. za nr. 810 Feliks Sommer ze spółki wystąpił cedując swój udział na rzecz pozostałych wspólników. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest każdy ze wspólników samodzielnie.

R. H. A XXX 45: „Warszawska Centrala Sprzedaży Szklak Taflowego właściciele Tobjasz Degenszajn, Michuel vel Michał Goldman, Chaim-Lejzor Brandys vel Brandes, Izrael-Iser Degenszajn oraz spółka pod firmą: J. Gelleder i N. Degenszajn” w Warszawie, pl. Grzybowski 10. Michuel vel Michał Goldman zmarł. Spadkobiercami jego są: Sura Goldman, Arje Goldman, Bejer Goldman, Margula Waermanowa, Pesa-Ruchla Goldman, Cyrla Goldman nieletnia usamowolniona Estera Goldman wszyscy z Warszawy. Spadkobiercy zmarłego Michuela vel Michała Goldmana upoważnili do reprezentowania ich interesów w spółce oraz do zarządu w przedsiębiorstwie Surę Goldmanową.

R. H. A XXIX 132: „Wytwórnia Konfekcji Damskiej „Tenepolis” Tenenbaum i Polirsztok” w Warszawie, Bielańska 9. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIX 268: „Polskie Biuro Podróży „Francopol” Leonard Kliks” w Warszawie, Trębacka 9. Jerzemu-Józefowi Cymierowi z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXIX 269: „M. Akerman i L. Hendel” w Warszawie, Bonifraterska 8. Na mocy wyroku Sądu Polubownego z dnia 14 sierpnia 1931 r. spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zlikwidowane.

R. H. A XXVIII 52: „Księgarnia Prawnicza Józef-Filip Hopenfeld” w Warszawie, Bielańska 15/17. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Senatorskiej 8.

R. H. A XXVIII 67: „Dom Handlowy Bernard Szatenstajn” w Warszawie, pl. Marszałka Piłsudskiego 1. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Wspólnej 53.

R. H. A XXVIII 297: „Antoni-Franciszek Brzczowski” w Warszawie, Nowy-Swiat 49. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVIII 341: „Zysia Kornfeld” w Warszawie, Gęsia 1. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 28 lipca 1931 r. Zysi Kornfeldowi handlującemu pod własną firmą ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Józef Neufeld, kuratorem zaś adwokat Józef Rosenberg z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXVII 210: „Międzynarodowa Agencja Dzienników „M. A. D.” Maurycy Reich i S-ka” w Warszawie, Kredytowa 16. Pomiedzy Morycem Reichem a małżonką jego Mindlą z domu Kruszyńską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 17 marca 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVII 307: „Pracobielski” Munic i Zajdencajg w Warszawie, Dzika 26. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVII 339: „Biegun” U. Froimowicz i B. Frydman” w Warszawie, Kawenczyńska 9. Pomiedzy wspólnikiem Boruchem Frydmanem a małżonką jego Chają z domu Kleinberg, nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 21 lipca 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXVI 37: „Kazimierz Drygas” w Warszawie, Stokrzyska 27. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVI 241: „Warszawska Wytwórnia Konfekcji Dawid Ojerhand” w Warszawie, Nowolipki 67. Siedziba firmy mieści się obecnie przy ul. Tarczyńskiej 4.

R. H. A XXVI 321: „Nuchim Fiszman” w Warszawie, Gęsia 5. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXVI 338: „Zakos” Marek Zakoszański” w Warszawie, Kawenczyńska 9. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 28 maja 1931 r. ogłoszono upadłość Markowi Zakoszańskiemu handlującemu pod firmą: „Zakos” Marek Zakoszański”. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Mieczysław Kutner, kuratorem zaś adwokat Norbert Pinkus z Warszawy, który jest obecnie syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXVI 355: „Zakłady Elektrotechniczne „Mototerm“ Michał Chazanowicz i S-ka“ w Warszawie, Olesieńska 15. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Łuckiej 14.

R. H. A XXVI 362 (A. XXXII 195): „Dom Handlowy Juljusza Zagrodzki“ w Warszawie, Jasna 5. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 kwietnia 1931 r. Juluszowi Zagrodzkiemu handlującemu pod firmą: „Dom Handlowy Juljusza Zagrodzki“ udzielono odroczenia wypłat na okres trzech miesięcy. Sędzą komisarzem mianowany został sędzia handlowy Stanisław Hirzel, naczącą sądowym adwokat Wacław Pęski z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił Juljusza Zagrodzkiego do prowadzenia przedsiębiorstwa i podpisywania firmy łącznie z nadzorcą sądowym.

R. H. A XXV 183: „Blyszczolin“ Wortrajch i Sendyk“ w Warszawie, Gęsia 17. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIV 93: „Mezastel“ Wajnberg i Cwerner“ w Warszawie, Bonifraterska 11/13. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIV 240 (A. XXXII 178): „Józef Fajerman“ w Warszawie, pl. Grzybowski 10. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 26 maja 1930 r. układ pojednawczy zawarty pomiędzy Józefem Fajermanem a jego wierzycielami został zatwierdzony. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XXIV 249: „Przemysł Leśny Pejsach Trejstman“ w Warszawie, Radzyńska 4. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 28 sierpnia 1931 r. Pejsachowi Trejstmanowi handlującemu pod firmą: „Przemysł Leśny Pejsach Trejstman“ ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Czesław Wierciński kuratorem zaś adwokat Czesław Konarek z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXIV 321 (A. XXXII 58): „Skład Towarów Jedwabnych i Wełnianych Ludwik Stein“ w Warszawie, pl. Żelaznej-Bramy 11. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 25 września 1931 r. zarządzone zostało otwarcie postępowania układowego pomiędzy Luzerem vel Ludwikiem Steinem handlującym pod firmą: „Skład Towarów Jedwabnych i Wełnianych Ludwik Stein“ a jego wierzycielami.

R. H. A XXIII 36: „Zelik Drabkin“ w Warszawie, Śtożerska 38. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie dnia 6 października 1930 r. upadłość została umorzona.

R. H. A XXII 5: „Magazyn Jarosławski M. Wedernikow“ w Warszawie, Nowy Świat 26. Otwarto filię przy ul. Marszałkowskiej 38.

R. H. A XXII 78: „M. i N. Goldman i J. Szlajer“ w Warszawie, Solna 10. Firma obecnie brzmi: „Warszawska Hurtownia Jaj M. i N. Goldman, Szlajer i Aliszer“ w Warszawie, Ogrodowa 13. Wspólnik Hersz-Henoch Aliszer z Warszawy. Nusyn Goldman mieszka obecnie przy ul. Leszno 78. Na mocy umowy z dnia 15 września 1931 r. do spółki przyjęty został Hersz-Henoch Aliszer. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki i pełnomocnictwa podpisuje Aron-Mordka Goldman lub Janas Szlajer łącznie z jednym z pozostałych wspólników. Pomiedzy Herszem-Henochem Aliszerelem a małżonką jego Diną z domu Chudy nastąpił układ na mocy intercyzy ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XXII 93: „Szymon Arendarz“ w Warszawie, Nalewki 2a. Szajndli-Libie Arendarz z Warszawy udzielono

łącznej prokury z tem, że każdy z dotychczasowych prokurentów winien podpisywać firmę łącznie z Szajndlą-Libie Arendarz.

R. H. A XXII 100: „Aleksander Jurewicz“ w Warszawie, Wspólna 33. Firma obecnie brzmi: „Zakłady Przemysłowe „Gryfi“ Aleksander Jurewicz“ w Warszawie, Piękna 33. Przedmiotem przedsiębiorstwa jest wyrób wszelkich artykułów z blachy, wyroby i remonty artykułów z blachy dla przemysłu samochodowego, prowadzenie robót budowlano-bacharskich, fabrykacja tilitrow i aparatów do olejów i smarów, wyrób aparatów gorzelnicznych i rektyfikacyjnych do przemysłu chemicznego i fermentacyjnego.

R. H. A XXII 186: „Jan Tarnowski i S-ka“ w Warszawie, Marszałkowska 133. Na mocy par. 27 aktu spółki zeznane-go przed notariuszem Knollem w Warszawie dnia 23 kwietnia 1927 r. za nr. 1043 oraz postanowienia pozostałych przy życiu wspólników firmowych spadkobierczyni zmarłego Jana Tarnowskiego, Janina-Stanisława Kolińska jest współniczką komandytową.

R. H. A XXII 189: „M. Lachman“ w Warszawie, Wali-ców 11. Rafałowi Grützhändler z Warszawy udzielono samodzielnej prokury.

R. H. A XXII 270: „Michuel Goldman“ w Warszawie, Franciszkańska 29. Michuel vel Michał Goldman zmarł Spadkobiercami jego są: Sura Goldman, Arje Goldman, Bajer Goldman, Margula Wasermanowa, Pesa-Ruchla Goldman, Cyrla Goldman, nieletnia usamowolniona Estera Goldman, wszyscy z Warszawy. Do reprezentowania i prowadzenia przedsiębiorstwa upoważniona jest Sura Goldmanowa.

R. H. A XXII 274: „Michel Rosenberg i Syn“ w Warszawie, Franciszkańska 30. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 11 września 1931 r. Michelowi Rosenbergowi i Abramowi Szlamie vel Salomonowi Rosenbergowi handlującym pod firmą: „Michel Rosenberg i Syn“ udzielone zostało odroczenie wypłat na przeciąg trzech miesięcy. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Henryk Neuman, nadzorcą sądowym adwokat Paweł Orzech z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił wspólników do prowadzenia przedsiębiorstwa i podpisywania firmy łącznie z nadzorcą sądowym.

R. H. A XXII 433: „Moszek Dobroszklanka“ w Warszawie, Grzybowska 6. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 9 października 1929 r. ogłoszona została upadłość Abrama-Moszka Dobroszklanki handlującego pod firmą: „Moszek Dobroszklanka“. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Loth, kuratorem zaś adwokat Marek Frenkiel z Warszawy, który obecnie jest syndykiem tymczasowym.

R. H. A XXI 140: „Krajalnia Kory i Roślin G. Szaluta i S Lewin“ w Warszawie, Bonifraterska 11/13. Spółka została rozwiązana, przedsiębiorstwo zaś nadal prowadzone jest przez Samuela Lewina pod firmą: „Krajalnia kory i roślin Samuel Lewin“.

R. H. A XXI 385: „O. Goldwicht“ w Warszawie, Elekto-ralna 14. Dr. Izaakowi Goldwichtowi z Warszawy udzielono prokury.

R. H. A XX 408 (A. XXXII 142): „Dom Agenturowy „Remedia“ Warszawski, Fulde i S-ka“ w Warszawie, Hipoteczna 5. Tadeuszowi Haładewiczowi z Warszawy udzielono

łączej prokury. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jurkiewiczem w Warszawie z dnia 16 października 1931 r. Aleksander Ende ze spółki wystąpił cedując swój udział na rzecz wspólnika Wilhelma Georgi. Do reprezentowania spółki upoważnieni są obaj wspólnicy. Weksle, żyra na wekslach, czeki, zobowiązania, umowy, pełnomocnictwa podpisują obaj wspólnicy łącznie lub jeden ze wspólników łącznie z prokurentem. Prokury podpisują obaj wspólnicy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, pieniędzy, towarów i ładunków podpisuje każdy ze wspólników lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy.

R. H. A XIX 59: „M. Kozłowski-Spalkobierca” w Warszawie, Krak.-Przedm. 5. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 19 lutego 1931 r. za nr. 364 całe przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami wniezione zostało do nowopowstałej spółki pod firmą: „Magazyn Jubilerski M. Kozłowski-Spalkobierca, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

R. H. A XVIII 389: „P. Pawe” w Warszawie, Senatorska 32 m. 4. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Marją-Gitlą Ulych z domu Rejchert nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 18 czerwca 1931 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XVIII 421: „Orzeł i Weinberg” w Warszawie, Franciszkańska 24. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XVII 355: „Zakłady Przemysłowo-Handlowe Józef Rentel i Spółka, właściciele Kazimierz Rentel i Fryderyk Kaliwoda” w Warszawie, Leszno 23. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 17 października 1931 r. za nr. 1935 przedsiębiorstwo przeszło na wyłączną własność Kazimierza Rentla, który nadal takowe prowadzi jednoosobowe pod firmą: „Fabryka Powozów i Karoserji Józef Rentel właściciel Kazimierz Rentel”.

R. H. A XVII 421: „Icchok vel Ignacy Lewkowicz” w Warszawie, Nowolipki 53. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Itą-Goldą z domu Piotrowską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 8 września 1927 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XVI 115: „S. Bienkowski” w Warszawie, Marszałkowska 109. Oddział w Łodzi przy ul. Piotrkowskiej 120 został zlikwidowany.

R. H. A XV 274: „Woli Czerkies i S-ka” w Warszawie, Geśia 18. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kostekim w Warszawie dnia 24 stycznia 1931 r. za nr. 441 Ida Czerkies swoją niepodzielną część spadkową przedsiębiorstwa scedowała na rzecz współspadkobierców Chaj-Sury Czerkies, Abrama Czerkies, Ruchli Sztejsel i Icka Czerkies.

R. H. A XIII 5: „Wytwórnia Chemiczna „Era” Rudolf Arcichowski i S-ka” w Warszawie, Młocińska 5. Wspólniczka Natalja Arcichowska z Warszawy. Edward Arcichowski zamieszkuje przy ul. Naruszewicza 8. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Landau w Warszawie dnia 31 lipca 1931 r. za nr. 889 Rudolf Arcichowski ze spółki wystąpił cedując swój udział na rzecz nowoprzyjętej wspólniczki Natalji Arcichowskiej.

R. H. A XIII 242: „Cegielnia Kolbiel Zygmunta Poradowskiego” w Warszawie, al. Ujazdowska 38. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sleszyńskim w Warszawie dnia 21 marca 1931 r. na nr. 450 przedsiębiorstwo oddane

zostało w dzierżawę spółce pod firmą: „Dachdren”, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” na okres trzyletni począwszy od dnia 1 kwietnia 1931 r.

R. H. A XIII 487 (A. XXXII 177): „Skład Towarów Manufakturowych Lachowski i Rubinstein” w Warszawie, Geśia 14. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 sierpnia 1931 r. układ pojednawczy zawarty pomiedzy firmą: Lachowski i Rubinstein a jej wierzycielami z dnia 20 lipca 1931 r. został zatwierdzony.

R. H. A XII 109: „Motel Czernowicz” w Warszawie, Nalewki 25. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 22 września 1930 r. postępowanie zapobiegawcze upadłości zostało uchylone.

R. H. A XII 308: „Izaak Goldfarb” w Warszawie, Graniczna 11. Pomiedzy właścicielem firmy a małżonką jego Chawą z domu Nachtson nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 10 września 1930 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A XII 561: „Władysław Bzowski” w Warszawie, Miła 2. Władysław Bzowski zmarł. Na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Tyborowskim w Warszawie dnia 3 lipca 1930 r. i 19 września 1931 r. za nr. 3195 i 3581 przedsiębiorstwo przeszło na własność Adama Pęszyńskiego, Henryka Zbukowskiego, Zygmunta Bzowskiego i Aleksandra Bzowskiego. Na mocy aktu zeznanego przed tymże notariuszem dnia 3 października 1931 r. za nr. 3750 zawarta została spółka pod firmą: „Apteka Władysława Bzowskiego Sukcesorów i S-ka”.

R. H. A XII 578: „Dom Handlowy Adolf Świeca” w Warszawie, Zielna 16. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A XI 265: „Bracia Biszkowicz” w Warszawie, Wrecka 9. Siedziba spółki przeniesiona została do Łodzi. Otwarto Oddział w Warszawie. Celem spółki jest wyrób towarów wełnianych.

R. H. A X 3: „Bitum” Hirsberg i Rotmil” w Warszawie, Karolkowa 43. Wspólnikami obecnie są: Julian-Jehuda Hirsberg, Josek-Ber Rotmil, Bronisław Cukierman, Emanuel-Marjan Cukierman, wszyscy z Warszawy. Na mocy umów z dnia 29 listopada 1930 r. i 27 czerwca 1931 r. Paweł Rotmil ze spółki wystąpił, do spółki zaś zostali przyjęci Josek-Ber Rotmil, Bronisław Cukierman i Emanuel-Marjan Cukierman. Do reprezentowania spółki upoważnieni są wszyscy wspólnicy. Weksle, umowy i wszelkie zobowiązania podpisuje dwóch wspólników łącznie. Pomiedzy Jokiem-Berem Rotmitem a małżonką jego Bają vel Bronisławą z domu Piekarską nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 31 marca 1908 r. ustalający wyłączność majątku i wspólność dorobku.

R. H. A X 149: „Willibald Waclaw Danecki” w Warszawie, Jerozolimska 78. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Kulczykim w Warszawie dnia 7 października 1912 r. za nr. 14851 przedsiębiorstwo stanowiło własność spółki pod firmą: „W. W. Danecki i E. Weiss”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 8 października 1931 r. za nr. 2459 wspólnicy Willibald-Waclaw Danecki i Edward Weiss w wykonaniu wyroku Sądu Polubownego z dnia 19 maja 1931 r. spółkę rozwiązali z tem, że przedsiębiorstwo z aktywami i pasywami przeszło na wyłączną własność Willibalda-Waclawa Daneckiego, który takowe prowadzi nadal pod firmą: „Biuro Techniczne Waclaw Danecki”.

R. H. A VIII 148: „Adolf” Adolf Buterman” w Warszawie, Marszałkowska 106. Firma obecnie brzmi: „Adolf Bu-

terman" Komisowa Sprzedaż Obuwia „Delfin” firmy: „H. Obremski i Synowie”.

R. H. A IX 52: „Bracia Stefan i Piotr Bergman Inżynierowie” w Warszawie, Marszałkowska 154. Oddział w Krakowie zwinęto. Wspólnicy obecnie zamieszkują: Piotr Bergman przy ul. Koszykowej 6, Stefan Bergman Grottingera 17. Do reprezentowania spółki i podpisywania firmy pod jej stempem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach upoważniony jest Stefan Bergman.

R. H. A IX 255: „Eljasz Rymer” w Warszawie, Twarda 4. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 7 kwietnia 1930 r. Eljaszowi Rymerowi handlującemu pod firmą: „Składy Przyborów Elektrotechnicznych Eljasz Rymer” ogłoszona została upadłość. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Kazimierz Ambrozewicz, kuratorem adwokat Stanisław Szapiro-Starnecki z Warszawy. Wpis powyższy w dniu 30 października 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Skład przy pl. Grzybowskim 7 zwinęto. Eljasz Rymer mieszka obecnie przy ul. Twardej 8. Decyzją Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 19 maja 1930 r. upadłość została umorzona.

R. H. A IX 259 (A. XXXII 80): „Syrena Teodor Wilczyński-Spadekobiercy” w Warszawie, Krak.-Przedm. 38. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 21 sierpnia 1931 r. Annie Wilczyńskiej, Stefanowi Wilczyńskiemu, Wacławowi Wilczyńskiemu i Lucynie Konitzowej handlującym pod firmą: „Syrena” Teodor Wilczyński spadkobiercy” udzielono odroczenia wypłat do dnia 21 listopada 1931 r. Sędzią komisarzem mianowany został sędzia handlowy Władysław Bocquet, zaś nadzorcą sądowym adwokat Jan Hejman z Warszawy. Nadzór sądowy upoważnił Wacława Wilczyńskiego do prowadzenia przedsiębiorstwa i podpisywania zobowiązań łącznie z nadzorcą sądowym.

R. H. A C 73: „Korona” Abram Rosenberg” w Warszawie, Marszałkowska 135. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A G 83: „M. Grützhändler” w Warszawie, Nalewki 10. Małka Grützhändler zmarła. Spadkobiercy jej przyjęli spadek z dobrodziejstwem inwentarza i przedsiębiorstwo zlikwidowali.

R. H. A G 105: „Galewski i Dau” w Warszawie, Ordynacka 6. Tadeuszowi Galewskiemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Eorkowskim w Warszawie dnia 18 czerwca 1931 r. za nr. 649 Tadeusz Galewski ze spółki wystąpił cedując swój udział na rzecz Eugenji Lilpopowej. Do reprezentowania spółki upoważnione są obie wspólniczki. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują obie wspólniczki łącznie.

R. H. A G 151: „Fabryka Lamp Elektrycznych i WYROBÓW METAŁOWYCH N. GRUSZKIEWICZ w Warszawie, Nowolipie 28. Przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. A G 182: „Chaja Ginsberg” w Warszawie, Nalewki 27. Chaja Ginsberg wyszła za mąż i obecnie nosi nazwisko „Mendelson”. Pomiędzy właścicielką firm a małżonkiem jej Benjaminem Mendelsonem nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 23 czerwca 1925 r. ustalający wyłączność majątku.

R. H. A K 90: „Konopka i Redulski” w Warszawie, Marszałkowska 130. Pomiędzy Zygmuntem Konopką a małżonką jego Melanją Mieczysławą z domu Rauhdt nastąpił układ na mocy intercyzy z dnia 28 kwietnia 1930 r. ustalający wyłączność majątku.

R. H. A R 15 (A. XXXI 289): „G. Radke” w Warszawie, Wierzbowa 3. Helenie - Wandzie - Janinie Paszkowskiej z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z Kazimierzem Górskim lub z główną opiekunką Heleną Paszkowską.

R. H. A S 218: „Ch. H. Scheinman” w Warszawie, Graniczna 6. Przedsiębiorstwo zostało zlikwidowane.

R. H. A S 256: „Bracia A. i M. Skowronek” w Warszawie, Przechodnia 10. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Fredry 4.

B. — SPÓŁKI AKCYJNE I Z OGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ

WPISY GŁÓWNE

R. H. B XX 3719: „Spółka Handlowo-Spedycyjna „Eshaes”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Złota 65a. Celem spółki jest prowadzenie w Warszawie handlu wszelkimi towarami. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Juliusz Wejnbaum, Moszek Majerowicz, Ludwik Jarecki, Jakób Głowiński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie umowy, zobowiązania, weksle, akcepty, indosy, pokwitowania z odbioru pieniędzy i innych majątkowych wartości podpisuje Juliusz Wejnbaum łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Puchalskim w Warszawie dnia 29 stycznia 1925 r. za nr. 261 na okres dwuletni licząc od dnia wpisania spółki do Rejestru Handlowego z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 27 lutego 1925 r.

R. H. B XXII 3937: „Taxis Warszawianka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, biała 5. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa eksploatacji dorożek samochodowych (taksometrów). Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie w gotowiznie wpłacony. Zarządcami są: Szymon Hocherman z Okusza, Daniel Erlich z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, umowy, i wogóle zobowiązania tudzież czeki i plenipotencje podpisują dwaj zarządcy łącznie lub jeden z zarządców łącznie z prokurentem. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru należności, ładunków, towarów, przesyłek, korespondencji nie wyłączając pieniężnej, tudzież przekazy podpisuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 28 maja 1925 r. za nr. 1286 na czas do dnia 28 maja 1926 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na następne jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie wymówi notarialnie swego udziału w spółce.

Wciągnięto w dn. 7 lipca 1925 r.

R. H. B LIII 6320: „Polskie Fabryki Kabli i Walcownie Miedzi Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki w Warszawie, Królewska 35. Celem spółki jest fabrykacja kabli elektrycznych silnych i słabych prądów, przewodników elektrycznych, walcownie miedzi, fabrykacja lnu, drutów i wszelkiego rodzaju urządzeń i akcesorii dla przeniesienia elektrycznej siły i światła oraz handel tymi artykułami.

mi. Kapitał zakładowy 1,000.000 zł., podzielony na 1,000 akcji na okaziciela. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono 250.000 zł. pozostałe 750.000 zł. winny być wpłacone do dnia 24 listopada 1929 r. Piotr Bergman z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem. Spółka Akcyjna powstała na mocy statutu zeznanego przed notariuszem Dobrowolskim w Warszawie dnia 24 maja 1929 r. Akt organizacyjny zeznany został przed tymże notariuszem dnia 24 maja 1929 r. za nr. 1554.

Wciągnięto w dn. 19 czerwca 1929 r.

R. H. B XLV 6604: „Przedstawicielstwa i Laboratorium Chemiczno-Farmaceutyczne „Asmidar“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Żłota 14. Celem spółki jest sprzedaż komisowa i na rachunek własny oraz produkcja wyrobów chemiczno-farmaceutyczno-kosmetycznych. Kapitał zakładowy 40.000 zł., podzielony na 8 udziałów. Na poczet kapitału zakładowego wpłacono 10.000 zł. pozostałe 30.000 zł. winny być wpłacone do dnia 31 grudnia 1930 r. Zarządcami są: Adolf Weinstein, Aleksander Wieniewicz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, prokury, pełnomocnictwa, umowy i wszelkiego rodzaju zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Czeki, żyra weksli, korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiego rodzaju korespondencji, przekazów pieniężnych, należności, przesyłek i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Landau w Warszawie dnia 18 grudnia 1929 r. za nr. 1626 na czas do dnia 31 grudnia 1930 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych notarialnie o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 2 stycznia 1930 r.

R. H. B XLVIII 6953: „Bexim“ Biuro Eksportowo-Importowe, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Leszno 12. Celem spółki jest komisowa sprzedaż artykułów wyrobu fabryk krajowych i zagranicznych oraz przedstawicielstwo tychże fabryk w kraju i zagranicą. Kapitał zakładowy 4.000 zł., podzielony na 100 udziałów, całkowicie w gotówiznie wpłacony. Zarządcami są: Semion vel Szymon Cetlin, Chaim Noz, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, rewery, umowy czeki, żyra, indosy, pełnomocnictwa oraz wszelkie inne dokumenty podpisują pod stemplem firmy obaj zarządcy łącznie. We wszystkich instytucjach, urzędach oraz sądach, spółkę reprezentuje jeden z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sienickim w Warszawie dnia 17 lipca 1930 r. za nr. 3386 na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi drugiego o rozwiązaniu spółki.

Wciągnięto w dn. 8 sierpnia 1930 r.

R. H. B LIII 7556: „Spółka Naftowa „Czarny Potok“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Widok 23. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstw górniczo-naftowych a przede wszystkim nabycie praw naftowych w Czarnym Potoku i Oslawach Czarnych. Kapitał zakładowy 15.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie wpłaconych w gotówizną. Zarządcami są: Marjan Szydłowski z Warszawy i Stefan Zabierowski ze Stanisławowa. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Każdy z zarządców samodzielnie podpisuje akty nabycia, zbycia i obciążenia nieruchomości i praw hipotekowanych, zbywania przedsiębiorstw, prokury, pełnomocnictw, weksle, czeki, akty notarialne i hipoteczne, pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencji, przesyłek i towarów. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną od-

powiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 25 lipca 1931 r. za nr. 2713 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 5 października 1931 r.

R. H. B LIII 7558: „Antoni Ziółkowski i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie pow. warszawskiego. Celem spółki jest prowadzenie handlu wyrobami państwowej fabryki olejów mineralnych „Połmin” oraz innymi artykułami opałowymi i pędnymi. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie w gotówizną wpłacony. Zarządca Antoni Ziółkowski z Wawra, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie dnia 20 sierpnia 1931 za nr. 1481 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 października 1931 r.

R. H. B LIII 7559: „Towarzystwo Kinematograficzne „Rapidfilm“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Al. Jerozolimskie 41. Celem spółki jest wynajem, kupno, sprzedaż filmów oraz prowadzenie i eksploatacja kinoteatrów. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie w gotówizną wpłacony. Zarządcą jest Marek Herzog z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując spółkę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jasińskim w Warszawie dnia 29 września 1931 r. za nr. 1918 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 października 1931 r.

R. H. B LIII 7560: „Towarzystwo Handlowe „Eser“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Polna 74. Celem spółki jest detaliczna sprzedaż produktów opałowych, budowlanych oraz worków papierowych. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie wpłacony w gotówizną. Zarządcami są: Kurt-Max Spiegel, i Jakób Rozenweig obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, umowy, prokury, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Czeki, korespondencję handlową, oraz pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzone pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 28 września 1931 r. za nr. 1605 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 6 października 1931 r.

R. H. B LIII 7561: „Towarzystwo Handlowo-Komisowe „Niwa“. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Sienna 24. Celem spółki jest ułatwienie kupna i sprzedaży rolnikom wszelkich artykułów pokrewnych do racjonalnego prowadzenia gospodarstwa. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie w gotówizną wpłacony. Zarządca Mieczysław Wiczorkiewicz z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Wincentemu Sciborowskiemu z Warszawy udzielono samodzielnej prokury. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 1 października 1931 r. za nr. 2412 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 8 października 1931 r.

R. H. B LIII 7562: „Magazyn Jubilerski M. Kozłowski-Spaskobierca, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”.

Siedziba spółki w Warszawie, Krak.-Przedm. 5. Celem spółki jest prowadzenie magazynu jubilerskiego. Kapitał zakładowy 61.200 zł., podzielony na 12 udziałów, 12.240 zł. 20 gr. wpłacono gotowizną, resztę zaś wkładem rzeczowym. Zarządca Walery Kozłowski z Warszawy zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem na wszelkich aktach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Straszewiczem w Warszawie dnia 19 lutego 1931 r. na czas do dnia 31 grudnia 1933 r. z prawem automatycznego przedłużania na dalsze trzecieletnia o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych wezwaniem notarialnym o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 8 października 1931 r.

R. H. B LIII 7563: „Mieczysław Rayski. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowolipki 58. Celem spółki jest detaliczny handel napojami alkoholowymi w naczyniach zamkniętych i towarami kolonialnymi. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 10 udziałów. Złoty 6.000 wpłacono gotowizną a złotych 4.000 wkładem rzeczowym. Zarządcą jest Mieczysław Rayski z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując spółkę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie dnia 24 lipca 1931 r. za nr. 2741 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 8 października 1931 r.

R. H. B LIII 7564: „Pomoc“ Zakład Położn'czo-Ginekologiczny, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nalewki 38 (w mieszkaniu dra Jakóba Glassa). Celem spółki jest prowadzenie zakładu położn'czo-ginekologicznego. Kapitał zakładowy 12.000 zł., podzielony na 120 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: dr. Pessa Biligowa, dr. Leon Fingerhut, dr. Jakób Glass, dr. Frajda Meszowa, dr. Nikoдем vel Nusyn Szenkier, dr. Naftali Talerman, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czek, przekazy, oblięgi, indosy, umowy, akty notarialne i hipoteczne pleniopotence podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, przekazów pieniężnych, przesyłek i pieniędzy podpisuje którykolwiek z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Zbywanie i nabywanie nieruchomości należy do kompetencji zarządu. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Kosteckim w Warszawie dnia 5 sierpnia 1931 r. za nr. 2670 i 1 września 1931 r. za nr. 2928 na czas do dnia 31 grudnia 1931 r. z prawem automatycznego przedłużania na następne okresy pięcioletnie o ile na 7 miesięcy przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi notarialnie pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 8 października 1931 r.

R. H. B LIII 7565: „Wyroby Tekstylne „Wytexs“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Po angielsku: „The Textile Manufacturing Co. Ltd. „Wytexs“. Siedziba spółki w Warszawie, Krak.-Przedm. 58. Celem spółki jest eksport gotowych ubrań i wyrobów tekstylnych. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Wilhelm-Chrystjan-Dorotheusz Hoogendijk i Mikołaj Niemcow obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra weksli, czek, umowy, prokury, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek i ładunków podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego

przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 24 września 1931 r. za nr. 1434 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 9 października 1931 r.

R. H. B LIII 7566: „Dom Tekstylny „Toga“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Geśia 14. Celem spółki jest prowadzenie handlu towarami włókienniczymi. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 20 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: dr. Oskar Zineman, Herman Feiweł, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Szymańskim w Warszawie dnia 2 i 5 października 1931 r. za nr. 2416 i 2432 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 9 października 1931 r.

R. H. B LIII 7567: „Lor“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Leszno 7. Celem spółki jest sprzedaż wełny, konfekcji damskiej, męskiej dziecięcej i trykotaży. Kapitał zakładowy 2.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie wpłacony. Zarządcami są: Gitla Łaja Lina vel Line. Ruchla Erlich obie z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czek, żyra na wekslach, pełnomocnictwa, akty urzędowe i wszelkie zobowiązania podpisują obie zarządczynie łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru przekazów, listów poleconych i wartościowych podpisuje jedna z zarządczyń. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Baranieckim w Warszawie dnia 30 września 1931 r. za nr. 1474 na czas do dnia 30 września 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile żaden ze współników nie zawiadomi pozostałego na trzy miesiące przed upływem terminu wezwaniem notarialnym o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 9 października 1931 r.

R. H. B LIII 7569: „Wytwórnia Skór Meblowych „Tekiel“, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Zielna 34. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa wytwórnicy skór meblowych. Kapitał zakładowy 2.000 zł., podzielony na 100 udziałów wniesiony w kwocie 500 złotych gotowizną, 1.500 zł. aportem rzeczowym. Wolf Tekiel z Warszawy jako jedyny zarządca zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując samodzielnie firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Taborowskim w Warszawie dnia 29 grudnia 1930 r. za nr. 5300 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 12 października 1931 r.

R. H. B LIII 7571: „Północno-Wschodnie Towarzystwo, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Sienna 30. Celem spółki jest kupno, sprzedaż towarów na rachunek własny i komiowy. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Moszek Perelmutter, Chaim Ickow'cz, Sara Sağalowicz, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach podpisuje Moszek Perelmutter łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Zaborowskim w Warszawie dnia 10 lipca 1931 r. za nr. 1119 na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile żaden ze współników nie za-

wiadomi pozostałych na miesiąc przed upływem terminu wezwaniem notarialnym o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 12 października 1931 r.

R. H. B LIII 7572: „Hamulce” Inżyniera Lipkowskiego, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie. Kaliska 9. Celem spółki jest przeprowadzenie prób i eksploatacja hamulców działających sprężonym powietrzem systemu Lipkowskiego. Kapitał zakładowy 60.000 zł., podzielony na 600 udziałów, w czym złotych 20.000 pokryto wkładem rzeczowym a pozostałe złotych 40.000 ma być wpłacone gotowizną do dnia 31 grudnia 1932 r. Zarządcami są: Józef Lipkowski i Szymon Rykwert obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Umowy, pełnomocnictwa, prokury, zobowiązania, obligi, weksle, żyra i czeki podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sennickim w Warszawie dnia 13 czerwca 1931 r. za nr. 2721 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 12 października 1931 r.

R. H. B LIII 7573: „Towarzystwo Przemysłu Chemiczno-Farmaceutycznego „Wigo”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Mokotowska 60. Celem spółki jest prowadzenie produkcji i handlu środkami chemicznymi i farmaceutycznymi ze szczególnym uwzględnieniem eksportu tychże środków. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Jedynym zarządcą spółki jest Bolesław Wilson z Warszawy, który zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując samodzielnie firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 24 czerwca 1931 r. za nr. 1097 i dn a 26 sierpnia 1931 r. za nr. 1334 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 12 października 1931 r.

R. H. B LIII 7574: „Reprezentacja, Sprzedaż i Fabryczny Skład Fortepianów, Pianin i Przyborów Muzycznych B. Pawłowska i A. Kowalewski. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Sto-Krzyżka 27. Celem spółki jest handel fortepianami, pianinami, gramofonami, płytami gramofonowymi, oraz wszelkimi przyrządami i artykułami muzycznymi na rachunek własny jak i drogą przedstawicielstw i komisów na rachunek osób trzecich, oraz przeróbka i reperacja tych wszystkich przyborów. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 50 udziałów całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Barbara Pawłowska i Antoni Kowalewski oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Zobowiązania, umowy, weksle, żyra, czeki, plenipotencje, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań oraz pokwitowania z odbioru pieniędzy, korespondencję, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hübnerem w Warszawie dnia 22 sierpnia 1931 r. za nr. 1655 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 13 października 1931 r.

R. H. B LIII 7575: „Stanisław Goszczyński i S-ka. Przedsiębiorstwo Robót Budowlanych. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Czerwonego Krzyża 11. Celem spółki jest prowadzenie wszelkiego rodzaju robót budowlanych. Kapitał zakładowy 3.000 zł., podzielony na 30 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządca Stanisław Goszczyński z Warszawy, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisu-

jąc firmę pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Olszewskim i p. o. notariusza Dąbrowskim dnia 25 kwietnia 1930 r. za nr. 518 i dnia 30 września 1931 r. za nr. 580 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 13 października 1931 r.

R. H. B LIII 7576: „Reflektolux”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Wolność 16. Celem spółki jest wyrób i sprzedaż lamp lustrzanych oświetleniowych i reflektorów, części do tychże oraz pokrewnych oświetleniowych artykułów. Kapitał zakładowy 3.000 zł., podzielony na 30 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Ludwik Gołąb, Moszek-Lejb vel Maurycy-Ludwik Warszawski i Josef Glaswein, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, żyra i t. p. podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, pokwitowania z odbioru na żądności, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie dnia 25 września 1931 r. na czas do dnia 25 września 1933 r.

Wciągnięto w dn. 14 października 1931 r.

R. H. B LIII 7577: „Generalna Sprzedaż Rosyjskich Maszyn do Szycia „Ro-Ma”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Siedziba spółki w Warszawie, Marszałkowska 95. Celem spółki jest handel maszynami do szycia i artykułami pokrewnymi. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Maksymilian Efraim, Jerzy Felkel, obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, czeki, indosy, akty notarialne i hipoteczne, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru przesyłek, towarów i pieniędzy podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 29 września 1931 r. za nr. 3581 na czas do dnia 1 stycznia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze jednoroczne okresy o ile na trzy miesiące przed upływem terminu Walne Zgromadzenie wspólników nie powoła uchwały o rozwiązaniu spółki.

Wciągnięto w dn. 14 października 1931 r.

R. H. B LIII 7578: „Piekarnia Mechaniczna dawniej Błażmana. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Gęsia 19. Celem spółki jest prowadzenie mechanicznej piekarni w Warszawie przy ul. Gęsia 19 w lokalu w którym mieściła się piekarnia firmy „M. Błażman i Synowie”. Kapitał zakładowy 4.000 zł., podzielony na 40 udziałów, pokryty gotowizną w sumie 1.000 zł. i aboitem rzeczowym na 3.000 złotych. Zarządcami są: Moszek Goldman z Warszawy i Moszek Frajman z Falenicy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, indosy, umowy, prokury, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencje zwyczajne niezawierające zobowiązań, pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisuje jeden zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sennickim w Warszawie dnia 15 września 1931 r. za nr. 4072 i 25 września 1931 r. za nr. 4234 na czas do dnia 15 września 1932 r. z prawem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne o ile na 3 miesiące przed upływem terminu żądań ze wspólników notarialnie lub li-ttem poleconym nie zawiadomi drugiego wspólnika o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 14 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7579: „**Handel Wyrobami Bieliznianymi „Vitorja”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie, Pawia 38. Celem spółki jest prowadzenie handlu wyrobami bieliznianymi na rachunek własny i sposobem komisowym. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 20 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Joel Rapoport, Henryk Ramet obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa z wyjątkiem pełnomocnictw do prowadzenia spraw w instytucjach sądowych i administracyjnych podpisują obaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Pokwitowania z odbioru pieniędzy i towarów, korespondencję i pełnomocnictwa do prowadzenia spraw w instytucjach sądowych i administracyjnych oraz dokumenty niezawierające zobowiązań podpisuje każdy z zarządców lub prokurent samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie dnia 24 września 1931 r. za nr. 4217 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 14 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7580: „**Academia Estetica**” Pierwsza Lecznica Chirurgiczno-Kosmetyczna, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Kredytowa 9. Celem spółki jest prowadzenie zakładu chirurgiczno-kosmetycznego. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 10 udziałów całkowicie wniesiony wkładem rzeczowym. Zarządcami są: dr. Stanisław Michałek z Poznania. Stefan Sierpiński z osady Komorów pow. błońskiego. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, akty notarialne i hipoteczne, weksle, czeki, żyra, pełnomocnictwa i prokury podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, nie wyłączając pieniężnej i towarów podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed p. o. notariusza Dąbrowskim dnia 7 sierpnia 1931 r. za nr. 201 na czas do dnia 7 sierpnia 1936 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze pięcioletnie okresy o ile na rok przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 14 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7581: „**Zjednoczeni Wędliniarze, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie, Łucka 17. Celem spółki jest wytwórnia wędlin oraz innych wyrobów mięsnych wchodzących w zakres masarstwa. Kapitał zakładowy 12.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Józef Słaby, Franciszek Grabowski, Władysław Kamiński i Stanisław Leszczyński, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej przesyłek, pieniędzy i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Tybrowskim w Warszawie dnia 26 stycznia 1931 r. za nr. 391 na czas do dnia 22 stycznia 1934 r. z automatycznym przedłużaniem na dalsze okresy trzyletnie o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze współników notarialnie nie zawiadomi pozostałych o chęci rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 15 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7582: „**Polskie Towarzystwo Handlowe Sprzedaży Drzewa, Węgla i Materiałów Budowlanych „Polwede”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie, Wspólna 49 m. 10a. Celem spółki jest prowadzenie handlu węglem, drzewem i materiałami budowlanymi. Kapitał zakładowy 4.000 zł., podzielony na 4

udziały całkowicie gotowizną wpłacony. Zarząd stanowią: dyrektor Franciszek-Kazimierz Morawski, Józef Klajman, obaj z Warszawy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, czeki, przesyłki, pełnomocnictwa, prokury, umowy i inne dokumenty podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru należności, wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek, ładunków i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelniczkiem w Warszawie dnia 10 września 1931 r. za nr. 1625 na czas do dnia 8 września 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy o ile na miesiąc przed upływem terminu żaden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 15 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7584: „**Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, Spółka Akcyjna**”. Siedziba spółki w Warszawie, Jańska 6. Oddziały w Katowicach, Krakowie, Lwowie, Łodzi, Poznaniu i Wilnie. Celem spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bezpośredniej i pośredniej w działach ubezpieczeń na życie, od nieszczęśliwych wypadków od odpowiedzialności cywilnej. Kapitał zakładowy 2.000.000 zł., podzielony na 20.000 akcji całkowicie wpłacony. Zarząd stanowią: Stefan Gielg, Zdzisław Reklewski obaj z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie pełnomocnictwa, akty, i dokumenty z których wynika jakiegokolwiek zobowiązanie dla spółki z wyjątkiem polis i dodatków do polis, oraz czeki i listy o wydanie funduszu w instytucji kredytowych winny być opatrzone podpisami dwóch członków zarządu, względnie jednego członka zarządu i prokurenta. Polisy, dodatki do polis, korespondencję, zarządzenia co do czynności bieżących, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, pozatem wszelkie dokumenty nie zawierające zobowiązań mogą być podpisywane przez jednego członka zarządu. Udzielono łącznej prokury dla Centrali Adolfowi Bernhardtowi, Janowi Ciężkowskemu i Szczepanowi Zaczekiewiczowi, wszystkim z Warszawy. Spółka Akcyjna działa obecnie na mocy statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz. 383) i zatwierdzonego przez Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu opublikowanego w Nr. 174 „Monitora Polskiego” z dnia 31 lipca 1931 r. Akt organizacyjny zeznany został przed notariuszem Zborowskim w Warszawie dnia 26 czerwca 1919 r. za nr. 1078. Na mocy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości o rejestrze handlowym poprzednie wpisy w R. H. B. 145 zostały skasowane.

Wciągnięto w dn. 16 października 1931 r.

R. H. B. LIII 7585: „**B. Prowizor” i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Siedziba spółki w Warszawie, Pańska 91. Celem spółki jest prowadzenie fabryki wód gazowych i owocarni. Kapitał zakładowy 4.000 zł., podzielony na 100 udziałów. Złoty 3.200 wpłacono gotowizną a złotych 800 wkładem rzeczowym. Zarządcami są: Berek Prowizor, Hersz Feifer, Aron Feifer, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, żyra, czeki, umowy, prokury pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują wszyscy trzej zarządcy łącznie. Wszelką korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru towarów, przesyłek, wszelkiej korespondencji oraz przekazów pocztowych i telegraficznych podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Nowickim w Warszawie dnia 19 września 1931 r. za nr. 1539 na czas do dnia 1 stycznia 1933 r. z automatycznym przedłużaniem na dalsze okresy roczne o ile na trzy miesiące przed upływem terminu jeden ze współników nie zawiadomi pozostałych o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 16 października 1931 r.

R. H. B LIII 7586: „Biuro Inżynieryjno-Budowlane Inżynier Konstanty Gorayski i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, S'enna 11 m. 3. Celem spółki jest projektowanie i wykonywanie robót inżynierskich z zakresu budownictwa lądowego i cywilnego jak najszerzej ujętego, jak również wszelkich robót elektrotechnicznych i urządzeń zdrowotnych (kanalizacji, wodociągów, oprzewania centralnego i t. p.) dla miast, osiedli i pojedynczych budowli. Kapitał zakładowy 5000 zł., podzielony na 20 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: inż. Konstanty Gorayski, inż. Mieczysław Srokowski, inż. Rafael Rucki i Artur Ogurek, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, weksle, żyra, umowy, czeki, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne podpisują Artur Ogurek lub Rafael Rucki łącznie z którymkolwiek z trzech pozostałych zarządców. Korespondencję nie zawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru korespondencji, pieniędzy i towarów podpisuje każdy z zarządców. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Hettlingerem w Warszawie dnia 13 października 1931 r. za nr. 3737 na okres pięciu lat od daty zarejestrowania z automatycznym przedłużaniem czasu trwania spółki na czas nieograniczony o ile na 3 miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi notarialnie pozostałych wspólników o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 16 października 1931 r.

R. H. B LIII 7587: „Dziennikarskie Towarzystwo Wydawnicze, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Świat 47. Celem spółki jest wydawanie czasopism i innych druków periodycznych. Kapitał zakładowy 9.000 zł., podzielony na 90 udziałów całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Jerzy Plewiński i Kazimiera Plewińska oboje z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, czeki, przekazy, weksle, indosy, akty notarialne i hipoteczne, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji niewyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Sułowskim w Warszawie dnia 11 lutego 1931 r. za nr. 248 i dnia 20 maja 1931 r. za nr. 903 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 17 października 1931 r.

R. H. B LIII 7588: „Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Budowlanych Borkowski, Kleiber i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Polna 64 — 75. Celem spółki jest wykonywanie robót kanalizacyjnych, wodociagowych, centralnego ogrzewania i wogóle robót w zakres urządzeń zdrowotnych wchodzących, oraz wszelkich robót inżynieryjno-budowlanych. Kapitał zakładowy 5.000 zł., podzielony na 50 udziałów, całkowicie gotowizną wpłacony. Zarządcami są: Aleksander Kleiber, Henryk Wieliki, obaj z Warszawy, Kazimierz Borkowski z Radomia. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Weksle, czeki, żyra, umowy, pełnomocnictwa, prokury, akty notarialne i hipoteczne, oraz wszelkie zobowiązania podpisuje Aleksander Kleiber łącznie z jednym z pozostałych zarządców. Korespondencję niezawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru pieniędzy, towarów i korespondencji podpisuje jeden z zarządców. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Olszewskim w Warszawie dnia 21 stycznia 1931 r. za nr. 156 na czas do dnia 21 stycznia 1933 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze dwuletnie okresy o ile żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych na trzy miesiące przed upływem terminu o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 30 października 1931 r.

R. H. B LIII 7589: „Colombjna”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Jasna 3. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa restauracyjnego, kabaretu i dancingu. Kapitał zakładowy 10.000 zł. podzielony na 100 udziałów, pokryty gotowizną złotych 7.000 i aportem rzeczowym 3.000 zł. Zarządcami są: Bronisław Stańczak, Julian Pietrzykowski i Bronisław Kulesza, wszyscy z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie akty, umowy, zobowiązania, weksle, indosy, czeki, pełnomocnictwa i prokury podpisują dwaj którykolwiek zarządcy łącznie. Korespondencję nie zawierającą zobowiązań pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji nie wyłączając pieniężnej, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie, dnia 3 września 1931 r. za Nr. 4732 na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 20 października 1931 r.

R. H. B LIII 7590: „Wytwórnia Futer Sława”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Niecała 5. Celem spółki jest prowadzenie wytwórni futer. Kapitał zakładowy 6.100 zł., podzielony na 61 udziałów. Złotych 5.600 wpłacono gotowizną, a złotych 500 wkładem wy, która zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując spółkę pod jej stemplem na wszelkich dokumentach i zobowiązaniach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie, dnia 16 września 1931 r., za Nr. 4972, na czas do dnia 16 września 1933 r. z automatycznym przedłużaniem na dalsze okresy roczne o ile na jeden miesiąc przed upływem powyższego terminu żaden ze wspólników notarialnie nie zażąda rozwiązania spółki.

Wciągnięto w dn. 22 października 1931 r.

R. H. B LIII 7591: „Bar Kacik”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Chmielna 4. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa gastronomicznego. Kapitał zakładowy 6.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie wpłacony gotowizną. Zarządcami są: Edward Mitkowski z Cieclocinka i Paulina Krzewska z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wszelkie zobowiązania, umowy, weksle, indosy, czeki, pełnomocnictwa, prokury i pokwitowania z odbioru pieniędzy podpisują obaj zarządcy łącznie. Korespondencję niezawierającą zobowiązań, oraz pokwitowania z odbioru wszelkiej korespondencji, przekazów, przesyłek i towarów podpisuje każdy z zarządców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jamonttem w Warszawie, dnia 8 października 1931 r., za Nr. 3750, na czas nieograniczony.

Wciągnięto w dn. 22 października 1931 r.

R. H. B LIII: „Franciszek Brzozowski i S-ka. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki w Warszawie, Nowy-Świat 49. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa sprzedaży mebli. Kapitał zakładowy 10.000 zł., podzielony na 100 udziałów całkowicie gotowizną wpłacony. Franciszek Brzozowski z Warszawy jest jedynym zarządcą spółki, zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę spółki pod jej stemplem na wszelkich zobowiązaniach i dokumentach. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, zawarta na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Miszewskim w Warszawie, dnia 14 października 1931 r., na czas do dnia 31 grudnia 1932 r., z prawem automatycznego przedłużania na następne okresy roczne o ile na trzy miesiące przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi listem poleconym pozostałego wspólnika o chęci wystąpienia ze spółki.

Wciągnięto w dn. 22 października 1931 r.

WPISY DODATKOWE

R. H. B I 37 (B XLIV 6379): „Warszawskie Towarzystwo Budowy i Eksploatacji Rzeźni Miejskich, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Celem spółki jest budowa i eksploatacja rzeźni miejskich, nabywanie ich na własność lub do czasowego użytkowania, przebudowa i eksploatacja istniejących już rzeźni miejskich. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, akty hipoteczne i notarialne, oraz wszelkie wogóle zobowiązania winny być podpisywane przez dwóch członków zarządu. Czeki z rachunków bieżących kwitowanie z odbioru pieniędzy, korespondencji i posyłek podpisuje jeden członek zarządu. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28 poz.:383) opublikowane zostało w Nr. 234 Monitora Polskiego, z dn. 10 października 1931 r.

R. H. B I 44: „Hotel Bristol w Warszawie, Spółka Akcyjna”. Członek zarządu Antoni Kamiński zmarł. Na członka zarządu wybrany został Julian Brzozowski z Młocin, pow. Warszawski. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów, z dnia 18 maja 1931 r.

R. H. B 138: „Hurtownia Kresowa, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ulicy Wspólnej 40 m. 6. Otwarto Oddziały: w Dukaszach i Głębokim. Kapitał zakładowy wynosi 29.000 zł. podzielonych na 1.000 udziałów całkowicie wpłaconych. Zarząd stanowią członkowie: Adam Bohdanowicz, Zygmunt Zdrojewski, Tadeusz Dowojno, Władysław Szczerbiński, Antonina Misiewiczowa. Zastępcy: Bronisław Szaciłowski (nieobecny), Ignacy Przysiecki (nieobecny), Franciszek Oskierka (nieobecny). Wpisano na mocy uchwały walnych zgromadzeń wódników, z dnia 23 października 1926 r. i 15 grudnia 1928 r. Wpis powyższy w dniu 23 października 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Na walnym zgromadzeniu wódników w dniu 9 czerwca 1930 r., zarząd ukonstytuował się w następującym składzie: członkowie: Władysław Szczerbiński, Tadeusz Dowojno i Witold Bagiński, wszyscy z Wilna. Zastępcy: Michał Obiezierski, Bronisław Drajko.

R. H. B II 171: „Spółka Akcyjna, Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaś” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Towarzystwo Ubezpieczeń „Piaś”, Spółka Akcyjna”. Celem spółki jest prowadzenie działalności ubezpieczeniowej: 1) bezpośrednio w działach ubezpieczeń: a) na życie, b) w działach rzeczowych: 1) od ognia, 2) od skutków przerwy w ruchu przedsiębiorstw z powodu ognia (chomage), 3) od kradzieży z włamaniem, 4) szyb, 5 transportów, 6 żywego inwentarza, 7) od nieszczęśliwych wypadków, 8) od odpowiedzialności cywilnej, 9) Samochodów (autocasco), 10) od gradobicia, owadów i zarazy, 11) pośredniej we wszystkich działach ubezpieczeń. Otwarto jeneralną reprezentację we Lwowie. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie pełnomocnictwa, akty, dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla spółki zobowiązanie, z wyjątkiem polis, dodatków do polis i świadectw tymczasowych, oraz czeki i listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych winny być opatrzone podpisami dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu i prokurenta. Polisy, dodatki do polis, świadectwa tymczasowe, korespondencję, zarządzenia dotyczące czynności biurowych, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych mogą być podpisywane przez jednego członka zarządu. Postanowienie Ministrów Skarbu oraz Przemysłu i Handlu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz.: 383) opublikowane zostało w Nr. 221 Monitora Polskiego, z dnia 25 września 1931 r.

R. H. B II 217 (B XLIII 6297): „Spółka Akcyjna Dom Handlowo - Przemysłowy Franciszek Fuchs i Synowie” w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie fabryki czekolady i cukrów, palarni kawy i surogatów kawy, paczkowni her-

baty oraz sprzedaż hurtowa i detaliczna powyższych towarów, jakoteż i innych towarów kolonialnych, zakładanie, prowadzenie i finansowanie zakładów branż pokrewnych lub pomocniczych, przyjmowanie zastępstw firm krajowych i zagranicznych. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelkie akty i dokumenty podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu, lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem, lub dwaj prokurenci łącznie, umowy jednak, kontrakty hipoteczne i notarialne podpisują łącznie dwaj członkowie zarządu. Korespondencję bieżącą niezawierającą zobowiązań podpisuje jeden członek zarządu lub jeden prokurent. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu, uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28, poz. 383) opublikowane zostało w Nr. 217 Monitora Polskiego, z dnia 21 września 1931 r.

R. H. B II 278: „Polska Budowlana Spółka Akcyjna” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Inżynier Jan Weber, Budowlana Spółka Akcyjna”. Siedziba spółki mieści się przy ul. Al. Jerozolimskie 20 m. 12. Celem spółki jest prowadzenie przedsiębiorstwa budowlanego i wszelkich prac wchodzących w zakres budownictwa i inżynierji, jakoteż wyrobu, kuona i sprzedaży materiałów budowlanych. Zarząd stanowi inż. Witold Wyganowski z Warszawy. Jeżeli zarząd jest wieloosobowy do zastępowania spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Wacław Maras zrzekł się prokury. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz.: 383) opublikowane zostało w Nr. 239 Monitora Polskiego z dn. 16 października 1931.

R. H. B III 378: „Towarzystwo Akcyjne Fabryk Ołówków St. Majewski i S-ka” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Towarzystwo Akcyjne Fabryk Ołówków St. Majewski, Spółka Akcyjna”. Celem spółki jest prowadzenie i sprzedaż wyrobu ołówków, kredek, ośmiadek, piór stalowych oraz wszelkiego rodzaju materiałów piśmiennych. Kapitał zakładowy podzielony na 3500 akcji na okaziciela. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wszelką zwykłą korespondencję w imieniu spółki podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Weksle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty kuona i inne dokumenty oraz żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisuje dwóch członków zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Do odbioru przesyłek pieniężnych i dokumentów z pocztą i towarów wystarczy podpis jednego członka zarządu lub jednego prokurenta. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz.: 383) opublikowane zostało w Nr. 177 Monitora Polskiego, z dnia 4 sierpnia 1931 r.

R. H. B III 381: „Warszawska Spółka Akcyjna Kinematograficzna” w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Warszawska Kinematograficzna Spółka Akcyjna”. Kapitał zakładowy obecnie wynosi 250.000 zł. podzielonych na 2.500 akcji na okaziciela całkowicie wpłaconych. Zarząd stanowią: Bertold Theobald z Berlina, Wilhelm Karol z Wiednia. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Firmę spółki pod jej stemplem podpisują dwaj członkowie zarządu lub jeden członek zarządu łącznie z prokurentem. Prokura Felksa Stefana Żyszkowskiego i Wilhelma Schacherla ustała. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmiany brzmienia firmy i powiększenia kapitału zakładowego o 150.000 zł. czyli łącznie do 250.000 zł. drogą emisji 1500 szt. nowych akcji oraz w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz.: 383) opublikowane zostało w Nr. 54 Monitora Polskiego, z dn. 6 marca 1930 r.

R. H. B III 385: „Warszawskie Towarzystwo Terenowe, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się obecnie przy ul. Zielnej 46 m. 6. Michał Dajnowski zmarł. Na członka Komisji Likwidacyjnej wybra-

no Józefa Tyszkiewicza z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 20 grudnia 1929 r.

R. H. B IV 432 (LIII 7583): „Spółka Akcyjna Polska Składnica Pomocy Szkołnych” w Warszawie. W zastępstwie i na czas choroby adwokata Stanisława Bieleni, nadzorcą sądowym mianowany został adwokat Aleksander Czerski z Warszawy. Wpisano na mocy decyzji Sądu Okręgowego w Warszawie, z dnia 24 września 1931 r.

R. H. B IV 457 (B XXXIX 5854): „Alfred K. Przeworski i Sp. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Chełmskiej 13.

R. H. B IV 541 (B XXIII 4036): Spółka Wydawnicza „Rzeczpospolita”. Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie Zarządcami obecnie są: Franciszek Zieliński, ks. Franciszek Gąsiorowski obaj z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Wexsle, czeki, pełnomocnictwa i wszelkie zobowiązania podpisują obaj zarządcy łącznie lub jeden zarządca łącznie z prokurentem. Jerzemu Ledkiewiczowi z Warszawy udzielono łącznej prokury. Prokura Jana Lewandowskiego ustala. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników, z dn. 23 maja 1929 r.

R. H. B V 706 (B XXXII 5084): „Zakłady Mechaniczne i Odlewnia Rohn, Zieliński i S-ka, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Celem spółki jest prowadzenie wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw i zakładów przemysłowych. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz.: 383) opublikowane zostało w Nr. 170 Monitora Polskiego, z dnia 25 lipca 1930 r.

R. H. B V 791 (XXIII 4061): „Warszawsko-Łódzkie Towarzystwo Handlowe, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 600.000, podzielonych na 15 000 akcji całkowicie wpłaconych. Według bilansu sporządzonego na dzień 1 lipca 1928 r., stosownie do Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, z dnia 22 marca 1928 r. i zatwierdzonego przez walne zgromadzenie akcjonariuszów w dniu 14 grudnia 1928 r. kapitał zakładowy określony został na zł. 600.000.

R. H. B VI 862 (B XXXVII 5545): „Zakłady Przemysłu Drzewnego „Wiór”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba Komisji Likwidacyjnej mieści się przy ul. Poznańskiej 14.

R. H. B VI 936 (B XL 5944): „Polskie Zakłady Chemiczne „Nitrat”, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Na mocy uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów w dniu 29 lipca 1931 r. zmieniony został par. 5 statutu spółki.

R. H. B VII 1042 „Towarzystwo Ekspedycyjno - Transportowe Zjednoczeni Ekspedytorzy, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Przedsiębiorstwo przestało istnieć.

R. H. B VII 1086 „Rosyjsko - Włoskie Towarzystwo Akcyjne Wyrobów Włóknistych” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią członkowie: Max Baender, Stefan Laurysiewicz, obaj z Warszawy. Assman Eugene Giuseppe de Montel, Lodovico Morandotti, Aleksander Poss, wszyscy czterej z Medjolanu, Willy Posselt z Monachjum. Zastępcy: Edward

Werner z Warszawy, Maurico Dorigo z Medjolanu. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów, z dnia 15 kwietnia 1931 r.

R. H. B X 2002 (B XXV 4379): „Polska Spółka Akcyjna Przemysłu Leśnego” w Warszawie. Kapitał zakładowy wynosi zł. 90.000, podzielonych na 9.000 akcji. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie podwyższenia kapitału zakładowego o 88.000 zł., drogą przealiczenia tej kwoty z kapitału zapasowego spółki w celu określenia kapitału zakładowego w bilansie otwarcia w złotych, sporządzonym na dzień 1 stycznia 1924 r., w myśl Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, z dnia 25 czerwca 1924 r. o bilansowaniu w złotych (Dz. Ust. Nr. 55 1924 r. poz.: 542) opublikowane zostało w Nr. 239 Monitora Polskiego, z dnia 18 października 1927 r.

R. H. B VII 1247 (B XLI 6049): „Zakłady Solvay w Polsce Towarzystwo z ograniczoną poręką” w Warszawie. Georgesowi Godart'owi z Warszawy udzielono prokury za centralę i wszystkie oddziały z prawem podpisywania łącznie z jednym z prokurentów

R. H. B VIII 1261 (B XLIII 6335): „Częstochowska Fabryka Igleł i Wyrobów Metalowych, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Zarząd obecnie stanowią: Leon Gutman, Julian Nejmark, Edward Święcicki, wszyscy z Warszawy. Stanisław Pająk i Aleksander Ritterman obaj z Krakowa. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Do składania oświadczeń i podpisywania w imieniu spółki wystarczy współdziałanie dwóch członków zarządu lub jednego członka zarządu łącznie z prokurentem. Prokura Ignacego Finkelkrauta ustala. Tadeusowi Łazarskiemu z Częstochowy i Michałowi Halpersonowi z Warszawy udzielono łącznej prokury.

R. H. VIII 1303 (B XXV 4294): „Zakłady Przemysłowe Karol Machlejd w Warszawie, Spółka Akcyjna”. Radę obecnie stanowią: Wincenty Bielecki, Juliusz Karczewski, Gustaw Pełka, dr. Henryk Świerczewski, Bronisław Albinowski, Jerzy Kwiatkowski, dr. Ludwik Bernacki, Józef Handt. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów, z dnia 17 grudnia 1930 r.

R. H. B VIII 1393 (B XIX 3482): „Polscy Zjednoczeni Przemysłowcy Garbarze, Spółka Akcyjna”, w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Dzikiej 15. Zarząd obecnie stanowią: Bolesław Pfeiffer, Stanisław Temler, Emil Weigle, Stanisław Szypowki, Wojciech Horn, wszyscy z Warszawy. Zarząd zastępuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy. Wexsle, pełnomocnictwa, umowy, kontrakty, akty hipoteczne i notarialne oraz żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisują dwaj członkowie zarządu łącznie. Korespondencję oraz pokwitowania z odbioru z poczty pieniędzy, przesyłek i dokumentów podpisuje każdy z członków zarządu samodzielnie. Podrisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Statut spółki uzgodniony z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. Nr. 39/28 poz.: 383) i zatwierdzony przez Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu opublikowany został w Nr. 138 Monitora Polskiego, z dnia 18 czerwca 1931 r.

R. H. B VIII 1462 (B XXVII 4545): „Polskie Towarzystwo Budowlane. Spółka Akcyjna” w Warszawie. Dyrektor Konstanty Brygiewicz ustąpił z zajmowanego stanowiska. Dyrektorem mianowano Hermana Wiesenberga z Warszawy. Ustaliły prokury Izydora Lufta i Adama Franciszka Czeżowskiego. Wincenty Światopełk - Mirski zrzekł się prokury.

R. H. B VIII 1499 (B XXX 4858): „Bankowe Domy Składowe Industria, Spółka Akcyjna” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Siennej 9, w lokalu adwokata Szczerbińskiego.

R. H. B X 2032 (B XLVII 6820): „**Nowe Dzielnice, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Celem spółki jest nabywanie, sprzedaż, zamiana, eksploatacja, wydzierżawianie i użytkowanie wszelkiego rodzaju terenów i nieruchomości. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz.: 383) opublikowane zostało w Nr. 136 Monitora Polskiego, z dnia 16 czerwca 1931 r.

R. H. B X 2072 (XLIX 7012): „**Ganz Zakłady Elektryczne i Mechaniczne w Polsce, Spółka Akcyjna**”. Prokury Wacława Cieśliewskiego i Otto Kittlera ustaliły.

R. H. B X 2084 (B XXXV 5281): „**Towarzystwo Sosnowieckich Fabryk Rur i Żelaza, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Moniuszki 10. Prokurent Ludwik Marczewski zmarł.

R. H. B XI 2179: **Towarzystwo Przemysłowo-Handlowe „Stagoza”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością** w Warszawie. Likwidatorem jest Edward Zawadzki z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników, z dnia 8 grudnia 1927 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XI 2246 (B XXXII 5058): „**Fabryka Aparatów Optycznych i Precyzyjnych H. Kolberg i S-ka, Spółka Akcyjna** w Warszawie. Firma obecnie brzmi: „Polskie Zakłady Optyczne, Spółka Akcyjna”. Zmiana brzmienia firmy nastąpiła na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 29 maja 1931 r.

R. H. B XV 3026: „**Karpaty Sprzedaż Produktów Naftowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Prokura Jana Leśniaka ustala. Inż. Zygmuntowi Schiele, dr. Józefowi Bachowi, dr. Herszowi Halpernowi i dr. Gustawowi Goldbergerowi udzielono prokury z prawem podpisywania łącznie z jednym z członków zarządu.

R. H. B XVI 3080 (B XXXV 5315): „**Fabryka Papieru i Tekstur „Pilica”, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Poznańskiej 22 w lokalu będącej w likwidacji spółki pod firmą: „Wierbka” „Sławnów”, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Wpis powyższy w dniu 15 marca 1930 r. uzupełniony został dopełnieniem: Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, z dn. 8 października 1928 r. nadzór sądowy ustał.

R. H. B XVI 3164: „**Fabryka Gilz „Jaskółka” L. Nowiński, S. Niglin, B. Kotkowski, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Madalińskiego 3. Wpis powyższy w dniu 18 czerwca 1930 r. uzupełniony został dopełnieniem: Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Wacław Purcki, kuratorem zaś adwokat Aleksander Hermelin z Warszawy, który jest obecnie syndykiem tymczasowym. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 10 września 1930 r. Spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B 3592: „**Renaissance”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Adwokat Kazimierz Domański przestał być kuratorem masy upadłości. Kuratorem masy upadłości mianowany został adwokat Józef Gembki z Warszawy. Wpisano na mocy decyzji Sądu Okręgowego w Warszawie z dn. 9 kwietnia 1925 r.

R. H. B XIX 3544 (B XLII 6182): „**Zakłady Amunicyjne Pocisk, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Członek Rady Władysław Jechalski zmarł. Członkowie Rady Witold Ilakowicz, Wła-

dysław Kościelski, Albert Ungar i Gustaw Tomala ustąpili z zajmowanych stanowisk. Na członka Rady wybrany został Stanisław Margulies z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 28 lutego 1929 r.

R. H. B XX 3715: „**Władysław Hoffman i S-ka, Spółka Akcyjna Przemysł i Handel Drzewny**” w Warszawie. Henryk Hoffman z zarządu wystąpił. Na członka zarządu wybrany został Edward Lukas z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia akcjonariuszów z dnia 21 lipca 1931 r.

R. H. B XX 3719: „**Spółka Handlowo-Spedycyjna „Eshaes”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Żórawiej 1. Moszek Majerowicz przestał być zarządcą. Wpisano na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Knollem w Warszawie, dnia 12 marca 1925 r. za Nr. 628.

R. H. B 3730: „**Josszyf Przedsiębiorstwo Leśne, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Jozue Klein z zarządu wystąpił. Na zarządcę wybrany został Mejer Jowna Joselewicz z Warszawy. Wpisano na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 17 października 1931 r.

R. H. B XXI 3757: „**Spektrum”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Feliks Kamiński, kuratorem zaś adwokat Bolesław Machnicki. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, z dnia 13 kwietnia 1926 r. ogłoszona została upadłość spółki. Wpis powyższy w dniu 21 października 1931 r. uzupełniony został dopełnieniem: Syndyk'em ostatecznym mianowany został adw. Stanisław Jezierski z Warszawy.

R. H. B XXII 3937: „**Taxis Warszawianka”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**” w Warszawie. Leonowi Pressowi z Olkusza udzielono prokury z prawem podpisywania pod stemplem firmy łącznie z jednym z zarządców wszelkich aktów, zobowiązań i dokumentów wymagających podpisów dwóch zarządców i z prawem samodzielnego podpisywania papierów i dokumentów wymagających podpisu jednego zarządcy.

R. H. B XXIV 4138: „**Leon Kazimierz i S-ka, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Jelnickim w Warszawie, dnia 9 stycznia 1930 r. za Nr. 49 w celu dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa zawarta została spółka firmowa pod firmą: „Leon Goździewski i Kazimierz Dworzniński”.

R. H. B XXIV 4160: „**Towarzystwo Filmowe Uniwersal Pictures Corporation, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością**”, w Warszawie. Prokura Marka Herzoga ustala. Michel Waxowi z Warszawy udzielono prokury z prawem podpisywania zobowiązań łącznie z jednym z zarządców oraz z prawem podpisywania samodzielnie korespondencji nie zawierającej zobowiązań, pokwitowań z odbioru przesyłek i pieniędzy oraz umów wynajmu filmów.

R. H. B XXVI 4444 (B XL: 5991): „**Towarzystwo Przedsiębiorstw Górniczych „Tepege”, Spółka Akcyjna**” w Warszawie. Kapitał zakładowy obecnie wynosi zł. 750.000, podzielony na 7.500 akcji. Postanowienie Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zmniejszenia kapitału zakładowego o zł. 450.000, drogą zmniejszenia nominalnej wartości akcji ze złotych 160 każda na akcje nominalnej wartości zł. 100 każda, opublikowane zostało w Nr. 13 Monitora Polskiego z dnia 17 stycznia 1931 r.

R. H. B XXVIII 4619: „Towarzystwo Handlu Materjałami Budowlanemi, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorami są: Mściśław Bobieński, Zygmunt Weinkranc, Mieczysław Lipowski, wszyscy z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 15 sierpnia 1929 r. spółka znajduje się w stanie likwidacji. Wpis powyższy w dniu 27 maja 1930 r. uzupełniony został dopełnieniem: Sędzią komisarzem masy upadłości mianowany został sędzia handlowy Henryk Neuman, kuratorem zaś adwokat Wilhelm Rippeł z Warszawy. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie, z dnia 11 lutego 1930 r. spółce ogłoszona została upadłość.

R. H. B XXIX 4746 (XL 5912): „Towarzystwo Handlu z Turcją, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Siedziba spółki mieści się przy ul. Traugutta 11.

R. H. B XXXIII 5194: Wytwórnia Chemiczno - Farmaceutyczna „Geo”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Udzielono łącznej prokury dr. Aureliji Rychterównie i dr. Raszei Berman, obie z Warszawy.

R. H. B XXXIV 5215: „Polskie Zakłady Radjoelektryczne „Kenostal”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Likwidatorem mianowany został Benedykt Rawicki z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników, z dn. 12 października 1931 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXXVI 5376: „Tubkor” Biuro Sprzedaży Fabryk Tub Metalowych i Korków Natryskowych w Polsce, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Warszawie. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Długiej 48. Celem spółki jest objęcie reprezentacji i prowadzenie komisowej sprzedaży tub metalowych i korków natryskowych wyrabianych przez fabryki czterech firm: 1) Pierwsza Krajowa Fabryka Tubek Metalowych „Stanola”, Spółka Akcyjna, 2) Śaska Fabryka Wyrobów Metalowych „Mewa” Leopold Serog, 3) „Mieczysław Zbijewski Fabryka Blachy Białej i Wyrobów Blaszanych „Blacha”, 4) „Stannum” Fabryka Tub i Wyrobów Metalowych, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Kapitał zakładowy podzielony na 400 udziałów. Zarząd stanowią: Michał Bemski, jego zastępca Ludwik Flokstrumpf, Mieczysław Zbijewski, jego zastępca Mieczysław Szober, wszyscy z Warszawy. Leopold Serog z Bielska, jego zastępca Rudolf Müntz z Warszawy, Dr. Maksymilian Stamski jego zastępca: Arnold Rozenberg, inż. Izydor Perlman, wszyscy trzej z Warszawy. Zarządcy zastępują spółkę wobec władz i osób i prowadzą jej interesy. Prokury podpisują czterej zarządcy łącznie, przyczem poszczególnych zarządców mogą zastępować ich zastępcy. Weksle, rewery i wogóle zobowiązania pożyczkowe podpisują trzej zarządcy łącznie. Żyra, czeki, pełnomocnictwa i wszelkie inne umowy i zobowiązania podpisują dwaj zarządcy łącznie lub też jeden z zarządców z zastępcą drugiego zarządcy, lub też dwaj zastępcy łącznie. Umowy sprzedaży towarów, pokwitowania z odbioru sum pieniężnych, wszelkiej korespondencji, towarów, przesyłek i korespondencji zawierającą zobowiązań podpisuje każdy z zarządców lub zastępców samodzielnie. Podpisy winny być kładzione pod stemplem firmy. Termin trwania spółki określony został na czas do dnia 31 grudnia 1932 r. z warunkiem automatycznego przedłużania na dalsze trzyletnie okresy o ile na sześć miesięcy przed upływem terminu żaden ze wspólników nie zawiadomi pozostałych

notarjalnie o chęci rozwiązania spółki. Wpisano na mocy aktów zeznanych przed notariuszem Jelnickim w Warszawie, dnia 22 grudnia 1930 r. za Nr. 2318 i 2320.

R. H. B XXXVII 5510: „Koniekcja Damska „Emkawu”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością”. Siedziba spółki mieści się obecnie przy ul. Marszałkowskiej 31-a m. 13. Likwidatorem mianowany został Henryk Ratusznik z Warszawy. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników z dnia 13 października 1931 r. spółka postawiona została w stan likwidacji.

R. H. B XXXVIII 5618: „Periumerje Paryskie, Spółka Akcyjna w Warszawie”. Charles Siou z zarządu wystąpił.

R. H. B XXXVIII 5705: „Polski Peugeot, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Likwidatorem jest Jerzy Lepere z Warszawy, który samodzielnie reprezentuje spółkę wobec władz i osób i prowadzi jej interesy podpisując firmę pod jej stemplem z dodatkiem „w likwidacji”. Na mocy uchwały walnego zgromadzenia wspólników zawartej w akcie zeznanym przed notariuszem Szymańskim w Warszawie, dnia 14 sierpnia 1931 r. za Nr. 1987 spółka znajduje się w stanie likwidacji.

R. H. B XXXIX 5810: „Spółka Akcyjna Handlu Towarami Żelaznymi Krzysztof Brun i Syn”. Celem spółki jest prowadzenie handlu artykułami branży metalowej i pokrewnych, oraz prowadzenie związanych z tem interesów i przedsiębiorstw. Korespondencję w imieniu spółki, pokwitowania z odbioru należności, pieniędzy, posyłek, dokumentów i towarów podpisuje jeden członek zarządu lub prokurent. Weksle, akcepty, indosy wekslowe, czeki, umowy, pełnomocnictwa, prokury wszelkie akty notarialne i hipoteczne z prawem projektowania treści do wykazów hipotecznych, oraz żądania zwrotu sum z instytucji kredytowych podpisują dwaj członkowie zarządu albo jeden członek zarządu i jeden prokurent względnie dwaj prokurenci. Po ustanowieniu Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu w przedmiocie zatwierdzenia statutu uzgodnionego z przepisami prawa o spółkach akcyjnych (Dz. Ust. 39/28 poz.: 383) opublikowane zostało w Nr. 279 Monitora Polskiego, z dnia 3 grudnia 1930 r.

R. H. B XXXIX 5830: „Państwowe Zakłady Inżynierji” w Warszawie. Celem przedsiębiorstwa jest eksploatacja i rozbudowa istniejących, oraz budowa i eksploatacja nowych wytwórni, których zadaniem jest wyrób i sprzedaż samochodów, traktorów, samochodów specjalnych, przyrządów mostów, łodzi, sprzętów uzbrojenia i przedmiotów wchodzących w zakres wyposażenia saperskiego i samochodowego oraz części zamiennych. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 19 czerwca 1931 r. w przedmiocie częściowych zmian statutu opublikowane zostało w Nr. 173 Monitora Polskiego, z dnia 30 lipca 1931 r.

R. H. B XL 5988: „Towarzystwo Eksploatacji Lasów „Te-klas”, Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” w Warszawie. Na mocy aktu zeznanego przed notariuszem Siennickim w Warszawie, dnia 30 września 1931 r. za Nr. 4302 spółka została rozwiązana i przedsiębiorstwo zlikwidowane.

!!!PODRÓŻUJJCIE SAMOLOTAMI!!!

OBWIESZCZENIA SPÓŁEK AKCYJNYCH

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

Spółki Akcyjnej pod firmą Juljusz Meinl, Import Kawy i Herbaty, S. A.

odbędzie się w dn. 21 marca 1932 r. o godz. 11, w biurze firmy Juljusz Meinl, Import Kawy i Herbaty, S. A. w Warszawie, ul. Bryłowska 22/24, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Przyjęcie do wiadomości i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu rocznego i udzielenie absolutorjum po wysłuchaniu rewizorów rachunkowych;
- 2) Powzięcie uchwały w przedmiocie użycia czystego zysku;
- 3) Wybór członków Zarządu w miejsce ustępujących;
- 4) Wybór Komisji Rewizyjnej na rok administracyjny 1932 i ustalenie ich wynagrodzenia;
- 5) Wnioski członków.

Uprawnieni do głosowania na Walnym Zgromadzeniu są akcjonariusze, którzy najpóźniej na sześć dni przed Walnym Zgromadzeniem złożą akcje, uzasadniające ich prawo do głosowania wraz z niezapadłymi kuponami w kasie Spółki lub w Banku Dyskontowym Warszawskim w Warszawie, w oddziałach tego banku we Lwowie, Drohobyczu, Krakowie i Łodzi. Posiadanie akcji nominalnej wartości zł 100 daje prawo do jednego głosu na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu. Prawo głosowania może być wykonane osobiście, bądź też przez pełnomocnika. Pełnomocnictwo musi być pisemne i przedłożone najpóźniej 3 dni przed Walnym Zgromadzeniem Radzie Zawiadawczej. Pełnomocnik nie musi być akcjonariuszem Spółki.

Spółka Akcyjna

Warszawska Fabryka Biskoptów Stanisław Fuchs

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

STAN CZYNNY

Kasa zł 3.129.32; Dłużnicy: Bank Polski zł 393.33; Bank Zachodn. zł 2.741.22; S. A. Fuchs i S-owie zł 15.678.01; Różni zł 1.399.71; Nieruchomości zł 995.424.00; Ruchości: fabryczne zł 301.099.34; biurowe zł 14.065.37; Papiery wartościowe zł 103.75; Surowce i fabrykaty zł 46.981.18; Kaucja zł 1.01; Depozyty zł 27.000.00; Strata zł 26.478.40; **Razem zł 1.434.494.64.**

STAN BIERNY

Kapitał akcyjny zł 810.000.00; Kapitał zapasowy zł 109.960.19; Kapitał amortyzacyjny: amort. nieruchomości zł 99.704.80; amort. ruchości fabrycznych zł 264.395.87; amort. ruchości biurowych zł 10.003.25; Wierzyciele: Tow. Kred. m. st. Warszawy zł 105.145.32; Różni zł 3.531.88; Niepodniesiona dywidenda zł 140.37; Sumy przechodnie zł 4.612.96; Depozyty członków Zarządu zł 27.000.00; **Razem zł 1.434.494.64.**

Rachunek strat i zysków

WINIEN

Koszty handlowe zł 114.600.95; Podatek majątkowy zł 5.950.74; **Razem zł 120.551.69.**

MA

Zysk z nieruchomości zł 18.823.55; Zysk brutto z produkcji zł 34.698.58; Odszkodowanie zł 22.612.28; Różnica kursu zł 17.938.88; Strata zł 26.478.40; **Razem zł 120.551.69.**

„POLSKAROB”

Polsko-Skandynawskie Towarzystwo Transportowe

S. A. W GDYNI

Bilans za 1931 r.

AKTYWA

Kasa zł 7.148.04; Statki morskie zł 6.326.482.77; Instalacje przeładunkowe zł 3.704.382.75; Nieruchomości zł 143.728.55; Ruchości zł 73.578.55; Niewpłac. kapit. akcyjny zł 750.000.00; Skład wolnoctwowy zł 4.273.52; Dłużnicy zł 4.169.617.75; **Razem zł 15.179.211.93;** Gwarancje zł 3.500.00; **Ogółem zł 15.182.711.93.**

PASYWA

Kapitał akcyjny zł 1.000.000.00; Fundusz rezerwowy zł 100.000.00; Fundusz rezerwowy opodatk. zł 4.898.547.60; Fundusz amortyzacji I zł 1.845.815.50; Fundusz amortyzacji II zł 2.535.760.10; Wierzyciele zł 4.799.088.73; **Razem zł 15.179.211.93;** Zobowiązania z tytułu udzielonych gwarancji zł 3.500.00; **Ogółem zł 15.182.711.93.**

Rachunek zysków i strat

STRATY

Rachunek kosztów handlowych zł 832.731.98; Rachunek świadczeń publicznych zł 962.793.05; Rachunek odsetek zł 429.848.90; R-k różnic kursowych zł 21.438.94; Amortyzacja zł 2.535.760.10; **Ogółem zł 4.782.572.97.**

ZYSKI

Rachunek przeładunku zł 3.845.057.60; Rachunek przewozu zł 619.331.31; Rachunek maklerki zł 248.519.50; R-k dział bunkrowy zł 69.664.56; **Ogółem zł 4.782.572.97.**

Zarząd Zakładów Przemysłowych „GUMA-RUBBER“, S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

odbędzie się we wtorek dn. 29 marca 1932 r. o godz. 20, w lokalu Spółki przy ul. Gęskiej Nr. 30, z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Za wierzenie sprawozdania Zarządu i Komisji Rewizyjnej oraz bilansu i rachunku strat i zysków na dzień 31.XII.1931 r.; 3) Powiększe-

nie liczby członków Zarządu; 4) Wybory na członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie uczestniczyć w tem Zgromadzeniu obowiązani są złożyć w Zarządzie Spółki swoje akcje lub zaświadczenia w myśl § 59 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22.III.1928 r. Wolne wnioski winny być zgłoszone Zarządowi na piśmie nie później niż 14 dni przed terminem Zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą

Wileńska Fabryka Drutu i Gwoździ, S. A.

W WILNIE

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, iż zgodnie z art. 16 statutu, w dn. 22 marca 1932 r. o godz. 19, w lokalu Wileńskiego Prywatnego Banku Handlowego w Wilnie przy ul. Mickiewicza Nr. 8, odbędzie się

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. i udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Zatwierdzenie preliminarza wydatków fabryczno-administracyjnych na 1932 r.; 4) Ustalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 5) Uprawnienie Zarządu do nabywania, sprzedawania, wydzierżawiania i obciążania nieruchomości, należących do Spółki; 6) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 7) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnem Zgromadzeniu, winni w terminie do godz. 12 dn. 15 marca r. b. złożyć w Zarządzie Spółki (Wilno, Mickiewicza 8) swoje akcje i dowody depozytowe o złożonych na przechowanie akcjach w instytucjach kredytowych (art. 21 statutu).

Upoważnienia na prawo głosu w formie listu winny być złożone w Zarządzie najpóźniej na trzy dni przed Walnem Zgromadzeniem (art. 19 statutu).

N. Sprawy Z. 62/31. Sąd Grodzki w Warszawie Oddział 13 (Warszawa, ul. Krucza 10), stosownie do decyzji swej z dn. 29 stycznia 1932 r. za N. Z. 62/31, wzywa posiadacza wekslu in blanco na sumę zł. 619 gr. 30, wystawionego przez firmę

„AD ASTRA“, M. ŻUROWSKA i S-ka“.

Sp. z ogr. odp.

z podpisem Bronisławy Kobuzowickiej, płatnego 15 marca 1932 r., domicylowanego w Banku Gospodarstwa Krajowego, oznaczonego Nr. 182 — do okazania weksla tego w ciągu dni 60 od dnia niniejszego ogłoszenia w Sądzie. W razie niezgłoszenia się posiadacza wekslu w terminie powyższym, weksel ten uznany zostanie za umorzony. Sędzia (—) B. Kupść.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Towarzystwo Elektryczne Okręgu Częstochowskiego“

S. A. W CZĘSTOCHOWIE

ma zaszczyt podać do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 marca 1932 r. o godz. 9,30 w lokalu przy ul. Czackiego 8, m. 6 w Warszawie, odbędzie się

VI ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór przewodniczącego Zgromadzenia;
- 2) Stwierdzenie prawomocności Zgromadzenia;
- 3) Sprawozdanie Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 4) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdań, bilansu oraz rachunku strat i zysków;
- 5) Postanowienie w sprawie zysków;
- 6) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 7) Wybór członków Rady Nadzorczej;
- 8) Wynagrodzenie Rady Nadzorczej;
- 9) Wolne wnioski Akcjonariuszów.

UWAGI:

1) PP. Akcjonariusze mogą w ciągu siedmiu dni od dnia ukazania się niniejszego ogłoszenia zgłaszać dodatkowe sprawy do porządku dziennego Walnego Zgromadzenia;

2) PP. Akcjonariusze mają prawo w ciągu siedmiu dni przed Walnem Zgromadzeniem żądać wydanie odpisu wniosków w sprawach, objętych porządkiem dziennym;

3) PP. Akcjonariusze, pragnący wziąć udział w ogólnym zebraniu, winni na siedem dni przed terminem Zgromadzenia złożyć w biurze Zarządu Spółki w Częstochowie swoje akcje lub dowody złożenia akcji u notariusza, w instytucji kredytowej krajowej lub też w Banque de Bruxelles w Brukseli.

Towarzystwo Warszawskie Oczyszczania i Sprzedaży Spirytusu „Rektyfikacja Warszawska“, S. A.

Bilans z dz. 30 września 1931 r.

STAN CZYNNY		zł	zł
Rektyfikacja na Pradze	3,227,227 93		
Posesja w Warce n/Pilicą	36,385 40		
Posesja w Libawie	368,168 44		
Plac w Odesie	1 00	3,631,782 77	
Papiery procentowe	2,379,662 72		
Udziały	34,100 00		
Dłużnicy	336,822 96	2,750,585 68	
Depozyty	126,846 00		
Kaucje (dług zł 1,108,486 60)	1,958,000 00	2,084,846 00	
Strata za 1930/31 r.		30 281 50	
		<u>8,497,495 95</u>	

STAN BIERNY		zł	zł
Kapitał akcyjny	3,600,000 00		
Kapitał zapasowy	285,250 90		
Amortyzacje	1,175,887 78		
Rezerwy	43,212 01	5,104,350 69	
Wierzyciele	1,261,600 01		
Dywidenda nieodebrana	26,463 86		
Przedpłaty	75,675 39	1,308,299 26	
Depozyty	126,846 00		
Kaucje (dług zł 1,108,486 60)	1,958,000 00	2,084,846 00	
		<u>8,497,495 95</u>	

Straty i zyski

WINIEN		zł	zł
Koszty handlowe	69,429 12		
Świadczenia socjalne	1,649 81		
Podatki	14,885 56		
Procenty	64,473 08		
Dom dochodowy na Pradze	1,434 93		
Amortyzacje	159,993 27	311,865 77	
		<u>311,865 77</u>	

MA		zł	zł
Fabryka na Pradze	280,285 20		
Dom w Warce	35 63		
Odzyskane należności	1,263 44	281,584 27	
Strata za 1930/31 r.		30 281 50	
		<u>311,865 77</u>	

Zarząd Towarzystwa WYROBÓW WELNIANYCH I GUMOWYCH

„F. W. Schweikerta“, S. A.

zawiadamia, że w dn. 26 kwietnia 1932 r. w lokalu Zarządu przy ul. Piotrkowskiej 147, w Łodzi, o godz. 4 po poł. odbędzie się

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Przejrzenie i zatwierdzenie sprawozdania i bilansu za 1931 r., jak również sprawozdania Komisji Rewizyjnej;
- 2) Budżet na 1932 r.;
- 3) Kwitowanie władz Spółki;
- 4) Wybory członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 5) Wolne wnioski.

Zarząd Towarzystwa Ubezpieczeń „VITA” w Warszawie

S. A.

podaje do wiadomości, że

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 24 marca 1932 r. o godz. 4 pp. w lokalu i-towarzystwa przy ul. Jasnej Nr. 6, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Zagajenie zebrania i wybór przewodniczącego;
- 2) Sprawa przejścia portfelu ubezpieczeń na życie od jednego z towarzystw ubezpieczeń;
- 3) Sprawa przeniesienia portfelu ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków i od odpowiedzialności cywilnej na jedno z towarzystw ubezpieczeń;
- 4) Sprawa podwyższenia kapitału zakładowego Spółki i wyłączenia dotychczasowych akcjonariuszów od poboru nowych akcji;
- 5) Sprawa zmiany statutu Spółki.

Zmianie tekstu względnie numeracji ulegają następujące §§:
§ 1. — „Istniejące od roku 1918 w Warszawie Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, Spółka Akcyjna, będzie nadal działała pod tą samą firmą: Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, Spółka Akcyjna”

otrzymuje brzmienie:

§ 1. — „Istniejąca od roku 1918 w Warszawie, Spółka Akcyjna: „Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita” w Warszawie, Spółka Akcyjna” będzie nadal działała pod firmą: „Towarzystwo Ubezpieczeń „Vita i Krakowskie” Spółka Akcyjna”.

§ 3. — „Spółka ma na celu prowadzenie działalności ubezpieczeniowej:

- 1) bezpośrednio w działach ubezpieczeń:
 - a) na życie,
 - b) od nieszczęśliwych wypadków,
 - c) od odpowiedzialności cywilnej;
- 2) pośrednio w tych samych działach ubezpieczeń;

otrzymuje brzmienie:

§ 3. — „Spółka ma na celu prowadzenie działalności ubezpieczeniowej bezpośrednio i pośrednio w dziale ubezpieczeń na życie”.

§ 4. — „Czas trwania Spółki oraz jej terytorjalna działalność nie są ograniczone. Spółka może otwierać w kraju i zagranicą Oddziały (filje, reprezentacje) i agentury celem prowadzenia jednego, niektórych lub wszystkich wyszczególnionych w § 3 działów ubezpieczeń. Rozszerzenie bezpośredniej działalności ubezpieczeniowej na zagranicę wymaga zezwolenia Państwowej Władzy Nadzorczej”

otrzymuje brzmienie:

§ 4. — „Czas trwania Spółki oraz jej terytorjalna działalność nie są ograniczone. Spółka może otwierać w kraju i zagranicą oddziały (filje, reprezentacje) i agentury celem prowadzenia ubezpieczeń. Rozszerzenie bezpośredniej działalności ubezpieczeniowej na zagranicę wymaga zezwolenia Państwowej Władzy Nadzorczej”.

§ 7. — „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł. 2.000.000 (dwa miliony) pełnowpłaconych. Kapitał ten jest podzielony na 20.000 (dwadzieścia tysięcy) akcji po 100 (sto) zł. nominalnej wartości każda. Na działalność w dziale ubezpieczeń na życie przeznaczają się kapitał akcyjny w wysokości zł. 1.750.000 (jeden milion siedemset pięćdziesiąt tysięcy), pozostała zaś część, wynosząca zł. 250.000 (dwieście pięćdziesiąt tysięcy), przeznaczona jest na działalność we wszystkich innych działach, przez Spółkę uprawianych”

otrzymuje brzmienie:

§ 7. — „Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł. 2.500.000 (dwa miliony pięćset tysięcy) pełnowpłaconych. Kapitał jest podzielony na 25.000 (dwadzieścia pięć tysięcy) akcji po zł. 100 (sto) nominalnej wartości każda”.

§ 10. — „Celem wzmocnienia środków gwarancyjnych tudzież dla pokrycia ewentualnych strat bilansowych, Spółka tworzy z zysków kapitał zapasowy. Dotacja na kapitał zapasowy nie jest obowiązująca z chwilą, gdy kapitał zapasowy osiągnie połowę wysokości kapitału akcyjnego; wznowia się zaś, gdy powyższa wysokość kapitału zapasowego ulegnie naruszeniu wskutek użycia jej w całości lub w pewnej części na pokrycie strat bilansowych. Do kapitału zapasowego przelewa się również

nadwyżki, osiągnięte przy wydawaniu akcji powyżej ich wartości nominalnej, a pozostałe po pokryciu kosztów wydania akcji”

otrzymuje brzmienie:

§ 10. — „Na pokrycie takich strat Spółki, które z dochodów rocznych pokryte być nie mogą, przeznaczają się kapitał zapasowy, który tworzy się z sum, odkładanych corocznie na ten cel, stosownie do § 17 niniejszego statutu. Powiększenie kapitału zapasowego nie jest obowiązujące w latach, w których dosięga on połowy kapitału akcyjnego”.

§ 11. — „Niezależnie od kapitału zapasowego, Spółka może tworzyć jeszcze inne kapitały rezerwowe — bądź dla wzmocnienia rezerw w dziale ubezpieczeń na życie, bądź też o charakterze specjalnym”

otrzymuje brzmienie:

§ 11. — „Niezależnie od kapitału zapasowego, Spółka może tworzyć jeszcze inne kapitały rezerwowe — bądź dla wzmocnienia rezerw, bądź też o charakterze specjalnym”.

§ 16. — „Po rozpatrzeniu i zatwierdzeniu zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego przez Walne Zgromadzenie, z czystego rocznego zysku wydziela się co najmniej 10% na kapitał zapasowy, dopóki nie osiągnie on wysokości, przewidzianej § 10 niniejszego statutu”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 17. — „Po rozpatrzeniu i zatwierdzeniu zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego przez Walne Zgromadzenie z czystego rocznego zysku wydziela się 10% na kapitał zapasowy, dopóki kapitał ten nie osiągnie przynajmniej połowy kapitału akcyjnego. Nadwyżki, osiągnięte przy wydawaniu akcji powyżej ich wartości nominalnej, a pozostałe po pokryciu kosztów wydania akcji, należy przelewać do kapitału zapasowego”.

§ 18. — „Jeżeli bilans Spółki wykaże stratę, przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego, wówczas to samo Walne Zgromadzenie, które zatwierdza bilans Spółki, winno powziąć uchwałę w przedmiocie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości. Jeżeli bilans Spółki wykaże w dziale ubezpieczeń na życie stratę, przewyższającą sumę kapitału zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego, przeznaczanego na działalność w dziale ubezpieczeń na życie, wówczas to samo Walne Zgromadzenie, które zatwierdza bilans Spółki, winno powziąć uchwałę w przedmiocie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości. Ta sama zasada ma zastosowanie do grupy pozostałych działów ubezpieczeń poza działem ubezpieczeń na życie łącznie”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 19. — „Jeżeli bilans Spółki wykaże stratę, przewyższającą sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego, wówczas to samo Walne Zgromadzenie, które zatwierdza bilans Spółki, winno powziąć uchwałę w przedmiocie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości”.

§ 19. — „O czasie i miejscu wypłaty dywidendy Zarząd podaje do publicznej wiadomości zapomocą ogłoszeń. Kupony, nieprzedstawione do zrealizowania w ciągu 5 lat, tracą swą wartość, — a należność niepodniesiona przechodzi na własność Spółki. Wyjątek stanowi przypadek, gdy co do własności akcji wyniknie proces sądowy, o czym Zarząd Spółki winien być powiadomiony”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 20. — „O czasie i miejscu wypłaty dywidendy Zarząd podaje do publicznej wiadomości zapomocą ogłoszeń. Kupony, nieprzedstawione do zrealizowania w ciągu 3 lat, tracą swą wartość, a niepodniesiona należność przechodzi na własność Spółki. Wyjątek stanowi przypadek, gdy co do własności akcji wyniknie proces sądowy, o czym Zarząd Spółki winien być powiadomiony”.

§ 21. — „Walne Zgromadzenie akcjonariuszów jest naczelną władzą Spółki. Walne Zgromadzenia są zwyczajne lub nadzwyczajne. Zgromadzenie akcjonariuszów zwołuje Zarząd; powinny się one odbywać w miejscu siedziby Spółki. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć corocznie w ciągu 5 miesięcy po upływie roku obrotowego”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 22. — „Walne Zgromadzenie akcjonariuszów jest naczelną władzą Spółki Walne Zgromadzenia są zwyczajne lub nadzwyczajne”

czajne. Zgromadzenie akcjonariuszów zwołuje Zarząd; powinny się one odbywać w miejscu siedziby Spółki. Ponadto Walne Zgromadzenie ma prawo zwołać Radę Nadzorczą, ilekroć uzna to za wskazane. lub też jeżeli Zarząd nie zwoła Walnego Zgromadzenia w przypadkach ustalonych w prawie lub w niniejszym statucie. Zwyczajne Walne Zgromadzenie powinno się odbyć corocznie w ciągu 5 miesięcy po upływie roku obrotowego".

§ 22. — „Do prawomocności uchwał Walnego Zgromadzenia w pierwszym terminie wymagana jest obecność akcjonariuszów lub ich pełnomocników, reprezentujących łącznie przynajmniej połowę kapitału akcyjnego. O ileby Zgromadzenie w pierwszym terminie nie czyniło zadość powyższemu warunkowi, Zarząd zwoła najpóźniej w terminie sześciotygodniowym, licząc od daty niedoszedłego do skutku zebrania, powtórne zebranie, które będzie prawomocne bez względu na liczbę obecnych akcjonariuszów lub ich pełnomocników i ilość reprezentowanych przez nich akcji, o czym Zarząd winien w ogłoszeniach akcjonariuszów uprzedzić; w takim powtórnym zgromadzeniu mogą być rozstrzygane tylko te sprawy, które były na porządku dziennym pierwszego Zgromadzenia. Zarówno pierwsze, jak powtórne Zgromadzenie zwołuje się trybem przewidzianym w § 6 niniejszego statutu”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 23. — „Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów jest prawomocne, gdy obecni na niem uprawnieni do głosu razem wzięci akcjonariusze reprezentują przynajmniej jedną trzecią część kapitału akcyjnego. Do prawomocności uchwał w przedmiocie zmian statutu, w sprawie powiększenia lub obniżenia kapitału akcyjnego połączenia spółek (fuzji), rozwiązania i likwidacji Spółki, konieczna jest obecność na zebraniu uprawnionych do głosowania akcjonariuszów, reprezentujących przynajmniej połowę kapitału akcyjnego”.

§ 23. — „Zarząd składa się z 2 członków, a mianowicie Dyrektora Naczelnego oraz Dyrektora Zastępcy, mianowanych przez Radę Nadzorczą z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona. Walne Zgromadzenie może powiększyć ilość członków Zarządu. Wynagrodzenie członków Zarządu ustanawia Rada Nadzorczą. Zarząd kieruje interesami Spółki we wszystkich sprawach które nie należą do kompetencji Walnego Zgromadzenia i wykonywa uchwały Walnego Zgromadzenia, jak również uchwały Rady Nadzorczej”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 25. — „Zarząd składa się z 3-ech do 6 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie z pośród akcjonariuszów lub z poza ich grona”.

§ 24. — „Członkowie Zarządu nie mogą pobierać prowizji lub wynagrodzenia w stosunku do osiągniętej produkcji ubezpieczeniowej. W sprawozdaniu dorocznego Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów winna być wskazana kwota wynagrodzenia dla każdego członka Zarządu z osobną”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 32. — „Członkowie Zarządu za pełnienie swoich obowiązków otrzymują wynagrodzenie w formie stałych poborów, lub udziału w zyskach, lub wreszcie pod obu powyższymi postaciami. Wysokość wynagrodzenia członków Zarządu ustala Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów”.

§ 25. — „Wszelkie pełnomocnictwa, akty i dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek zobowiązanie dla Spółki, z wyjątkiem polis i dodatków do polis, oraz czeki, listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych powinny być opatrzone podpisami 2 członków Zarządu, względnie jednego członka Zarządu i prokurenta. Natomiast polisy, dodatki do polis, korespondencję, zarządzenia co do czynności bieżących, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, pozatem wszelkie dokumenty z których żadne zobowiązanie dla Spółki nie wynika, mogą być podpisywane przez jednego członka Zarządu lub osobę do tego upoważnioną”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 33. — „Wszelkie pełnomocnictwa, akty, czeki listy o wydanie funduszy z instytucji kredytowych oraz dokumenty, z których wynika jakiegokolwiek dla Spółki zobowiązanie winny być opatrzone podpisami dwóch członków Zarządu lub jednego członka Zarządu i prokurenta. Wyjątek stanowią: polisy, dodatki do polis, pokwitowania z odbioru korespondencji, przesyłek pocztowych i innych, które to dokumenty mogą być podpisywane również przez dwóch prokurentów”.

§ 26. — „Dla wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, dla badania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego, tak co do zgodności z księgami jak i stanem faktycznym, wybiera się Radę Nadzorczą, złożoną z pięciu członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością gło-

sów. Walne Zgromadzenie władne jest powiększyć ilość członków Rady Nadzorczej”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 34. — „Do wykonywania stałego nadzoru nad gospodarką Spółki, do badania zamknięć rachunkowych i sprawozdania rocznego, zarówno co do zgodności z księgami, jak i co do stanu faktycznego, Walne Zgromadzenie wybiera co roku Radę Nadzorczą, złożoną najmniej z 5 członków, wybranych przez Walne Zgromadzenie zwykłą większością oddanych głosów”.

§ 27. — „Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są na lat trzy. Corocznie wychodzi według starszeństwa wyboru, a w razie równego starszeństwa przez losowanie, $\frac{1}{3}$ liczby członków Rady. Ustępujący członkowie mogą być wybrani ponownie. Członkowie Rady wybierają ze swego grona Prezesa i jego zastępcę na pierwszym posiedzeniu Rady po Walnem Zgromadzeniu”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 35. — „Członkowie Rady Nadzorczej wybierani są na 3 lata. Corocznie ustępuje według starszeństwa wyboru, a w razie równego starszeństwa przez losowanie, $\frac{1}{3}$ liczby członków Rady Nadzorczej. Członkowie Rady wybierają ze swego grona Prezesa i dwóch zastępców na pierwszym posiedzeniu Rady po Walnem Zgromadzeniu”.

§ 28. — „Zebrania Rady zwołuje Prezes lub jego zastępca przynajmniej raz na 2 miesiące oraz na żądanie Zarządu. Uchwały Rady Nadzorczej są prawomocne, jeżeli wszyscy członkowie zostali zaproszeni pismami, rozesłanymi przynajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia i zawierającym porządek dzienny. Uchwały zapadają większością głosów obecnych. W razie równości głosów przeważa głos przewodniczącego zebrania”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 38. — „Zebrania Rady zwołuje Prezes lub jego zastępca przynajmniej cztery razy do roku oraz na żądanie Zarządu. Uchwały Rady Nadzorczej są prawomocne przy obecności $\frac{1}{3}$ członków, nie mniej jednak niż 3 członków, w tem Prezesa lub jednego z Zastępców, jeżeli wszyscy członkowie zostali zaproszeni pismem, zawierającym porządek dzienny, a rozesłanem przynajmniej na 3 dni przed terminem posiedzenia. Uchwały zapadają większością głosów obecnych na zebraniu członków Rady”.

§ 29. — „Członkowie Rady za pełnienie swych obowiązków otrzymują wynagrodzenie wyznaczone przez Walne Zgromadzenie akcjonariuszów”.

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 39. — „Rada Nadzorczą władna jest delegować poszczególnych członków do stałego indywidualnego wykonywania czynności nadzorczej. Delegowany członek Rady Nadzorczej uczestniczy w posiedzeniach Zarządu z głosem doradczym. Członkowie Rady za pełnienie swych obowiązków otrzymują wynagrodzenie, wyznaczone w budżecie, zatwierdzonym przez Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów; ponadto delegowani członkowie Rady otrzymują osobne wynagrodzenie, którego wysokość ustala również Walne Zgromadzenie”.

§ 30. — „Rozwiązanie Spółki następuje w przypadkach przez prawo i niniejszy statut wskazanych lub na podstawie prawomocnej uchwały Walnego Zgromadzenia akcjonariuszów”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 40. — „Rozwiązanie Spółki następuje w przypadkach przez prawo wskazanych lub na podstawie prawomocnej uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszów”.

§ 31. — „W razie wykazania przez bilans Spółki straty, przewyższającej sumę kapitałów zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego i uchwalenia przez Walne Zgromadzenie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości względnie niedokonania uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości w ciągu 4-ech miesięcy od daty odnośnej uchwały Walnego Zgromadzenia winna nastąpić likwidacja Spółki. W razie wykazania przez bilans Spółki w dziale ubezpieczeń na życie straty, przewyższającej sumę kapitału zapasowego i rezerwowych oraz $\frac{1}{3}$ kapitału akcyjnego, przeznaczona na działalność w dziale ubezpieczeń na życie, i nieuchwalenia przez Walne Zgromadzenie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości, wzgl. niedokonania uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości w ciągu 4-ech miesięcy od daty odnośnej uchwały Walnego Zgromadzenia winna nastąpić likwidacja działu ubezpieczeń na życie. Ta sama zasada ma zastosowanie do grupy pozostałych działów ubezpieczeń poza działem ubezpieczeń na życie”

otrzymuje brzmienie i zmienioną numerację:

§ 41. — „W razie wykazania przez bilans Spółki straty, przewyższającej sumę kapitałów zapasowego, rezerwowych i $\frac{1}{3}$

kapitału akcyjnego i nieuchwalenia przez Walne Zgromadzenie uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości, względnie niedokonania uzupełnienia kapitału akcyjnego do pierwotnej wysokości w ciągu 4-ch miesięcy od daty odnośnej uchwały Walnego Zgromadzenia, winna nastąpić likwidacja Spółki".

poza to dodane zostają następujące §§:

§ 12. — „Fundusze Spółki, poza lokatami przewidzianymi w obowiązujących ustawach i w granicach przez obowiązujące ustawy przewidzianych mogą być lokowane ponadto, za zgodą państwowej władzy nadzorczej, w akcjach przedsiębiorstw asekuracyjnych i reasekuracyjnych oraz w zagranicznych papierach wartościowych".

§ 24. — „Jeżeli zebrani na Walnym Zgromadzeniu akcjonariusze nie będą reprezentowali tej części kapitału akcyjnego, przy której Walne Zgromadzenie uważa się za prawomocne, to nie później niż w ciągu dni czterech winny być dane ogłoszenia o powtórnym Walnym Zgromadzeniu. Powtórne Walne Zgromadzenie jest prawomocne bez względu na liczbę akcji, reprezentowanych przez akcjonariuszów, uczestniczących w Zgromadzeniu. Na powtórnym Walnym Zgromadzeniu mogą być roztrąsane jedynie te sprawy, które miały być rozpatrywane na niedoszłym do skutku, lub które zostały nierozstrzygnięte na odbytem w pierwszym terminie Walnym Zgromadzeniu".

§ 26. — „Członkowie wybierani są na lat 3. Corocznie ustępuje według starszeństwa wyboru, a w razie równego starszeństwa przez losowanie, $\frac{1}{3}$ liczby członków Zarządu".

§ 27. — „W razie śmierci lub ustąpienia któregośkolwiek członka Zarządu przed upływem terminu, na jaki został wybrany, najbliższe Walne Zgromadzenie uzupełnia skład Zarządu do statutowej liczby członków. Jednakże w tym ostatnim wypadku Zarząd może jeszcze przed Walnym Zgromadzeniem jednomyślną uchwałą powołać zastępcę z grona akcjonariuszów lub z poza ich grona do czasu najbliższego Walnego Zgromadzenia. Termin urzędowania członka, wybranego przez Walne Zgromadzenie na miejsce członka zmarłego lub ustępującego przed terminem swego mandatu, upływa z końcem trzechlecia, za które ustępujący lub zmarły członek był wybrany".

§ 28. — „Członkowie Zarządu wybierają corocznie ze swego grona Prezesa i jego zastępcę na pierwszym posiedzeniu Zarządu po Walnym Zgromadzeniu".

§ 29. — „Posiedzenie Zarządu zwołuje Prezes lub jego zastępca, ilekroć tego wymagać będą interesy Spółki, conajmniej jednak raz na miesiąc. Posiedzenie winno być bezwarunkowo zwołane, jeżeli tego zażąda Dyrektor Zarządzający lub w razie jego nieobecności pełniący te obowiązki zastępca, Rada Nadzorcza albo $\frac{1}{3}$ składu Zarządu; w takich razach posiedzenie winno być zwołane nie później, niż w 10 dni po zażądaniu zwołania. Do prawomocności posiedzeń Zarządu potrzebna jest obecność połowy członków Zarządu, nie mniej jednak niż 2, w tej liczbie obecność Prezesa lub jego zastępcy. Uchwały zapadają prostą większością; przy równości głosów rozstrzyga głos przewodniczącego na posiedzeniu. W posiedzeniach Zarządu mogą brać udział dyrektorzy jednak tylko z głosem doradczym".

§ 30. — „Zarząd kieruje interesami Spółki we wszystkich sprawach, które nie należą do kompetencji Walnego Zgromadzenia, wykonywa uchwały Walnego Zgromadzenia i stosuje się do instrukcji, udzielonych przez Walne Zgromadzenie".

§ 31. — „Do prowadzenia bieżących interesów Spółki Zarząd może z pośród siebie lub osób postronnych wybrać Dyrektora Zarządzającego, któremu może nadać tytuł Dyrektora Naczelnego, oraz wybrać jednego lub kilku dyrektorów, przyczem obok prokury udziela im dokładnych instrukcji, wyszczególniających ich obowiązki i sposób wykonywania tychże".

§ 36. — „W razie śmierci lub ustąpienia któregośkolwiek członka Rady przed upływem terminu, na jaki został wybrany najbliższe Walne Zgromadzenie uzupełnia skład Rady do statutowej liczby członków. Jednakże w tym ostatnim wypadku, jeszcze przed Walnym Zgromadzeniem, Rada może przez jednomyślną uchwałę powołać zastępcę z grona akcjonariuszów lub z poza ich grona, do czasu najbliższego Walnego Zgromadzenia. Termin urzędowania członka, wybranego przez Walne Zgromadzenie na miejsce członka zmarłego lub ustępującego przed terminem swego mandatu, upływa z końcem roku, na który ustępujący lub zmarły członek był wybrany".

§ 37. — „Przy wykonywaniu swych czynności Rada Nadzorcza może badać każdy dział gospodarki Spółki, żądać od Zarządu i pracowników Spółki sprawozdań i wyjaśnień, przeprowadzać rewizję majątku, tudzież wglądać w księgi i dokumenty. Z wyników swego badania Rada Nadzorcza winna złożyć Walne-

mu Zgromadzeniu szczegółowe pisemne sprawozdanie. Rada Nadzorcza ma prawo zwoływać Walne Zgromadzenie, ilekroć uzna to za wskazane, lub też jeżeli Zarząd nie zwoła tegoż w przypadkach ustalonych w prawie lub w niniejszym statucie".

następujące §§ otrzymują zmienioną numerację: §§ 13 na 14; § 14 na § 15; § 15 na § 16; § 17 na § 18; § 26 na § 21.

6. Wolne wnioski.

Stosownie do art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej jedną dziesiątą część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym Walnego Zgromadzenia. Żądanie pomieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym powinno być zgłoszone nie później, jak na czternaście dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

XX ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI AKCYJNEJ

RADZIWIŁŁ, WIMMER I ŻELEŃSCY, S. A.

dla Wyrobów z Gliny i Piasku

WE LWOWIE

odbędzie się we wtorek dn. 15 marca 1932 r. o godz. 5 po poł. w sali posiedzeń Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddział we Lwowie ul. 3 Maja 14.

Porządek dzienny:

- 1) Sprawozdanie Rady Nadzorczej oraz przedłożenie bilansu za okres gospodarczy 1931;
- 2) Sprawozdanie z kontroli zamknięcia rachunków za 1931 r., oraz wniosek na udzielenie Zarządowi abso-lutorjum;
- 3) Wybór Rady Nadzorczej w myśl § 12 statutu Spółki.

PP. Akcjonariuszów, którzy uprawnieni są do głosowania i zechcą wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, uprasza się aby akcje bez kuponów bieżących względnie poświadczenia zdeponowania tychże u notariusza lub w instytucjach kredytowych krajowych, najpóźniej do dn. 8 marca 1932 r., jako ustawowo ustalonym terminie, złożyli w likwidaturze Banku Dyskontowego Warszawskiego, Oddział we Lwowie ul. 3 Maja 14, albo też w Kasie Spółki we Lwowie, ul. Leona Sapiehy 3/II.

Zarząd

ZARZĄD TOWARZYSTWA

Browarów i Fabryki Drożdży Spirytusowych „Bergszlos“

S. A. w RÓWNEM

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

odbędzie się w dn. 20 marca 1932 r. o godz. 17, w siedzibie S-ki, przy ul. 3 Maja Nr. 213/215, z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu za 1931 r.; 3) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 4) Zatwierdzenie bilansu oraz r-ku zysków i strat; 5) Podział zysków; 6) Budżet na 1932 r.; 7) Udzielenie władzom Spółki pokwitowania; 8) Wybory członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 9) Zmiana art. 7 statutu, dotyczącego kapitału i akcji, który brzmi: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1.100.000, podzielony na 11.000 akcji, opiewających na zł 100 nominalnej wartości każda. Akcje są w 60% imienne i w 40% na okaziciela” — na brzmienie następujące: „Kapitał zakładowy Spółki wynosi zł 1.100.000, podzielony na 11.000 akcji, opiewających na zł 100 nominalnej wartości każda. Akcje są na okaziciela”.

Właściciele akcji na okaziciela korzystają z prawa głosu na Walnym Zgromadzeniu, o ile na 7 dni przed terminem Zgromadzenia złożyli akcje lub kwity depozytowe w biurze Zarządu Spółki.

SĄD OKRĘGOWY WYDZIAŁ HANDLOWY

Sambor, dn. 15/I 1932

Firm. 5/32

B. I. 158

Zmiany i dodatki odnoszące się do wpisanej do rejestru handlowego spółki akcyjnej.

Siedziba spółki: Drohobycz.

Brzmienie Firmy: **GALICYJSKIE TOW. NAFTOWE „GALICJA”**, Spółka Akcyjna.

Do rejestru wpisano dn. 15/I 1932 r.

Uchwałą Walnego Zgromadzenia akcjonariuszy przebieg, którego to zgromadzenia ujęty został w formę aktu notarialnego z daty Lwów 3/XII 1931 lrep. 13537 notariusza Maurycego Czoppa uchwalono nowy statut, dostosowany do rozp. Prezydenta Rz. P. z 22/5 1928 („Dz. Ust. R. P.” Nr. 39 poz. 383), a zatwierdzony postanowieniem Ministerstwa Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z daty Warszawa 29/XII 1931, ogłoszonym w „Monitorze Polskim” Nr. 4 z 7/I 1932.

Postanowienia nowego statutu ogłoszeniu podlegające są:

Firma Spółki ma obecnie brzmienie następujące:

po polsku: Galicyjskie Towarzystwo Naftowe „Galicia”, S. A.,
po niemiecku: Galizische Naphta Aktiengesellschaft „Galicia”,
po francusku: Societe Petroliere Galicienne „Galicia”, Societe Anonyme”.

Siedziba Spółki:

Zakład główny: Drohobycz.

Zakład filjalny: Lwów.

Przedmiot spółki.

1. — Nabywanie na własność, dzierżawienie i wydzierżawianie wszelkiego rodzaju terenów i uprawnień górniczych, wykonywanie górnictwa we wszelkich działach, a w szczególności też wydobywanie i zużytkowanie surowego oleju mineralnego, gazu, wosku ziemnego, łupków bitumicznych i innych minerałów, prowadzenie i eksploatacja kopalń oraz szybów na własny i obcy rachunek.

2. — Nabywanie na własność, urządzenie i prowadzenie do przeróbki i zużytkowanie surowych olejów mineralnych, gazu, wosku ziemnego i innych mineralnych produktów, oraz tych przetworów służących fabrycznych zakładów, jakoteż urządzeń, rezerwoarów i rurociągów.

3. — Kupno i sprzedaż, jakoteż handel na własny lub obcy rachunek produktami pod 2) oznaczonymi.

4. — Nabywanie na własność, urządzenie i dzierżawienie rurociągów, rezerwoarów i innych środków transportowych wszelkiego rodzaju, magazynów i t. d. i prowadzenie tychże na własny lub obcy rachunek.

5. — Nabywanie na własność, urządzenie, dzierżawienie i prowadzenie fabryk oraz warsztatów do wyrabiania potrzebnych dla górnictwa jego uszlachetniających zakładów maszyn, narzędzi, beczek, tudzież inne w związku z górnictwem i jego uszlachetniającymi zakładami pozostających materiałów.

6. — Nabywanie na własność, urządzenie, dzierżawa, oraz prowadzenie zakładów elektrycznych i innych zakładów siłotwórczych. Wytwarzanie i zbyt siły i energii popędowej.

7. — Nabywanie na własność wszelkiego rodzaju udziałów we wszystkich wyżej wymienionych lub podobnych przedsiębiorstwach, albo w tego rodzaju przedsiębiorstwach handlowych. Operacje we wykonaniu spółka z zachowaniem obowiązujących przepisów, a w wypadkach, prawem przewidzianych, po otrzymaniu odnośnej koncesji.

Kapitał akcyjny Spółki wynosi zł. 36.000.000 i jest podzielony

na 360.000 akcji, opiewających na okaziciela, nominalnej wartości po zł. 100 każda.

Stosunki prawne spółki.

Spółka opiera się obecnie na statucie uchwalonym przez XXX Zwyczajne Walne Zgromadzenie w dn. 3 grudnia 1931 r., a zatwierdzonym przez Ministra Przemysłu i Handlu oraz Skarbu postanowieniem z daty Warszawa dn. 29 grudnia 1931 r., ogłoszonym w „Monitorze Polskim” Nr. 4/1932.

Zakres działania Walnego Zgromadzenia określa się w §§ 10 i 18 statutu. Zarządu — w § 23, Rady Nadzorczej — w §§ 29 i 35. Komisji Rewizyjnej — w § 38 statutu.

Podpis Spółki następuje w ten sposób, że pod wypisaną, wydrukowaną lub stemplem wyciśniętą firmą Spółki, albo dwaj członkowie Zarządu, albo jeden członek Zarządu łącznie z prokurentem, albo w końcu dwaj prokurenci, wyraźnie do tego przez Zarząd upoważnieni, bądź to obaj wspólnie, bądź to jeden z nich łącznie z innymi prokurentem położą swe podpisy.

Ogłoszenia Spółki zamieszczane będą w „Monitorze Polskim”, w jednym piśmie przez Walne Zgromadzenie przeznaczonym oraz w czasopiśmie „Polska Gospodarka” w Warszawie.

Członkami Zarządu Spółki:

Wybrani zostali według protokołu odbytego w dn. 3/XI 1931 r. pierwszego posiedzenia Rady Nadzorczej PP.:

Juljusz Priester w Wiedniu,

Inż. Józef Metzys w Drohobyczu,

Tadeusz Chłapowski w Borysławiu,

Leon Fridezko w Wiedniu.

Prokurentami Spółki ustanowieni zostali według protokołu odbytego w dn. 3 grudnia 1931 r. pierwszego posiedzenia Zarządu PP.:

Rudolf Zeiszig we Wiedniu,

Samuel Amkraut we Lwowie,

Nadież. Karol Bauer w Drohobyczu.

Inż. Izydor Schulz we Lwowie.

Prokurent Rudolf Zeiszig posiada udzielone mu przez Zarząd po myśli § 27 lit. 1 statutu szczególne prawo firmowego kolektynowego podpisu także wspólnie z którymkolwiek innym prokurentem.

Równocześnie wykreśla się z rejestru handlowego wszystkie dotychczasowe wpisy, odnoszące się tak do poprzednich stosunków prawnych Spółki, jak i dotychczasowych władz Spółki, t. j. członków Rady Zawiadawczej, dyrektorów z prokurą, oraz prokurentów:

W szczególności wykreśla się:

1) Członków Rady Zawiadawczej PP.:

Wilhelma Ofenheima,

Juljusza Priestera,

Cyryla Kendal-Butlera.

Tadeusza Chłapowskiego.

Dra Karola Klobassy-Zreckiego.

Maurice Guenota,

Paula Valotte.

inż. Józefa Metzisa,

hr. Jeana de Ferola,

Alberta Moutier;

2) Dyrektorów, uposażonych w prokurę PP.:

Leona Frodezko.

Rudolfa Zeisziga.

Anzelma Lazarusa;

3) Prokurentów PP.:

Samuela Amkrauta,

inż. Izydora Schulza,

Karola Bauera.

Zarząd Przetworni Olejów Roślinnych w Radomiu

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że

DOROCZNE WALNE ZEBRANIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

odbedzie się w dn. 2 kwietnia r. b. o godz. 4 po poł. w lokalu Spółki w Radomiu, przy ul. Piłsudskiego 4 z następującym porządkiem dziennym:

1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu, rozpatrzenie i zaakceptowanie bilansu, rachunku zysków i strat oraz udzielenie Zarządowi absolutorjum; 3) Preliminarz budżetu na 1932 r.; 4) Wybór

5 członków Rady Nadzorczej i 3 członków Zarządu. Określenie wynagrodzenia Rady Nadzorczej; 5) Wnioski.

PP. Akcjonariusze, reprezentujący przynajmniej 1/10 część kapitału akcyjnego, mają prawo żądać umieszczenia poszczególnych spraw na porządku dziennym Walnego Zebrania. W tym celu powinni zgłosić do zarządu pisemne żądanie ze wskazaniem wniosków nie później, jak na 14 dni przed terminem Walnego Zebrania oraz udowodnić posiadanie wymaganej ilości akcji. Akcie lub świadectwa depozytowe dają prawo uczestniczenia w Walnym Zebraniu, o ile zostaną złożone Zarządowi na 7 dni przed terminem Walnego Zebrania.

Zarząd Spółki Akcyjnej p. f.

„Fabryka Porcelany i Wyrobów Ceramicznych w Ćmielowie“, S. A.

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 5 kwietnia 1932 r. o godz. 6 po poł. odbędzie się w siedzibie Spółki w Warszawie ul. Marszałkowska 95 m. 15

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem obrad: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu, sporządzonego na dz. 31.XII 1931 r.; 4) Zatwierdzenie budżetu na 1932 r.; 5) Określenie wysokości wynagrodzenia dla członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej; 6) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 7) Upoważnienie dla Zarządu do zaciągania zobowiązań, hipotecznie zabezpieczonych; 8) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, powinni złożyć swe akcje w Biurze Zarządu najpóźniej na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

Na zasadzie art. 57 Prawa o Spółkach Akcyjnych, akcjonariusze mogą zgłosić dodatkowe sprawy na porządek dzienny do dnia 21 marca 1932 r.

Gdyńska Olejarnia, S. A., Gdynia

Bilans na dz. 31 grudnia 1931 r.

AKTYWA

Zakłady zł 3,328 368'56; Odpisy zł 198.686'27; Razem zł 3,129 682'29; Zapasy zł 500 898'75; Pretenzje zł 2.197.157'27; Weksle zł 10 239 55; Banki, P. K. O., Kasa zł 43 061'10; Strata zł 18.259'45; **Ogółem zł 5.899.298'41.**

PASYWA

Kapitał akcyjny zł 3,750.000'00; Zobowiązania krótkoterminowe zł 2,149.298'41; **Ogółem zł 5,899.298 41.**

Rachunek strat i zysków na dz. 31 grudnia 1931 r.

WINIEN

Koszty biura zł 331.379'57; Odpisy zł 198.686'27; Dzierżawa portu i brzegowe zł 16.696'40; **Ogółem zł 546.762 24.**

MA

Konto towarów zł 528.502'79; Strata zł 18.259'45; **Ogółem zł 546.762'24.**

Gdynia, dn. 22 lutego 1932 r.

RADA NADZORCZA

Mirkowskiej Fabryki Papieru, S. A.

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, że w dn. 30 marca 1932 r. o godz. 6 po poł. odbędzie się w biurze Zarządu Spółki przy ul. Siennej Nr. 4

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie i wybór przewodniczącego; 2) Zatwierdzenie sprawozdania Władz Spółki za rok operacyjny 1931 oraz bilansu na dz. 31 grudnia 1931 r. wraz z rachunkiem zysków i strat oraz udzielenie władzom Spółki odnośnego absolutorjum; 3) Zatwierdzenie podziału zysku za rok operacyjny 1931; 4) Wybory do Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 5) Ustalenie wynagrodzenia dla Rady Nadzorczej i Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski.

Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w powyższym Walnym Zgromadzeniu, zechcą przedstawić swoje akcje lub odnośne kwity depozytowe nie później niż do dn. 23 marca 1932 r. włącznie w biurze Zarządu w godz. 9 — 3 po poł.

Zarząd S. A. pod firma
Przemysł Bieleńniany „ASKO“ A. Strassman i S-ka, S. A.

zawiadamia niniejszym, że w dn. 7 kwietnia 1932 r. o godz. 12 w poł. odbędzie się w lokalu Zarządu w Warszawie, przy ul. Chłodnej Nr. 5

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

Spółki z następującym porządkiem dziennym: 1) Wybór przewodniczącego; 2) Sprawozdanie Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej; 3) Zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za 1931 r. oraz podział zysków; 4) Uchwalenie budżetu na 1932 r.; 5) Wybory władz Spółki; 6) Wolne wnioski. Akcjonariusze, życzący sobie wziąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni przedstawić swoje akcje lub świadectwa depozytowe w biurze Zarządu w Warszawie, przy ul. Chłodnej Nr. 5 na 7 dni przed Walnym Zgromadzeniem.

II OGŁOSZENIE

Zarząd S. A. „Przemysł Mydlarski i Perfumeryjny Fryderyk Puls” zawiadamia, iż w dn. 17 marca 1932 r. o godz. 18 odbędzie się w lokalu firmy przy ul. Wierzbowej 11

DOROCZNE WALNE ZGROMADZENIE

PP. Akcjonariuszów z porządkiem dziennym, zamieszczonym w „Monitorze Polskim” z dn. 17/II r. b.

Zadań o uzupełnienie porządku dziennego nie zgłoszono.

I OGŁOSZENIE

Komisja Likwidacyjna S. A.

„UZDROWISKA KRAJOWE“, S. A. (w likwidacji)

wzywa wierzycieli Spółki do zgłoszenia swych roszczeń w terminie rocznym, określonym w art. 139 prawa o spółkach akcyjnych, do Komisji Likwidacyjnej w Warszawie, N. Świat 26 m. 10.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„ERA“ Polskie Zakłady Elektrotechniczne we Włochach

POD WARSZAWĄ

zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w dn. 5 kwietnia 1932 r. o godz. 4 po poł. odbędzie się w lokalu Spółki we Włochach pod Warszawą, przy ul. Inżynierskiej

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów

z następującym porządkiem obrad:

- 1) Zagajenie Zgromadzenia przez członka Komisji Rewizyjnej i wybór przewodniczącego;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu, bilansu oraz rachunku strat i zysków za 1931 r. oraz udzielenie absolutorjum władzom Spółki;
- 3) Podział zysków;
- 4) Ustalenie wysokości wynagrodzenia dla członków Komisji Rewizyjnej za 1931 r.;
- 5) Wybór członków Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu, winni przynajmniej na 7 dni przed jego odbyciem, t. j. do dn. 29 marca 1932 r. złożyć w biurze Zarządu we Włochach, przy ul. Inżynierskiej, akcje Spółki z tem, że nie będą one odebrane przed ukończeniem tegoż zgromadzenia. Zamiast akcji mogą być złożone zaświadczenia, wydane na dowód złożenia akcji u notariusza lub w instytucjach kredytowych, działających na zasadzie ustaw, zatwierdzonych przez Rząd. Zaświadczenia winny wymieniać liczbę akcji oraz zawierać oświadczenie, że akcje nie będą wydane przed ukończeniem walnego zgromadzenia.

Stosownie do art. 61 prawa o Spółkach Akcyjnych, walne zgromadzenie jest ważne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

W myśl art. 57 tegoż prawa, akcjonariusze mogą zgłaszać dodatkowe sprawy do powyższego porządku obrad, które wymienione zostaną wówczas w ogłoszeniu następnym.

Zarząd Spółki Akcyjnej pod firmą
Towarzystwo Akc. Budowy i Eksploatacji Domów „Wegan”

S. A. W WARSZAWIE

zwołuje

WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARJUSZÓW

też Spółki Akcyjnej, mające się odbyć w dn. 5 kwietnia r. b. o godz. 1 po poł. w kancelarii Notariusza Stanisława Jurkiewicza w Warszawie przy ul. Kapucyńskiej Nr. 6 w Gmachu Hipoteki z następującym porządkiem dziennym: 1) Zagajenie Zgromadzenia i wybór przewodniczącego; 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za 1931 r., bilansu na dz. 31 grudnia 1931 r. oraz rachunku zysków i strat za 1931 r.; 3) Powzięcie uchwały o sposobie pokrycia strat; 4) Kwitowania władz Spółki z wykonania przez nich obowiązków; 5) Wybory członków Komisji Rewizyjnej; 6) Wolne wnioski akcjonariuszów.

Akcjonariusze, życzący sobie przyjąć udział w Walnym Zgromadzeniu, winni złożyć Zarządowi Spółki przynajmniej na siedem dni przed terminem Walnego Zgromadzenia posiadane przez nich akcje lub też zaświadczenie, wydane przez notariusza, względnie przez krajowe instytucje kredytowe na dowód złożenia akcyj.

Rada Zarządzająca

Włosko-Polskiego Towarzys. Górniczego Rybnik „SIPMER”
Societa Italo-Polacca Miniere Rybnik „SIPMER”

S. A. Z SIEDZIBĄ W MEDJOLANIE

ma zaszczyt zawiadomić PP. Akcjonariuszów, iż w dn. 30 marca 1932 r. o godz. 4 po poł. odbędzie się w siedzibie Spółki w Medjolanie, przy Piazza della Scala 3

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym: 1) Sprawozdanie Rady Zarządzającej; 2) Sprawozdanie Komisji Rewizyjnej; 3) Rozpatrzenie stanu rachunków na dz. 31 grudnia 1931 r.; 4) Wybór dwóch członków Rady Zarządzającej; 5) Określenie wysokości wynagrodzenia dla członków Rady Zarządzającej za okres sprawozdawczy 1931; 6) Wybór trzech członków Komisji Rewizyjnej i dwóch zastępców; 7) Określenie honorarium dla Komisji Rewizyjnej na 1932 r.

Ponieważ wszystkie akcje są imienne, prawo przyjęcia udziału w Walnym zgromadzeniu mają ci akcjonariusze, którzy będą zapisani do ksiąg Spółki conajmniej na trzy dni przed terminem zgromadzenia.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„Warszawskie Fabryki Śrub i Drutu J. Wolanowski”

podaje do wiadomości PP. Akcjonariuszów, że w dn. 9 kwietnia 1932 r. o godz. 1 po poł. w lokalu Spółki przy ul. Glinianej 5, odbędzie się

**ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
AKCJONARJUSZÓW**

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie bilansu i rachunku zysków i strat za okres operacyjny 1930/31; 2) Wybór 3 członków Zarządu na miejsce ustępujących z powodu ukończenia kadencji; 3) Wybór 5 członków Komisji Rewizyjnej; 4) Wolne wnioski.

PP. Akcjonariusze, pragnący uczestniczyć w Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszów, winni złożyć posiadane akcje, w myśl § 24 statutu, nie później, jak na 7 dni przed dniem Walnego Zgromadzenia, w kasie Spółki.

Akcjonariusze, pragnący zamieścić dodatkowo sprawy w obradach na Walnym Zgromadzeniu, winni zgłosić je najpóźniej na 14 dni przed terminem Walnego Zgromadzenia.

**Warszawskie Akcyjne Towarzystwo Pożyczkowe
na Zastaw Ruchomości**

Bilans w dniu 31 grudnia 1931 roku.

STAN CZYNNY — Kasa i banki zł 3,055.040-20; Papiery wartościowe kapitału zapasowego zł 54.540-92; Nieruchomości w Warszawie i w Łodzi zł 1.186.579-63; Ruchomości zł 57.293-20; Urządzenia zł 37.550-16; Zaliczenia zł 17,028.472-00; Zastawy spadłe z licytacji zł 496.060-00; Sumy przechodnie zł 621.386-71; Razem zł 22,536.922-82.

STAN BIERNY — Kapitał akcyjny zł 1,500.000-00; Kapitał zapasowy zł 269.885-18; Fundusz amortyzacyjny zł 118.000-00; R-k gwarancyjny taksatorów zł 24.529-79; Fundusz im. A. Ożarowskiego zł 12.414-00; Fundusz przezorności i pomocy zł 48.578-50; Reszty z licytacji zł 193.326-74; Akcepty zł 18,754.957-03; Dywidenda niepodniesiona zł 23.454-00; Specjalne rezerwy 1929 i 1930 r. zł 521.500-00; Sumy przechodnie zł 258.050-67; Zysk za 1931 r. zł 812.226-91; Razem zł 22.536.922-82.

Rachunek strat i zysków za 1931 r.

WINIEN — Procenty od akceptów zł 1.871.517-41; Koszty handlowe: pensje Zarządu, Komisji Rewizyjnej i pracowników zł 868.948-50; Komorne, światło, opał i przeróbki zł 106.975-74; Druki, książki i materiały piśmienne zł 15.295-51; Ubezpieczenie od ognia i kradzieży zł 51.238-69; Śniadania, ogłoszenia, telefony, rozjazdy i różne zł 72.596-14; Blankiety wekslowe zł 30.514-50; Wydatki licytacyjne — różnica zł 30.829-96; Podatki zł 277.479-54; Świadczenia socjalne i ofiary zł 58.206-62; Amortyzacja zł 21.215-00; Straty na zastawach, spadłych z licytacji, i różne zł 104.755-51; Administracja nieruchomości, odnowienie i t. p. zł 43.026-71; Zysk za 1931 r. zł 812.226-91; Razem zł 4,364.826-74.

MA — Procenty i opłaty od zaliczeń zł 4.230.367-70; Procenty od r-ków bieżących w bankach zł 66.338-75; Dochód z nieruchomości zł 42.058-34; Różne zyski zł 26.061-95; Razem zł 4,364.826-74.

Walne Zgromadzenie postanowiło wydzielić z zysków za 1931 r. na kapitał zapasowy (§ 72 Statutu) zł 81.226-91, na dywidendę po zł 20 od 15.000 szt. akcji — zł 300.000, na podatek dochodowy za 1931 r. i na specjalną rezerwę 1931 r. zł 431.000, razem zł 812.226-91.

Zarząd Spółki Akcyjnej

**Towarzystwa Handlu Papierem
BRACIA TURKIELTAUB**

niniejszym zawiadamia PP. Akcjonariuszów, że w lokalu Spółki w Warszawie przy ul. Przejazd 5, odbędzie się w dn. 5 kwietnia 1932 r. o godz. 5 po poł.

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE

z następującym porządkiem dziennym:

1) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania Zarządu oraz bilansu i rachunku zysków i strat za rok operacyjny 1931; 2) Udzielenie absolutorium władzom Spółki z tytułu ich czynności za rok operacyjny 1931; 3) Określenie wynagrodzenia członków Zarządu oraz Komisji Rewizyjnej za 1931 r.; 4) Wybór jednego członka Zarządu na miejsce ustępującego; 5) Wybór nowych członków Komisji Rewizyjnej na miejsce ustępujących; 6) Wolne wnioski.

Termin złożenia akcyj, celem wzięcia udziału w tem Zgromadzeniu, upływa dn. 26 marca 1932 r.

Zarząd Schlösserowskiej Przędzalni Bawełny i Tkalni w Ozorkowie, S. A.

zawiadamia, że

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW

odbędzie się w dn. 23 marca 1932 r. o godz. 3 po poł. w lokalu Towarzystwa w Łodzi, Piotrkowska 165.

Porządek dzienny:

- 1) Wybór przewodniczącego zebrania;
- 2) Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania, bilansu oraz rachunku zysków i strat za 1931 r. operacyjny;
- 3) Powzięcie uchwały o pokryciu strat;
- 4) Pokwitowanie władz Spółki z wykonania przez nie obowiązków;
- 5) Powzięcie uchwały w myśl art. 112 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22/III 1928 r.;
- 6) Zatwierdzenie preliminarza wydatków na 1932 r. operacyjny;
- 7) Uchwalenie zmian w Statucie (dotychczasowe brzmienie paragrafów Statutu i projektowane zmiany przytoczone są poniżej);
- 8) Uchwalenie wynagrodzenia dla członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 9) Wybór członków Zarządu i Rady Nadzorczej;
- 10) Sprawy dodatkowe, które mogą być zgłoszone przez akcjonariuszy na Walne Zgromadzenie zgodnie z art. 54 Prawa o Spółkach Akcyjnych z dn. 22 marca 1928 r.

W razie niedojścia do skutku Walnego Zgromadzenia w terminie dn. 23 marca 1932 r. dla braku kompletu Walne Zgromadzenie odbędzie się w drugim terminie w dn. 31 marca 1932 r. o godz. 3 po poł. w tem samym miejscu i z tymże porządkiem dziennym. przyczem Walne Zgromadzenie w drugim terminie będzie prawomocne bez względu na ilość reprezentowanych na niem akcji.

Dodatkowe ogłoszenia i zawiadomienia o drugim terminie Walnego Zgromadzenia nie będą dokonane.

Do p. 7. — Przytacza się treść dotychczasowego brzmienia paragrafów Statutu i projektowane zmiany:

Dotychczasowe brzmienie

§ 32. — Prowadzenie Spraw Spółki należy do Zarządu, mającego siedzibę w Ozorkowie i składającego się co najmniej z trzech i nie więcej, niż pięciu członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na trzy lata.

§ 33. — Do zastępowania któregośkolwiek z członków Zarządu na czas dłuższej nieobecności lub choroby, jak również na wypadek śmierci lub ustąpienia członka Zarządu przed terminem, Walne Zgromadzenie wybiera na dwa lata, na tych samych zasadach, co i członków Zarządu, dwóch ich zastępców, którzy podczas pełnienia czynności członka Zarządu korzystają z wszelkich praw i ponoszą wszelkie obowiązki z tem stanowiskiem związane.

§ 34. — Osoby, wybrane na stanowisko członków Zarządu i ich zastępców, obowiązane są złożyć Spółce Akcyjnej co najmniej dziesięć akcji, będących ich własnością, które przechowuje się w kasie Spółki przez cały czas zajmowania przez nie tych stanowisk i które nie mogą być nikomu odstąpione przed zatwierdzeniem sprawozdania i bilansu za ostatni rok piastowania przez nie mandatów. Jeżeli wybór padł na osoby, nie będące akcjonariuszami Spółki Akcyjnej lub posiadające nie-

dotateczną ilość akcji, to osobom tym dla złożenia Spółce przepisanej ilości akcji pozostawia się okres miesięczny, licząc od dnia wyboru.

§ 35. — Corocznie ustępuje z Zarządu trzecia część członków i jeden zastępca, z początku przez losowanie, a następnie według starszeństwa wyboru. Jeżeli liczba członków Zarządu jest niepodzielna przez trzy to porządek ustępowania określa Walne Zgromadzenie. Na miejsce ustępujących dokonywa się wyborów uzupełniających, przyczem ustępujący mogą być ponownie wybrani.

§ 36. — Zastępca, który wstąpił na opróżnione miejsce członka Zarządu, pozostaje w Zarządzie do upływu terminu, na który wybrany był jego poprzednik, względnie do upływu terminu swego własnego mandatu, jeśli ten drugi termin upływa wcześniej.

§ 37. — Corocznie po Zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu Zarząd wybiera ze swego grona przewodniczącego Zarządu i jego zastępcę.

§ 38. — Do kompetencji i obowiązków Zarządu należy prowadzenie wszystkich spraw Spółki i rozporządzanie jej funduszami w granicach tego statutu i stosownie do wszelkich władz i osób.

§ 42. — Zarząd zbiera się w miarę potrzeby ale nie rzadziej, niż raz na miesiąc. Dla prawomocności uchwał Zarządu niezbędnym jest powzięcie ich w obecności co najmniej trzech jego członków.

§ 43. — Uchwały Zarządu zapadają większością oddanych głosów.

§ 44. — Władzą Nadzorczą Spółki Akcyjnej jest Komisja Rewizyjna. Jeżeli kapitał zakładowy Spółki Akcyjnej przekroczy pięć milionów złotych, władzą Nadzorczą Spółki Akcyjnej będzie Rada Nadzorcza.

Projektowane zmiany:

§ 32. — Prowadzenie spraw Spółki należy do Zarządu, mającego siedzibę w Ozorkowie i składającego się z jednego lub większej ilości członków, wybieranych przez Walne Zgromadzenie na rok.

§ 33. — Skreśla się.

§ 34. — Po słowach: „Osoby, wybrane na stanowisko członków Zarządu” skreśla się słowa: „i ich zastępców”.

§ 35. — Skreśla się.

§ 36. — Skreśla się.

§ 37. — Przy wieleosobowym Zarządzie corocznie po Zwyczajnem Walnem Zgromadzeniu Zarząd wybiera ze swego grona Przewodniczącego Zarządu.

§ 38. — Po słowach: „Walnego Zgromadzenia” dodaje się słowa: „i Rady Nadzorczej”.

§ 42. — Zarząd zbiera się w miarę potrzeby, ale nie rzadziej, niż raz na dwa tygodnie. Przy wieleosobowym Zarządzie dla prawomocności uchwał Zarządu niezbędnym jest powzięcie ich w obecności co najmniej prostej większości jego członków.

§ 43. — Przy wieleosobowym Zarządzie uchwały jego zapadają prostą większością oddanych głosów.

§ 44. — Władzą Nadzorczą Spółki Akcyjnej jest Rada Nadzorcza.

Ozorków, dnia 19 lutego 1932 r.

SĄD OKRĘGOWY WYDZIAŁ I CYWILNY

Jasło, dn. 29 grudnia 1931 r.

I Firm. 331/31

Spółk. I. 154

Zmiana wpisów rejestrowych

Na zasadzie zgłoszenia z 29 grudnia 1931 r. oraz notarialnie sporządzonego protokołu z daty Lwów, 9 grudnia 1931 r. L. R. 120180, uzgadniającego statut spółki z przepisami rozp. Prez. Rz. P. P. z 22 marca 1928 r. Nr. 39 Dz. Ust. R. P. poz. 383, wreszcie statutu zatwierdzonego zezwalającym postanowieniem Ministrów Przem. i Handlu oraz Skarbu, z daty Warszawa, 19 grudnia 1931 r. ogłoszonym w „Monitorze Polskim” 23 grudnia 1931 r. Nr. 295, zarządza się pod datą dzisiejszą w rejestrze dla spółek akcyjnych przy firmie

„Galicyjskie Karpackie Naftowe Tow. Akc. dawn. Bergheim i Mac Garvey” następujące wpisy że:

1) Odwołani zostali wszyscy członkowie dotychczasowej rady zawiadowczej, a to PP. Dr. Stanisław Starzyński, Pierre Boncenne, Inż. Wiktor Hłasko, Dr. Juliusz Twardowski, Pierre Lacaille, George Cachier.

2) Odwołani zostali wszyscy dyrektorowie spółki, a to PP.: Inż. Wiktor Hłasko, Dr. Stanisław Tabisz, Inż. Józef Gajl, Wincenty Waligóra, Inż. Zygmunt Schiele.

3) Odwołany został prokurent p. Edward Nelh.

4) Firma Spółki brzmi: po polsku „Galicyjskie Karpackie Naftowe Towarzystwo Akcyjne dawniej Bergheim i Mac Garvey S-ka Akc.” — po niemiecku: „Galische Karpathen Petroleum Aktiengesellschaft vormals Bergheim et Mac Garvey”.

5) Siedzibą spółki jest Marjampol (pow. Gorlice).

6) Celem spółki jest:

a) nabywanie nieruchomości i zakładów przemysłowo-naftowych w szczególności kopalni oleju skalnego rafinerji nafty, uprawnień służących celom przemysłu naftowego, oraz

- maszynowych urządzeń, otworów świdrowych, warsztatów, rurociągów i środków transportowych;
- b) prowadzenie przemysłu naftowego i handel wszystkimi w jego zakresie wchodzącymi towarami i wytworami, na własny rachunek;
- c) przedsiębiorstwie wierceń, wierceń próbnych, zakładanie rafinerii nafty oraz innych przemysłowi naftowemu służących zakładów i urządzeń nabywanie uprawnień kopalnianych i nieruchomości celem wydobywania oleju skalnego i jego spieniężania,
- d) zakładanie i popęd fabryk celem wytwarzania i naprawiania kotłów parowych, kotłów destylacyjnych, maszyn wszelkiego rodzaju, pomp ścisłych, i wogóle wszystkich dla przemysłu naftowego potrzebnych przedmiotów i narzędzi.
- e) zakładanie i popęd fabryk dla wyrabiania beczek i skrzyń potrzebnych dla przemysłu naftowego,
- f) układanie rurociągów dla tłoczenia obcej nafty, ich popęd tłoczenie obcej nafty i jej magazynowanie.
- g) przetwarzanie składników oleju skalnego na wszelkiego rodzaju sztuczne produkty oraz handel wszelkimi produktami przemysłu naftowego i jego wytworami ubocznymi,
- h) zakładanie dla powyższych celów filij, biur i agentur.
- 7) Kapitał spółki wynosi zł. 47,775.000 — podzielonych na 477.750 sztuk akcji opiewających na okaziciela, pełno i w gotowości wpłaconych po zł. 100 — nominalnej wartości każda.
- 8) Firma spółki będzie podpisywana pod wypisanem, wydrukowanym lub stemplem wyciśniętem brzmieniem spółki.
- 1) jeżeli Zarząd jest jednoosobowy, przez jednego członka Zarządu albo
- 2) jeżeli Zarząd jest wieleosobowy:
- a) jednostkowo przez członka Zarządu, któremu nadano tytuł generalnego dyrektora,
- b) zbiorowo:
- aa) przez dwóch członków Zarządu, albo
- bb) przez jednego członka Zarządu i prokurenta.
- Prokurenci winni dodać przy podpisie do swego nazwiska dodatek wskazujący na prokurę.
- 9) Wszelkie obowiązkowe ogłoszenia pochodzące od Spółki zamieszczać należy w „Monitorze Polskim” tygodniku „Polska Gospodarcza”, „Kurjerze Lwowskim” i „Wiener Zeitung”.
- 10) Władzami (organami) Spółki są:
- a) Walne Zgromadzenie Akcjonariuszów,
- b) Zarząd,
- c) Rada Nadzorcza,
- d) Komisja Rewizyjna.
- 11) Zarząd Spółki zajmować się będzie kierownictwem interesów Spółki i składać się będzie z jednego lub więcej członków.
- 12) Na członków Zarządu wybrani zostali pp.:
- Inż. Wiktor Hłasko zamieszkały we Lwowie ul. Listopada 78 z tytułem generalnego dyrektora.
- Inż. Józef Gajl zamieszkały we Lwowie ul. Potockiego 52.
- Wincenty Waligóra zamieszkały we Lwowie ul. Badenich 12.
- Dr. Stanisław Tabisch zamieszkały we Lwowie ul. S-to Krzyńska 36.
- Edward Nelh zamieszkały we Lwowie ul. Dwernickiego 8.
- 13) Do Rady Nadzorczej wybrani zostali pp.:
- Pierre Boncenne, Pierre Lacaille, Dr. Stanisław Starzyński, Inż. Kazimierz Gąsiorowski, Dr. Jerzy Madeyski, Dr. Juliusz Twardowski, Marceł Schreier, Artur Kubie, Prof. inż. Zygmunt Bielski.
- 14) Komisja Rewizyjna składa się obecnie z 5-ciu członków.
- 15) Prokurentami Spółki są w tym charakterze już wpisani do rejestru handlowego: Dr. Józef Bach, Adam Bujak, Lucjan Drzażdżyński z tytułem dyrektora, Inż. Kurt Clöckner, Inż. Adam Kowalski z tytułem dyrektora, Edward Kreps, Oskar Lehrer, Dr. Stanisław Łańcucki, Jerzy Marki, Leon Zuckerman, Franciszek Zychliński.
- 16) Spółka opiera się na statucie uzgodnionym przez nadzwyczajne walne zgromadzenie odbyte dnia 9 grudnia 1931 r., L. rep. 120.180, i zatwierdzonym postanowieniem Ministrów Przemysłu i Handlu oraz Skarbu z daty Warszawa, dnia 19 grudnia 1931 r.

Zarząd Spółki Akcyjnej

„KERAM” S. A. dla Wyrobów Ceramicznych

WE LWOWIE

zawiadamia, że w dn. 29 marca 1932 r. o godz. 11, odbędzie się w lokalu firmy we Lwowie przy ul. Kochanowskiego 26

ZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE AKCJONARIUSZÓW SPÓŁKI

z następującym porządkiem dziennym:

- 1) Wybór Prezesa Zarządu; 2) Szczegółowe określenie przedmiotu przedsiębiorstwa, w myśl żądania Sądu handlowego; 3) Przedłożenie sprawozdania z zamknięcia rachunkowego, oraz bilansu i rachunku strat i zysków za rok gospodarczy 1931 i powzięcie uchwały co do ich przyjęcia; 4) Przedłożenie sprawozdania rewizorów i udzielenie absolutorjum Radzie Nadzorczej, Dyrekcji i Komisji Rewizyjnej.

Termin złożenia akcji, celem wzięcia udziału w tem Zgromadzeniu, upływa w dn. 22 marca 1932 r.

Prenumerując

„Lot Polski”

popieracie L. O. P. P.

Prenumerata roczna zł 12 — P. K. O. 7.860

Warszawa — Długa 50

Polonia-Italia

Organ Izby Handlowej Polsko-Italskiej

Redaktor Naczelny Dr. LEON PĄCZEWSKI

Komitet Redakcyjny: Dr. A. Menotti Corvi,
Radca Handlowy Ambasady Italskiej w Warszawie,
Ks. Franciszek Radziwiłł, Prezes Izby,
Baron J. Dangel, Wiceprezes Izby,
Inż. Renato Sambri, Wiceprezes Izby oraz
Dr. W. Olszewicz

Na żądanie wysyłamy numery okazowe

Adres Redakcji i Administracji:

Wierzbowa 11, tel. 202-15.

PRENUMERATA ROCZNA WYNOŚI zł 40

**PODRÓŻUJCIE
SAMOLOTAMI**

BIBLIOTEKA EKONOMICZNA
TYGODNIKA
„POLSKA GOSPODARCZA”

DAWNIEJ

„PRZEMYSŁ i HANDEL”

	Z		Z
1 — 18) bez serji — wyczerpane.			
19) Tom I — <i>J. Kulikowski</i> . — Bankowość polska i problem jej sanacji. 1926 (wyczerp.)	1 20	42) Tom XXIV — <i>Stefan Konopski</i> . — Ochrona celna w poszczególnych państwach w świetle badań międzynarodowych (wyczerp.)	1 00
20) „ II — <i>Dr. J. Podkomorski</i> . — O właściwej formie monopolu spirytusowego w Polsce, 1926	0 70	43) „ XXV — <i>Henryk Romanowski</i> . — Obrót bezgotówkowy (wyczerpane)	1 00
21) „ III — <i>Dr. F. Młynarski</i> . — Międzynarodowe znaczenie spadku złotego, 1926	1 50	44) „ XXVI — <i>Karol Bajer</i> . — Zarys uprzemysłowienia Woj. Łódzkiego ze specjalnym uwzględnieniem przemysłu włókienniczego	1 50
22) „ IV — <i>St. Pszczółkowski</i> . — Stabilizacja kursu złotego, 1926 (wyczerp.)	1 20	45) „ XXVII — <i>Dr. Stanisław Wachowiak</i> . — Targi i wystawy w Polsce	1 00
23) „ V — <i>Inż. Cz. Klarner</i> . — Dorobek czterech miesięcy (dwie mowy program.), 1926	1 00	46) „ XXVIII — <i>Jan Miklaszewski</i> . — Ogólny rzut oka na rozwój produkcji leśnej i obrotu drzewnego Polski współczesnej	2 50
24) „ VI — <i>Dr. L. Barański</i> . — Uwagi nad obiegiem pieniężnym w Polsce w latach 1924—1926, 1926	1 50	47) „ XXIX — <i>Inż. Czesław Klarner</i> . — Zagadnienie mieszkaniowe w niepodległej Polsce	2 00
25) „ VII — <i>F. Prochaska</i> . — Klauzula największego uprzywilejowania (wyczerp.)	1 50	48) „ XXX — <i>Inż. Jędrzej Moraczewski</i> . — Roboty publiczne	0 80
26) „ VIII — <i>A. Siebeneichen</i> . — Rozwój czy upadek portu gdańskiego (wyczerp.)	1 20	49) „ XXXI — <i>Władysław Gieysztor</i> . — Przedsiębiorstwa państwowe	1 00
27) „ IX — <i>J. Gieysztor</i> . — Tranzyt jako problem międzynarodowy	1 00	50) „ XXXII — <i>Józef Kozuchowski</i> . — Wojna w życiu gospodarczem Polski	1 00
28) „ X — <i>Gustaw Taube jr.</i> — Komercjalizacja Warszawy	1 50	51) „ XXXIII — <i>Dr. Marcin Szarski</i> . — Bankowość polska (wyczerp.)	1 50
29) „ X — <i>Wincenty Jastrzębski</i> . — Zadania i metody pracy Komisji Ankietaowej (wyczerp.)	1 00	52) „ XXXIV — <i>Inż. Dr. Stanisław Olszewski</i> . — Fosforyty polskie i ich znaczenie gospodarcze	1 00
30) „ XII — <i>Stanisław Pszczółkowski</i> . — Kredyty zagraniczne i ich rola w polskiej polityce kredytowej	2 50	53) „ XXXV — <i>Prof. Dr. Witold Staniewicz</i> . — Uwagi o reformie stosunków rolnych w Polsce	1 50
31) „ XIII — <i>Z. R. Gawroński</i> . — Zwalczenie trustów w Stanach Zjednoczonych	2 00	54) „ XXXVI — <i>Janusz Butler</i> . — Konkurencja portów bałtyckich w świetle współzawodnictwa kolei polskich i niemieckich	1 50
32) „ XIV — <i>S. Fr. Królikowski</i> . — W sprawie metody obliczania stawek celnych (wyczerp.)	1 50	55) „ XXXVII — <i>Adolf Peretz</i> . — Od kartelu do koncernu	3 00
33) „ XV — <i>St. Starzyński</i> . — Położenie klasy robotniczej po przewrocie majowym	1 20	56) „ XXXVIII — <i>J. Mieszalski</i> . — Wpływ wzrostu budżetów na obciążenie dochodu społecznego zagranicą i w Polsce	1 50
34) „ XVI — <i>J. Kulikowski</i> . — Rozbudowa miast i jej finansowanie	2 00	57) „ XXXIX — <i>Feliks Młynarski</i> . — Reforma waluty dewizowo-złotowej	1 50
35) „ XVI — <i>S. Szwalbe</i> . — Polityka państwa w zakresie obrotu żytem (wyczerpane)	2 00	58) „ XL — <i>Dr. Henryk Gruber</i> . — Stan kwestji mieszkaniowej w Polsce	1 00
36) „ XVII — <i>S. Starzyński</i> . — Stan Finansowy Polski w roku 1927	2 00	59) „ XLI — <i>Stanisław Sasorski</i> . — Podstawy rewizji ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym	1 50
37) „ XIX — <i>Józef Kozuchowski</i> . — Kapitał zagraniczny w przemyśle polskim (wyczerp.)	2 00	60) „ XLII — <i>Tadeusz Woynowski</i> . — Kształtowanie się cen chleba w Polsce	2 00
38) „ XX — <i>Henryk Rozenberg</i> . — Polityka Państwa w dziedzinie zaopatrzenia ludności w chleb (wyczerpane)	1 50	61) bez serji — <i>Stefan Starzyński</i> . — Rola Państwa w życiu gospodarczem	1 00
39) „ XXI — <i>Zygmunt Karpiński</i> . — Waluła złota i pozłacana	1 50	62) „ „ — <i>Stefan Starzyński</i> . — Życie gospodarcze a ustrój państwa	1 50
40) „ XXII — <i>Jerzy Lubowicki</i> . — Zasady reformy podatkowej	3 00		
41) „ XXIII — <i>Marjan Turski</i> . — Problem aktywizacji bilansu handlowego	3 00		

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH ORAZ BEZPOŚREDNIO W ADMINISTRACJI TYG. „POLSKA GOSPODARCZA” — WARSZAWA, ELEKTORALNA 2, POK. 26

„POLMIN”

PAŃSTWOWA FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
SIEDZIBA DYREKCJI: LWÓW, ULICA SZPITALNA Nr. 1

TELEFONY: 2-48, 3-28, 39-20, 39-21

FABRYKA OLEJÓW MINERALNYCH
W DROHOBYCZU — TELEFON 105

REPREZENTACJA W WARSZAWIE
ul. Szkolna 2; telefony: 70-84, 114-75, 512-33 i 177-8

Reprezentacja w Gdańsku — Polish Petroleum Company — Krebsmarkt 7 — 8
Przedstawicielstwa zagraniczne we wszystkich stołecznych miastach Europy

POLECA ZNANE ZE SWEJ PIERWSZORZĘDNEJ JAKOŚCI

OLEJE I SMARY SAMOCHODOWE

Polmin AS, Polmin AL, Polmin AZ, Polmia AF, Polmin AP, Polmin AD i Polmin AT

OLEJE CYLINDROWE, ODPOWIEDNIE DO
WSZYSTKICH WARUNKÓW PRACY. WYSOKOGA-
TUNKOWE OLEJE ŁOŻYSKOWE. OLEJE DO
SILNIKÓW SPALINOWYCH, DO KOMPRESORÓW PO-
WIETRZNYCH I KOMPRESORÓW CHŁODNICZYCH.
OLEJE TURBINOWE i TRANSFORMATORO-
WE OLEJE WIERTNICZE. TŁUSZCZE MA-
SZYNOWE. SMARY DO LIN I KÓŁ ZĘBATYCH.
SMARY DO WÓZKÓW KOPALNIANYCH I OLEJE
OSIOWE. — PARAFINĘ, ŚWIECE, WAZE-
LINĘ TECHNICZNĄ. — BENZYNY: EKSTRAKCYJ-
NĄ, LOTNICZĄ, SAMOCHODOWĄ I MOTOROWĄ. —
NAFTĘ: RAFINOWANĄ I SILNOPŁOMIENNĄ. OLE-
JE GAZOWE. ASFALTY BEZPARAFINOWE I PARA-
FINOWE. SULFOKWASY, KWASY NAFTENOWE.

ODDZIAŁY W KRAJU:

BIAŁYSTOK, ul. Warszawska 7, tel. 10-34

KRAKÓW, ul. Szczepańska 9, tel. 15-82

LUBLIN ul. Krak. Przedm. 46, tel. 10-74

LWÓW ul. Szpitalna 1, tel. 3-23

ŁÓDŹ, ul. Piotrkowska 152, tel. 6-27,

WARSZAWA, ul. Szkolna 2, tel. 714-75

POZNAŃ, ul. św. Marcina 18, tel. 35-36

SOSNOWIEC, ul. Naftowa 4, tel. 2-08

TORUŃ, ul. Mostowa 17, tel. 3-99

WILNO ul. Jagiellońska 8, tel. 1-72

SKŁADY WŁASNE I KOMISOWE:

BIAŁYSTOK, BIELSK PODLASKI, BILGORAJ, BĘDZIN, BRODY, BYDGOSZCZ, CHELM, DOLINA, DRO-
HOBYCZ, GARWOLIN, GDYNIA, GRUDZIĄDZ, JAROSŁAW, KALISZ, KIELCE, KOŃSKIE, KOŁOMYJA,
KOWEL, KRAKÓW, KRASNYSTAW, LIDA, LUBLIN, LUBARTÓW, LWÓW, ŁĘCZYCA, ŁOMŻA, ŁÓDŹ,
MIĘDZYRZEC PODLASKI, NOWOGRÓDEK, OPOCZNO, OSTROWIEC, OSTRÓW, PABJANICE, RADOM,
RADZYŃ, RÓWNE, RYKI, SANDOMIERZ, SAMBOR, SIEMIATYCZE, SIEDLCE, SKIERNIEWICE, SOBOLEW,
SOSNOWIEC, STANISŁAWÓW, STRYJ, TOMASZÓW MAZ., TORUŃ, TARNOPOL, WARSZAWA, WILNO,
WIELUŃ, WIERZBNIK, WÓLKOWYSK, WŁOCŁAWEK, ZDUŃSKA WOLA, ZŁOCZÓW, ŻYRARDÓW

WŁASNY PARK CYSTERNOWY

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

INSTYTUCJA CENTRALNA
WARSZAWA, UL. NOWOGRODZKA 50

ODDZIAŁY: ODDZIAŁ GŁÓWNY W WARSZAWIE — UL. NOWOGRODZKA 50,
ODDZIAŁ WE LWOWIE — UL. PIŁSUDSKIEGO 25, ODDZIAŁ W WILNIE —
UL. WIELKA POHULANKA 24, ODDZIAŁ W POZNANIU — UL. KANTAKA 10,
ODDZIAŁ W GRUDZIĄDZU — UL. SIENKIEWICZA 18, ODDZIAŁ W KATO-
WICACH — UL. 3 MAJA 9, ODDZIAŁ W ŁUCKU — UL. PIŁSUDSKIEGO 15,
ODDZIAŁ W KRAKOWIE — PLAC SZCZEPAŃSKI 8, ODDZIAŁ W PIŃSKU —
LOHISZYŃSKA 18, ODDZIAŁ W LUBLINIE — UL. KAPUCYŃSKA 1,
ODDZIAŁ W KIELCACH — UL. SIENKIEWICZA 57, AGENTURA W GDYNI.

ADRES TELEGRAFICZNY INSTYTUCJI CENTRALNEJ "CENTROPEBROL"
ADRES TELEGRAFICZNY ODDZIAŁU "P F B R O L"

KAPITAŁ ZAKŁADOWY, CAŁKOWICIE WPŁACONY, *z* 130 MILJONÓW.

PAŃSTWOWY BANK ROLNY

UDZIELA DŁUGOTERMINOWYCH POŻYCZEK AMORTYZACYJNYCH W 7% LISTACH ZASTAWNYCH NA KUPNO GRUNTU I NA INWESTYCJE ROLNE; UDZIELA DŁUGOTERMINOWYCH KREDYTÓW NA WSZELKIEGO RODZAJU MELJORACJE ROLNE W 7% OBLIGACJACH MELJORACYJNYCH; UDZIELA DROBNYM I ŚREDNIM GOSPODARSTWOM ROLNYM KRÓTKOTERMINOWYCH KREDYTÓW OBROTOWYCH ZA POŚREDNICTWEM SPÓŁDZIELNI I SAMORZĄDOWYCH KAS POŻYCZKOWO-OSZCZĘDNOŚCIOWYCH; DOSTARCZA DROBNYM I ŚREDNIM GOSPODARSTWOM ROLNYM KREDYTU TOWAROWEGO W NAWOZACH SZTUCZNYCH ZA POŚREDNICTWEM SPÓŁDZIELNI I KAS SAMORZĄDOWYCH NA DOGODNYCH WARUNKACH KREDYTOWYCH; KUPIJE MAJĄTKI ZIEMSKIE NA PARCELACJĘ I PODEJMUJE SIĘ PARCELACJI KOMISOWEJ; PRZYJMUJE WKŁADY: Z 3 MIESIĘCZN. TERMINEM WYPOWIĘDZENIA ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNYM W WYSOKOŚCI 6 OD STA, Z 1 JEDNOMIESIĘCZN. TERMINEM WYPOWIĘDZENIA ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNYM 5 OD STA, NA KAŻDE ŻĄDANIE ZA OPROCENTOWANIEM ROCZNYM 4 OD STA. ORAZ NA KSIĄŻECZKI OSZCZĘDNOŚCIOWE ZA OPROCENTOWANIEM 6 OD STA ROCZNIE.

7% LISTY ZASTAWNE PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO SĄ ZABEZPIECZONE HIPOTEKAMI GOSPODARSTW WIEJSKICH, CAŁYM MAJĄTKIEM PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO, ORAZ GWARANCJĄ SKARBU PAŃSTWA. MAJĄ ONE WSZELKIE PRAWA PAPIERÓW PUPILARNYCH I PRZYJMOWANE SĄ PRZEZ SKARB PAŃSTWA NA KAUCJE I WADJA, ORAZ NA POCZET PODATKU MAJĄTKOWEGO OD WSZYSTKICH PLATNIKÓW TEGO PODATKU. 7% OBLIGACJE MELJORACYJNE PAŃSTWOWEGO BANKU ROLNEGO OPIEWAJĄ NA ZŁOTE W ZŁOCIE, ORAZ NA RÓWNOWARTOŚĆ TYCHŻE W DOLARACH STANÓW ZJEDNOCZONYCH AMERYKI PÓŁNOCNEJ; POSIADAJĄ GWARANCJĘ SKARBU PAŃSTWA, ORAZ BEZPIECZEŃSTWO PUPILARNE; PRZYJMOWANE SĄ PRZEZ SKARB PAŃSTWA NA KAUCJE I WADJA; WOLNE SĄ OD PODATKU OD KAPITAŁÓW I RENT.